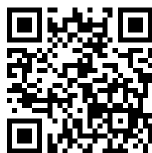

OCA POSSTOVANOG GOFFINE PRAVOVIRNO,

O MISALU CERQVE OMU UREGJENO KNJIXENST-VO,

Iliti:

KRATKI NAUČI,

I

TOMACSENJA

SVIU

NEDILJNI I GLAVNI SVECSANI EVANGJELJAH,

I ISTA

VIRE, I DILLOREDNOG XIVLJENJA IZ NJ UMENJA IZVAGJENA,

[illegible] ù [illegible].

KOIMASE SVA ONA TOMACSE

KOJANOSU PRAVOVIRNOM KERSTJANINU ZA DOBITJE SPASENJA POTRIBNA.

TOMACSESE

I CERQVENE CEREMONIE, ILITI: NACSINU PO CERQVENOMU, OCSITA SA SLAVOM, PRIGIBANJA, KADENJA, I OSTALI DUHOVNI OBSLUXIVANJA OBICSAJI.

Iz Nimacskog ù Slovinski, iliti Illyricski Jezik prinessena

PO

O. F. EMERIKU PAVICHU,

Reda S. O. Fran. Derxave S. Ivana Capistrana,

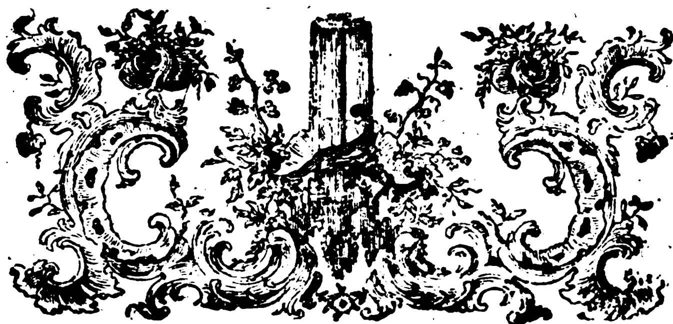
I

s-dopusstenjem Staressinah na svitlost dana Godine

MDCCLXXVIII.

U BUDIMU

S TIESKOM LANDEREROVOM.

PRIDGOVOR.

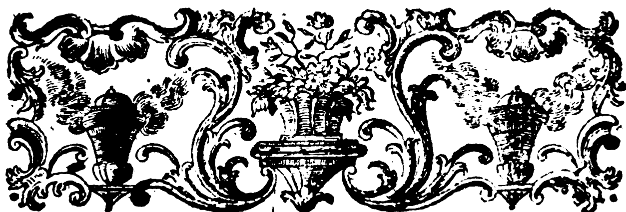
Tomacsenja Posstovanoga Oca *Goffine* sverhu Sveti Evangjeljah i Epistolah koliko Nediljni, toliko Svecsani, virne dusse jedno za ustanoviti, a drugo za dobiti, ù Nimacski Jezik na svitlost dana, omilovalasu vridnima Illyricskog Jezika knjixevnikom: koino jako zaktivasse, dase ù isti Jezik prinesu, i na svitlost dadu. Za temelj njiovoga zaktivanja sluxilesu one *Izaie* Proroka na Poglavju 24. Redku 15. ricsi: *Proslavite Gospodina ù naucih.* Pak i opet ricsi kralja i Proroka *David*a ù Pismi 118. upisane, gdino govori: *Tomacsenje ricsih tvoih* (to jest Boxjih) *prosvitljuje, i razum daje, malahnim.* Indi, za proslavljenje Boxanstveno, i za dostignuti kolikoje moguche, razumljenje ricsi Boxji, kojeno iztomacsene, dussu prosvitljuju; pak i za ugoditi recsenima knjixevnikom, i za dati pomoch Nastojnikom duhovnima, koinosuse sa svime ù sluxbu bogos-

 stovja

ſtovja pridali, i koi kakono Paſtiri, duſſevni Pazitelji à Boxji Poklìſari, Rics Boxju puku navisſtuju: joſs i za koriſt i napridak pravovirni duſſah ovaſe Tomacſenja ù kratko na ſvitloſt daju, jerbo ù ſebi uzderxaju ſva ona, koja za ocſiſſchenje, za zdravlje, za nauk, za nareſſenje, i za utiſſenje duſſe sluxe. Hrana i zacſin jeſu, ſvitloſt i kruna. U pogibio poſtavljene oslobagjaju, rannjene licſe, slipe prosvitljuju, line probugjuju, oxaloſchene razgovaraju, neſtalne utvergjuju, merzenje na grih donoſe, pogergjenje ſvita poragjaju, ljubav Boxju uſagjuju, uzterpljenje daju, triznoſt ucſe, cſiſtochu uglavljuju, ſerca cſiſte, duſſevnu ſviſt tiſſe, pameti veſele, i ſvega nutarnjeg cſovika srichno prominjenog, ponavljaju, i nikom cſudnovatom slatkoſtjom obuzetog okripljuju. Nakitimo dakle duſſe naſſe s-njiovima promiſsljanjima i s-molitvama, da i ovdi Bogu ugodit, i ù doſſaſtom xivotu blaxenſtvo vikovicsnje zadobiti doſtojni budemo.

PER-

PERVI DIO.

TOMACSENJA
PRAVOVIRNE VIRE I ZAKONA, SA SPASONOSSNIMA NAUCIH. U SVEKOLIKE GODISSNJE NEDILJE, I OSOBNE SVETKOVINE UDILJENA.

Ukaxi puku Ceremonie, i zakonoſſje Boxje sluxbe. Exod. 18. 20.

Hodite ſinci, posluſſajte mene; ſtrab Boxji naucſichu vas, Pſal. 33. 12.

Blaxeni jeſu, koi sluſſaju Rics Boxju, i cſuvaju nju. Luc. 11. 28.

Ako odvratiſs od ſubote nogu tvoju, da ù dan moi ſvecſani necſiniſs, sſtoje tebi povoljno, nego nazoveſs ſvecſani i blagodarni dan Goſpodnji, i njega posſtujeſs ù tomu, da ti nevechaſs po putevi tvoji, i da tvoja volja nebude naſsaſta tvomu po hotenju govoriti: tadachveſs ſe nasladiti ù Goſpodinu, i jachute izdignuti ſverhu viſine zemlje, i cſinichute narahniti basſtinom Jakova Oca tvoga. Izai 58. 13.

 Ako

Ako uzderxite zapovidi moje, datichu vam daxd ù vrimena ſvoja: zemljache izvesti vrixe ſvoje, i ſtablache plodom napunjena biti. Levit. 26. 3. *Blagoſovljenchesſ biti ù varoſsu, i ù polju. Blagoſovljenche biti plod utrobe tvoje, i plod xivinčſetab tvoih, i ſtada ovaca tvoih. Blagoſovljeniche biti hambari tvoji, i kojati zaoſtaju, blagoſovljenache biti. Blagoſovljenchesſ biti ù povrachenju, i iziodku. Goſpodinche nepriatelje tvoje, koi uſtaju protiva tebi, prid tvoim licem poruſſiti: jednim putem dochiché oni protiv tebi, ù ſa ſedmima putevih bixatiche oni od lica tvoga. Poslatiche Goſpodin blagoſov ſverhu tvoji podrumah, i ſverhu ſviu dillah rukuh tvoih. Ako pak neuzktiesſ sluſsati glas Goſpodina Boga tvoga, i ako ſve Zapovidi njegove neuzcſuvaſs, ſuache prokleſtva ſverhu tebe dochi, i obujatiche tebe. Prokletchesſ biti ù varoſu, proklet ù polju. Proklet hambar, proklet plod utrobe tvoje, i plod zemlje tvoje, jato tvoji govedah, i ſtada tvoji ovaca. Prokletchesſ biti ulazechi, i iziodechi.* Deut. 28. 1. *& ſeq. item v. 15. & ſeq.*

TOMACSENJE OD NEDILJE.

Zasſtoje Bog ſebi iz megju ſviu Nediljni dnevah jedan dan zaderxao?

Zaderxaoje zato, da cſovik, koganoje on ſtvorio, ſvomu Goſpodinu Bogu navlaſtito ù iſti dan sluxi, i da on recſeni dan ù haſnu ſvoju duhovnu obrati.

Zasſtoje Bog ſebi dan ſedmi obrao?

Obraoje zato, jer on ù iſti dan jeſt opocſinuo, i nisſta viſſe nie dillavao. (a) I zatoje recſeni ſedmi dan *Sabath* nazvan, sſtonoche rechi dan od pokoja.

Zasſto-

(*a*) Gen. 2.

Zasſto mi kerſtjani nederximo viſse dan ſedmi, negoliti dan pervi?

Zato, jerſu Sveti Aposſtoli *Sabatb* ù Nedilju rad zamaſsni uzrokah prineli: I *pervi uzrok* jeſt, jerboje ſuit ù Nedilju ſtvoren. (b) *Drugi* uzrok jeſte, jerje Iſukerſt ù Nedilju rogjen, obrizovan, i kersſten. (c) *Trecbi* uzrok jeſte, jerje ù Nedilju uniſſao ù Jeruzolim. (d) *Glavni* pak *uzrok* jeſte, jerje Iſukerſt ù Nedilju od mertvih uſtao, i ſvoima Ucſenikom oblaſt dao grihe odriſſivati. (e) *takogjer* ù Nedilju i Duha Svetoga posslao jeſte. (f) Radi toga ovaj dan vlaſtito nazivaſe dnevom Goſpodnjim.

(*b*) *S. Aug. Serm.* 251. *de temp.* (*c*) *Gen.* 1. (*d*) *Card. Bellarmin. Tom.* 2, *lib.* 2. *c.* 11. (*e*) *Joan.* 20. (*f*) *Actor.* 2.

TOMACSENJE DNEVAH SVECSANIH.

Sſtoſu Svecſani Dnevi?

Dnevi Svecſani jeſu oni, ù kojenoſe mi opominjamo oſobiti dobara, kojanamje Bog ukazao, i ù koima mi njemu duxnu slavu za iſta dobra dajemo.

Jeli i to ù Piſmu utemeljito, daſe Dnevi Suecsani imadu obsluxivati?

Jeſte: jer ù ſtara vrimena xudie po naredbi Boxjoj s-nikima oſobnima Ceremoniima godiſſnju uspomenu derxali jeſu, to jeſt: daſu iz ſuxanſtva kralja Farauna izbavljeni bili, i ovoje bio njiov dan uskerſsnji. (a) Valjaloimje takogjer ſvake godine zafaljivati Bogu, sſtoimje zakon po Moyſii dao, i ovoje bio njiov dan duhovah. (b) Na uspomenu pak sſtoſu ù sſatori pribivali ù puſtinji, i sſtoje Bog nji ù njima ſacſuvao, derxaliſu Svetkovinu od *Sſatoriſſcba*. (c) I oſtale druge.

 Zasſto

(*a*) *Exod.* 12. (*b*) *Levit.* 23. (*c*) *Eodem.*

Zassto mi derximo Svecsane Dneve Isukerstove?

Zato, dase spomenemo dobara, kojanamje Isukerst, ù iste Svetkovine ukazao, i da mi njega zato slavimo, i njemu zafaljujemo.

TOMACSENJE BLAGOSOVLJENE SOLI I VODE.

Blagosovljena soo zlamenovanaje ù Pismu, kojeno ukazuje, daje Elizeo Prorok naudne vode po soli ú zdrave obratio. 4. *Reg.* 2.

Blagosovljena voda po isti nacsin ù Pismu jest zlamenovana, Bogboje naredio, dase imade voda s-pepelom smissati, s-kojomnose nike persone imadiau posskropiti, za sebe po onoj vodi ocsistiti. *Num.* 19.

Jeli novo iznassastje, sebe blagosovljenom vodom posskropiti?

Nie: jer joss Sveti Aposstol *Mattheo* voduje blagosovio, i s-njome jednog mertvaca jest uzkrisio. (a)

Sueti *Alexander* Papa, koinoje sedmi posli *Petra* bio, ovako pisse: *Mi blagosivamo vodu sa soljom smissanu, za puk, da svi s nome posskropljeni, posvecheni i ocsisscheni postanu.* (b) Na isti nacsin pisse *S. Basilio.*

Csemusu koristna blagosovljena sool i voda?

Najpervosu veoma koristna za saterti protivnosti diavaoske, i za odbiti dilla vilovita, iliti csaranja. *Drugo*, koristnasu za sacsuvati zdravlje tilesah toliko xivinskih, koliko ljudskih. Svetie *Chrisostom* jednoga bolesnika blagosovljenom vodom ozdravio. (c) Sluxi blagosovljena voda i za opiranje mali griah, kadase tko s-njome zavirno posskropi.

Kadase pak s-njome posskropiss, tada reci:

„ *Posskropichess mene Gospodine Izopon, i ocsistichuse:*
„ *opracbess mene, i sverbu sniga obiliticbuse. Psal.* 50.

Zassto

(*a*) *Cornel. a Lap. in cap.* 1. *Num.* (*b*) *Tom.* 1. *Concil. Epist. Decret.* (*c*) *Cornel. a Lapide ut supra.*

Zasfto Mifnik puk ù nedilju blagosovljenom vodom fskropi?

Zato, da napaftovanja duha necfiftoga, f-koima on moleche, i koi slufsaju Rios Boxju, obicsaje misli fmetati, fatervena poftanu.

TOMACSENJE OD JAGANJCA BOXJEGA.

Koinofe od Pape ú pocfetku njegove vlade, i fvake fedme godine blagofiva.

J*aganjac Boxji* jefte prikazalisfte Ifukerftovo pravoga Jaganjca, koino odnima grihe fvita: po kojemu mi bivamo opominjani, da mi imamo biti Jaganjci po tihochi. Jaganjac Boxji fpravljafe od cfiftog voska: po cfemuno mi bivamo opominjani, za imati neoskvernjenu fvieft, i cfiftochu. Jaganjci Boxji sluxe i protiva fvima cfarkama i zafidama diavaoskima. (a)

(*a*) *Faber Conc.* 13. *in Ded.*

TOMACSENJE OD ZVONAH.

Zvonafu zlamenovana po onima dvima trubljama, kojenoje Bog zapovidio dafe fprave, za pozvati s-njima puk ù skupsftinu. (a)

Sfto zlamenuju zvona?

Zlamenuju zvek nauka Evangjelskoga, koinofeje po fvem fvitu razsiffao. *Pfal.* 18.

Cfemu nam sluxe zvona?

Sluxe k-otomu, dafe po njima virni na sluxbu Boxju pozovu.

(*a*) *Cornel. a Lap. in cap.* 10. *Num.*

Kerstelise zvona?

Nekerstese, negose samo blagosivaju, i to najpervo na sverhu, da oni, koise po zveku sakupe, od napastovanja dussevnoga protivnika oslobogjeni budu, i da vazda slide nauke vire katolicsanske. *Drugo*, da na oni mistih, ù Kojacho zvek dochi, silla diavaoska satervena bude, i da vilovnja naserchanja sstete nemogu ucsiniti. *Pontif. Rom.*

Zasstose zvona zvone, kada germi?

Zato, da kuda zvek zvonah razigjese, silla vilovita i diavaoska raztepena postane.

Kada zvona zvone, tada reci:

„ *Ucsini Gospodine, da tvoj glas ù moima ussima za-*
„ *zvecsi, s-koimnome na tvoju sluxbu zazivass;*
„ *serceboje moje sa svim moim moguchstvom na tvoju*
„ *sluxbu pripravno. Po Isukerstu Gospodinu nassemu.*

TOMACSENJE OD BARJAKAH.

Barjaci zlamenuju pridobitje Isukerstovo nad smertjom, diavlom, i svitom. *Joan.* 16. 33.

A Barjake nosimo radi tog, to jest, daje Isukerst nass vogj i Poglavica. *Izai.* 55. ℣. 4. S-koimno mi po njegovoj prilici usugjeni, njegovom s pomochom, svit, tilo, i diavla pridobivamo. *Joan.* 5. 4.

TOMACSENJE OD PETKA I SUBOTE.

Zasstose mi ù Petak od mesa uztexemo?

Uztexemose na posstenje Isukersta nasseg Spasitelja, jerje on ù isti dan umro. (a)

A zassto ù Subotu?

Zato, jerje Isukerst ù oni dan ù grobu opocsivao. Ovo ukazuje Papa *Inocentio*, koinoje xivio pria hiljadu dvissta i visse godinah. (b)

„ *Tebi*

(*a*) *S. Clem. Lib.* 5. *Const. Apost. c.* 16. *S. Aug. Epist.* 68. (*b*) *Epist. ad Decent. Episc. Card. Bellarm. Tom.* 4. *Lib.* 1. *c.* 17.

„ *Tebi moj slatki, i zame umerli na krixu Isuse, za*
„ *zafaliti gorku za muku tvoju, i za izplacbenje moji*
„ *griah, po Cerqvenoj naredbi, ù Petak i Subotu od*
„ *mesoigje ocbuse uztegnuti.*

TOMACSENJE OD VIGILIAH.

Sstose naziva, i sstocbe recbi Vigilia?

Vigiliaje rics latinska, ù Slovinski jezik rechiche bdenje; i to, jer ù pervassnja vrimena, zavitni kerstjani obicsavalisu postiti, i moliti ù ocsi glavnii Svetkovinah, i to do slideche nochi, kadase Svetkovina zapocsimavasse, bdechi izverssivasse: i zatoje oni dan prid Svetkovinom, Vigilia, iliti bdenje prozvan.

Zassstose nederxe i sada takova bdenja?

Recsena bdenja ukinutasu rad mlogi razpussttenjah, kojanosuse pri njima dogagjala. (a)

Odkud dakle dolazi, da mi josst na Vigilie postimo?

Ovaj Sveti obicsaj zaderxalaje Cerqva katolicsanská od pervog kerstjanluka (b) Bogu i Svetima, kakono njegovima priateljom na possteaje, i za izprositi njiovo branjenje, i tilo nasse za pedipsati. Veoma ugodno posta od ovoga razloxi Sveti *Bernardo*, upitujuch: zassto mi postimo ù ocsi Svetkovinah? za pokazati, veli, da mi po mlogima nevoljama imamo ù kraljestvo nebesko dochi. Onaj nie dostojan vikovicsnjeg veselja, koi naregjene *vigilié* postech neòbderxaje. (c)

(*a*) *Corn. a Lap. in c.* 12. *Actor.* (*b*) *Card. Bellarm. Tom.* 4. *Lib.* 2. *c.* 23. (*c*) *S. Bern. Serm. in Vig. S. Andr.*

TOMACSENJE OD QUATRIH.

Sstosu Quatre?

Quatre ricsje latinska, i ù Slovinski jezik izgovara csetvera godissnja vrímena to jest: pramaliche, lito, jesen, i zimno doba.

Za-

Zasſto mi poſtimo ù ova cſetvera vrimena godiſſnja?

Zato jer Aposſtoli za ſvoga vika, i joſſ i ſada Biskupi ù recſena vrimena Miſnike rede i poſvechuju. I rad toga opominjeſe puk, da zajedno s-duhovnici poſte, i mole po prilici Aposſtolah (a) da Bog Miſnikom, i oſtalima Cerqvenima dvornikom miloſt ſvoju udili, da oni prikladno ſvomu ſtanju, puku lipim izgledom i s-nauci ſvite.

Za ſvaki dio godiſſnji triſu dana odregjena, da mi za ſvaki Miſec jedan dan poſtimo; jerbo ſvaki dio godiſſnji ima tri Miſeca, i zato Bogu prikazujemo jedan dan za ſvaki Miſec. (b)

Cſetvera vrimena od *Quatri* naredilisu Sveti Aposſtoli, kakò ſvidocſi *Leo* Papa. (c)

(*a*) *Card. Bellarm. Tom.* 4. *Lib.* 2. *c.* 15. *Act.* 13.
(*b*) *Fab. Dom.* 1. *Quadrag.*
(*c*) *Serm. S. de Jejun. Menſ. December.*

TOMACSENJE PERVE NEDILJE ADVENTA.

Ovaſe Nedilja naziva perva Nedilja Adventa, buduch da Cerqva kerſtjanska ù iſtu Nedilju zapocſima promiſsljati priſſaſtje Goſpodina Iſukerſta.

Ove nedilje, kakonoſe iz dnevni cſaſova, i iz Miſe Svete razumi, Cerqva Boxja cſini uſpomenu, kakonoſu ſtari Oci za priſſaſtjem Iſukerſtovim uzdiſali, za probuditi nas, da mi ù naſſima ſercih zavitne uzdiſaje zacſimljamo, i za oplakati naſſe grihe, pivaſe na pocſelu S. Miſe iz Pſal. 24.

„ *K tebiſam Goſpodine digao duſſu moju: Boxe moj*
„ *ù tebe uſam, nechuſe ſtiditi: i nekſe naposmijuju*
„ *Samnom nepriatelji moji: jerbo ſvi, koi podnoſe*
„ *tebe, necheſe ſmutiti. Pute tvoje Goſpodine ukaxi*
„ *meni: i ſtaze tvoje izucſi mene.*

Sla-

Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu. Kakoje bilo ù pocsetak, sad, i vazda, i ù vike vikah, Amen.

Na ovise nacsin pocsetak Svete Mise priko sve godine zaverssuje.

Molitva Cerqvena.

Probudi, molimote Gospodine, mogucshtvo tvoje, i dogji: da mi od prisspivajuchi griah nassi pogibili tvomu po branjenju izbavljeni, i po odkupljenju spaseni budemo. Koi xives i vladass s-Ocem, i s-Duhom Svetim po sve vike, Amen.

U PERVU NEDILJU ADVENTA ILITI-PRISSASTJA.

Epistola Rom. 13.

Bratio, znajuchi, da vrime jeste jurve nam od sna ustati. Sadabo blixe jeste nasse Spasenje, nego kadsmo virovali. Noch pridissla jest, a danseje priblixao. Odbacimo dakle dilla tminah, i obucimose ù Oruxje svitlosti, kakono ob dan possteno hodimo; ne ù zali blagovanju i opijanju, ne ù loxnicah i necsistochah, ne ù prigovaranju i zavidosti, nego obucite Gospodina Isukersta.

Ssto razumi Sveti Pavao po Snu?

Razumi grih, koinose rad toga snu prilikuje, buduch da grissnik posli ucsinjenog griha, od naslagjenja neimade visse, nego jedan, iza sna, rad nassastja blaga, jali Snivenog posstenja, ili primljene gozbine, razbugjeni, koinose Snu obraduje, à na javi nissta neimade. Sstono David od lakomaca svidocsi. Ps. 75. I od sviu grissnikah Prorok *Izaia. c.* 29.

Sstose ovdi po nochi razumi?

Razumise vrime brezumnosti, griah, i nevirnosti.

Sstose razumi po dnevu?

Razumise vrime milosti, i vire.

Kojasu dilla tminah?

Jesu grisi, rad koise valja zastiditi prid Bogom, i prid ljudma, kakonoti i opacsine, kojenose ù skrovisschu priko noch csine.

Kojasu oruxja tila?

Oruxja tilesna jesu dilla vire, milosti, i svitlosti: s-koimano kakonoti duhovnim oruxjem nami valjase boriti protiva tilu, svitu, i diavlu; valjadenamse pak i pristojno vladati; to jest: tako nam valja dillovati, kakonose obicsaje prid Svima ljudma csiniti.

Joss i ovo valja zapantiti: da Kerstjanin, koinoseje na kersstenju, diavla i sve njegove oholosti odrekao, neima xiviti ù proxderlosti, niti ù priljubodinstvu, nego da obucse Isukersta.

Kako valja obuchi Isukersta?

S-naslidovanjem Isukerstovih kripostih, valja da kestrjanin svoju dussu kakonoti s-hodichom naressi, i po ti nacsin da Isukersta obucse.

Daj nam ò Isuse! milost, da mi od Sna nassi griah po pokori ustanemo, i da ù prosvitljenju tvoje milosti dobra i Spasonossna dilla izverssujemo. Udili i nam tvoju pomoch, da mi tebe naslidovanjem tvoji kripostih obucsemo, i dusse nasse naressimo.

Evangjelje S. Luke. Pog. 21.

U ono vrime: Recse Isus Ucsenikom svoim: bitiche zlamenja ù Suncu, i Misecu, i Zvizdah, i na zemljah pritiskanje naroda od smuchenja huke mora i valova, sanuche ljudi od straha i csekanja, koja oche priti sverhu svega kolikog svita: Jere kriposti nebeske ganutichese, i tadache viditi Sina csovicsans-

ſanskoga prihodechega ù oblaku s- oblaſtju velikom, i velicſanſtvom. A zapocſamſsiſe ova cſiniti, obazriteſe, i dignite glave vaſſe, jereſe priblixuje odkupljenje vaſſe. I recſeim priliku: vidd-dite ſmokvenicu, i ſva ſtabla, kad izvagjaju jurve iz ſebe plod, znate da blizu jeſte lito. Tako i vi, kada vidi-ti budete daſe ova csine, znajte da blizu jeſt Kraljeſtvo Boxje. U iſtinu govorim vami, da neche projti porod ovi, dokle ſva nebudu. Neboche i zemlja projti, à ricſi moje neche projti.

Zasſto nam Iſukerſt prikazuje ſtrabotu, kojanochbeſe pri njegovim drugim Priſſaſtjem dogoditi.

Zato, daſe mi pazimo od griha, i da dobra cſinimo: i zato nam ù danaſſnji dan ovo Evangjelje prosſtiveno biva.

Kakvachbeſe zlamenja pria Straſsnoga i poslidnjega ſuda dogoditi?

Sunceche pomercſati kakono vricha kosſtrêna (a) Miſecchefe ù kerv obratiti, i zvizdeche s-neba padati. *Joel.* 3.

Zasſtochbe tako ſtrabovita zlamenja oni ſudnji dan pridichi?

Za utirati ſtrah ù griſsnika, koinoſeje ſa ſtvarma od Boga ſtvorenima, kakonoti ſa Suncſanom ſvitloſtjom, i oſtalima, opako sluxio, i po tomu za pedipſatiga, buduch dache Bog oruxati Svakolika ſtvorenja

(a) *Apoc.* 6.

renja na osvetu svoji nepriateljah. (b) Zrakchese obratiti ù oganj, munjeche popriko i uzmloxno megju sobom sivati, po ti nacsin, da ista zemlja, kadbi mogla ochuchenje imati, ù zacsugjenjebise obratila. (c) I iste zvizde rad xalosti s-nebache padati. *Matth.* 24.

Zasstochese na zemlji golema smetnja puka dogoditi?

Tachese smetnja dogoditi jedno rad praska morskog, (d) i rad silloviti vitrova, koinoche tako duhati, dache planine ù more prinassati &c. (e) Takogjer i rad huke i biznosti zviradi, kojanoche od straha iz svoji sspiljah bixati, po ti nacsin, dache ljudi od straha sanuti i odervenitise, neznajuchi sstochese svemu okolissu svita dogoditi. Kriposti nebeske, to jest: Angjeli krenutichese, i takogjer veliki rad nevoljah ukocsenichese. *Matth.* 24.

S-koimchese nacsinom ovi veliki sud zapocseti?

Bogche poslati svoje Angjele, koinoche s- trubljama zatrubiti: (f) ustanite mertvi, i hodite na sud. Zatimechese svi mertvi uzkrisiti cvilechi i lelejuchi svi narodi po svitu, (g) navlastito oni, koinosu vrime milosti zapustili. Koinosu pak na ovomu svitu oxalosccheni bili, onichese obradovati. *Luc.* 21.

Gdiche ovi sud derxan biti?

U dolini *Josafat*, kojanoje blizu Jerusolima. *Joel.* 3. 2.

Kakoche sud ovaj derxan biti?

Slavnochese ù zraku svitliti zlamenje Svetoga Krixa (h) pravednima, koisu ovdi s-Isukerstom krix nosili, za naslagjenje, jerbochese vissa njiova radost priblixavati. Opakim pak, koisu nepriatelji krixa Isukerstovog bili, (i) za strahotu. Zatimechese Isukerst grissnikom, za pokaranje njiovi zlocsinstvah s-velikom

(b) *Sab.* 5. (c) *Psal.* 96. (d) *Psal.* 95. (e) *Ps.* 45. (f) *Thessal.* 4. (g) *Matth.* 2. (h) *Matth.* 24. (i) *Philipp.* 3.

likom fercsbom ù oblaku ukazati, i to ù tolikomu moguchftvu, kojemu ſfvekoliko ljudftvo fvita neche mochi protiv ftati; (k) ù privelikomu velicfanftvu, kakono koi fa fvim fvitom vlada. 1. *Corinth*. 4.

Sftochefe pri Sudu cfiniti?

Bogche Svaka na vidik izneti, kojafu skrovito ucfinjena; pacfe, i ifte nutarnje misli fvemu fvitu ocfitovatiche. (l) Jofs i fvakiche fvake od ifprazne befide valjat razlog davati. (m) I sftoje faviffe, i za neharnoft primljeni dobara. (n) *Sftoboje jedanput ucfinjeno, govoreno, ili naumljeno, to zaoftaje ù vik.*

Zasftoche Bog opcheni i ocfiti Sud cfiniti?

Zato, da fvi dobrotu i pravicu Boxju poznadu; i ftanovito njegovu dobrotu iz toga, dache on fvemu fvitu ocfitovati, da sftoje tko i njegovomu najmanjemu dobrog ucfinio, kano daje njemu iftomu udilovao. (o) Bogchebo i jedan napitak ladne vode, koinoje rad njegove ljubavi ucfinjen, platiti. (p) Pravicuche pak ukuzati ù tomu, dache on onima, koinofu na ovomu fvitu pritifnuti bili, à navlaftito firomahom, koino pravicu nifu mogli dobiti, ukazatiche pravdu. (q) Oniziu pak pravicsnoft, koinofu ovdi krivo obtuxeni, procinjeni, fugjeni, i koimaje posftenje uzeto, Bogche fvemu fvitu ocfitovati i ukazati pravicfnoft, i daje on izviditelj bubrega i ferdaca cfovicfanskih, kadano one, koifu pravedne tugovati cfinili i pritiskivali, prid fvim fvitom oche fuditi, na njife groziti, i nji prokleti. *Sapient*. 7.

Kakoche ovaj kruti fud zaverffen biti?

Svakiche prid fvim fvitom po fvoji dilih plachu primiti. Rom. 14. 2. *Corinth*. 5.

B   *Sfto*

(*k*) *Matth*. 24. (*l*) *Idem*. (*m*) *Matth*. 12. (*n*) *Card. Bellarm*. (*o*) *Matth*. 25. (*p*) *idem c*. 10. (*q*) *Pf*. 71.

Ssto valja da csovika od zla odvrati, i na dillovanje dobri dillah probudi?

Tverdo valjade virovati, da Bog svaka, i ista opaka zamissljenja, pacse, i ù Skrovisschu ucsinjena dillovanja na Svitlost oche izneti, pak prid svim svitom prokleti. A nacsin na drugi, dobra namissljenja, i Skrovita dobrocsinjenja, nassemu izkernjemu ukazana, na oni sudnji dan svemuche svitu ocsitovati, i pofaliti, kakono dasu njemu istomu ucsinjena, i ista prodicsechi nadariti.

Molitva.

Prostrili, ò Boxe! tilo moje sa strahom tvoim: jerbosamse ja od suda tvoga strassio. Ah! dabi ja s-pokornim Jeronymom mogao rechi: ili jidem, ili piem, ili ssto drugo csinim, svemise csini, da ù ussima moima ona strahovita trublja, kojanoche jedanput zatrubiti, zvecsi: ustanite mertvi, i dogjite na sud.

TOMACSENJE OD ADVENTA, ILITI-PRISSASTJA.

Sstoche rechi, i sstoje Advenat?

Advenatje rics diacska, i ù Slovinski jezik rechiche prissastje, i po njemuse ovdi vigjeno i ocsito prissastje Sina Boxjega na ovi svit, i to pak ù dva razlucsena vrimena razumi.

Kadaseje pervo Prissastje dogodilo?

Tada, kadano Sin Boxji po Duhu Svetomu ù utrobi Pricsiste Divice Marie jest zacset bio, i od nje puthenim nacsinom jestese porodio, i svit sa svoim blagodarnim prissastjem posvetio. Sstono mlogi kralji i Proroci jesu xelili. *Izai.* 35. 8. & 64. 1. *Luc.* 10.

Kakosu dakle stari Oci mogli Spaseni biti, buduch da Isus za njiovog xivota joss nie dossao bio?

Valja znati, daje Bog posli upadnutja Adamovog starim Ocem objavio, da njegov jedinorogjeni Sin imade

imade csovikom postati, i svit odkupiti. Indi Bogje Ocem svoju milost rad dossastog dostojanstva i zasluxenja Isukerstovog udilio, kroz kojusu oni Spaseni postali. *Exod.* 4. 13.

Kadachese drugo Prissastje dogoditi?

Na sverhi svita, kadanoche on strahovit i opet dochi, za suditi xive i mertve. 2. *Timoth.* 4. 1.

Ssto promisslja, i ssto nam prikazuje Cerqva Boxja ù ovo sveto prissastja vrime?

Najpervo, nam prikazuje otajstvo uputhenja Isukerstovoga, kojegano ljubav, poniznost, i usterpljenje, koja on prama nama ukazao jeste, nas probugjuju, da mi ovoga svetog prissastja vrimena po Isukerstu zafaljujemo, daseje on s-nebesah k-nama ù ovu dolinu od Suzah dostojao dochi. *Drugo*: dase mi za blagu Svetkovinu Porogjenja njegovog, kojanoje vlastito prissastje, po pravomu za grihe nasse pokajanju, postu, molitvi, lemozini, i ostalima Bogu ugodni dillih pripravimo, i tako dionici postanemo milostih, kojenamje Isukerst zasluxio. *Bdite, i molite, jer neznate ù koju uru Sin csovicsanski dochi oche. Matth.* 24.

Boxe! koinosi svit tvoim blagodarnim prissastjem blagosovio, dopusti nam tvoju milost, dase mi po dostojnoj pokori za isto prissastje pripravimo.

Molitva.

Gospodine Isukerste! koinochess s-velikim moguchstvom i strahovit dochi za suditi xive i mertve, molimte za dostojanstvo i zasluxenje tvoje prisvete muke i smerti, dostojse serca nassa po promisssljanju onoga strassnoga suda po pravoj pokori i izpravljenju nassega grissnog xivota s-tobom ù svemu pomiriti; i tebe zatime kano milostivoga Suca ù pristolju i slavi Oca nebeskoga gledati i uxivati, Amen.

TOMACSENJE

Od druge Nedilje Adventa, iliti: Priſſaſtja.

U ovu Nedilju Cerqva Boxja cſini uſpomenu dviu priſſaſtjah, toliko ù cſaſovih, koliko i pri Svetoj Miſi: nas polak radoſtivog priſſaſtja, takogjer i ſtrahovitog priſſaſtja za opomeniti. Za probuditi pak ù nami radoſt rad blagodarnog priſſaſtja, Cerqva ù pocſelu S. Miſe piva iz Proroka *Izaie c. 20. Pucſe moj Sionu! vidi, Goſpodinche dochi, za Spaſiti narode, i Goſpodinche ucſiniti cſuti slavu ſvoga glaſa ù veſelju naſſeg ſerca.*

Molitva Cerqvena.

Probudi Goſpodine naſſa ſerca zà pripravit Jedinerogjenoga tvoga puteve: da po njegovomu priſſaſtju s-cſiſtima tebi pametima sluxiti moxemo: koi s-tobom xivi i vlada ù jedinſtvu Duha Svetoga po ſve vike vikah, Amen.

DRUGE NEDILJE ADVENTA, ILITI: PRISSASTJA.

Epiſtola, Rom. 15.

Bratio, kojagodir piſana jeſu, na naſs nauk piſana jeſu: da po uſterpljenju i razveſeljenju piſama uffanje imamo. A Bog uſterpljenja i naslagjenja, daovam ono iſto misliti jedandrugomu po Iſukerſtu; da jednoduſſni, jednim uſtih posſtujete Boga, i Oca Goſpodina naſſega Iſukerſta. Radi toga primajteſe megju vami, kako i Iſukerſt primio jeſte vas na posſtenje Boxje. Velimbo da Iſukerſt bio jeſt obsluxitelj Zakona od obrizovanja radi iſtine Boxje; za

pot-

potverditi obechanja Otaca: à Narodi ſverhu milosorgja posstovati Boga, kako pisano jest: Zaradi toga isspovidachuse tebi ù Narodih Gospodine, i imenu tvomu pivatichu. Pak opet govori: Veselitese narodi s pukom njegovim. I opet: Falite svi Narodi Gospodina: i uzvelicsajte njega svi puci. Pak opet Ixaia veli: bitiche korin Jese, i koi ustane vladati narode, ù njegacheje narodi uffati. A Bog od uffanja napunio vas svakoga veselja i mira ù virovanju, da obilujete ù uffanju, i kriposti Duha Svetoga.

Rad koje Sverhe botijoje Bog, Pisma dase upissu?

Na ovo zapitivanje odgovara Apostol Pavao 2. *Timoth.* 3. 16. i veli, daje to ucsinjeno nami za nauk, za pedipsanje, i pobolssanje: Za nauk stanovito, da csovik bude sverssen na sva dobra dilla. Svehu toga Bogje hotio Pismo dase upisse, od muke Isukerstove, i Svetih njegovih, kakose mi po njemu vladati imamo ù progonstvih: i po istomu dase utissiti i razgovoriti naucsimo, razmissljajuch kojaje za nas podneo Isukerst, i kojasu Sveti za ljubav Isukerstovu priterpili.

Zasstose Bog naziva Bogom usterpljenja i utissenja?

Zato, jerje on dugovoljan, i visse puta nasse grihe propusta. *Drugo*, jer nam milost daje, da mi ù protivsstinama usterpljivi biti moxemo, i polak toga nas takogjer nutarnjim nacsinom tissi, da mi ù njima plassljivi nepostanemo.

Zasſto govori S. Pavao: narodi sverhu milosergja da posstuju Boga?

Zato, jer mi ù prossasta vrimena poganini, to jest: neznaboxci jesmo bili; i zato da Boga Slavimo, i njemu zafaljujemo, danasje on po Svomu Svetomu

Evangjelju ù poznanſtvo njegovo, i njegovog Sina Iſukerſta pozvao.

Zasſto S. Pavao Boga imenuje Boga ufanja?

Rad toga, jer nami Bog miloſt daje, da mi ufati moxemo, i jerje on onaj, kogano mi posli ovoga xivota doſtignuti ufamo.

Boxe uzterpljenja! Boxe utiſſenja! Boxe ufanja! razveſeli nas ſvakim veſeljem i mirom, ù viri, da mi obilnoſt ufanja, i kripoſt Duha Svetoga zadobiemo.

Evangjelje Matthea Pogl. 11.

U ono vrime: Kada cſu Ivan ù vezah dilla kerſtova, poslavſſi dvojcu od Ucſenika ſvoih, recſe njemu: Tiliſi, koi imaſs prichi, ili drugoga cſekamo? I odgovorivſſi Iſus, recſe njimi: Iduchi odkaxite Ivanu kojaſte cſuli, i vidili. Slipi vide, romi hode, gubaviſe cſiſte, gluhi cſuju, mertviſe uzkriſuju, ubogi pripovidaju: i blaxen jeſt, koi nebude ſmuchen ù meni. A ottiſſavſſi oni, pocſe Iſus govoriti k mlosſtvom, od Ivana: sſtoſte iziſsli ù puſtinju viditi? tersku ſvitrom gibanu? Da sſtoſte iziſsli viditi? Cſovika s mekimi odivena? Evo koiſe s mekimi odivaju, ù kucha Kraljevskih jeſu. Da sſtoſte iziſsli viditi? Proroka? joſs govorim vami, i ve-

veche nego Proroka. Ovibo jest, od kogaje pisano: Evo ja ssaljem Angjela moga prid licem tvoim, koiche pripraviti put tvoj prid tobom.

Zasstoje Ivan bio ù vezah?

Zato, jerje kralja Iruda pokarao rad priljubodinstva i rodosquarenja. *Marc.* 6. Istina, ona jeste priplemenita Mater, alli ona poragja dvi veoma pogerdne kcheri, to jest: zlobu i nenavidost. Ucsitise indi valjade progonstvo uzterpljivo podnositi radi pravde; jer kadnoje Sveti csovik, koinoje joss ù utrobi Materinoj posvechen bio, i ni najmanji grih nie ucsinio, prav buduchi svoj xivot imao postaviti, njegovoj po priliki i mise moxemo razgovoriti i utissiti, kada pravi bivssi sramotu, jali sstetu podnosimo.

Zasstoje S. Ivan svoje Ucsenike k-Isukerstu poslao?

Radi toga, da oni po istomu Isukerstu, ù viri prama njemu, kakono prama obechanomu Mesii, iliti: Spasitelju svita, naucseni postanu. Po csemuno svi Oci i Matere od obitili svitovani bivaju, da njiovi kuchani ù potribnima vire 'znanjima ùpucheni imadu biti.

Zassto govori Isukerst Samo Ucsenikom Ivanovim: pogjtie, i kaxite Ivanu: slipi vide, romi hode.

Da oni iz csudesah, koja on csinjasse, poznadu, daje on Mesia, koinoje starima Ocem obechan: buduch daje od njega prorokovano, dache on recsena zlamenja csiniti. *Izai.* 35. ℣. 5. *c.* 61. ℣. 1.

Zassto Isukerst nadostavlja: i blaxen jeste koise ù meni nesmuti?

Toje rekao rad tverdokornosti xudinske: koinosuga rad njegovog ubosstva i poniznosti odbacili, gdino csovik Boga svoga, toliko vechma duxan jeste sstovati,

vati, koliko nedostojne stvari on za njega priterpio jeste govori. *S. Gergur.*

Zassto nie Isukerst prid ucsenikom Ivanovim, njega uzvelicsao, nego posli kadsu oni od njega otissli?

Po tomuje hotio ukazati, kakose mi imademo vladati, to jest: da mi nikoga na lice neuzvelicsajemo, niti prid takvima, koinobi uzvelicsanje mogli dokazati, buduch daje to obicsajnim nacsinom uvodenje. Isukerstje S. Ivana rad njegove stanovitosti uzvelicsao, koinose, niti rad straha suxanstva, i smerti, od svog pripovidanja nie ustegao; svima prid postavljenima za priliku, da i oni nedilujn po izgledu protiva dussnoznanstvu, propusstajuchi krivice svoji podloxnikah, i nji nepokarajuchi. Isukerstje S. Ivana i rad njegovog ruha pofalio, za pokazati nami, da mi nasse tilo valja da pedipsajemo, i pokoru csinimo.

Zassto govori Isus, daje Ivan vissi bio nego Prorok?

Zato, jerje on onoga, kogasu Proroci navistili, vlastitim ocsima vidio, ukazao, i pripovidio.

Zasstose on Angjelom naziva?

Radi toga, jerje dillo Angjeosko csinio: koinoje xudie na pokoru opominjao: Angjelibosu csoviku ù pomoch radi Spasenja. *Hebr.* 1.

Kakoje S. Ivan Isukerstu put pripravio?

Put ovi pripravljaoje po tomu, buduch daje xudie prigibao, da oni svoja serca po izpravljenju xivota priprave, za primiti Mesiine, to jest: Isukerstove milosti.

TOMACSENJE TRECHE NEDILJE ADVENTA.

U ovu Nedilju Cerqva svekolike opominje od veselja rad prissastja Spasitelja, i pivajuse ricsi *S. Pavla* pri pocselu S. Mise. *Philip.* 4. *Psal.* 86.

Ra-

Radujtese ù Gospodinu vazda, opet govorim: radujtese. Tihost i krocsinu vaſſu objavite ſvima ljudma: Goſpodinbo blizo jeſt. Niucſemu nepoſtanite brixljivi: nego ù Svetoj molitvi proſſenja vaſſa neka poznana budu Bogu.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine, prigni uho tvoje, i opazi naſſe molitve: i proſvitli tmine naſſi pametih s-miloſtjom pohodenja tvoga: koi xiveſs i vladaſs u vike, Amen.

U TRECHU NEDILJU ADVENTA ILITI-PRISSASTJA.

Epiſtola Philip. 4.

Bratio, veſelitese ù Goſpodi u vazda: Opet velim, veſelitese. Tihoſt vaſſa poznana budi ſvim ljudma: Goſpodin blizu jeſt. Nisſtaſe nebrinite, nego ù ſvakoj molitvi, i molenju, s-uzdavanjem falah, proſſenja vaſſa nekſe poznaju pri Bogu. I mir Boxji, koi nadhodi ſvako chuchenje, ſacſuvao ſerca vaſſa, i razumljenja vaſſa, ù Iſukerſtu Goſpodinu naſſemu.

Sſtoche rechi ù Goſpodinu veſelitiſe?

Rechiche, veſelitiſe rad miloſti, kuju tko imade, daje ù pravu viru pozvan, i da on po miloſti Boxjoj za vikovicſnje Spaſenje ima ufanje, joſs da i pod zaſſtitom priviſokoga pribiva. I opet veſelitiſe ù Goſpodinu rechiche, veſelitiſe ù progonſtvih, kakonoſeje S. *Pavao* ù njima veſelio. Polak toga ucſimoſe, da mi kerſtjanskog xivljenja lipe i razborne izglede ljudma prid ſvima ukaxemo, i daſe ſaviſſe nebrinemo za vrimenita, nego da naſſu brigu na Boga oslonimo,

nimo, i da njemu nasse potribe i tegobe s-pouzdanjem ù molitvah prikaxemo.

U csemusc zaderxaje mir Boxji?

Zaderxajese ù dobromu dussnoznanstvu, ù kojemunoseje *S. Pavao* sverhumacsina veselio, Slavio, i svoje posstenje stavljao. (a) Ovaj mir, ili pokoj tissijoje Serca sviu koliki svetih Mucsenikah u njiovi mukah, i mloge druge, koisu rad pravde terpili. (b) Joss i nemoxese vecha radost zamisliti, nego oná, kojano iz dobroga dussnoznanja iziodi.

Mir Boxji, koi svaku razum nadilazi, sacsuvao sviu nas serca ù Isukerstu. *Philip.* 1.

Utissenje ù Nevolji.

Neima boljeg lika ù progonstvu i tugi, nego s-pouzdanom molitvom svoju potribu i tegobu samomu Bogu prikazati i potuxitise, kakonoje ucsinila Anna Mater Samuela Proroka. 1. *Reg.* 1. I pravedna Susana, kadanoje krivo obtuxena bila. *Dan.* 13. Svoju najzamassniu nevolju istomu Bogu prikazivao jest, i potuxioseje dobri kralj *Ezechia*, prosstivssi Bogu ù Cerqvi opaka pisma kralja Senacheriba. 4. *Reg.* 12. Kada dakle dospiess û nevolju, tada prossti Bogu tvoju potribu. Kralj Ezechia samomu Bogu svoju potribu ocsitovasse, govorechi: Buduch da mi neznamo, ssto nami pocseti valja, to nam jedino zaostaje, da mi ocsi nasse k-tebi obratimo. 2. *Paralip.* 20.

Kadasi oxaloschen, tada uzdigni dussu tvoju S. Davidom k-Bogu, govorechi: k-tebi podixem ocsi moje, koino pribivass ù nebesih. Evo! kakogod ocsi sluxarah, na ruke svoji Gospodarah gledaju, i kako ocsi sluxarkinjah na ruke svoji Gospojah izgledaju: tako ocsi nasse nassemu Gospodinu Bogu, doklese on nesmiluje nami. Smilujse nami Gospodine, smilujse nami. *Psal.* 122.

Evan-

(a) 2. *Corinth.* 3. (b) *Matth.* 5. 12.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 1.

U ono vrime: Poslaſſe xudie od Jeruſolima Miſnike i Levite k-Ivanu, dabi pitali njega: Ti tkoſi? i iſpovidi, i nezataja; i iſpovidi: Da-ja niſam Kerſt. I upitaſſe njega: ſsto dakle? Jeſili ti Jlia? I recſe: niſam. Prorokſi ti? i odgovori, ne. Rekoſſemu dakle: Tkoſi? da odgovor damo onim, koiſu nas poslali? Sſto govoriſs od tebe iſtoga? Recſe: Ja glas vapiuchega ù puſtinji: Upravite put Goſpodnji, kakoje rekao Ixaia Prorok. I koi poslani biau, biu izmegj Fariſeah. I upitaſſe njega, i rekoſse njemu: ſsto dakle k rſtiſs, ako ti niſi Kerſt, niti Jlia, niti Prorok? Odgovori njima Ivan, govorechi: Ja kerſtim ù vodi: a posrid vasje ſtajao, koga Jvi neznate. Iſtije on koiche posli mene priti, koi pervo mene ucſinjen jeſt, koga ja niſam doſtojan da odriſſim kaiſs od obuche. Ova ù Bethanii ucſinjena jeſu priko Jordana, gdi biſſe Ivan kerſtechi.

Zasſto-

Zasstosu Xudie Misnike i Levite poslali k Ivanu, za upitatiga, tkoje on?

Zato, jerje xivot njegov tako csudnovat bio, radi njegovog posta, rad pokorne hodiche, i pripovidanja, daje on visse Isukerstu, pravomu Mesii, nego csoviku prilicsan bio.

Jeli Ivan bio Prorok?

Onje stanovito Prorok bio, alli ne kano prossasti: buduch daje on Isukersta nesamo navistio, nego joss i pokazao jest, i svekolike opominjao, dase oni za njegovo prissastje priprave.

Po csemu csovik Isukerstu put pripravlja?

Po pravoj pokori: po kojoj planine, to jest: oholi ponizni bivaju. Ona, kojasu krivo po kamati, ili drugima nepravdama uzeta, povrachanjem opetse izprave. Po pokori izpunjujuse doline, to jest: ono, sstoje ozkvernjeno, obilno popravljeno biva; nidra ubozih lemozinom, a dussa milostima izpunjujuse.

Kojuje kripost imalo kersstenje S. Ivana?

Po svomu kersstenju on prigibasse na pokoru i na odpusstanje griah, kojano po Kersstenju Isukerstovu imadiau zadobivena biti. I zato Ivanovo kersstenje biloje jedna priprava za kersstenje Isukerstovo. Luc. 3.

Iz ovoga S. Evangjelja ucsimose pravo izpoviditi, i uzderxajese u tomu: da csovik sebe istoga visse puta, navlastito pak prid ispovid upita: tkosi ti? kako xivess? kako stoiss s-Bogom? kakose vladass s-tvoim izkernjim?

Od S. Ivana, koinoje ispovidio, i nie zatajao, ucsimose nasse gribe na izpovidi ocsitovati, a ne tajati; zastidenjebo csoviku possteuje i slavu prid Bogom i ljudma donosi. *Eccl.* 4.

TO-

TOMACSENJE CSETVERTE NEDILJE ADVENTA, ILITI-PRISSASTJA.

Epistola B. Pavla Apostola 1. Corinth. 4.

Bratio, Tako nek nas procinjuje csovik, kako sluxbenike kerstove, i razdilitelje Ottajstvih Boxjih. Ovdise sad traxi izmegi razdilitelja, dase koi viran nagje. A meni za najmanje jest, dase od vas sudim, ili od csovicsanskoga dneva: alli niti mene istoga sudim, niucsemubo-se nepoznajem, alli nisam ù ovom opravdan: a koi sudi mene, Gospodin jest. I tako, nemojte prie vrimena suditi, dokle dogje Gospodin, koi-che i prosvitliti sakrivena tminah, i ocsitovati vicha serdaca, i tadache biti slava svakomu od Boga.

Kako valja Misnike procinjivati?

Po naukn S. Paula valjaji prociniti kakono sluge Isusterstove, i kakono dilitelje Sveti Sacramenata, joss i kako Angjele Privisokoga. *Malach.* 2. Sveti Francesko obicsavaoje govoriti, da kadbi Angjela i s-njime Misnika susrio, priabi Misniku, nego Angjelu posstenje ukazao. Bog zapovida, dase Misnici imadu visoko posstovati. *Eccl.* 7. ℣. 33.

Moguli Misnici Svete Sacramente po svojoj volji diliti?

Nemogu: jer da Misnik odrissenje, komuse nepristoji dati, udili, smertnobi sagrissio; jer dilitelj Isukerstovi Sacramenata ima viran biti.

Rad koje i joſs ſverhe namiſe danas ova Epiſtola ſtie?

Rad ove, da mi polak blagodarnog priſſaſtja, takogjer i od ſtraſſnoga opomenuti poſtanemo, nami za paznoſt, da mi naſſega izkernjega brezſramotno neſudimo, dok nedogje Goſpodin, koinoche na ſvitloſt izneti, sſtonoje skrovito i ù mraku dillovano, i koiche ocſitovati vicha ſerdacah. O kolikache ſramota tada onima biti, koinoſu skrovito opacſine ù zatvorih dillovali: kada iſte ſvemu ſvitu ocſitovane poſtanu! Sadaje vrime miloſtih. *Corinth.* 6. daſe mi po pravoj pokori s-pravednim Sucem pomiriti moxemo. Sad reko, pokorno prid Sudca na kolina upavſſi moliga za odpusſtenje griah ovako:

O moj pripravedni Sucſe! ja evo, prid tobom na kolina upadam, molechite ſatrenim duhom, da ti meni rad prolivene tvoje Priſvete kervi ſve moje krivice oproſtiſs.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 3.

Godisſta petnaeſtoga Ceſarſtva Tiberia Ceſara, vladajuchi Ponçio Pilat s Xudiom, i s cſetvertim dilom Galilee Irud, a Filip brat njegov s-cſetvertim dilom Ituree, i Trachonitske Kraine, i Lyſania s cſetvertim dilom Abiline, pod poglavicam Misnicskim Annom i Kaifom: Ucſinjena bi rics Goſpodnja ſverhu Ivana, Sina Zachariina, ù puſtinji. I dogje ù ſvu krainu Jordansku, pripovidajuchi Kerſtenje pokore

re na od pusſtenje griah, kako piſano jeſt ù knjigah govorenja Ixaie Proroka: glas vapiuchega ú puſtinji: pripravljajte put Goſpodnji, i upravne cſinite ſtaze njegove. Svakacheſe dolina napuniti, i ſvako berdo i brigcheſe poniziti, i bitiche opaka ù uprav i osſtra ù pute ravne: i viditiche ſvaka puth ſpaſonoſsje Boxje.

Zasſtoje hotio Duh S. okoloſtojenja poſtaviti, to jeſt: koiſe poglavice ù ono vrime naodiſſe, kadanoje S. Ivan priſſaſtje Iſukerſtovo naviſtio?

Za dignuti ſvaku ſumnju od S. Ivana pripovidanja, i Iſukerſtovog navisſtivanja; za mochi pokazati, za kojega Ceſara vlade, i koje godine, pod koim naſtojnikom, poglavarom, i velikim Miſnikom ovaſe dogodiſſe.

Kako ovo valja razumit: Ucſinjena bi rics Goſpodnja ſverhu Ivana, ſina Zacharie?

Ovako: Bogje naredio Ivanu ſinu Zachariinomu petnaeſte godine vladanja Ceſara Tiberia, da on pripovida pokoru i navisſtuje priſſaſtje Meſie, kakonoje Prorok Izaia prorokovao. *Izai.* 40.

Kako pripravlja cſovik put Iſukerſtu, i kako upravne cſini ſtaze njegove?

Po doſtojnoj pokori, a navlaſtito po pokornomu ſuzah prolivanju, i po povrachanju tugjega imanja.

Kakoſe ovo razumi: ſvakacheſe dolina napuniti, i ſvako berdo i brigovicheſe poniziti?

Sveti Ivan ponukovaſſe ſve xudie, da oni Iſukerſtu njiovomu kralju puti priprave, za poſtati diomici njegovih miloſtih.

Stvar

Stvarje poznana: da kada koi velik Gospodin kudagod dochi odredi, tadse putevi ravnaju, doline ispunjaju. Indi Pridhoditelj Isukerstov po ovomu hotijoje ukazati, da xudie doline malosercsnosti s-pouzdanjem ù Boga napune, a ohola berda i brigove po poniznosti doli spuste.

Kakose razumi ovo: sstoje opako, ima biti upravno?

Ovako: sstoje nepravo osvojeno, tose imade po povrachanju, ili isplachenju popraviti, i po ti nacsin upravno ucsiniti.

A kakose ovo ima razumiti: osstra ù pute ravne?

Ovako: Put k-nebeskomu dvoru, koimo pria prissastja Mesiinoga, radi manjkanja zadovoljni milostih neravan, to jest: za napridovati potexak jeste bio, njegovoj po milosti postatiche ravan put, to jest: za lahko napridovanje bitiche. *Drugo*, ovakose razumit moxe: koinoje sercsbi i osveti podloxan, krotak ima postati.

Kako pak ovo razumljenje ù sebi zaderxaje: Viditiche svaka puth Spasonossje Boxje?

Ovako: Sviche ljudi vlastitim ocsima viditi Spasitelja, Mesiu, Isukersta.

Opet i ovako: Tko Spasitelju gori recsenom po nacsinu put pripravi, k-onomuche on dochi svoima po milostima: koiziu kripost i dillovanja on ù sebi ochutit oche.

TOMACSENJE
OD VIGILIE, ILITI NADVECSERJA ISUKERSTOVOG.

Isukerstu za ljubav, i svojoj dussi za korist, valjalobi, dase csovik gdigod ù samochi, ili pri svom domu razbere, i vlastitu dussnoznanost razvidi, pak sveta prossenja i xeljnosti prama Boxanstvemomu ditesscu pro-

probudi, za dofpiti milofti njegove, kojenoje on potribnomu fvitu doffao udiliti.

Jofs i ovo promisliti valjade, kako S. Jofip s-Mariom, Prifvetom Zarucsnicom ù najvechem ubosstvu, s-punim pridanjem ù volju Boxju, nevoljno k-Jerufolimu putovao jeste; kadafu onamo ftigli, za niko vrime fvrachalifsche traxiffe, i rad velikog ubosstva Boxjem po provigjenju, nikakvo nifu naisli, rad toga najposli ù sstalicu valjadeimfe fvratiti: davffi nami nauk, da Bog ubosstvo miluje, koinofeje nami za ljubav ù sstalicu hotio fvratiti.

Molitva Cerqvena ù fveto Nadvecferje Porogjenja Ifukerftovoga.

Boxe! koi nas fa 'Svetkovinom nasseg Odkupitelja fvake godine obradujefs, dopufti: da Jedinorogjenoga tvoga, koga Odkupitelja radoftivno primamo, takogjer njega kako Suca prihodechega slobodni ugledati moxemo Gofpodina Ifukerfta Sina tvoga &c.

TOMACSENJE
OD PRIBLAGE SVETKOVINE POROGJENJA ISUKERSTOVOGA.

Sstoje dan Porogjenja Ifukerftovoga?

Jeste dan, ù koino Ifukerft nafs Odkupitelj i Spafitelj ù Betlemu ù sstalici od Divice Marie porogjen jeft bio?

Kadàje Ifus porogjen bio?

Godine od ftvorenja Svita 5199. a godine druge vladanja Cefara Augufta. *Martyrol. Roman.*

Zasfto mi derximo ovu noch za fvetu?

Zato, jerje Ifukerft ove nochi rogjen bio. *Luc.* 2.

Zasstoje on botio ù nochi rogjen biti?

Za pokazati, dajë on dossao tmine nassi serdaca prosvitliti. *Izai.* 9.

Zasstose danas tri razlicsne Mise govore?

Rad trostrukog Isukerstovog poragjanja, i to polak razlicsnosti dviu naravih, i polak milostih. *Tauler. Conc.* 1. *in Nativ. Domini.*

Od kojegu porogjenja mi bivamo opominjani pri pervoj Misi?

Opominjani bivamo od porogjenja vikovicsnjeg, kojeno on po bivstvu Boxanstvenomu od Oca nebeskoga po razlicsnosti sobstva imade.

Od kojega pri drugoj Misi?

Bivamo opominjani onoga porogjenja, kojeno Isukerst polak csovicsanske naravi od Divice Marie po neozkvernjenoj csistochi imao jest.

A od kojega nas opominje Trecha Misa?

Opominja od duhovnog poragjaja, kojenose po ljubavi i milosti vazda ù svakoj bogoljubnoj dussi dogagja. *Idem ibid.*

Zasstose perva Misa ù ponochi govori?

Nami za objaviti, da pervo porogjenje njegovo nami nepoznano biva. *Drugo*, zato, jerseje Isukerst ù ponochi porodio. *Trechc*, za ukazanje, da oni, koinosu po naravnomu zakonu xivili, ù tminah xivljenje provodili jesu. *Izai.* 9.

Zasstose druga Misa ù zoru govori, kadanose noch i dan razstaju?

Za pokazati, da Porogjenje Isukerstovo nami svitli dan poznavanja Boxjega donelo jeste, i da duhovno porogjenje svaki csas, i ù svako oka trenuche ù bogoljubnoj dussi ucsinitise moxe. *Ibid.*

TO.

TOMACSENJE PERVE MISE.

Uvedenje, iliti pocsetak ove S. Mise, koinoje iz druge Pisme Davidove izvagjen, opominja od vikovicsnjeg Isukerstovog Porogjenja:

Gospodin rekaoje meni: Sin moj jesi ti, ja danas, to jest: od vika rodiosam tebe. Slava Ocu &c.

Reci sveduſſnim sercem Pismu Angjeosku: *Slava Bogu na visini*, kojunosu sveti Angjeli ove Prisvete nochi pivali, da po njoj Boga dostojno proslaviss, i njemu zafaliss.

Molitva.

Boxe! koisi ovu prisvetu noch s-prosvitljenjem prave svitlosti csinio razbistriti, molimote; udili nam, da mi uxivanje ove svitlosti u nebesi zadobiemo, kojeno otajstvo na zemlji poznali jesmo.

NA PRIBLOGODARNO POROGJENJE ISUKERSTOVO.

Epistola B. Pavla Apostola k-Titu, Pogl. 2.

Kojanose pri-svetvoj Misi sstie.

Pridragi, Ukazalase jest milost Boga Spasitelja nasseg svima ljudma, ucsechi nas, da odvergavssi zlobu, i svitovna poxelenja, trizno, i pravedno, i bogoljubno xivemo na ovomu svitu, csekajuchi blaxeno uffanje, i prissastje slave velikoga Boga, i Spasitelja nassega Isukersta: koi dadde sebe istoga za nas, da nas odkupi od svake nepravde, i ocsisti sebi puk primljeni, nasliduj uchi dobra dilla. Ova govori, i ponukuj u Isukerstu Gospodinu nassemu.

Iz csegaje mogao csovik osobito poznati, kakoje Bog dobar i milotvoran?

Iz csovicsanstva i porogjenja nassega Gospodina Isukersta, i iz njegovog ljubeznivog i poniznog xivota i nauka. *Matth.* 11.

Sstonasje Isukerst ucsio?

Ucsionasje, dase mi neboxanstveni stvarih odrecsemo, buduch danamje on po svojoj prilici i pripovidanju ukazao, kako mi prama Bogu, i prama stvarma Boxanstvenima pravecsnu sercsanost imamo nositi. Kako takogjer prama nassemu iskernjemu, premakoje nass nepriatelj. Polak toga naucsioje nas, kakose mi svitovne himbenosti imademo odrechi.

Kojesu svitovne himbenosti?

Jesu svakolika naslagjenja, kakonoti: priljubodinstvo, proxderlost, pianstvo, lakomost. Od oviziu zaostavljanja naucsionasje Isukerst, po svomu osstromu xivotu; kogaje on gladujuch i xegjajuch pri vruchini i studeni, i tako dalje ù velikom ubosstvu i ussterpljenju provodio. Naucsionasje josster trizno xiviti: kojenose uzderxaje ù razbornom sluxenju vrimeniti stvarih: da pravicsni prama iskernjemu, a prama Bogu ù strahu priklonitì budemo; i tako dase pripravni ucsinimo za drugo prissastje: kojenochese na svershi svita dogoditi.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 2.

U ono vrime, izigje zapovid od Cesara Augusta, dase popisse vas svit. A ovo popisanje pervo ucsinjeno jest od vladaoca Syrie Cyrina: i igjau svi, dase popissu, svak ù svoj grad. A uzigje takogjer i Josip od Galilee iz grada Na-

Nazareta, ù xudiu ù grad Davidov, koiſe zove Bethlehem, zato jer i on biſſe od kuche i obitili Davidove, daſe zapiſſe s Mariom Zarucsnicom ſvojom noſechom. I ucſinjeno bi, da oni buduchi ondi, iſpuniſſeſe dni da porodi. I porodi Sina ſvoga pervorogjenoga, i ù ſvitte zavi njega, i poſtaviga ù jasle: zasſtoim nebiſſe miſta ú goſtionici. I paſtiri biau ù ſtrani onoj bdechi, derxechi ſtraxe nochne ſverhu ſtada ſvoga. I evo Angjeo Goſpodnji ſtade uz nji, i ſvitloſt Boxja obasja nji, i bojaſſeſe ſtrahom velikim. I receſe njim Angjeo: Nemojteſe bojati, Evovambo navisſtujem veſelje veliko, kojeche biti ſvemu puku: Zasſto porodioſe jeſt vami danas Spaſitelj, koije Goſpodin Iſukerſt, ù gradu Davidovu. I ovovam zlamenje: Najtichete Diteſſce ù ſvitte zamotano, i poſtavljeno ú jaslica. I udilj ucſinjeno bi s-Angjelom mlosſtvo vojnika nebeski, falechi Boga, i govorechi: Slava na viſina Bogu, i na zemlji mir ljudma dobre volje.

Zasstoje ù vrime Cesara Augusta vas svit popisan bio?

Toseje po osobitoj naredbi Boxjoj dogodilo, da Josip i Maria po tomu podpisanju prigodu imadu, ù Betlem pochi; i dase Isukerst po prorocsanstvu Michee ondi porodi. *Mich.* 4.

Zasstoje Isukerst hotio porogjen biti, kad vas svit ù miru jest bio?

Za pokazati daje on Otac i poglavica mira, i daje on dossao nami mir na svit doniti. *Izai.* 9.

A zassto hoti rogjen biti ù sstalici?

Za naucsiti nas, da siromahe i ubosstvo imamo visoko procinjivati, kojenoje on bivssi Sin Boxji obrao, ù priprosti pelenicah postavljen hotioje poznan biti. U nochie hotio porogjen biti,, za ukazati, daje on dossao tmine s-nassi serdaca dignuti. Prissastje njegovo nie hotio Bog Irudu, i ostalima, koino na mekanima posteljah opocsivasse, nego priprostima pastirom ocsitovati, da vas svit poznade, Bog da ohole zlobi; a dragovoljno vechaje s-ubozi i priprostih; kakono pastiri biau. Angjelissi rad velikog veselja Boga slavili pivajuchi: *Slava Bogu na visini*, *i mir*, to jest: berichet, napridak, spasonossje, i blagosov *ljudma na zemlji*, *koinosu dobre volje*, za izverssit sve ono, ssto Bog od nas zaktiva, pacse: i onima, koino imanjem nisu moguchi, sasvim tim dobrohotenje ù volji njiovoj nemanjkaje. Od sveti Angjelah, koinosuse veselili, i ljudma srichu navistili rad prissastja Isukerstovog daje on dossao narod csovicsanski odkupit, naucsiti valja, Bogu zasalnost davati rad dobrocsinstvih, kojenoje on nesamo tebi, nego joss i iskernjima tvoim pokazati hotio: po tibo nacsin ti i tebe dionika csiniss od zafaljenja, koja tvoji iskernji Bogu za primljena dobrocsinstva pridaju. Zafali Isukerstu sercsano, daje on tebe za odkupit hotio csovikom postati. Ucsi od njega ubosstvo i usterpljenje zagerliti, a svit pogerditi.

Za-

Zafalimô Bogu, koinasje po fvomu porogjenju od moguchftva diavaoskoga oslobodio, i s-Angjelih pivajmo njemu: *Slava Bogu na vifini.* O dabi fva moja uda jezici poftala, tadabi ja fvuda s-Angjeli pivao: *Slava Bogu na vifini, i mir ljudma na zemlji, koifu dobre volje. Nekaga fale nebefa i zemlja, more, i fva, kojafu ù njemu. Pfal. 68.*

TOMACSENJE OD DRUGE MISE.

Ovafe Mifa na mlogo miftah naziva Mifa Paftirska, zasftobofu dobri Paftiri ù vrime jutarnje, kadanofe ova S. Mifa obicfaje govoriti, ù Betlehem dofsli, za pohodit ditefsce, i za poklonitife njemu. *Luc.* I.

Sfto zlamenuje uvodenje ù Mifu?

Zlamenuje dafeje Boxanftvo ù cfovicfanftvu profvitlilo, kakonofe to iz slidechi ricfih *Izai. c.* 9. poznaje. (a) *Svitloftche danas fverbu naf-fe sjati: jerbò namifeje porodio Gofpodin: i zvatichefe cfudnovat, Bog, Poglavica mira, Otac doffaftog vika: kojega kraljeftvu necbe biti fverbe.*

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi Boxe! koinofmo novom fvitloftjom upuchene Ricfi tvoje obsjani, molimote: dafe ona ù naffima dillih profvite, kojano po viri ù naffemu duhu fijaju. Po iftomu Gofpodinu Ifukerftu &c.

NA DRUGOJ MISI BOXICHNOJ.

Epiftola S. Pavla Apoftola k Titu Pogl. 3.

Pridragi, ukazalofe jeft dobrotinftvo, i cfovicfanftvo Spafitelja naffega Boga: ne po dilli pravde, kojasmo mi ucfmili, nego po milofergju fvo-

(a) *Tauler. Conc.* I. *de Nativ.*

svomu spasene nas ucsinio jest po opranju priporogjenja, i ponovljenja Duha Svetoga, kogaje prolio ù nas obilno po Isukerstu Spasitelju nassemu, da opravdani po milosti njegovoj, basstinici budemo po uffanju xivota vicsnjega, ù Isukerstu Gospodinu nassemu.

Jesmoli mi po nassima dobri dilli zasluxili, daje Sin Boxji csovikom postao?

Nipojedan nacsin mi nismo zasluxili: jerbo *S. Pavao* bistro pisse, da Isukerst ne rad nassi dobri dillah, nego od samog milosergja prignut, za nas csovikom postao jeste, i nasje odkupio.

Jeli Sin Boxji i rad oboli Angjelah csovikom postao?

Nie; jerboje Bogu povoljno bilo prama nevoljnom narodu csovicsanskomu milosergje, (a) a prama odpadnutim Angjelom pravicu ukazati. (b)

Radi neizrecsene milosti, kojunamje Sin Boxji ù svomu ùputhenju ukazao, odpotribe jest, da mi na gola kolina, i na lice k-zemlji upadnemo, Boga iz serca slavimo, i njemu zafalimo.

Zafaljujemo Bogu, koinasje po svomu Porogjenju &c. kako gori ù pervoj Misi.

Evangjelje S. Luke Pogl. 2.

U ono vrime: Pastiri govorau megju sobom: pojdimo do Bethlehema, i vidimo ovu rics, koja ucsinjena jest, koju Gospodin ukaza nami. I dogjosse hitechi: i nagjosse Mariu, i Josipa, i di-

(a) 1. Tim. 2. (b) 2. Petr. 2.

ditesſce ſtavljeno ù jasla. Videchi dakle poznaſſe od ricſi, kojaim kazana biu od diteſſca ovoga. I ſvi, koi sliſſaſſe, cſudiliſe jeſu: i od ovi, koja njima rekoſſe Paſtiri. A Maria ſaranjivaſſe ſve ricſi ove, razmiſsljajuchi ù ſercu ſvomu. I povratiliſe jeſu paſtiri falechi, i slavechi Boga ù ſvima, koja biau sliſſali, i vidili, kakoim recſeno jeſt.

Ovo Evangjelje ukazuje, daſti Paſtiri s-hitnjom k-ſtalici doſsli, i Boxanſtveno diteſſce ù jaslica naſsli, i povrativſſiſe Boga slavili. *Luc.* 2. Ucſi od ovi Paſtirah Boga faliti, i Boxja nadanutja sliditi.

OD TRECHE MISE BOXICHNJE.

Uvodenje ove S. Miſe opominje nas duhovnog porogjenja Goſpodina Iſukerſta, po kojemuſe on duhovnim nacſinom nami poragja.

Diteſſceſeje nami porodilo, i Sin nami dan jeſte: koje ganoje vladanje ſverhu ramena njegovoga, i zvaticbeſe ime njegovo: velikogu ſoitovanja Angjeo.

Pivajte Goſpodinu pisma novu: jerboje cſudnovata ucſinio. Pſal. 97. *slava Ocu &c.*

Molitva Cerqovena.

Svemoguchi Boxe! dopuſti moſsmote, da nas novo Porogjenje tvoga Jedinorogjenoga Sina po puthi odkupi, koje nas pod jarmom griha ſtaro ſuxanſtvo derxi. Po iſtomu Goſpodinu naſſemu Iſukerſtu &c.

NA PRIBLAGI DAN POROGJENJA ISUKERSTOVOGA PRI VELIKOJ MISI.

Epiſtola B. Paula Apoſstola k-Xudiam, Pogl. 1.

Razlicſito, i s-mlogima nacſini, davno Bog govorechi Ocem u Proroci, Najposli dana ovi govorio jeſte nami u Sinu, kogaje poſtavio basſtinika od ſvega, po komuje ucſinio i vike: koi buduchi daje ſvitloſt slave, i prilika bistva njegovoga, i noſechi ſvaka s-ricsjom kripoſti ſvoje, ocſisſtenje griah cſinechi, ſidi na desnu velicſanſtva na viſmah: toliko bolji od Angjelah ucſinjen, kolikoje razlicſitie od nji ime obasſtitio. Komuboje rekao kada iz megj Angjela: Sin moj jeſi ti, jaſam danas porodio tebe? pak opet: Jachu biti njemu za Oca, a on bitiche meni za Sina? Pak kad opet uvodi pervorogjenoga u okoliſs zemalja, govori: I nekaſe poklanjaju njemu ſvi Angjeli Boxji. I Angjelom, iſtina, govori: koi cſini Angjele ſvoje Duhove, i sluxbenike ſvoje plamen ognja. A k-Sinu: Priſtolje tvoje Boxe u vike vika: ſsipka pravde, ſsipka Kraljeſtva tvoga. Ljubioſi pravdu, i nenavidioſi nepravdu: zato pomazaoteje Bog, Bog tvoj s-uljem radoſti oſim dionika tvoih. Pak: Ti u pocſetak Goſpodine zemlju utemeljio jeſi: i dilla rukuh tvoih jeſu nebeſa. Njiche neſtati, a ticheſs oſtati, i ſviche kakono hodicha oſtariti: i kako oprava prominjivacheſs nji, i minjacheſe: a ti vazda oni iſti jeſi, i godisſta tvoja neche pomanjkati.

S. Pa

S. Pavao stavlja nam prid ocsi velikochu Boxanstvenog dobrotinstva prama csovicsanskom narodu: koiuo nie hotio Angjeosku, nego csovicsansku narav uzeti, za spasiti csovika. Procini o dusso kerstjanska! rad kojenoje Bog csovikom postao, kolikosi di duxna Boga ljubiti, za ova velika dobrocsinstva njemu zafaliti, i Isukerstovo uzterpljenje sliditi.

Hiljadu puta zafaljujemti o Ocse nebeski! dasi ti nami oviziu poslidnji vrimenah po Sinu tvomu govorio, ù kojemuno ti osobno naslagjenje imass. Jachu njega ò Ocse milosergja! iz svega serca slussati, i njegov od ljubavi i ponixenitva nauk sliditi.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 1.

U Pocselo bisse Rics, i Rics bisse pri Bogu, i Bog bisse Rics. Ovo bisse ù pocselo pri Bogu. Sva po njemu ucsinjena jesu: i brez njega ucsineno jest nisstа,ssto ucsinjeno jest. U njemu bisse xivot, i xivot bisse svitlost ljudska: i svitlost ù tmina sviti, i tmineju nisu obujale. Bioje csovik poslan od Boga, komu ime bisse Ivan. Ovi pride za svidocsanstvo, da svidocsanstvo ukaxe od svitlosti, dabi svi virovali po njemu. Ne bisse on svitlost, nego da svidocsanstvo ukaxe od svitlosti. Bisse svitlost prava, koja prosvitljuje svakoga csovika dohodechega na ovi svit. Na svitu bisse, i svit

po

po njemu ucsinjen jest, i svit njega nie poznao. U vlastitaje dossao, i svoji njega nisu primili. Akolikojegod primilo njega, daoje njima moguchstvo sinovom Boxjim ucsinitise, onim, koi viruju ù Ime njegovo. Koi ne od kervih, niti od pohotenia puthi, niti od pohotenja muskoga, nego od Boga rogjeni jesu. *Ovdise na ove ricsi poklekne.* I Rics puth ucsinjena jest, i pribivalaje ù nami; i vidismo slavu njegovu, slavu kako jedinorogjenoga od Oca puna milosti, i istine.

Za pokazati, daje Isukerst zajedno i pravi Bog, sveti Ivan odma iz pocsetka pocsimlje njegovo vikovicsnje porogjenje ispisivati.

Zassto on gvori: ù pocsetu bisse Rics, i Rics biasse kod Boga?

Po tomu nas ucsi, daje Sin Boxji od vika od Oca porogjen, i rad toga s-Ocem jednakog bivstva, naravi, i vikovicsnosti jeste. *Joan.* 10. 30. alli ù sobstvu razlucsen jest od Oca.

Ssto razumi Evangjelista po Ricsi?

Razumi Sina Boxjega.

Zasstose on Ricsjom Ocsevom naziva?

Zato, jer on jedno s-Ocem ù Boxanstvenoj naravi jeste, premako razlucsen ù sobstvu: kakono i rics onoga, koiju izgovara, jedno s-njime, i pak od njega razlucsena jest. Onse i zato Rics Ocseva naziva, jer

Otac

Otac nebeski po njemu nami svoju volju ocsituje. *Matth.* 17. *Hebr.* 1.

Zasto govori Evangjelista: Svakasu po njemu stvorena?

Daje nami na znanje, da Sin Boxji kako pravi Bog, zajedno s-Ocem svakolika jest postvarao, kojásugod stvorena.

Kakoje bio ù njemu, to jest: ù Sinu Boxjemu xivot?

To valja razumiti od duhovnoga xivota nasse dusse, kojeganosmo mi po uputhenju Sina Boxjega zadobili; i nigdaga nebi bili primili, da nebude bio csovicsansku narav nase primio. Rad koje privelike milosti mismo duxni njega ljubiti, i njemu zafaliti.

Kakose ovo ima razumiti: Xivot bio jest svitlost ljudska?

Ovako: xivot csovicsji dussevni uzderxajese ù svitlosti milostih, kojeje Isukerst zasluxio, dobro za poznati, isto hotiti, i izverssiti. Ovu svitlost primaju svi oni, koino svitlost milostivnu zadobili jesu, terse s-njome vladaju, pristojno xivechi.

Kako svitlost ù tminah sviti?

Tose dogagja, buduch Sin Boxji i istima nevirnikom, i otverdnitima grissnikom (koinose ovdika po tminah razume) svitlost svoji milostih udiljuje: koju jer oni odbacuju, zatose neche ni spasiti.

Kakoje S. Ivan kerstitelj svitlosti, to jest: Isukerstu svidocsanstvo dao?

Daoje po tomu, buduch daje Isukersta svitu navistio, po kojemuno svikolici xivot dussevni zadobiti mogu.

Kako prosvitljuje Isukerst svakog csovika, koi na svit dolazi?

To csini po zadovoljnoj milosti, kojuno svi od njega primaju, za poznati dobrocsinstva dillovati, s-koima ako oni samo uzdiluju, moguse Spasiti. Iz nutra prossvitljuje nas Isukerst po viri, i njegovima milostima: à izvanski po svomu xivotu, i nauku,

toli-

toliko po Prorocih, koliko po njemu istomu danomu, i po njegovima csudesih. (a)

Zasstoje svit Isukersta pogerdio, i odbacio?

Radi njegovoga ubosstva, i ponixenstva: jerboje svit scinio, dache Mesia ù visokom velicsanstvu i bogastvu dochi.

Koisuga primili?

Oni, koinosuse sa svitlostjom njegovi milostih vladali, s-njima dillovali, po njegovoj prilici xivili, i zato sinovi Boxji postali jesu.

Po csemu postajemo mi sinovi Boxji?

Po milosti, koja nami na kerstenju ulivena biva.

Kako valja ovo razumiti: Rics puth ucsinjena jest?

Ovo nevalja razumiti, kano daseje Rics, to jest: Sin Boxji ù narav csovicsansku priobratio: nego daje on po puthi, iliti po tilu od Divice Marie rogjen i csovik ucsinjen. (b) i tako dvi razlikne naravi, Boxanstvena i csovicsanska ù drugomu sobstvu Boxanstva ujedinilese jesu. (c) I zatoje Gospodin Isukerst pravi Bog i csovik zajedno, koinoje kod nas na svitu triest i tri godinah pribivao, i pripriateljski s-ljudma vechao; (d) kojenoga slavu niki Aposstoli (e) na planini Taboru, i s-njima joss mlogi drugi, pri njegovomu Boxanstvenomu pripovidanju i csudesam vidili jesu: à posli uzkersnutja ù njegovomu prosvitljenomu tilu; pak najposli pri njegovomu na nebesa uzassastju ugledali bisse. Iz koiziu oni bistro mogau poznati, daje on pravi i naravni Sin Boxji bio: koinoje pun milosstih kakonoti podrilo jednog pripunog zdenca: iz kojega svi koisu blaxeni postali, i joss koiche postati, sve milosti, kojesu imali, i kojeche joss imati zacerpili jesu. *Joan.* 1. 16.

TO-

(a) *Maldonatus in c.* 1. *Joan. n.* 8.
(b) *Cornel. a Lapide in c.* 1. *Joan.* (c) *Martyrol. Rom.* (d) *S. Leo Serm.* 9. *de Nat.* (e) *Baruch.* 3.

TOMACSENJE
OD NEDILJE POSLI BOXICHA.

Pri pocſelu S. Miſe sſtieſe, kakoje Rics vikovicsnjeg Oca ù ponochi iz ſvoga kraljevskoga priſtolja doſsla.

U vrime mucſanja, i ponochi tvoja ſvemoguchi Rics iz ſvoga kraljevskoga priſtolja doſsla jeſte. *Sap.* 18.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! dilla naſsa tvojoj upravi po volji, da mi ù Ime tvoga poljubljenoga Sina, zasluximo ſù dobrima dillih obilovati. Po iſtomu Goſpodinu &c.

U NEDILJU POSLI BOXICHA.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola k-Galatianom, Pogl. 4.

Bratio, koliko vrimena basſtinik malaſsan jeſt, nisſta nie razlicſan od sluge, buduchi Goſpodar od ſvegah; vech pod obranitelji i odvitnici jeſt do odrogjenoga vrimena od Oca. Tako i mi dokle biamo malani pod pocſelom ſvita biamo sluxechi. Alli kad dogje iſpunjenje vrimena, posla Bog Sina ſvoga rogjena od xene, ucſinjena pod Zakonom, dabi one, koi pod Zakonom biu, odkupio, da poſinjenje ſinova primimo. Alli buduchi da jeſte ſinovi, posla Bog duh Sina ſvoga ù ſerca vaſsa, vapiuchega: Abba, Ocſe. I tako jurve nie sluga, nego Sin; akolie Sin, i basſtinik po Bogu.

Ova

Ova Epistola, kojanoje iz 4. *Pogl. Galat.* izvaggjena, opominje nas velikoga dobrotinstva, kojenoseje nami po uputhenju i Porogjenju Gospodina nassega Isukersta dogodilo: za koje dobrotinstvo mi njemu duxni jesmo zafaljivati, i takogjer njemu sluxiti.

Moxess ù danassnju Nedilju sstiti nauke, koinosu na dan Porogjenja Isukerstovog gori stavljeni, takogjer i molitvamase sluxiti, ondika postavljenima.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 2.

U ono vrime bisse Josip, i Maria Mati Jsusova csudechise sverhu onih, kojase govorau od njega. I blagosovi njima Simeon, i recse Marii Materi njegovoj: Evo postavljen jest ovi na razsutje, i na uskrisenje mlogih ù Izraelu; i za zlamenje, komuse bude protiva govoriti, i tvoju istu dussu projtiche macs, dase ocsituju iz mlogi serdaca misli. I bisse Anna Prorocsica kcher Fanuelova, od kolina Aserova, ova prossla bisse ù dnevi mlozi, i xivila bisse s muxom svoim godinah sedam od divi sanstva svoga. I ova udovica tia do osamdeset i csetiri godine, koja neodlazasse od Cerqve, postom i molitvami sluxechi noch i dan. I ova, ù isti csas prispivssi, ispovidassese Gospodinu, i

i govorasse od njega svima, koi csekau odkupljenje Jzraela. I kada versisse svaka po Zakonu Gospodinovu, povratilise jesu ù Galileu ù grad svoj Nazareth. A ditescce rastiasse, i jacsasse puno mudrosti, i milost Boxja bisse ù njemu.

Zasstosuse Josip i Maria csudili?

Sveti rad stvarih csudilisuse, kojenosu Pastiri, i starcsich Simeon od Boxanstvenog ditessca razglasu, juchuavistili.

Kakoje Simeon Josipa i Mariu blagosovao?

Srichuje njima csestitovao, i on isti radi Spasitelja svita jestese obveselio, kogano nji dvoje, to jest: Josip i Maria dostojni bisse ù Cerqvu doniti.

Kakoje Isukerst mlogima na razsutje bio?

Onimaje Isukerst na razsutje bio, iliti: za veche njiovo prokletstvo dossao; koi viru i zakon njegov csuli jesu, i zatimsuga odbacili; ili: koi viru i zakon njegov primili biau, kakoniti i nauke csuli; alli po njima nisu xivili. Koino nebi toliko krivi bili, da Isukerst nebude dossao, i pripovidao, i njegove da nebudu nauke csuli. *Joan.* 15.

Koimaje Isukerst na uskrisenje, iliti, Spasenje dossao?

Onima, koisu njegovu viru primili, koi njegove nauke slussaju, i po njima xivu.

Kakoje Isukerst postavljen za zlamenje, komuse bude protiva govoriti?

Tosejè dogodilo, buduchi poganini, iliti kipokljanjacsi, i nevirnici Isukersta pogerdili, i odbacili jesu. *Drugo*: tose po nauku S. Bernarda dogagja na ovi nacsin: buduchi chesti njegovomu ponixenstvu; lakomi

njegovomu uhosstvu; proxderlci njegovoj triznosti, iini njegovomu trudu i umoru molechi protiva govore &c. I potomuse iz mlogi serdacah misli ocsituju, to jest: iz togase moxe poznati, dasu niki samo po ricsi kerstjani, a po dillih Isukersta taie. *Tit.* 1.

Koi na nacsin macs dussu Mariinu prossao jest?

Toseje dogodilo nacsinom duhovnim, navlastito pak kad ona svoga Sina na priliku jednoga na krixu umirajuchega razbojnika gledasse.

Koi mi nauk iz ovoga Evangjelja primamo?

Najpervo: ucse udove, kako one po prilici Anne, postechi i molechi Bogu imadu sluxiti. *Drugo*: dajese nauk starjima, dase oni ne toliko za narasstaj svoji mlagji, ili njiovo obogatenje brinu; nego visse da oni bogoljubnost i milosti Boxje primaju, pak joss po njiovomu izglednomu i mirnomu xivljenju i prid ljudma napridak ukaxu.

DILLOREDNI NAUCI OD BLAGOSOVA.

I blagosovi njima, Luk. 2.

Sstoje blagosivanje?

Blagosivanjeje dobroj danje, ili csestitovanje. Pervi na nacsin blagosiva Bog, koiuo sam ucsinit moxe, nasse da potribe srichan ighodak imadu, i dase nassa imanja uzmloxaju. (a) Drugi na nacsin blagosivaju nas Angjeli, i jedan csovik drugoga, to jest: kad tko drugomu, a drugi njemu, i tako dobro megju sobom csestituju.

Mo-

(a) *Psal.* 113.

Moxdise to iz Pisma pokazati?

Moxe: Angjeoboje blagosovio Jakova. (b) Angjelisu takogjer unuke Jakobove blagosovili. (c) Melchisedech blagosovioje Abrahama. (d) Rebekusu blagosovila njezina bracha (e)

Jeli dobro, da starji svoju dicu blagosivaju, ili dajim dobro xele?

Veoma dobro jest: jere Bog visse puta takvi blagosov uslissaje, kakose to vidit moxe ù Izaku, koino sina svoga Jakova; (f) i ù Jakovu, koije takogjer sinove svoje blagosivao. (g)

Koju kripost ima blagosov Misnicski?

Ima kripost priveliku, jer buduch da blagosov Misnicski ù ime Cerqve davan biva, zatoje veoma kripak: i zato takvi blagosov za primiti, valja s-bogoljubnom pomnjom nastojati dobitiga. I kada Misnici ù kuchese svrachaju, starji imadu dicu svoju njima prikazati, za primiti blagosov od istih.

Ssto dilaje Blagosov Boxji?

On csini, da onaj, koiga imade, s-jednime talirom visse opravi, nego drugi sa stotinom. Daje jednom koristnia jedina njiva, nego drugomu deset onakvi njivah. Zato xivotu po bogoljubnom, blagosov Boxji traxiti valjade, koino blagosov uzilazi sverhu glave pravednog. *Prov.* 10.

(b) *Gen.* 32.
(c) *Gen.* 48.
(d *Gen.* 14.
(e) *Gen.* 24.
(f) *Gen.* 27.
(g) *Gen.* 49.

NAUCI VIRE OD BLAGOSOVA CERQVENOGA.

I blagosovi njima, Luc. 2.

Zasto blagosiva Cerqva vodu, sool, palme, svicbe kruh, vino &c.?

Zato, da oni, koise s-recsenima stvarma s-bogoljubstvom uzsluxe, svake od nevolje oslobogjeni postanu, i dase s-Boxanstvenim blagosovom napune.

Kako to biva?

Biva po kriposti Ricsi Boxje, i po molitvi Cerqvenoj, ù kojoj Cerqva dobro xeli, da Bog onima, koise s-recsenima stvarma uzsluxe, svake od nevolje oslobodenje udili, i svoim blagosovom nji napuni.

Jeli i to ù Pismu utemeljito?

Jeste: jerboje Bog xivine i csovika blagosovio; (a) Isukerstje kruh blagosovio; (b) I S. *Pavao* ocsito ucsi, svako da stvorenje Boxje po Ricsi Boxjoj, i po molitvi Cerqvenoj posvecheno biva, to jest: blagosov prima. (c)

Kakose valja s-recsenima stvorenjima sluxiti, da csovik po njima zlase ukloni, i blagosov Boxji zadobie?

Sluxechise s-njima, valja jako pouzdanje imati ù Boga, on dache kroz nji, i po njima svaku od nas nevolju ukloniti, a svako dobro nami ucsiniche prichi.

Svi drugi nacsini blagosivanja, koinosu od malovridni ljudih, navlastito od opaki niki stari xenah izmisljeni (kojeno oni pod svetima i slatkima Cerqvenim ricsma kriju *Rom.* 9. za dignut sumnju) kakono diavaoske spletke odbacseni jesu. Tko pak dvoji, val-

(a) *Gen.* 1. (b) *Marc.* 6. (c) 1. *Timoth.* 3.

valjalise s-takvima blagosivanjima sluxiti, ili ne! valja da upita visstog Ispovidnika, i dase vlada po njegovomu svitovanju.

TOMACSENJE OD NOVE GODINE.

Zasstose ovaj Dan tako naziva?

Zato, jer mi danas novu godinu pocsimamo.

Od ssta mi po tomu opominjani bivamo?

Opominjani bivamo, da mi godinu, koju nastupamo, na Boxju sluxbu prikaxemo, prosechi od njega milost, mi da nju njegovo na posstenje, a za srichu nasse dusse zapocsmemo, i doverssimo.

Kako valja novu Godinu Spasonossno pocseti?

Po prilici *S. Henrika Suso* od Boxanstvenoga Ditesсa prositi nam valja duhovnu novu Godinu, to jest: jednu izbranu kripost, koja nami potribna jest. Ovu pak za dobiti valja nikoliko redaka Pisme *S. Bernarda*, od Imena Isusovog bogoljubno Isusu izmolechi prikazati, ili Pismu od Duha Svetoga bogosstovno izrechi.

Zassto mi jedan drugomu csestitujemo sricbnu novu Godinu?

Radi dilla kerstjanske ljubavi, jedan drugomu dobro xelimo. Matth. 5. 47.

Od csega mi danas opominjani bivamo?

Bivamo opominjani od obrizovanja Isukerstovoga po staromu zakonu. Pocsetak S. Mise pivase kakono na Boxich pri velikoj Missi.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koisi narodu csovicsanskomu po plodnom Divicsanstvu Blaxene Marie dar vikovicsnjeg Spasenja dao: molimote, dopusti: da mi njezino za nas utocsissche ochutimo, po kojojno mi dostojni posasmo

 poc-

pocsetnika xivota primiti Gospodina nasseg Isukersta Sina tvoga, Amen.

NA NOVU GODINU.

Epistola B. Pavla Aposstola, k-Titu; ista, koja je na pervoj Missi Boxichnoj.

Sstoje bilo obrizovanje?

Bioje biljeg izvanski staroga zakona, po kojemu ljudi onoga vrimena, k izabranomu puku ujedinjenje primasse, kakogod mi sada po kerstenju Cerqvi Isukerstovoj ujedinjeni bivamo.

Komuje Bog najpervo Obrizovanje dao?

Abrahamu, i to za zlamenje njegovoga ugovora, kogaje on njemu i njegovima slidechima dao. *Genes.* 17. 10.

Ssto zlamenuje obrizovanje josster?

Zlamenuje, da narod csovicsanski rad odkupljenja ozkvernjen jest bio.

Tkoje digno obrizovanje?

Gospodin Isukerst, koinoje misto Obrizovanja kerstenje postavio. *Matth.* 23. 19. *Actor.* 15.

U danassnji dan nami valja od Isukersta milost prositi, za obrizovanje nassi opaki prignutjah, buduch da ù tomu nassa sverssenost stoji.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 2.

U ono vrime: Posli negse sverssilo jest dana osam, dase obrizuje ditessce; zvano jest Ime njegovo JSUS, koje zvano jest od Angjela, pervo nego ù utrobi zacseto bisse.

Zas-

Zasstoje Isukerst osmi dan posli svoga Porogjenja hotio biti obrizovan?

Za ukazati nami priveliku ljubav, koino ù svomu najuzoritiemu dobu svoju kerv za nas hoti proliti. *Drugo*; namika obznanjivasse, daje on dossao nas ù svojoj kervi oprati. *Trechè*: za dati nami priliku posluha prama Cerqvi, buduchise on zakonu podloxio, kojemuse nie duxan bio podloxiti.

Zasstoje nazvan Isus?

Za nasse poznanje, on daje nas odkupio, Isusbo rechiche Spasitelj, to jest: Odkupitelj, i zatoje ovo Ime veoma kripko. Matth. 2. 21.

Kakvu kripost ima ovo Ime?

Imade veoma veliku, jersu Aposstoli ù ovo Ime, i po kriposti njegovoj diavle istirivali, zmie digli; otrovu brez naudenja pili, bolesne ozdravljali; (a) rome hoditi csinili; (b) zatoje veoma koristno svakoj ù tugi, i ù sumnjivi mislih; (c) ù velikoj, à navlastito protiva csistochi napasti. I kad mi ù grih upademo ovo Ime zazivati valja, buduch da pod suncem nami drugo ime nie dano, po kojemubise mi Spasiti mogli, nego po njemu. *Actor.* 4.

Kako valja ovo prisveto Ime izrechi, da mi njegovu kripost ochutimo?

S-velikim bogoljubstvom, i s-najvechim dostojanstvom.

Csineli zlo oni, koi skoro u svaki csas, ovo S. Ime izprazno izgovaraju. Exod. 20. 7.

Tose zna, da zlo csine, i takvise dostojni pedipsanja.

Tkoje Isukerstu Ime dao?

Bog isti, koinoje Divici Marii poslao Angjela Gabriela, i ovako dase imenuje, jest zapovidio.

D 4 TO-

(*a*) Marc. 16. (*b*) *Actor.* 2. (*c*) S. Bernard. Serm. 15. in Cant.

TOMACSENJE OD SVECSANOG DNEVA SVETI TRIU KRALJAH.

Godiſſnjaje uſpomena, ili opomema, daſu Tri Mudraca, ili kralja od Iſtoka po ſijanju zvizde, kojuje Bog njima cſinio izichi, ù Bethlehem doſsli, Boxanstveno Diteſsce ondi ù sſtalici naſsli, njemuſe poklonili, i darove prikazali jeſu.

Zasſtoje ovaj Dan i Epiphania Domini *nazvan?*

Ovdi valja upantit, da ries *Epiphania* Gercska jeſte, i po slovinski rechiche Ocſitovanje. Indi *Epiphania Domini* ù slovinski jezik izgovara ocſitovanje Goſpodnje, kojeſeje ù ovi dan, troja razlicſna ù vrimena i godine dogodilo.

Kojaſu ta troja ocſitovanja?

Pervoje bilo, kadanoſeje Iſukerſt ù sſtalici Kraljima ocſitovao. Drugoje bilo, kadaje Iſukerſt po Ivanu ù Jordanu kersſten bio, pri komu kerſtenju Otac Nebeski ocſitovao jeſt daje on Sin njegov poljubljeni. Duh pak Sveti ſverhu njega ù prilici goluba ſiſſao jeſte, i tako iſto Priſveto Trojſtvo ocſitovanoje poſtalo. *Matth.* 3.

Trecheſe ocſitovanje dogodilo jeſt na piru ù kani Galileiskoj, gdinoje Iſukerſt ſvoje Boxanſtvo ocſitovao, vodu ù vino obrativſſi. *Joan.* 2.

Zasſtoſeje Priſveto Trojſtvo ocſitovalo, iliti objavilo?

Objaviloſeje za ukazati, daſe kersſtenje Iſukerſtovo ù Ime Priſvetoga Trojſtva ima davati.

Zasſtoje Iſukerſt hotio po Ivanu kerſten biti?

Po tomuſeje hotio nami u ſvemu jednati; (a) *Drugo*: za ukazati i potverditi kerſtenje ſvoje, i po tomacſenju *S. Gergura Nazianzenskog*, da vode Jordanske blagoſovi. (b)

Ka-

(*a*) *Hebr.* 2. (*b*) *Orat. in Sanct. Lum.*

Kakoseje sve ovo ù dan ovi moglo dogoditi?

Dogodiloseje ù razlicsne godine; ele ù isti 6. Januara dan, kojeno dogagjaje od iste Cerqve zadosta razumiti moxemo, buduch da ona ù svoji Csasovih ovako piva: *Tribus miraculis ornatum diem sanctum colimus &c.* to jest: Mi sstujemo ovaj dan, s-trima csudesih nakichen.

Rad veselja Cerqva piva danas na pocsetu S. Mise: Evo dossaoje gospodujuchi Gospodin, i vladanje ù ruki njegovoj, i moguchstvo, i zapovid. Malach. 3.

Molitva Cerqvena.

Boxe, koinosi na danassnji dan tvoga Jedinorogjenoga Sina, po zraku zvizde narodom ocsitovao: milostivno nam dopusti, da koismote jurve po viri poznali, do ogledanja slike tvoga velicsanstva privedeni budemo. Po istomu Gospodinu Isukerstu &c.

NA SVECSANI DAN TRIU KRALJAH.

Sstienje Ixaie Proroka, Pogl. 60.

Ustani, prosvitlise Jerusolime, zasstoje prisla Svitlost tvoja, i slava Gospodnja sverhu tebe istekla jest. Jere evo tavnosti pokritiche zemlju, i magla puke, a sverhu tebe istechiche Gospodin, i slava njegova ù tebicheje viditi. I hoditiche Narodi ù Svitlosti tvojoj, i Kralji ù zraku istoka tvoga. Uzdigni ù okolo ocsi tvoje, i vidi; svi ovi skupilise jesu, dossliſu tebi. Sinovi tvoji od daleka pridu, i kcheri tvoje od strane astatiche. Tada hess viditi, i obilovatichess, csudichese i rassirivati serce tvoje; kadase obrati k-tebi mnosstvo mora, i jakost narodah

pride tebi. Mloxina kamilja prikritiche tebe, dormedari iz Madiana i Ephe, ſvi od Sabe pridu, zlato i tamnjan noſechi, i slavu Goſpodinu navisſtujuchi.

Izaia prorokuje, ſvitloſt Goſpodnja dache izichi, i dache narodi, koino od Boga nisſta niſu znali, *Izai.* 55. ù zraku poznavanja Boxjega hoditi: i kralji od Sabe, Madiana, i Ephe ſa ſvoima Dromedarih, i devah ù Iztocsnom zraku ſa zlatom i tamnjanom dochi, za naviſtiti slavu Goſpodnju, to jeſt: ponizno njemuſe pokloniti: sſtonoſeje ovi dan izpunilo.

Zafali Iſukerſtu, daje on tebe po ovima Trima Kraljih na viru pozvao.

Falite nebeſa, i radujſe zemljo, planine uzradujte falu, jereje utiſſio Goſpodin puk ſvoj, i ubogim ſvoima ſmilovacheſe. *Izai* 49.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 2.

Kadaſe porodio biſſe Iſus ù Bethlehemu Jude ù dni Iruda Kralja, evo mudraci od iſtoka pridoſſe ù Jeruzolim, govorechi: Gdie, koiſeje porodio Kralj xudinski? vidilibosmo zvizdu njegovu ù iſtoku, i doſslismo poklonitiſe njemu. Cſuvſſi dakle to Irud Kralj, ſmutioſe jeſt, i vas Jeruzolim s-njime. I skupivſſi ſve poglavice Miſſnicske, i piſce puka, iſpitivaſſe nji gdiſe imaſſe Kerſt poroditi. A oni re-

klisu

klisu njemu: U Bethlehemu Jude. Ovakobo pisano jest po Proroku: I ti Bethleheme zemljo Jude, nikako nisi najmanja ù Poglavicah Jude; iz tebe-boche izichi Vojvoda, koi vladati bude puk moj Izraelski. Tada Irud potajno Sazvavssi Mudrace, pomnjivo ispita od nji vrime zvizde, kojaseje ukazala njimi; i poslavssii ù Bethlehem, recse: Idite, i pitajte pomnjivo od diteſsca, i kadga nagjete, porucsite meni, da i ja dossavssi poklonimse njemu. Koi kad slissasse Kralja, ottidosse. I evo zvizda, koju biu vidili ú istoku, igjasse prid njimi, dokle dossavssi stade sverhu, gdi bisse Dite. A videchi zvizdu obradovalise jesu radostju velikom veoma. I ulizavssi ù kuchu, nassliſu Diteſsce s-Mariom Materom njegovom, (*Ovdise poklekne*) i pavssi poklonissese njemu. I otvorivssi blaga svoja prikazassemu darove: Zlato, Tamnjan, i Mirhu. I odgovor primivssi ú snu dabise nepovratili k Irudu, po drugomu putu povratilise jesu ù vladanje svoje.

Zas-

Zasſto govori S. Evangjelje tako izverſtno: Evo Mudraci od Iztoka pridoſſe?

Za ukazat veliko veſelje, rad izpunjenja prorocſanſtva Izainoga, neznaboxkom da puku, koino za dugo ù tminah nevirſtva ſtajao jeſte, zrak poznanſtva Boxjega iztekao jeſt. *Izai.* 9.

Nami valja zafalit Bogu radi pozvanja ù pravu viru: budnch ova tri Mudraca, ili Kralja pervi bili jeſu, koinoſu od neznabosſtva ù viru Iſukerſtovu pozvani bili. *Izai* 5. 55.

Sſtoije prignulo, tako iz daleka dochi, za nachi Spaſitelja ſvita?

Zvizda, kojuje Bog njima ù njiovima Kraljevinama cſinio iztechi; nji takogjer iz nutra proſvitio jeſt, tako daſu razumili, sſto zvizda zlamenuje, kako *S. Papa Leo* bilixi.

Nami pak valja od ova tri Sveta cſovika ucſiti, koinoſu pomnjivo Boxanſtvena nadahnutja slidili, ſvakog brez otezanja na daleko i teſsko putovanje ſebe ùpuſtili, za traxit i nachi Spaſitelja: da i mi brez ikakvog produgljivanja Boxja nadahnutja slidimo.

Iz toga pak sſtoſu oni pomnjivo iſpitivali, gdiſe Meſia naodi, nebojechiſe iſtoga Kralja Iruda, ucſimoſe imati pomnju one ſtvari, brez ſtraha i izgledanja cſovicſanskog, za naucſiti, kojeno nami za Spaſenje sluxe. Joan. 6. 41.

Zasſtoje zvizda njima izcſeznula, kada oni dvorane Irudove upitaſſe: gdiſtje Spaſitelj porodio?

Toje Bog ucſinio rad toga, za ukazati, da kako cſovik ſvitovanje ljudsko pocſme iztraxivati, on ſvitovanje ſvoje uztegne.

Zasſtoje Irud velike Miſnike i Naucſitelje Pisma ſabravſſi izpitivao, za razumiti, gdi ima Iſukerſt porogjen biti?

Jerje Bog tako naredio, da oni zakon Goſpodnji ne od Kralja, nego od Miſnikah razume. *Malab.* 2. 7.

Zas-

Zasstoseje i opet Trima Kraljem zvizda ukazala, kadasu Iruda zaostavili?

Toseje dogodilo, za dochi û poznanstvo, da kada ljudska pomoch pristaje, tada Bog svojom pomochom k-nama pristupa; i dase Bog od onih nalazi, koiga nehimbeno traxe. *Izai.* 55.

Sstoje Tri Kralja prignulo, da oni upavssi Ditesscuse poklone?

Bogje nji û dussi prosvitio po zraku svoji milostih i vire, da ubogô, û pelenice zavieno, i û jaslica lexeche ditessce pravi Bog jeste; premda izvanskim nacsinom nikakve slavodicsne oprave û njemunebiasse viditi.

Zasstosumu zlato, tamnjan, i myrbu prikazali?

Zlatosumu kakono pravomu kralju prikazali; po tamnjanu kakono pravomu Bogu jesuse poklonili, à po myrhi pokazalisu umerlog csovika.

Kako moxemo mi duhovnim nacsinom Boxanstvenomu Ditessçu takve darove prikazati?

Prikazavssi zlato prave ljubavi; tamnjam pravog bogosstovja, i mirhu izkorenjenja nassi krivicah i zlih nagnutjah.

Kakvo Bogoljubstvo moxemo danas ucsiniti?

Bogu valja zafaliti, daje on nami, koismo û ovima vladanjima, kakonosu tri kralja neznaboxci bili, nas po njima, û njegovo poznanstvo priveo. Ucsimo takogjer od ova tri kralja, koi svoga Spasitelja posli pomnjivog izpitivanja nassli jesu, da svi, koi Boga pomnjivo traxe, njega takogjer nalaze.

TOMACSENJE
PERVE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

Cerqva, za probudit svekolike, dase Boxanstvenomu Ditesscu poklone, û pocsetu S. Mise ovako piva: Na visokom pristolju vidiosam sidechega csovika, koje muse

muse klanja mlosstvo Angjelah, pivajuch ù jedno: Evo kojega kraljestvo neima sverhe.

Molitva Cerqvena.

Molimote Gospodine, zavitovanje tvoga prosecheg puka s-nebeskim pomilovanjem nasliduj: da oni mogu viditi, ssto imadu csiniti, i da kripki postanu za ispuniti, ssto uzvide. Po Isukerstu Gospodinu nassemu.

U PERVU NEDILJU POSLI TRI KRALJAH.

Epistola B. Pavla Apostola k-Rimnjanom, Pogl. 12.

Bratio, Molim vas za miloserdie Boxje, da prikaxete tilesa vassa posvetilisste xivuche, sveto, Bogu ugodno, razloxnu sluxbu vassu. I nemojtese prilikovati ovomu svitu, negose polipssajte ù novini chuchenja vassegá, da iskussate kojaje volja Boxja dobra, i dobrogodna, i sverssena. Govorimbo po milosti, koja dana jest meni, svima koisu megju vami: Ne veche misliti, nego potribuje misliti, nego misliti do triznosti; i svakomu, kakoje Bog razdilio po mirri vire. Jere kako ù jednomu tilu mloga uda imamo, à sva uda neimaju jedno dillo, tako mlogi jedno tilo jesmo ù Isukerstu, à svaki jedan drugoga uda ù Isukerstu Gospodinu nassemu.

Sveti nas *Pavao* po milosergju Boxjemu moli, da mi nassa tilesa, kakono razloxno posvetilisste, na sluxbu Boxanstvenu prikaxemo, to jest: da mi nji kakono nerazloxne xivine po bludnosti i proxderlosti neozquernjavimo. *Drugo*: opominje nas, mi dasmo svi uda po ljubavi ù Isukerstu, i zato jedan drugomu,

kako-

kakono ſvoima vlaſtitima udih, neſamo ricsjom, nego viſſe dillom ù pomoch dogjemo: i tako kerſtjansku ljubav ukaxémo. 1. *Joan.* 3. 17.

Kako moxe cſovik ſvoje tilo Bogu na poſvetilisſte prikazati?

Po nauku Svetoga *Auguſtina*, moxe po ſvakomu dillu, kroz koje cſovik s-Bogom ujedinjen biva. Po nauku pak *Origena*, kolikogod puta cſovik ſvoja opaka prignutja uſtegne, i pod zapt poſtavi, toliko puta prikazuje Bogu xivo poſvetilisſte. Pridobivſſi oholoſt, toliko cſini, kano daje tele na poſvetilisſte prikazao. Sercsbu koi nadobiva, ovna prikazuje. Priljubodinſtvo koi pridobiva, jarca prikazuje. Nepriſtojne misli tko izbaci, prikazuje gerlicu.

S. Thoma od Aquina ucſi, da cſovik troſtruko poſvetilisſte Bogu moxe prikazati: najpervo po bogosſtovnoj molitvi, *Drugo*, po pedipſanju tila, po poſtu, i opaki prignutjah uztegnutju; treche po ljubeznivoſti, kakonoti dilenju ubozim lemozinu &c.

S. Cyprian ſvoga vrimena kerſtjane (koi na gvozdeni rudah teſske poslove odſugjeni bian, i koi uzdiſau, sſtoim nie vrime dopusſteno, da S. Miſe Poſvetilisſte cſuju, i daga Bogu prikaxu) oni da miſto S. Miſe poſvetilisſta, ſvog ſatrenog duha poſvetilisſte prikazuju (a)

(*a*) *Cornel. a Lapid. in cap.* 12. *ad Roman.*

Evangjelje S. Luke, Pogl. 2.

Buduchiſe ucſinio Iſus od dvanaeſt godisſta, uzhodechi oni ù Jeruſolim po obicſaju dneva ſvecſanoga: i ſverſſivſſi dni, kadaſe vrachau, oſtaloje

je Diete Isus ù Jerusolimu, i nisu poznali Roditelji njegovi. I scinechi daje on snjima, hodisse dan hoda, i istraxivau njega megju Rodjaci, i znanci. I nenassavssiga povratilise jesu ù Jerusolim, traxechi njega. I ucsinjeno bi, posli tri dni nasslisuga ù Cerqui sidechega ù srid Naucsitelja, slussajuchi nji, i pitajuchi. I csugjause svi, koiga slissau, sverhu Mudrosti, i odgovorom njegovim. I videchi csudilise jesu. I recse Mati njegova njemu: Sinko, sstosinam ucsinio tako? Evo Otac tvoj, i ja xalechi traxismo tebe. I recse njimi: Sstoje dasteme traxili? Jeda niste znali, da ù onim, koja Oca moga jesu, potribuje meni biti? A oni nisu razumili rics, koju govorio jest njimi. I sajde s njimi, i pride ù Nazareth, i bisse podloxan njimi. I Mati njegova sarànjivasse sve ricsi ove ù sercu svomu. I Isus napridovasse s mudrostju, i vrimenom, i milostju kod Boga i ljudih.

Zas-

Zasstoje Isukerst, kad on od dvanaest godinah biasse S. Josipom i Mariom k-Jeruzolimu ù Cerqvu issao?

Po tomuje nami dao priliku, koino tridni hoda hoti putujuchi ù Jeruzolim ucsiniti, za prikazati molitvu Ocu Nebeskomu ù Cerqvi, njemu posvechenoj, dase i mi naucsimo mlogo krache ù Cerqvu putovanje csesto obderxavati, za poklonitise Bogu, ondi tiho i sveduſſno njega molechi.

Zasstu govori Evangjelista: po obicsaju dneva svecsanoga?

Nas za naucsiti, mi da sve spasbnosstne i blagodarstne obicsaje obsluxujemo. Na priliku: kad zvono jutrom, podnevom, vecserom zlamenje daje, tada, kakonoti pria i posli jiſſcha, duxnisno Boga slaviti, i njemu zafaliti.

Od Josipa i Marie, koi Ditesſce Isusa sa sobom ù Jerusolim vodili jesu, svi starji valja da naucse, oni da svoju mlagjanu dicu, kakose zapocsnu razumom vladiti, na nauk kerstjanski vode, prid njima ù jutru, podnevo, i vecser mole, da oni Ocsenass, Virovanje, Deset Boxji zapovidi, pak i pravose ispovidititi i pricsestiti naucse. Joss da i dicu ponukuju, oni da po prilici Ditessca Isusa, pomnjivo ù Cerqvu idu, i ondi tiho dase vladaju.

Zasstoje Ditesſce Isus ù Jeruzolimu zaostalo?

Za pokazati, on daje dossao ona za izverssivati, koja posstenju Oca nebeskoga, i nassemu Spasenju pristalna jesu.

Zasstosu Maria i Josip Ditesſce Isusa tako xeljno traxili?

Tosu od same prama Isusu ljubavi csinili; jer premdajim poznano bisse, on dase sam mogasse paziti, nisstanemanje hotilisuga traxiti. Iz csegano mi ucsimo, kakvu pomnju mi duxni jesmo imati, Isusa da po nikakvom grihu neizgubimo; i kadaga izgubimo,

mo, kako pomnjivo valja nami naſtojati, daga iopet nagjemo. Po ovomu pak, traxenju i upitivanju Marie i Joſipa, ſvimaſe ſtarjima nauk daje, oni koi dicu imadu, njina daſe dica po zlomu drusſtvu nepovedu; jerboſe cſovik s-opakim izopacſi. *Pſ.* 17. 6. I tkoſe ſmole dotakne, od njeche umerljan poſtati. *Eccl.* 13. 1.

Sſto zlamenuje, daſu oni Diteſſce ù Cerqvi naſsli? i daje on Naucſitelje upitivao, i njima odgovarao?

Svitovanje namie po tomu naſs Spaſitelj dao, mi da naſtoimo ono za naucſiti, sſtonoje nami duſſevno za Spaſenje potribno. I za ovu ſverhu mi daſe neſtidimo naucſne i duſſevne Paſtire zapitati ono, sſto mi nerazumimo, i za dati odgovor kada upitani budemo. Akoſe Iſukerſt nie ſtidio upitivat, i odgovarat, mlogo viſſe mi nevoljni i potribni nevalja daſe ſtidimo ova cſiniti. Mlogibo, sſtonoje oxalenja vridno, takoſe ohole, da vole na vike izgubljeni biti, nego upitati, i njiovo neznanje ocſitovati.

Zasſto govoraſſe Goſpa: Sinko sſtoſinam ucſinio tako?

Toje ucſinila, ſvoje ſercſano xalenje, xelju, i ljubav prama Iſukerſtu za ukazat: premda Iſukerſt nikakvo pokaranje nebiaſſe zasluxio. Megjuto ſvi ſtarji imadu znati, daſu oni pod izgubljenje ſvoga Spaſenja duxni na njiovu dicu pazit, i nji pokarat; kada oni koje zlo ucſine. Heli jer ſvoje Sinove nie ù zaptu derxao, zatogaje Bog pokarao, daje ſvoj vrat slomio. 1. *Reg.* 4. 18.

Svi kerſtjani ucſe od Iſukerſta Boxjima Zapovidma i Cerqvenima, i njiovima pridpoſtavljenima posluh imati. Mlogiſe naode, koino ſvoje ſtarje, od koiſu xivot primili; kada pak njiovi ſtarji ù ubosſtvo, ù vrimenita godisſta, ili ù ſmalakſanje njiovi kripoſtih dopadu, tako, da za poſao niſu viſſe priſtali, rad njiſe ſtide. Toje ſtvar nepodnoſsljiva, gdinoſe Bog ſvojoj ſiroti Materi, i jednom dungerinu koinoje ſamo

rah-

rahniteljsko ocsinstvo imao, podloxan i posluſſan ucsinio, jeste: a dica protiva svoima starjima propinjatise usugjuju. Prokletasu dica, koja svoje starje neposstuju; (a) i josſ visse oni, koi nji pogergjuju i zaostavljaju, buduch Bog neposlusſnu i protivnu dicu zapovidio jest, da imadu kamenovana biti. (d) Onasu dica pogerda prid Bogom, i prid ljudma, kojase silovito rukama na svoje starje propinju, pritechjim, dacheji poraziti, buduch Bog zapovida ovaku dicu vladaocem pridati, i smaknuti, (a) i vrane ocsi dajim iskopaju. *Prov.* 30. 17.

(*a*) *Deut.* 27. 16. (*b*) *Deut.* 11. (*c*) *Exod.* 27.

TOMACSENJE OD DRUGE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

Bogu na zafalnost radi njegovoga uputhenja, Cerqva na pocselu Mise zaziva svakolika stvorenja iz Pisme 68.

Sva zemlja nekse pokloni tebi, i piva tebi: pismu nek rekne Imenu tvomu. Uzradujtese Bogu sva zemljo, pismu recite Imenu njegovomu: podajete slavu fali njegovoj. Slava Ocu, i Sinu &c.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! koi nebeske zajedno i zemaljske stvari vladasſ: pomolenja puka tvoga dobrostivno usliſſaj i mir tvoj naſſima udili vrimenam. Po Gospodinu naſſemu Isukerstu &c.

U DRUGU NEDILJU POSLI TRI KRALJA.

Epiſtola B. Paula Apoſtola k Rimnjanom, Pogl. 12.

Bratio: Imajuchi darove po miloſti, koja dana jeſt nami, razlicſite: ili proroсſanſtvo po razlogu vire, ili sluxbu ù sluxenju, ili koi ucſi ù nauku, koi ponukuje ù ponukovanju, koi podilјuje ù priproſtnoſti, koi prihodi ù pomnji, koiſe smiluje ù veſelju. Ljubav brez licumirja. Nenavidechi zlo, pritiskujuchiſe dobru, s milosſtju bratinſtva jedan drugog milujuchi, s posſtenjemſe megju ſobom priticſuchi, pomnjom ne lini, duhom goruchi, Goſpodinu sluxechi, uffanjem veſelechiſe, ù nevoljah uſterpljivi, ù molitvi naſtojechi, potribam ſvetih podiljujuchi, goſtionſtvo naslidujuchi. Blagoſivajte progonechim vas, blagoſivajte i nemojte proklinjati. Veſelitiſe s veſelichim, plakati s-placſuchim, jedino megju ſobom chutechi: ne viſoka mislechi, nego ſponiznim skladajuchiſe.

Sveti Pavao ſvakoga kerſtjanina ponukuje, da on darove, od Boga njemu dane na dobro obrati. Komuje Redovanje, iliti vladanje pridano, nek dobro pazi, daga onako ſaverſſuje, kakoche po njemu Bogu ugoditi. On opominje takogjer od ljubavi bratinske; ovu za obderxati, nas na dilla miloſergja probugjuje, kakonoti: goſtinſtvo naslidovati, to jeſt: putnike primati, lemozinom pomagati one, koino rad ljubavi vire od ſvoji imanjah izpali jeſu. Pokraj toga, on zapovida, mi daſe napridku naſſega izkernjega obradujemo, i njegovu nesrichu tako da oxal-

mo,

mo, kakogodſe mi naſſoj ſtichi, ili neſſichi obraduj-jemo, ili oxaloſtimo.

Koije najbolji naçſin, za uzderxati ljubav bratinsku?

Jeſte poniznoſt, da cslovik ſvoga iskarnjeg za boljeg od ſebe procinjuje, i zato da njega postenjem za ljubav Boxju priſtigne, i njega pria pozdravi; jer-boje nas Iſukerſt to ocsito ucsio, i zapovidio. *Matth.* 5. ℣. 4, 7. I jerje Bogu to vardo primljeno, i zasluxenja doſtojno.

Koije najpriſtalii naçſin ovako miloljubno ſerce za ſtecbi?

Sveſerdno i ponizno Boga za takvu ljubav moliti, i pomnjivo takova dilla izvarsivati.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 1.

U ono vrime, pir ucsinjen bi ù Kani Galilee: i biſſe Mati Iſuſova ondi. A zazvan bi takogjer i Iſus, i Ucsenici njegovi na pir. I neſtavſſi vina, recſe Mati Iſuſova njemu: Vina neimaju. I recſe njoi Iſus: Sſtoje meni, i tebi xeno? Joſs nie doſslo vrime moje. Recſe Mati njegova slugam: Sſtogod recſe vami, ucsinite. A biu ondi ſseſt kameniti ſudova poſtavljeni po ocsiſtenju Xudinskomu, derxau ſvaki dvi ili tri mirre: Recſe njimi Iſus: napunite ſude vodom. I napuniſſei do verha. I recſeim Jſus: Zacerpite ſada, i poneſite ſtaromu ſvatu. I poneſoſſe. A kada

da okusi stari svat vodu vino ucsinjenu, à neznadisse odkuda bisse, à sluge znadiu, koi zacerpili biu vodu; zove zarucsnika stari svat, i govori njemu: Svaki Csovik najpervo dobro vino postavi, à kada piani budu, tada ono, koje gorre jest; á tisi saranio dobro vino do sada. Ovoje ucsinio pocselo zlamenja Isus ù Kani Galilee, i ocsitovaoje slavu svoju, i virovasse ù njega ucsenici njegovi.

Zassto Spominje Evangjelje, da Isukerst svojom Materom, i sa svoima ucsenicih na piru jest bio?

Po tomu daje nami razumiti, da ovi pirni, Boga bojechi ljudi jesu bili, buduch dasu Isukersta, i njegovu Mater, s-njegovima ucsenicih na pir zazvala. Iz ovoga ucse Zarucseni ljudi, da ako xele blagosov Boxji primiti, valja da po svedussnoj molitvi i csistochi svoga dussnoznanstva Isukersta na pir zazovu. I jer to ù ova priokrenuta vrimena zapussteno biva, zatose mloga neskladna zarucsenja dogagjaju.

Zasstoseje Gospa ovi ljudih prisatila; kadjim vino pomanjkasse?

Za ukazati, daje ona pomochnica svių oxaloscheni i zapussteni ljudih, koinose Boga boje. *Drugo*: po tomuje nas svitovala, dase mi navlastito oni ubogih primamo, koinose stide prositi. Iz csega ucse svi kerstjani, dase oni ù svoji potribah Materi Isusovoj uteku. (a)

Jeli

(a) *S. Bern. Serm.* 2 *de B. V.*

Jeli Isukerst Gospu pokarao, rekavssi: sstoje meni i tebi xeno?

Ni najmanje nie: nego po tomacsenju Sveti Otaca, samoje Isukerst hotio pokazati, da on svojoj Materi ù onima stvarma, kojase Boxanstva doticsu, kakono biasse moguchstvo csudesa csiniti, nie podloxan, buduch da on nji nie od nje primio. A sstonose ricsice (Xeno) dotiose, govori *S. Augustin*, daje Isukerst ovdi po spoli xenskoj, à ne po bivstvu divicsanstva govorio. *Euthimio* pak veli, da Isukerst ovdi zato xeno govori, jereje kano pravi Bog govorio.

Zassto govori Isukerst: Ioss nie dosslo vrime moje, buduch on nisstanemanje mallo posli csudeso ucsinio?

Jer ù vrime, kadaga Gospa od vina opomenula bisse, josstersе mallo vina naogjasse; Isukerst po nauku S. Chrizostoma, hotioje do onoga vrimena csekati, dok sasvime vina nestane, csudeso da svitlie postane gosti kad razume, vino daje sasvim potrosseno, i daga visse neimade. Duhovnim nacsinom ovdise pomanjkanje ljubavi megju zarucsenim personama razumi; koje rad toga valja da Isukersta pomnjivo mole, da on vode protivsstinah ù slatko vino ljubavi obrati.

Zasstoje Isukerst slugama zapovidio, da napune sude vodom?

S. Chrysostom govori, toje zato ucsinio, za imati svidoke od csudesa, i dase nikakva privara nie umissala.

Zasstoje zapovidio Isukerst, da vino ponesu statomu svatu?

Toje zato ucsinjeno, da sva budu uregjena, i dase gosti s-vinom nesluxe opakom po obicsaju: i rad ove sverhe starise svat tada postavljasse. Iz onoga pak sstoje stari svat rekao: svaki csovik najpervo dobro vino postavi, à posli ono, kojeje gorje, ucsinimo mi, da nam svit najpervo, slatko vino naslagjenja, à za-

à zatim vino najveche gorćine ù dushnoznanstvo postavlja; protivnim pak naćinom, da Bog svoima izabranima najpervo gorko vino protivsćinah, à zatime slatko vino utishenja ù ovomu, pak i ù višnjemu xivotu tvori.

TOMACSENJE
KOISE PO NACSIN ZARUCSNISSTVO SPASONOSSNO IMADE POCSETI.

Zaručnisstvoje stanje sveto, kadase ono pravo obderxaje. *Hebr.* 13. 4.

Najpervo, valja da zaručnik i zaručnica s-onakvom odlukom ù zaručnisstvo stupe, kakonoje mladi Tobia učinio; onboje rekao: *Gospodine ti znaš, da ja ne radi putbene nasladnosti uzimam sestru moju zaručnicu, nego jedino rad ljubavi poroda, po kojem dase Ime tvoje blagoslva po sve vike vikah* (*Tob.* 8. 9.) i dase stalissta odpadnuti Angjelah izpune. Indi kada oni s-ovakom odlukom ù Zaručnisstvo stupe, i njega uzderxe, tadaje ono dilo sveto. U ovoj umi imajuse razumiti riči *S. Pavla*, kojeje od xenah izrekao: Onachese pak spasiti po poragjaju dice, ako ù viri i ljubavi zaostane. 1. *Tim.* 2. 15.

Svetoje zaručnisstvo, kada zaručeni mir i sklad za uzderxati, jedno drugoga brime, ili pomanjkanje, jali posernuche, Bogu za ljubav, ili za zakon Isukerstov ispuniti, rad i usterpljivo podnose. *Galat.* 6.

Najposli zaručnisstvo sveto jest, kad zaručeni svoju dicu Spasonosno po zakonu Boxjemu uzdignu, kakose to od Abrama moxe viditi. *Gen.* 18.

Mladog Tobiu valja da slide, od kojegano zaručnice Pismo govori: sa strahom Boxjim gozbinu pirsku derxalisu. *Tob.* 9. 12.

TO-

TOMACSENJE TRECHE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

Cerqva Boxja, poznajuchi, ona da Boga nemoxe zadosta ljubiti i slaviti, zato ſna pocſelu S. Miſe ſve Svete Angjele zaziva, oni da Boga slave.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicſnji Boxe! pogledaj miloſtivno na slaboſt naſſu, i pruxi deſnicu tvoga velicſanſtva nas za braniti. Po naſſemu &c.

U TRECHU NEDILJU POSLI TRI KRAЉJAH.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola k-Rimnjanom Pogl. 12.

Bratio, nemojte biti mudri kod vas iſtih: nikomu zlo za zlo vrachajuchi: provigjajuchi dobra ne ſamo prid Bogom, nego i prid ſvimi ljudmi. Ako moxe biti, kolikoje od vas, ſa ſvim ljudmi mir imajuchi; ne vas ſame branechi pridragi, nego dajte miſto ſercsbi. Piſanobo jeſt: Meni oſveta; jachu povratiti, govori Goſpodin. Alli akobi gladovao nepriatelj tvoj, narani njega: ako xegja, napoj daj njemu; jere ovako cſinechi, ugljevje ognja' ſabraticheſs ſverhu glave njegove. Nemoj pridobien biti od zla, nego pridobi ù dobru zlo.

S. *Pavao* ucſi najpervo: da niko ſebe za razbornog nederxi. 2. Da niko zlo ſa zlim nevracha. 3. Da cſovik neſamo prid Bogom, nego i prid ſvoima

izkernjim dobar izgled ukaxe. 4. Da fa fvakim ù miru xivi. 5. Da cfovik ofvetu na Boga osloni, i fam dafe neofvechuje. 6. Nepriatelje gladne narani, à xedne napoji. 7. Dafe nepusfta od zla privladati, nego da pridobie zlo fa dobrim.

Cfovik nemoxe vechu ofvetu fvomu nepriatelju ucfiniti, nego neofvetivsfimufe: ù ovojbo zgodi Bog chefe mifto nas ofvetiti: kojano ofveta hiljadu puta zamasfnijaje, nego kojubismo mi njemu ucfinili.

Kadafe pusfta cfovik od fercsbe pridobiti?

Kadafe on fam oche da ofveti, i toje zlamenje plafsljivofti. Kakogodje zlamenje slabôg xeludca, koi jizbine nie moguch skuvati, takofe pokazuje slaboſercfnoft cfovicsja nemoguchi grubu ricficu probaviti. Akofi neufterpljiv (govori S. Ambrofa) takofi pridobiven: ako pak ufterpljivo poduefefs, takofi ti pridobio.

Sfto ima cfovik cfinit, kadaje on ù fvomu posftenju taknut?

Valja da Bogu, koife s-nama ftara, ofvetu zaoftavi, kojunoje on famom febi zaderxao. *Deut.* 23. Veoma lipo govori *S. Bernardo*, dache nami Bog ucfinjenu nepravdu platiti, ako mi njemu famo ofvetu nepriuzmemo. Sebe iftoga hotiti ofvetiti, jefte zlamenje slaboga ufanja ù Boga, kano dafe on nasfim posftenjem, i s-nasfim imanjem nebrine. Namife nevalja divjima zvirinama ù ofveti jednati.

Jeli takogjer velik grih, fvoima nepriateljom ono zlo xeliti, koje oni nami xele?

Jefte: jer iftinitoje grih fvomu iskernjemu veliko zlo xeliti, kojenofe kerftjanskomu zakonu protivi: koi zakon zapovida, da mi onima dobro xelimo, koi nami zlo xele, ì fverhu toga da za nji molimo, koi nas zlobe i progone. *Matth.* 5.

Ka-

Kakose imadu ricsi S. Pavla razumiti: csovik da nepriatelju svomu ugljevje sverhu glave sabrati moxe?

Tose dogagja, kada on njemu zaradi ljubavi Boxje dobrocsinstva ukazuje: jerbo po dobrocsinstvih nassi nepriatelji tolikose zastide i mucse, kano dabi oni gorili, buduchiim viditi valja, da opacsina, koju oni porazenjem, ili psovkom missljau povrachenu biti, s-dobrocsinstvom plachase. *S. Augustin* recsene ricsi tomacsi slidechim nacsinom: ugljevje ognja sabratichess sverhu glave njegove; to jest: nikakvi nacsin nemoxe pomochi, nego s-ljubavjom jedan drugog priticsechi. Ucsi po prilikah svetih, nedavssise po zlu privladati, nego nastoj zlo sa dobrim pridobiti, to jest: ukaxi onima dobro, koite zlobe i progone.

O dabi ja ove *S. Pavla* od ljubavi nauke mogao sliditi! za postati sinom Oca nebeskoga, koino sunce svoje toliko sverhu zlih, koliko sverhu dobrih iziodit csini. *Matth.* 5.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 8.

U ono vrime, buduchi snissao Isus s planine, naslidovasse njega narodi mlogi; i evo gubavac dossavssi poklanjassese njemu, govorechi: Gospodine, ako ochess, moxesme ocsistiti: i pruxivssi Isus ruku, taknu njega, govorechi: ochu, ocsistise. I udilj ocsistise guba njegova. I recse njemu Isus: pazi, nikomu nekaxi; nego idi ukaxise Misniku, i prikaxi dar, koije zapovidio Mojsiss za svidocsanstvo njimi.

A kada ulize ù Kafarnau, priſtupi k-njemu Stotinik, molechi njega, i govorechi: Goſpodine: Diete moje lexi ù kuchi derchuchi, i zloſe mucſi. I recſe njemu Iſus: Jachu dochi, i izlicſitichu njega. I odgovorivſſi Stotinik, recſe: Goſpodine, niſam doſtojan da ti ulizeſs pod pokrov moj, nego ſamo reci ricsjom, i ozdraviticheſe diete moje. Jere i ja jeſam cſovik pod oblaſtju poſtavljen, imajuchi podamnom vojnike, i recſem ovomu: Idi, i ide, à drugomu dojdi, i dojde, slugi momu cſini ovo, i cſini. A cſuvſſi Jſus, cſudioſe jeſt, i slidechim ſebe recſe: U iſtinu govorim vami: Niſam naſſao toliku viru ù Jzraelu. A govorim vami, dache mlogi od iſtoka i od zapada dochi i ſiditiche s-Abramom, i s-Jxakom, i Jakovom ù Kraljeſtvu nebeskome; à Sinovi Kraljeſtva izbaciticheſe ù tmine izvanske, gdiche biti placs, i ſkripanje zubi. I recſe Iſus Stotiniku: idi, i kakoſi virovao, budi tebi. I ozdravilo jeſt diete ù onu uru.

Zas-

Zasstoje rekao gubavac: Gospodine ako ochess, moxessme ocsistiti?

Toje izrekao, za ukazati svoju viru ù Isukersta, kakono prama svitu obechanomu Mesii, i da on kako Bog njega moguch jeste ozdraviti. Iz csega mi, ucsimo, nasse uzdanje na Boga osloniti, i daje Bo, pomochnik ù potribah. (a) *Drugo* pak, da csovig volji Boxjoj svaka pridade, i rekne: Gospodinek akoje tebi povoljno, i meni spasonossno, dajmi ovo ili ono.

Zasstoje Isukerst pruxio ruku, dotaknuvssise gubavca?

Za dati nami priliku poniznosti, dase mi negrozimo bolesnika jali potribnoga ù nevolji dotaknuti; jer akoseje Bog dostojao nevoljnih doticati, mlogo veche duxnismo mi to csiniti. O kolikache tuga ù dan sudnji priuzeti one, koinose sada stide uboge pogledati?

Zasstoje rekao Gospodin Isus: ochu, ocsistise?

Za ukazati svoje svemoguchstvo, toje ucsinio, to jest: dasu njemu sva podloxena; onboje rekao, i svakolika ucsinjena jesu, zapovidijoje, i svasu postvarana. *Psal.* 148. 5.

Zasstomuje zapovidio Isukerst: da on nikomu nekaxe?

Za obznaniti nas, da mi radi nassih dobrih dillah netraximo isprazni slavu po ocsitovanju, za neizgubiti plachu vikovicsnju. *Matth.* 6.

Zasstoje Isukerst gubavca Misnikom poslao?

Po tomuje nas hotio naucsiti, da mi Misnike radi visokog njiovog duhovnog dvorenja i sluxbe, ù possstenju derximo, premakobi oni nesveto xivili. Oni pak koino Misnike kano sluge sebi csine dvoriti, sercsano zastidenje iz ove prilike imadu uzeti.

Zasstomuje zapovidio, dar prikazati?

Za ukazat, da mi Bogu za primljena dobrocsinstva zafalni imamo biti. *Prov.* 3. 9.

Zas-

(a) *Psal.* 49. 16.

Zasſtoſe ovdi ſtotinik uvodi, za dertavog slugu ſvoga molechi?

Da Oci obitili, iliti domachini za ſvoje sluge i sluxarke imaduſe brinuti, da oni ſa ſvetima Sakramentih za vrimena provigjeni budu: jerje nekerſtjansko dillo sluxbenike iz ſvog doma izbaciti.

Zasſtoje rekao Iſus: Jachu dochi, i njega ozdraviti?

Za ukazat izvansku poniznoſt ſvoju, da on premako Bog i Goſpodin ſviu Goſpodujuchih, nieſe ſtidio k-jednomu boleſnomu slugi otichi. Ova poniznoſt Iſukerſtova zaſtig'uje mloge Goſpodare, koiſe groze, i pri ſebi za mlogo derxe boleſnoga slugu pohoditi.

Zasſtoje rekao ſtotinik: Goſpodine niſam doſtojan, da ti ulizeſs pod krov moj?

Toje rekao, poznavſſi Boxanſtvo Iſukerſtovo, i pri tomu ſvoju nisſtochu. Iz eſegano mi imamo nauk primiti, za ponizitiſe prid Bogom, navlaſtito pak kad ſveto pricſeſſchenje primamo.

Zasſto on recſe: Samo reci Ricsjom, i ozdravitiche sluga moj?

Za ukazati viru ſvoju prama Boxanſtvu i ſvemoguchſtvu Iſukerſtovomu, on da i brez ocſitnoſti, s-jednom ſamo ricsjom slugu njegovoga ozdraviti moxe. Akoje ovi neznaboxki ſtotinik toliku viru i pouzdanje prama Iſukerſtu imao, tako valja daſe mi kerſtjani zaſtidimo, da mi mallovirni i slaboduſſni prama Bogu jesmo.

Sſtoche rechi ove ricſi: I ja jeſam cſovik pod oblaſtjom poſtavljen imajuchi podamnom vojnike, i recſem ovomu: Idi, i ide?

Hotioje rechi: Ako meni kako cſoviku, koinoſam vechima ſtareſſinama podloxan, moji vojnici podloxni jeſu; koliko viſſe tebi ò Iſukerſte? Koinoſi pravi Bog, i kojemuſu boleſti podloxne, ſva valja daſu posluſſna, i na tvoju zapovid dertanjeche slugu moga

ga ostavit. Ucsi uzdanje tvoje na svemoguchstvo i provigjenje Boxje ù tvoima potribama oslanjati. *Psal.* 15.

Zassto govorasse Isukerst, dachе mlogi od Istoka i Zapada dochi, i sidítichе s-Abramom, s-Izakom, i s-Jakovom ù kraljestvu nebeskomu: à Sinovi Kraljestva izbacitichese?

Toje radi okorili Xudiàh rekao, koino nauk Isukerstov neche da prime, to jest', da mlogi krivokljanaoci, koi ù Istoku i Zapadu pribivaju, S. Evangjelje primiti, i po njemu xiviti, i tako s-Abramom, Izakom, i Jakobom nebesku slavu uxivati oche. Oni pak radi nevirstva i ostali griah svoih, ù izvanske, to jest: prigusthe i pipave tmine paklene izagnani bitiche, gdinosu pristrassne muke, kojenose po jaukanju i sskripanju zubih razume. (a)

Xudiese sinovi kraljestva nazivaju, jerebi oni takvi postali bili, da budu nauk primili, i po njemu xivili. Pazise kerstjanine! ti da rad pomanjkanja dillu jucheg s-milostjom Boxjom na vike nepostanesѕ odbacsen: Drugi pak, koi svoja dillovanja s-milostjom Boxjom zdruxuju vikovicsnju ù spasonost primljeni budu. Nastoj spasonossje tvoje sa strahom i dertanjem, dillovati. *Philipp.* 2. 12.

(*a*) *Cornel. a Lap. in c.* 8. *Matth.* ℣. 12.

TOMACSENJE OD CSETVERTE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

Pocsetak S. Mise jeste kano prossaste Nedilje.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi znass, da mi ù toliko velikima pogibilih, rad slabosti csovicsanske, nemoxemo obstajati; daj-

nam Spasonosnje tilu, i. dussi, da mi sve ono, ssto rad nassi griah podnosimo, s-tvojom milostjom pridobiemo. Po nassemu Gospodinu Isukerstu &c.

U CSETVERTU NEDILJU POSLI TRI KRALJA.

Epistola B. Pavla Aposstola k-Rimnjanom, Pogl. 13.

Bratio, nikomu nissta nedugujte, nego dase megju vami ljubite; koibo ljubi iskernjega, Zakon ispunio jest. Jere: nesagrissi bludno, ne ubi, ne ukradi, ne reci kriva svidocsanstva, ne poxeli, i akoje koja druga zapovid, u ovojse ricsi temelji: Ljubi iskernjega tvoga kako sebe istoga. Ljubav iskernjega zlo nedilluje. Ispunjenje dakle Zakona jeste ljubav.

Kako valja ove Ricsi S. Pavla razumiti: koi ljubi iskernjega, zakon ispunio jest?

Po tomacsenju *S. Augustina*, (a) ovako: da ljubav prama iskernjemu, kojanoje pravicsna, iz ljubavi Boxje iziodi, kada za ljubav csovik svomu iskernjemu dobro xeli i ukazuje. Indi tko Boga ljubi, onaj obsluxuje csetiri perve zapovidi; jerbo on viruje, ufa, sstuje Boga i svoje starje; i jer on svog iskernjeg ljubi, zato obsluxuje i ostale zapovidi, jer on neubia, nekrade, nesudi svog iskernjeg, nitimu udi po zlomu pogovaranju, i tako obsluxuje vaskoliki zakon. *Matth.* 5.

Evang-

(*a*) *S. August. Lib.* 8. *de Trinit. cap.* 8.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 8.

U ono vrime: ulazechi Isus ù lagjicu, slidilisu njega Ucsenici njegovi; i evo gibanje veliko ucsinise ù moru, tako dase lagjica pokrivasse s vallovi, à on spavasse. I pristupisse njemu Ucsenici njegovi, i probudisse njega, govorechi: Gospodine, sacsuvaj' nas, pogibosmo. I govori njim Isus, sstoste strasljivi malle vire? Tada ustavssi zapovidi vitrom i moru, i ucsinise tissina velika. A ljudi zacsudilise jesu govorechi: Kakvie ovi, da vitri i more slussaju njega?

Zasstoje Isus ù lagjicu unissao, i ù njoj zaspao?

Isukerstje priatoga svoje ucsenike ù viri i pouzdanju ù njega kako pravoga Sina Boxjega uvicsbao: dapak oni joss boljma ù viri i pouzdanju utemeljiti postanu, zaspaoje ù lagjici, i ucsinio, dase takvi vihar podigao bisse, da lagjica s-talasih skoro prikrivena postade. I zatossu ucsenici njega probudili, i za pomoch molili.

Zasstoje pokarao Isukerst svoje ucsenike, kadsuga probudili?

Radi njiove malovirnosti; jer da budu tverdo virovali, daje on zajedno Bog, takogjer biim bilo valjalo virovati, da on nji toliko spavajuchi, koliko bdechi pomoch moxe. Nissta nie neugodnie Bogu, nego nepouzdanje. Jer, *prokletje onaj, koi ù csovi-*

ku uzdanje ſtavlja, i puth miſto miſſice derxi; à blagoſovljenje, koiſe ù Goſpodina uzda, i uſanje ù njemu poſtavlja. Jerem. 17.

Bog kadkad pripusſta na nas vihar ſiromasſtva, progonſtva, pomanjkanje naſſeg dobrog imena, megjutoſe pak vlada, kano da on ſpava, nisſtanemanje za iskuſſati naſſe uſterpljenje i ljubav, naravi terk ſvoj pusſta, dajuch po tomu nami prigodù, mi da po prilici ucſenikah naſſe utocſiſſche k-njemu upravimo, i s-Davidom da zavapiemo: Uſtani, zasſto zaſpivaſs Goſpodine? uſtani, i neotiſni do ſverhe. *Pſal.* 43. 23.

Imaj Boga ù ſercu ſviu dnevah xivota tvoga, i moliga, da on tvoje puteve upravi, i ſva tvoja ſvitovanja ù njemu zaoſtanu. Tob. 4.

Zasſtoje uſtao Iſukerſt, i zapovidio moru, i ſva poſtaſſe mirna?

Toje ucſinio, za ukazat ſvoje ſvemoguchſtvo, i da njegovoj volji ſva podloxna jeſu. Ljudi, koi ovo cſudo vidiſſe, zacſudiliſuſe, govorechi: koije ovo, kojemu vitrovi i more posluſsna jeſu? Mi vidimo i cſujemo ſvaki dan cſudnovata dilla Boxanſtvena, i nisſtanemanje njimaſe necſudimo, nego zaoſtajemo tverdokorni. Onje rekao, i ſvaſu ucſinjena; onje zapovidio, i poſtvarana jeſu. *Pſal.* 148. 5. I da nisſta Bogu nie nemoguche. Luc. 1. Nego i ono, sſto cſovik misli daje nemoguche, iſto kod Boga moguche jeſt. *Matth.* 9. *Marc.* 10.

Iz ovoga mi ucſimo, da ù ſvima naſſima tegobama ù ſamoga Boga naſſe pouzdanje ſtavljamo, buduchi njegovomu moguchſtvu ſva podloxna jeſu, i zato on od nas ſvaku nevolju odvratiti moxe: à sſtonamje koriſtno, i za potribu moguch jeſte dopuſtiti; ako mi ſamo tverdo ù njega uſamo, ſveſerdno i ſtalno njega ù pomoch zazovemo.

TO-

TOMACSENJE OD PETE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

U ovu Nedilju priporucsujese naſtojanje kerſtjansk kripoſtih: i kako Bog opake podnoſi, da po njima dobri ù ufterpljenju napriduju.

Pocſetak S. Miſe ſtieſe, kakono ù Trechu Nedilju posli Tri Kralja.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine! ocſuvaj puk tvoj s-vasdaſſnjim milotvorjem: da vazda pod tvoim utocſiſſchem zaſtiten bude, koinoſe jedino ù ufanju tvoji nebeski miloſtih utiſſuje. Po Goſpodinu naſſemu Iſukerſtu &c.

U PETU NEDILJU POSLI TRI KRALJA.

Epiſtola B. P. Aposſtola Koloſianom, Pogl. 3.

Bratio, obucſiteſe kakono obrani Boxji, ſveti, i milli: iznutarnja miloſerdja: dobroſtivnoſtjom, ponixenſtvom, tihochom, ufterpljenjem; podnoſechiſe megju ſobom, i opraſſtajuchi vam iſtim, ako koi protiva komu ima tuxbu, kakoje Goſpodin oproſtio vami, tako i vi. A ſverhu ſvega ovoga ljubav imajte, kojaje ſveza ſverſſenja; i mir Iſukerſtov uzradovaoſe ù ſerci vasſih, ù kojemu i zvani jeſte ù jednomu tilu, i harni budite. Rics Iſukerſtova neka pribiva ù vami obilato, ù ſvakoj mudroſti ucſechi, i opominjuchi vas iſte, s-pſalmih, pismah, i popivkami

mi duhovnim, ù milosti pivajuchi ù serci vassih Bogu. Sve sstogodir csinite ù ricsi, ili dillu sve ù ime Gospodina Isukersta, fale uzdavajuchi Bogu, i Ocu, po Isukerstu Gospodinu nassemu.

Zassto naziva S. Pavao ljubav svezom sverssenosti?

Jer ona sve ostale dilloredne kriposti zdruxuje, kakono milosergje prama potribitim; ljubeznivost prama nassima priateljom; poniznost prama svima ljudma; usterpljenje prama slabim i bolesnim.

S. Pavao takogjer zaktiva, kerstjanin da ù ricsi Boxjoj uvicsban bude, da on ù protivsstinama po njoj sebe razgovori i utissi, navlastito pak S. Pismama Davidovima, i s-ostalima kerstjanskima bogoljubnima Pismih, i po njima Bogu za dobrocsinstva da zafali. Joss sverhu toga on nas ponukuje, da mi sve sstogod csinimo, ili ricsma, ili dillih, kakonoti jissche, piche, i sve poslove ù Ime Isusovo csinimo, i po njemu Bogu Ocu nebeskomu da zafalimo. *Coloss.* 3.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 13.

U ono vrime: recse Jsus mlossstvom priliku ovu: prikladno ucsinjeno jest Kraljestvo Nebesko csoviku, koije posiao dobro sime ù njivi svojoj. A kada spavau ljudi, dojde nepriatelj njegov, i posia kukolj ù srid psenice, i ottide. A kada izraste trava, i plod donese, tadase ukaza i kukolj. A pristupivssi sluge Oca obitili, rekosse njemu:

mu: Gospodine, nisili dobro sime posiao ù njivi tvojoj? odkuda dakle ima kukolja? I recse njimi: Nepriatelj csc-vik ovo ucsinio jeste. A sluge rekosse njemu: Oches, mí idemo, i izabrati-chemoga? I recse: Ne, da izbirajuchi kukolj, neizcsupate moxebit zajedno s-njim psfenicu. Pustite oboje rasti do xetve, i ù vrime xetve rechichu xe-teocem: Skupite najpri kukolj, i povexitega ù snopiche na saxganje, à psfenicu skupite ù xitnicu moju.

Sstose razumi po kraljestvu nebeskomu?

Razumise Cerqva Boxja, iliti zbiranje pravovirnih, govori *S. Gergur.*

Zasstose ovo zbiranje kraljestvom nebeskim naziva?

Najpervo, zato, jerje od Boga pozvano (a) *Drugo*, jerse ovo zbiranje po bistrom nauku k-Bogu obracha. (c)

Sstose po dobrom simenu razumi?

Razumise Rics Boxja, iz koje xito dobri dillah porasstuje. *Luc.* 8.

Kada ljudi spavaju?

1. Kada pridstavljeni Cerqveni, kakonoti Biskupi i Xupnici nepaze svoje ovcsice; jer ù takvo vrime dogje diavao, i posie po poluvirnici kukolj krivog nauka. 2. Spavaju ljudi neimajuchi pomnje za primiti Sacramente, za slussati Misu, i Rics Boxju; jer-

(a) *Matth.* 20. (b) *Cap.* 28. (c) *Joan.* 17.

ko tada duh opaki ù dussi nassoj usije kukolj bludni, osvetljivi, i lakomi mislih: iz koino poraste kukolj bludnisstva, złobnosti, i łakomosti.

Zassto nedopusstu Bog, dase kukolj, razumivssi, opake ljude, izcsupa iliti, iskoreni?

To csini Bog po svojoj privisokoj mudrosti, da iskorenivssi kukolj, iliti opake, zaedno i xito, iliti pravedni iskoriniti nepostanu; jer da Bog niednog zloga na svitu nezaostavi, tadabi pravedni rad neprigode kripostnog dillovanja, kakonoti ljubavi, usterpljenja: koje kriposti za csiniti njima opaki prigodu daju, takogjerse izopacsili.

Kojeche vrime biti xetve?

Najposlidnji i sudnji dan, kadanoche izichi Angjeli, za razłucsiti opako od dobrih, i one ù pakleni oganj odpraviti, à pravedne ù vikovicsnju slavu privesti. *Matth.* 23.

Zassto govori Otac obitili od kukolja: daga povexu ù snopiche?

Govori zato, nami dat za razumiti, da ù paklu jednak kod jednakog, ima biti; hersuz pri hersuzih; bludnik pri bludnicih; pianac pri piancih, serdovit pri serdovitih: i tako dalje.

Od kud on imade kukolj.

Odkud iziodi, da mi ljudi ù nami takvo prignutje na zlo imademo?

Od Istocsnog griha, kogano mi od najpervi nassi roditeljah kano basstinu primili jesmo. 2. Po kojom nomse gorcsini mi poveli jesmo.

Zasstonamje ovo povedenje zaostavljeno?

Najpervo, za poniznost, mi nassu slabost da poznamo, pak nasse utocsissche Bogu upravimo, njega kakono najvechega Gospodina poznademo, kojemunosu sva podloxna; na priliku, kakono dica, koja kada poplassena postanu, uticsuse Materi, kriuchise pod pripregu &c. Ovoje *S. Pavao* ochutio, kojemu-

no

no Bog pokrenutje bludeno pripustio bisse, on dasa po molitvi Bogu utecse. 3. Cor. 12.

2. I uzvelicsanje svog posstenja po tomuje Bog hotio, da stva ajuch svojoj po kriposti i moguchstu, milost i pomoch ù nami, svoje dobrotinstvo prama nam ukaxe.

2. *Zaostavitoje ù nami prignutje na zlo, za mochi zasluxenje* po priobladanju protivnosti, kod Boga imati. Srichno i mirno nassi najpervih roditeljah stanje nevoljni izhodak imalo jeste; Mi pak protiva nepriateljom s-milostjom Boxjom borechise pridobitnici, i slave vicsnje basstinici postajemo.

TOMACSENJE OD SSESTE NEDILJE POSLI TRI KRALJA.

Pocsetak S. Mise jeste kano prossaste Nedilje.

Molitva Cerqvena.

Dopustinam svemoguchi Boxe! da mi vazda razborne misli, i ono s-ricsjom i s-dillih ispunimo, sstoje tebi povoljno. Po Isukerstu Gospodinu nassemu.

U SSESTU NEDILJU POSLI TRI KRALJA.

Epistola B. Pavla Aposstola k-Thesal. Pogl. 1.

Bratio, Fale uzdajemo Bogu vazda za sve vas, uspomenu od vas csinechi ù molitva nassih brez pristanka, spominjuchise dilla vire vasse, i truda, i ljubavi, i obderxanja uffanja Gospodina nassega Isukersta, prid Bogom, i Ocem nas-

ſim; Znajuchi Bratio poljubljena od Boga, obranje vaſſe: jere naviſſtenje naſſe nie bilo k-vami ù govorenju ſamo, nego i ù kripoſti, i Duhu Svetomu, i ù punoſti mlogoj: kako znate kakvismo bili megju vami zaradi vas. I vi naslidnici naſſi ucſinjeni jeſte, i Goſpodinovi, priſatajuchi rics ù nevolji mlogoj, s-veſeljem Duha Svetoga; tako daſteſe ucſinili prilika ſvim virujuchim ù Macedonii, i ù Achaji; odvasbo proglaſſena bi rics Goſpodnja, ne ſamo ù Macedonii, i ù Achaji: nego i ù ſvakom miſtu vira váſſa, kojaje k-Bogu, pruxilaſe jeſt, tako da nami nepotribuje niſſta govoriti. Iſtibo oni od nas naviſſtuju kakvismo ulazak imali k-vami, i kakoſteſe obratili k-Bogu od himbeni Bogova, sluxiti Bogu xivomu, i pravomu, i cſekati Sina njegovoga s-Nebeſah (kogaje uskriſio od mertvih) Iſuſa, koije otteo nas od ſercsbe doſſaſte.

S. Pavao, Sylvan, i Timotheo cſeſtituju Theſalicſanom Boxju miloſt i mir. Spominjeſe i vire njiove, kojano nie iſprazna, nego mloga dobra dilla ucſinila jeſt. Radujeſe i njiovomu uzdanju, koinoſu mloge protivsſtine podneli, uſajuchi plachu nebesku, ù vikovicſnjoj slavi primiti. Onjim i porucſanſtvo cſini od miloſti i priateljſtva Boxjega, jerboije Bog za ta obrao, i ako ù miloſti zaoſtanu, i s-njomeſe uzsluxe, dacheji Bog na vikovicſnje podarenje obrati. Sverhu toga fali nji, sſtoſu S. Evangjelje neſamo sluſſali, nego joſs sſtoſu vas xivot ſvoj po njemu uredili, i ù Iſukerſta posli krivobosſtva virovali, koino,

no od sercsbe Boxje izbavlja. To pak isto ja xelim, opominjem, i porucsujem svima kerstjanom.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 13.

U ono vrime: recse Isus narodom priliku ovu: Prikladno jest Kraljestvo Nebesko zernu gorussice: koje uzamssi csovik usia ù njivi svojoj: koje ù istinu najmanje jest od svi simenah: à kada uzraste vecheje od svakoga zelja: i ucsinise stablo, tako da Price nebeske prihode, i pribivaju na grana njiovih. Drugu Priliku govorio jest njimi. Prilicsno jest Kraljestvo nebesko kvasu: koi uzamssi Xena zamisi ù tri uborka mliva, doklese uzkvasi sve koliko. Sva ova govorio jest Isus ù Prilikah Narodom: i brez Prilikah negovorasse njimi: dase napuni sto recseno jest po Proroku govorechemu: ottvorichu ù Prilikah usta moja: i uzrignuchu otajna od pocsela svita.

Sime gorussice, kojemuno Isukerst Cerqvu vojujuchu prilikovao jeste, raste ù Syrii. Po ovoj prilki nami daje nass Spasitelj uzrasstaj Cerqve razumiti: buduch ona ù svom pocselu veoma malana, i priprosta bila jest; s-vrimenom pak takoje uzrasla, i

uzmloxana, dasu i ptice nebeske (razumi velike svita poglavare) pod njezinim grancsicama, to jest: pod njezinim branenjem i sstitom pribivale; sstonoseje dogodilo, kadanoseje Cesar *Constantin*, *Clodoveo* kralj Francuzki, i ostali na viru katolicsansku obratili.

Cerqvase i kvasu prilikuje, koinoje ù tri uborka mliva postavljen, buduch da nauk Isukerstov tri sdila svita, kakonoti: *Asiu*, *Africu*, *i Europu* uzmloxno jeste prossao, i ù njimaje usagjen.

Razumi i panti, daje Cerqva Boxja uzrasla i uzmloxana postala jest, *najpervo* po ljubavi pervi kerstjanah, po kojoj oni nevirnike k-sebi pritegli jesu. 2. Po kriposti Ricsi Boxanstvene. 3. Po csudesima. 4. Po progonstvu: buduch (kako *Tertulian* pisse) kerv Mucsenikah sime bilo jest, iz kojeganosu kerstjani porasli. 5. Po osobitom prigledanju i pomochi Boxjoj.

TOMACSENJE OD NEDILJE SEPTUAGESIME.

Zasstose ova Nedilja tako naziva?

Valja znati, da ova ries: *Septuagesima* zlamenuje vrime od sedamdeset godinah, ù kojemunosu Sinovi Izraelski suxanstvo Babilonsko podnosili, koje takogjer i gorko oplakali jesu. *Psalm.* 136.

Od ssta mi danas bivamo opominjani?

Od vikovicsnjeg naroda csovicsanskog suxanstva pod oblastjom diavaoskom. I jer Cerqva katolicsanska recseno suxanstvo ovog vrimena spominjati pocsimlje, zatose ova Nedilja *Septuagesima* naziva.

Kakosmo mi ù to suxanstvo upali?

Po grihu neposluha nassi najpervji roditeljah *Adama i Eve*. Da pak mi ovo bolje ù sebi razmislimo, Cerqva S. ovo nevoljno upadnutje Adamovo iz S. Pisma na Jutarnoj molitvi csini nami prosstiti. *Gen.* 3.

Zas-

Zasſtoſe od'ove Nedilje tia do uskerſa Te Deum laudamus, Gloria in excelſis, Alleluja, *i oſtale radoſtne Piſme zaoſtavljaju, joſs i organ nezvoni?*

Zato, da ſvaki oplacſe grih, po kojemunoſino ù upadnutje dopali, i da pomuju imademo na dobra dilla, kojano k-Raju vikovicsnjemu vode (iz kojegaſmo izagnani) za i opet dochi k-Bogu. Polak toga i radi ove ſverhe toſe dogagja, to jeſt: nami za opomenu, koinoſe na ovom ſvitu ù vazdaſsnoj tugi naodimo.

Velike tuge i nevolje, ù kojesmo mi po grihu dopali, za ſtaviti nami ſprid ocſi, i griſſnike na pokoru prignuti, S. Cerqva pocſelo S. Miſe, ù Ime ſvega naroda cſovicſanskog, kogano muke paklene obaſtiraju, vapie s-ricſma *Davidovim Pſal.* 17.

Obaſterleſume tuge ſmertne, boleſti pakla obaſterleſume: i ù obtereſſenju momu zazivaoſam Goſpodina, i usliſſaoje iz Cerqve Svete glas moj. Ljubichute Goſpodine jakoſti moja: Goſpodin tverdina moja, i utocſiſſche moje, i izbavitelj moj.

Molitva Cerqvena.

Goſpodine! molimote, usliſſaj miloſtivno pomolenje tvoga puka: da mi, koi za naſſe grihe pravedno pokaranje podnoſimo: tvomu Imenu za posſtenje, miloſtivno izbavljeni poſtanemo. Po &c.

U NEDILJU SEPTUAGESIME.

Epiſtola B. P. Apoſtola Korintbianom. 1. *Cor.* 9. & 10.

Bratio, neznateli, da oni, koi k-zamiri teku, ſvi doiſto teku, 'alli jedan uzme dar? tako tecite, daga ſpopadnete. A ſvaki koi ù izdisanju herveſe, od ſvegaſe uzder-

xaje;

xaje; i oni û istinu da razrussnu krunu prime, à mi nerazrussnu. Ja dakle tako tercsim, ne kako ù nestanovito; takose borim, ne kano vitar bijuchi, nego pedipsajem tilo moje, i na sluxbuga obracham: da moxebit, drugim pripovidajuchi, samse odmetnut neucsinim. Nechubo da neznate Bratjo, buduchi dasu Oci nassi svi pod oblakom bili, i svisu more prisli; i svisu ù Mojssii kersteni, ù oblaku, i ù moru; i svisu jedno jissche duhovno blagovali, i svisu jedno pitje duhovno pili (à pijau od duhovnoga, slidechi nji kamen: à kamen bisse Kerst) alli ne ù veche nji, ugodno jeste Bogu.

Za ubavistiti, dase mi posli ucsinjenog neposluha nasseg pervog Oca Adama, s-velikom mukom i pomnjom, buduch put uzak *Matth.* 7. ù Raj za ulisti borimo, S. Cerqva nami recsenu Epistolu csini prosstiti, ù kojojno S. Pavao sve kerstjane poukuje, da oni ozbilja nastoje, i pomnju imadu, za iopet ù Raj nebeski stupiti. *S. Pavao* stavlja priliku onih, koino k-zamiri teku, iliti tercsu, takovise od svega uzderxaju, to jest, obilni jisschah, i ostali razkossjah, kojano csovika csine oslabiti, za mochise oni xivotnie boriti, i razrussnu krunu zadobiti. Akosu indi ovi toliko csinili za jednu razrussnu krunu, zasstose mi nebi ustegli od nepristojni razkossjah, za neoslabiti, nego objacsati duh nass po molitvi, i ljubavi prama Bogu i iskernjemu, i po usterpljenju, s-jednom ricsjom, po dobri dillih izgubljenu krunu i opet zadobiti.

Za svekolike nas nato probuditi, Aposstol sebi priliku stavlja, koise nebori, kano ù zrak zamahujuchi, to jest: veoma mlahav ù kripostnom dillovanju, ili kano brezumna dica ù neznano brez dobre od-

odluke tercsechi, nego on za vikovicsnjeg Spasenja dostignutje, tilo svoje pedipsaje s-postom, bdenjem, molitvam, pripovidanjem: k-otomu razlicsite smertne pogibili podnosechi, zaussnice ù lice primajuchi derxanje sebe istog za smetlisste svita i gerdnost ljudsku. 1. *Cor.* 4. 13.

Procini moj kerstjanine: akoje Bogu milli Aposstol tolika imao podnositi, za dostignuti Spasenje: koliko veche mi siromasi grissnici duxni jesmo kripostnom po xivotu milost Boxju i nebesku slavu iztraxivati?

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 20.

U ono vrime: recse Isus Ucsenikom svoim priliku ovu: Prikladno jeste Kraljestvo Nebesko csoviku Ocu obitili, koi izajde rano ú jutro najimati texake ù vinograd svoj. I pogodbu ucsinivssi s-texaci o pinez dnevni, posla nji ù vinograd svoj. I izassavssi oko treche ure, vidi druge stojeche na tergovisstu brezposlene, i recse njimi: Idite i vi ù vinograd moj, i ssto pravo bude datichu vami. A oni odosse. I opet izigje oko ssesste, i devete ure: i ucsini na isti nacsin. A oko jedanaeste izigje, i najde druge stojeche, i veli njimi: Ssto ovdi stoite vazdan brezposleni? Rekosse nje-

njemu: Jere niko nie nas najmio. Recſe njimi: Idite i vi ù vinograd moj. A kada jurve vecſer ucſinjen bi, recſe Goſpodin vinograda Naſtojniku ſvomu: zovi texake, i dajim plachu pocſamſſi od najposlidnji do pervih. Kada dojdoſſe dakle koi oko jedanaeſte ure doſsli biau, uzeſſe ſvaki po jedan pinez. A doſſavſſi i pervi mliliſu dache viſſe uzeti: alli uzeſſe i oni ſvaki po jedan pinez. I uzamſſi mermlau protiva Ocu obitili, govorechi: Ovi najposlidnji za jednuſu uru trudili, i jednakeſi nji nami ucſinio, koiſmo noſili tegobu dneva i vruchine. A on odgovorivſſi jednom od nji, recſe: Priateljù, necſinim tebi krivde; niſiliſe o pinez pogodio ſamnom? Uzmi ſstoje tvoje, i idi; à ja ochu i ovomu najposlidnjemu dati kako i tebi. Jli nie sloboda meni ſsto ochu cſiniti? jedalie oko tvoje zlobno, jere ja dobar jeſam? Takoche biti poslidnji pervi, à pervi poslidnji. Mlogiboſu zvani, alli mali obrani.

Tko-

Tkòſe po Ocu obitili, i po Vinogradu razumi?

Po Vinogradu Cerqva kerſtjanska, à po Ocu obitili Bogſe razumi. Izai. 5.

Koiſe po texacih razume?

Razumeſe ſvi kerſtjani; navlaſtito oni, koi s-milostjom Boxjom pomnjivo ù kripoſtma napriduju. 1. *Cor.* 9.

Kako, i Zasſto nas Bog poziva?

Po nutarnjima nadahnuthih, po Pripovidaocih; po duhovni knjigah i razgovorih, i to u mladoſti, ſridnjem, i ſtarom dobu xivota: kojenoſe po razlicsiti urah texakah moxe razumiti.

Zasſto mi ù Vinograd zazivani bivamo?

Zato, da ako mi pinez (razumi vikovicsnju ſrichu) zasluxit xelimo po ſpaſonoſſni dillovanjih imamoſe truditi, i pomnju imati.

Sſtoje Poſao?

Poſao jeſte, po urednima nacſinih, naſtojati opacſine iskoreniti, à kripoſti uſaditi. Kakogoder cſovik ù vinogradu posluje, takomu ù duhovnomu vinogradu poslovat valjade, to jeſt: ſmert razmisljati, duſ-noznanſtvo ſvoje prociniti. Polak toga, kakogod cſovik ù vinogradu ſaviſsji izrasſtaj obrizuje: tako valja da ù duſſi dracsje opacſinah po pravoj pokori izkoreni, i na zlocſinſtva izvirucha prignutja po pedipſanju ſebe iſtoga, navlaſtito pak po molitvi i postu da odſicſe. Vlaſtitu volju valja da cſovik za ſtup Zapovidi Boxjih po nauku Iſukerſtovomu privexe. *Matth.* 7.

Koim nacſinom ima cſovik truditi. za iskoreniti opacſine?

Buduch daſe zamaſſan trud iziskuje, kojugod opacſinu s-milostjom Boxjom za izkoreniti, zatoje od potribe, da kada cſovik to odlucſi cſiniti, najpervomu valja da omrazu zacſme protiva opacſini. 2. Xeſtoku xelju za izkorenjenje takvog opacſinſtva valja zacſeti. 3. Boga s-goruchim proſſenjem ù pomoch valja

zaz-

zazvati. 4. K otomuje koristno duhovno knjixenstvo, ù kojemunose protivnosti opacsinama ukazuju, pomnjivo sstiti; kakono protiva: sercsbi, bludnosti, proxderstvu, i ostalima. 5. Slussati predike, koje opacsinstvima suprot staju. 6. Istu za sverhu s-velikim bogoljubstvom ispoviditise, i pricsesschenje primiti. 7. Kogagod Zavitnika obrati, koinoje takvoj krivici podloxan bio, pakjuje s-pomochom Boxjom nadobio; kako na priliku S. Mariu Mandalinu i Augustina, koinosu opacsinstvu bludnosti podloxni bili, i paksuju s-milostjom Boxjom pridobili. Moguse obrati i Zavitnici, koinosu ù protivnoj opacsinstvu kriposti izverssenі bili, i zazvati; kakonosu S. Josip i Ivan Evangjelista ù csistochi xivili, i ù njoj xivot zaverssili. 8. Za tu sverhu moxese post, i ostala dobra dilla Bogu prikazati. 9. Sverhunacsinaje koristno svagdanje dussnoznanstva pomnjivo razmissljanje sverhu toga ucsiniti.

Jeli dosta ù Vinogradu Gospodnjemu nastojati opacsinu iskoreniti?

Nie: nego valja pomnju imati, za usaditi kripost, za primiti pinez Spasenja.

Kako valja kripost usaditi?

Za usaditi kripost sluxitise valja s-nacsinih, gorika za izkorenjenje opacsinstvih stavljenih. Pokraj toga moguse zazvati Sveci, koisu ù kripostima, kojeno csovik nastoji zadobit, izverssenі bili; kakono *S. Petar*, za razplodenje i uzmloxanje vire; *S. Pavao*, i Pervi Mucsenik *Stipan*, za dostignut ljubav i csistochu. Svi *Sveti Aposstoli*, kakonoti i *S. Athanasio i Chrisostom* za usterpljenje; *S. Ambroxio*, za obderxanje stalnosti ù ljubavi: buduch dasu recseni Sveti ù jur izbrojenima kripostima veoma izverssenі bili, tako dasu nji za dobit nastojali.

Zas-

Zasstoje Otac obitili csino poslidnjemu toliko dati, kakono onima, koisu vazdan radili?

Toje ucsinio, za dati nami na znanje, da Bog nassa dilla ne po vrimenu nasseg xivota, nego po pomnji placha, kojusmo mi po nastojanju kripostivnomu imali. Zatosse csesto dogagja, da jedan, koi mlad umre, ù zasluxnosti onoga pridobiva, koije dugo na svitu xivio, i nie pomnju kripostuog zadobivenja imao.

Zasstoje mallo obrani, ili: zassto malli Spasenje zadobivaju?

Zato, jerbo skoro vechi dio sebe priljubezljivo, iliti: saviffe miluje, i rad toga nikakvu sebi usilnost neche da ucsini, dillujuchi s-milostjom, kojumuje Isukerst zasluxio; niti opaka prignutja pedipsati, za dostignuti spasenje: kojanose iziskuju, premako Bog sve ljude oche da spasene ucsini. 1. *Tim.* 2.

TOMACSENJE OD NEDILJE SEXAGESIME.

Sexagesimache rechi broj od sseeset danah, buduch da od ove Nedilje do sride po Uskersu 60. danah brojese, i zatose ova Nedilja *Sexagesima* naziva. U pocselu S. Mise stavlja nam S. Cerqva csovika, koinoje od svoji griah ustao, i zato Boga ù pomoch svog xivota za poboljssanje s-Davidom zaziva.

Ustani, zassto zaspivass Gospodine? ustani, i neotissi do sverhe: zassto lice tvoje odvrachass, zaboraljass-se ubosstva nassega? Spojen jest ù zemlji terbuh nass: Ustani Gospodine, pomogni nas, i odkupi nas rad Imena tvoga. *Psal.* 43.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi vidiss, dase mi ù dillovanja nassa nemoxemo pouzdati: dopustinam milostivno, dase mi po branjenju Naucsitelja narodah protiva svima protivsstinama oruxamo. Po &c.

U NEDILJU SEXAGESIME.

Epistola B. P. Aposstola Korinthianom, 2. 11.

Bratio, dobrovoljno podnosite lude, buduchi vi mudri. Podnositebo akovas tko ù sluxbu podlaxe, ako tko jide, ako tko uzimlje, akose tko uzvisuje, ako vas tko po obrazu bije. Po neplemensstini govorim, kano dasmo mi nemochni bili ù ovomu dillu. U csemu tko smi (ù ludosti govorim) smim i ja: xudiesu, i jasam; Izraelichani jesu, i jasam. Sime Abrahamovo jesu, i jasam. Sluge Isukerstove jesu (kako manje znajuchi govorim) veche ja. U trudih primlogih, ù tavnica joss visse, ù ranna sverhu nacsina, na umiranju csesto. Od xudiah pet puta po csetерdeset manje jedan udarac primio jesam; triputsam sstapi bien bio: Jedanputsam kamenovan bio, triputsam tonuo; noch i dan ù dubini mora biosam; ù putovanju csesto, ù pogibili rikah, pogibili razbojnikah, pogibili od rodda, pogibili od narodah, pogibili ù gradu, pogibili ù samochi, pogibili na moru, pogibili od nevirne brache. U trudu i tugi, ù bdenji mlogih, ù gladu, i xegji, ù postih mlogih, ù zimi, i golochi: Osim onih, kojasu izvanska,

vanska, nastojanje moje svagdanje brinenje za svim Cerqvam. Tkose razbalja, à jase nerazbolim? tkose smuti, à jase nexexem? Akose slaviti tribuje: koja nemochi moje jesu, slavitichuse. Bog, i Otac Gospodina nasfega Isukersta, koije blagosovljen ù vike, zna da nelaxem. U Damasku Vladalac naroda Kralja Aretskoga csuvasse grad Damascenski, da mene uffati: i kroz prozor ù kossu pusstensam bio niz Zid, i takosam izbigao iz rukuh njegovih. Akose slaviti tribuje (nepristoise, istina) à dochichu na vigjenja, i ocsitovanja Gospodnja. Znam csovika ù Isukerstu prie godinah csetemaest (ili ù tilu, neznam; ili izvan tila neznam, Bog zna) uznessenje ovi tia do trechega Neba. I znam takvoga csovika (ili ù tilu, ili izvan tila, neznam, Bog zna) daje uznessen ù Raj: i slussaoje otjajne ricsi, koje nie sloboda csoviku govoriti. Za ovaka slavitichuse: à za mene nechuse slaviti nego ù nemochima moim. Jere akobise i hotio slaviti, nechu biti nerazuman: istinubochu rechi. Alli oprasstam, dame tko ne csini sverhu onoga, ssto vidi ù meni, ili ssto csuje od mene. I da velicsma ocsitovanja neuznese mene, dano jest meni podbadanje puthi moje, Angjeo sotone, koi dame zaussava. Radi sstasam triputa molio Gospodina, dabi ottissao od mene, i rekaoje meni: zadostaje tebi milost moja, jerese Kripost ù nemochi popravlja. Dobrovoljnochuse dakle slaviti ù nemochima moima, da pribiva ù meni kripost Isukerstova.

Za naslidovati nauk od dillovanjah, kojasmo duxni csiniti, i za dobivljenje xivota vikovicsnjega, sveta nam Cerqva prid ocsi stavlja trud, kojeganoje S. Pavao podneo, to jest: kakoje on ù suxanstvu bio, ù bijenju, triput ù frustanju, triput ù tonenju, po vodi, i na suhu ù vasdafsnji pogibili samertni bivssi: i pak svaje kolika po milosti Isukerstovoj pridobio. Nas po tima na podnossenja s-milostjom, kojunamje Isukerst zasluxio, za probuditi.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 8.

U ono vrime: kadase mlosstva primloga skupljau, i iz gradova hitjau k-Jsusu, recse po prilici: Izajde koi sie, siati sime svoje; i kada siasse, drugo pade pokraj puta, i pogaxeno bi, i ptice nebeske pozobasse njega. A drugo pade sverhu kamena, i niknuvssi usanu, jere neimasse mokrine. A drugo pade megju dracsje, i zajedno izniknuvssi dracsje, udavisse njega. A drugo pade ú zemlju dobru, i iznikuuvssi ucsini plod stostruki. Ova govorechi vapiasse: Tko ima ussi za slussati, poslussaj. A pitau njega Ucsenici njegovi, koja bisse ova prilika. Koim on recsé: Vami dano jest poznati otajstvo Kraljestva Boxjega; à ostalim ù prilikah: da

da videchi nevide, i csujuchi nerazume. A ova jest prilika: Sime jeste rics Boxja. A koisu pokraj puta, ovisu koi slussaju, pak dojde Diavao, i odnese rics od serca njiovoga, dabi virujuch nespasilise. A koje sverhu kamena, ovisu koi kada slissaju, s veseljem primaju rics; i ovi korinja neimaju, zassto do vrimena viruju, i ù vrime napastovanja odstupe. A kojeje ù dracsje palo, ovisu, koisu slussali, i od brigah, i bogastvih, i naslagjenja xivota iduchi, zadavese, i nedonesu ploda. A koje ù dobru zemlju: Ovisu, koi ù sercu dobru i najboljemu slussajuchi rics úzderxe, i plod donose ù ussterpljenju.

Zasstose Pripovidaoci simenu prilikuju?

Zato, jer kakogod nie moguche, da njiva brez simena posiana postane, i plod donese: tako nie moguche, da csovik plod dobri dillah donese, ako nie po Pripovidaoci naucsen. *Rom.* 10.

Zasstose Rics Boxja simenu prilikuje?

Zato, jer kakogodse iz simena dobri plodi poragjaju, tako iz Ricsi Boxanstvenih izrastùju plodi dobri dillah. I kakogod jedna njiva neposiana dobre plode nemoxe doniti; po isti nacsin moguche nie, da

csovik plod duhovni (a) brez simena Ricsi Boxje donese. Rad togaje *S. Augustin* pravo rekao: daje csoviku toliko potribita Rics Boxja, kolikoje potribito tilo Isukerstovo: i daje onaj, koi Rics Boxju brez pomnje slussa toliko krivac, koliko onaj, koi tilo Isukerstovo pussta na zemlju padati.

Jeli biljeg spasonossja csoviku, koi rado slussa Rics Boxju, i nju ù svom sercu zaderxaje?

Jeste: buduch Isukerst govori: koi iz Boga jest, Rics Boxju slussa. *Joan.* 8. A tkoju rad neslussa, ù zlomuse naodi ziamenju.

Indi odkud dolazi, dase veliko mlosstvo kukolja, to jest: opacsinstvih dogagja, premakose uzmloxno Rics Boxja sije?

Tomu nie sime, jali Pripovidalac uzrok, nego tose dogagja radi manjkanja zemlje, to jest: ljudih, (b) koinosu ù zapinjanju bodljivi brigah, bogastvih, i koisu ù isprazni mislih razterkani, ili sasvim otverdnuti, rez bogoljubnog ganutja za ichi ù Cerqvu. Radi ti dogagjase, da sime Ricsi Boxje nikakvog ploda nedònosi.

Zassto bogastva smetaju csovika, da on Rics Boxju nemoxe slussati, nitiu zaderxati?

Zato, jere sveudiljno onoga uznemiruju, koi serce svoje ù nji, zakopa, pak i bodu; i zato nepripusstaju, da on ono, sstoje na Prediki csuo, zaderxi, i ù svom sercu procini. To pak isto csine isprazne i razterkane misli.

Ssto nas moxe pomochi, za izbaciti isprazne misli?

Jako pouzdanje valja imati, mi doksmo ù Cerqvi na sluxbi Boxjoj, on dacheldom nass, i nasse imanje sacsuvati. *Exod.* 34. 24.

OD

(*a*) *Galat.* 5. 22.
(*b*) *Chris. Homil.* 45. *in Matth.*

OD KRIPOSTI RICSI BOXANSTVENE.

Rics Boxanſtvena ù kripljenju moxeſe prilikovati maliu, koino i iſte ſtine cſini raztroſſiti. *Jer.* 32. Takogjer jeſte macs, koi tilo od duſſe, iliti, tilesne zamame od duha razſtavlja. *Hebr.* 4. Joſs dilluje, da cſovik uſilovan naslagjenja bludnoſti zaoſtavlja. Svetiſeje *Auguſtin* po slidechima Boxjima Ricsma obratio: *Ne ù gozbinah i pianſtvu, ne ù poſteljah i necſiſtochah &c. Rom.* 13. Svetoga *Antuna* probudileſu ricſi: *Ako ocheſs izverſſen biti, idi, i prodaj ſva, koja imadeſs. Matth.* 10. *S. Nikolu Tolentina* one ricsi: *Neljubite ſvit, i kojaſu ù njemu.* 1. *Joan.* 2.

Sſto valja cſoviku pria Predike cſiniti?

S. Chriſoſtom homil. 3. zapituje: Tkoje, koi ſmaxne zacſine ù jedan ſud odredi poſtavit, neocſiſtivſſi ſpria iſti ſud? Indi i cſovik pria Predike duxan jeſte ſerce ſvoje po pokajanju ſvoji griah ocſiſtiti, buduch da *ù zlovoljnu duſſu duh mudroſti neche unichi. Sap.* 1. Kakogodbo zemlja, koja ima poſiana biti, pria toga valja da oſnaxena poſtane, tako i naſſe ſerce pria imade pripravno ſebe ucſiniti, za primiti ſime Ricſi Boxje. Brixljivoſti prid vratih imaju zaoſtavljene biti, da Rics Boxja neupade megju ternje bodljivi brixljivoſtih, ili, ù razterkane misli, da pak zadavljena nepoſtane. *Luc.* 8.

TOMACSENJE
OD NEDILJE QUINQUAGESIME.

Quinquageſimache rechi broj od pedeſet danah, buduch daſe od ove Nedilje do uskerſa, ubroivſſi i Uskerſſnji pervi dan, pedeſet broji danah; i zatoſe ova Nedilja *Quinquageſima* naziva.

U Pocſelu S. Miſe molitvaſe Bogu ſsalje, daſe doſtoji cſovicsje utocſiſſche biti, koinoje od griah uſtao. Iz *Pſal.* 30.

Budi meni za Boga branitelja, i za miſto utocſiſſcha, dame Spaſena ucſiniſs: jere jakoſt moja, i utocſiſſche moje jeſi ti: i rad Imena tvoga doveſtichefs mene, i odgoichefs mene. Goſpodine! ù tebe ufam, nepusſtaj viſſe nigda daſe zaſtidim: odkupime ù pravdi tvojoj. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine! proſſenja naſſa miloſtivno usliſſaj: i kojeno ti iz zavezah griah izbavljaſs, takogjer od ſviu protivsſtinah ſacſuvati doſtojiſs-ſe. Po Goſpodinu naſſemu &c.

U NEDILJU QUINQUAGESIME.

Epiſſtola B. P. Apoſſtola Korinthianom, 1. *Pogl.* 13.

Bratio: Akochu s-jezici ljudski govoriti, i Angjeoski, à ljubavi neimam, ucſinjen jeſam kakono mido zucſeche, ili cimbal tutnechi. I akochu imati prorocſanſtvo, i znati otajſtva ſvakolika, i ſvako znanje: i akobi imao ſvu viru, tako da planine prinaſſam, a ljubavi neuzimam, nisſtare jeſam. I akochu razdiliti na blagovanja ubogih ſva imanja moja, i akochu pridati tilo moje, tako da izgorim, à ljubavi neuzimam, nisſta neprudi meni. Ljubav uſterpljiva jeſt, dobroſtiva jeſt, Ljubav nie nenavidljiva, necſini nepravedno, ne oholiſe, nie ponoſita, netraxi kojaſu njezina, nerazlicſujeſe, nemisli zlo, neveſeliſe ſverhu nepravde, à radujeſe iſti-

ni.

ni. Svaka terpi, ſvaka viruje, ſvaka uffa, ſvaka podnoſi. Ljubav nikad nepomanjkava, iliſe prorocſanſtva iſpraznila, ili jezici priſtali, iliſe znanje razruſſilo. Od ſtranebo poznajemo, à od ſtrane prorokujemo. A kada dojde ſsto podpuno jeſt, iſpraznicheſe ſsto od ſtrane jeſt. Kada bija malahan, govora kako malahan, znadia kako malahan, miſslja kako malahan. A kada ucſinjen bi cſovikom, odvergnuoſam, koja biu malanoga. Vidimo ſada po ogledalu ù prilici, à tada s-licem na lice. Sada znam po dilu, à tadachu znati, kako i poznan jeſam. A ſada ſtoje vira, uffanje, ljubav, tri ova, à najvecha izmegj ovi jeſte ljubav.

Aposſtol *Pavao* nami ukazuje, da cſovik ſvoji po dobri dilli nisſta nezasluxuje, kadaſe on ù ſtanju miloſti Boxje nenaodi. Iz toga pak slidi, da akobi tko ſva ſvoja imanja ſiromahom razdilio, i ſvoje tilo tia i na ſaxganje pridao, nisſtanemanje ſva ta nebi nikakve koriſti imala, kadbi cſovik ù ſtanju nemiloſti bio.

Moxeli dakle viru i ufanje, i oſtale dilloredne kripoſti doſtojno obverſſiti, kada on nie ù ſtanju miloſti Boxje?

Nemoxe: jer *S. Pavao* ù recſenoj Epiſtoli ucſi nas ovo, da akobi cſovik toliku viru imao, dabi po njoj berda prinaſſati mogao, nisſtaga nebi pomogla, brez ſtanja Boxanſtvene miloſti. To iſto slidenje jeſt i od obverſſivanja ufanja, i oſtali izvanski ljubezlivi dillih. Zato naſtoj duſſo kerſtjanska, ti daſe po Bogomilom xivotu ù ſtanju miloſti Boxje nagjeſs.

Zaer dilla, kojase ù stanju smertnog griba csine, nikakve koristi neimadu?

Premakose csovik rad nji nikakvoj ù nebu plachi nadati nemoxe, nisstanemanje Bogji ovdika vrimenito placha: joss i visse puta dilluju, da Bog csovika takvi rad dillovanjah prosviti, i na pokoru prigne; kakonose to ù *Cornelii* Stotiniku moxe viditi. *Actor.* 10.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 18.

U Ono vrime: uze Isus dvanaest, i recse njimi: Evo uzlazimo ù Jeruzolim, i sversitichese svaka, koja pisana jesu po Prorocih od Sina csovicsanskoga. Pridatichebose narodom, i poruganche biti, i ssiban, i popljuvan; i posli negoga ssibali budu, ubitiché njega, i trechiche dan uskersnuti. A oni nisšta od ovizih nerazumisse, i bisse rics ova sakrivena od nji, i nerazumiau, koja biau recsena. I ucsinjeno bi, kadase priblixavasse k-Jeriku, slipac niki sigjasse pokraj puta, prosechi. I kada csu mlosštvo mimohodeche, pitasse, ssto ovo bisse. A rekosse njemu, da Isus Nazaranin prolazasse. I zavapi govorechi: Isuse Sinu Davidov smilujse meni. I koi napridovau karau njega dabi mucsao. A on mlogo vechma vapiasse:

Sinu

Sinu Davidov, ſmilujſe meni. Stavſſi dakle Iſus, zapovidi njega privеſti k ſebi. I kadaſe priblixa, upita njega, govorechi: ſſto ocheſs da ucſinim tebi? A on receſe: Goſpodine, da vidim. I Iſus receſe njemu: progledaj, vira tvoja tebe zdrava ucſini. I udilj vidi, i naslidovaſſe njega uzvelicſavajuchi Boga. I vas puk, kako to vidi, dade falu Bogu.

Zasſtoje Iſukerſt ſvoju muku Ucſenikom pria naviſtio?

Za ukazati, kako plamenito on za nas muku podniti xeljaſſe; pokraj toga, da kada oni vidili budu od kiposſtovaca njega nemilo porazenog, oni da od njega nisſta hudo nezamisle, kano daje on nji zaſtranio, buduch daſuſe mogli ſpomenuti, dajimje on ſvaka okoloſtojno pria naviſtio, tako, daje njegova dobrovoljnoſt, i daſe oni neſmute.

Zaer ucſenici niſu razumili Ricſi Iſukerſtove, koijeje on njima od ſvoje muke pria naviſtio?

U iſtinu razumiliſu, on dache muku podnoſiti; alli uzrok, ſverhu, i koriſt muke niſu dokucſili, jer ljubav, koju oni prama ſvomu priljubeznivomu Mesſtru imali jeſu, tolikoje golema bila, da oni recſene ſtvari nemogau uſe priati, i promisliti.

Zasſto Iſukerſt ſebe Sinom cſovicſanskim naziva?

Za ukazati, daje on onaj cſovik, kogaſu naviſtili Proroci, i dache on narav cſovicſansku uzeti, i cſovicſanski narod odkupiti. Drugo, toje ucſinjeno za pokazanje, on daje pravi cſovik bio, i nami od poniznoſti po tomu nauk dao.

Zasstose dogodi posli govorenja Isukerstovoga, da niki slipac progleda?

Svi da poznati mogu, krix podnossenjah ovomu na svitu za ljubav Isukerstovu usterpljivo priati, Boxj se k-otomu milost iziskuje, i da krixa put k-spasenju vodi: koi put za poznati, prosvitljenje svitlosti Boxanstvene iziskujese. *Luc.* 9.

Zassto slipac Isukersta naziva sinom Davidovim?

Za ukazati, daje on pravi Mesia, koinoje Xudiam obechan bio, on da od kolina i vrixe Davidove ima porogjen biti, i nji odkupiti. Psal. 131.

Zassto Isukerst slipca zapitivasse: ssto ochess, da ti ucsinim?

Radi toga, da on viru i pouzdanje slipca mlosstvu ocsituje. Iz ovoga mi ucsimo, dobra dilla nassega izkernjega ocsitovati, à njegova pomanjkanja pokriti. 2. Ucsinioje, za pokazat, kako jako on nami dobro ucsinit xeli, i kolikoje njemu primljena molitva nassa. *Trechc*, za poznanje nami, slipocha da tilesna nie toliko zlo, i dase mi nesmutimo, kada ona nas nagje; buduch ona nikima za Spasenje sluxila jeste, kako to mloge potvergjene histoirę ukazuju. *Tob.* 12. 13.

Od slipca mi ucsimo po nauku *S. Augustina*, nami da nevalja po umi mlosstva vladatise, kojeno nassi dobra traxi smesti; jer premda slipac od prohodechi plassen jeste bio, sasvim tim onje svoje prossenje slidio. Prilika mlosstva kadaje zla, nikoiput uzrokuje wikovicsnję izgubljenje. *Drugo*, mi od njega ucsimo stavnost ù dobri dillih, buduch da ona sama krunjena biva. *Matth.* 10. 22.

Kakoje vira slipcu pomogla?

Ovdi valja zapantiti, da Isukerst negovori od vire, kojanose za opravdanje iziskuje; nego od vire, po kojojse obnevoljiti tverdo i jako nadasse, daji Isukerst ozdraviti moxe.

Od

Od puka, koino csudesa Isukerstova uzvelicsavasse, ucsimo mi dobrocsinstva Boxanstvena visoko prociujivati, i Bogu za nji zafaliti.

Moli Boga csesto, i plamenito, za prosvitljenje nebesko, da poznati moxess, kakoje pogerdan grih, kako necsista i mimossastna jeste bludnost; osobito pak moli ti sam sebe da poznadess. Rad toga promisli, kano da Isukerst tebi govori: ssto ochess, dati ucsinim? pak reci: Gospodine, da vidim, sstomi manjkaje; jere poznanje istoga sebe jeste najizverssenia pravda. *Sap.* 6.

TOMACSENJE OD CSISTE SRIDE

Zasstose ova srida csistom i pepeljatom sridom naziva?

Zato, jer Cerqva katolicsanska ù istu blagosiva pepeo, i nas s-njime posiplje.

Za koju sverhu blagosivase pepeo?

Najpervo, da blagosov Boxji sverhu pepela dogje, da svi ossi, koi s-njime posuti budu, zdravlje tila zadobiu, i ù dussi obranjeni postanu. *Drugo*, dajim Bog pokoran i satren duh, i oprosstenje sviu griah dade. *Treche*, dajim Bog sve ono ssto oni zakonito prose, dopusti, i za stalnost ù istima milost udili. (a)

Kako valja blagosovljeni pepeo primiti?

Primiti valja na tu sverhu, da nam Bog ponizno i pokorno serce udili, i sve ono, ssto prosimo, po njegovomu dobrohotenju dopusti. 2. Mi da prid Bogom poznademo, dasmo pepeo, i radi nassi griah i opet ù pepeo obracheni bitichemo. 3. Tu za sverhu imamose posipanju pepela podloxiti, da mi prid Bogom i prid ljudma pokaxemo, post da ochemo zapocseti za izplachenje griah nassih.

Sst-

(a) *Missale Romanum.*

Ssto izgovara Misnik, kada on nas pepelom posipa?

Izgovara ovo: *Promisli csovicse, dasi pepeo, i ù pepeo opetcbess-se obratiti. Gen 3.*

Zasstose cselo s-njime zlamenuje?

Za ukazati, da mi rad naslidovanja Isukerstovog neimamose stiditi ocsitu pokoru csiniti. *Cisterus Lib. 5. cap. 10.*

Imaduli svidocsanstva iz S. Pisma, daje dillo Bogu ugodno, sebe rad recseni uzrokab s pepelom csiniti posuti?

Imadu: jerje isti Bog zapovidio, dase Izraelichani za zlamenje pokornosti pepelom pospu. *Jerem* 25. To isto kralj Ninivitski jest ucsinio. *Jonæ.* 3. I xudie, koinosu svoje domove pepelom posipali. *Mach.* 3. 47.

Cerqva Boxja za ukazati, da ona za zlamenje pokore sebe pepelom posipa, piva ù Pocselu S. Mise iz 11. *Pogl. Sapient.*

Smiljivass-se svima Gospodine, zaduhissnjèss sva i taiss grihe ljudske radi pokore. Tibo sva, kojasi ucsinio, milujess. Smilujse meni Gospodine, smilujse meni, jerese ù tebe uzda dussa moja.

Molitva Cerqvena.

Dopusti ò Boxe! tvoim virnima, da oni posstovane posti pristojnim bogoljubstvom prime, i spasonossnom zavitnostjom saversse. Po Isukerstu Gospodinu nassemu &c.

TOMACSENJE OD KORIZME.

Tkoje naredio Korizmu?

Naradilisu Sveti Aposstoli, povedeni i prignuti po priliki Isukerstovoj, kakose to iz sveti Otaca zadovoljno pokazati moxe. *Card. Bellarm. Tom.* 4. *L.* 2. *c.* 16. *Cornel. in c.* 4. *Matth.*

Zas-

Zasſto mi derximo korizmu?

Najpervo, derximo rad posluha, koga noſimo Cerqvi pravovirnoj; jer tko Cerqvi nie priklonit, i njojzi nie pokoran, ona kada nami poſtove i oſtala obsluxivanja naregjuje, onaj nie priklonit, niti pokoran iſtomu Bogu. *Luc.* 10. 2. Da tilo duhu podloxiſe, za provodit cſiſt i trizan xivot. 3. Da mi po poſtu za naſſe grihe iſplatimo.

Nieli to naredba ljudska?

U iſtinu jeſte ljudska naredba; alli takovi ljudih, koi nam Cerqvu Boxju prikazuju, i koi na miſto Boga, i iz Boxjeg nadahnutja takova naregjuju; i zato oche Bog, da mi Cerqvi kako njemu iſtomu, kadbi on po ſebi naredio, posluſſni budemo. *Matth.* 18.

Na koi nam nacſin naregjuje Cerqva ukratenje meſoigje?

Ne na drugi nacſin, nego kakonoje Bog naſſima pervim roditeljom Jabuku (a) i xudiama ſvinsko meſo zabranio. (b)

Moxeliſe pokazat, daje Bogu primljeno, ſebi nikè jizbine ukinuti?

Moxe: jerboſe sſtie (c) daje *Jonadab* ſvomu pokolenju piche vina zabranio bio, kojeno zabranjenje oni obderxavali jeſu, i rad toga od Bogaſu nadareni bili. *S. Ivan* kerſtitelj od jiſſcha meſa i jakog picha jeſteſe uzderxavao. (d) *Iſukerſt* takogjer za 40. danah nie meſa jio. (e) Pervi kerſtjani po naredbi Sveti Aposſtolah od zadavljene zviradi, i kervi uzderxavaliſe jeſu. *Actor.* 15.

Koiſu duxni korizmu poſtiti?

Od meſoigje duxniſu uſtegnutiſe ſvi, koi ſedam godinah imadu; à koiſu od 21. godine, valja da s-jednim jiſſchem priko dan zadovoljni budu.

Jeli

(a) *Gen.* 2. (b) *Levit.* 10. (c) *Jer.* 35. (d) *Luc.* 1. (e) *Matth.* 4.

Jeli dopusſteno ù vecſer ſſtogod mallo uzeti?

Jeſte: alli niki toliko ladni jizbinah ſtavljaju na terpezu, i jidu od nji, govori viſoko proſvitljeni *Bellarmin*, da duſſa od nji mre. Ti pak da nepriverſſiſs, tvoga Iſpovidnika za ſvitovanje imadeſs upitati.

Jeſuli koï od korizmenog Poſta izvàgjeni?

Jeſu: to jeſt, ſtari, bolesni, dojeche i noſeche xene, k-otomu, koi texak poſao imadu, i koima valja putovati. Na iſti nacſin ſiromaſi, koino zadovoljne uxine neimadu. Sada recſeni mogu toliko redi jiſti, kolikoimje potriba: ele meſo jiſti nijeim dopusſteno.

Smili cſovik, kada potriba, jali boleſt iziskuje, meſo jiſti?

Smi, kada on ſamo ſvomu xupniku prikaxe. Tko govori, da on ù Iſukerſtu pribiva, valja daſe po priliki Iſukerſtovoj vlada; Iſukerſtbo, koi griha nie ucſinio, za naſſe grihe poſtio jeſte. Kakviſi ti kerſtjanin, koino jideſs, gdino Iſukerſt gladuje? govori S. Ambroſio. Zato ù mlogom poſtu kakono sluge Boxje vladajmoſe. 2. *Cor.* 6.

TOMACSENJE OD PERVE NEDILJE KORIZME.

Zasſtoſe Prilike i Otari prikrivaju?

Zato, da mi ſvetu korizmu po muki Iſukerſtovoj promiſsljamo, i zatoſe ſamo jedan kip na vidik poſtavlja.

Pocſelo S. Miſe prikazuje nam, da Bog molitvu pokornih usliſſaſe, iz. *Pſal.* 90.

Zazivache mene, i jachu usliſſati njega: oslobodichu njega: dugljinom danah napunichuga, i ukazatichumu slavu moju. Koï pribiva ù pomochi priviſokoga, ù branjenju Boga neba pribivatiche. *Pſal.* 90.

Mo-

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi Cerqvu tvoju po godiſſnjemu obderxavanju korizmenomu razbiſtrujeſs, dopuſti obitili tvojoj, da ono, ſsto ona ukratenjem od tebe zadobiti naſtoji, po izverſſivanju dobri dillah doſtigne. Po &c.

U PERVU NEDILJU KORIZME.

Epiſtola B. P. Aposſtola Korinthianom, 2. Pogl. 6.

Bratio, ponukujemo vas, da ù tasſto miloſt Boxju neprimate. Jere govori: U vrime priatno uslisſsa tebe, i ù dan ſpaſenja pomogo tebe. Evo ſada vrime priatno, evo ſada dni Spaſenja. Nikomu nedajuchi ikakvo uvrigjenje, daſe nepogerdi sluxba naſſa; nego ù ſvima ukazujmo nas iſte kako sluxbenike Boxje, ù mlogom uſterpljenju, ù nevolja, ù potriba, ù muka, ù rannа, ù tavnicah, ù ſmutnja, ù trudih, ù bdenjih, ù poſtih, ù cſiſtochi, ù znanju, ù dugoterpljenju, ù ugodnoſti, ù Duhu Svetomu, ù ljubavi ne licumirnoj, ù ricſi iſtine, ù kripoſti Boxjoj; po Oruxju pravde ob desnu, i ob livu; po slavi i neplemensſtinſtvu; po zloglaſſenju, i dobru glaſu; kako primamitelji, i iſtinici; kako koiſu neznani, i poznani; kako umiruchi, i evo xivemo; kako pokarani, à ne umertveni, kako xaloſtni, à vazdaſe veſelechi, kako potribujuchi, à mloge obogatujuchi, kako nisſta nemajuchi, i ſva poſidujuchi.

Sveti nas *Pavao* opominje, mi da s miloſtjom Boxjom dillujemo, i da vrime, kojenamje Bog dao, opaz-

opazno promatramo. K-otomu, dase kerstjanin ù velikom usterpljenju, ù postu, i ú csistochi zaposluje, i sebe s-pravdom zdesne i s-live strane oruxa, to jest: da on toliko ù nesrichi, koliko ù srichi ù ljubavi Boxjoj zaostane.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 4.

U ono vrime: poveden bi Isus ú pustinju od duha, da bude napastovan od djavla. I buduchi postio csеterdeset dana i csеterdeset nochi, posli ogladni. I pristupivssi napastnik, recse njemu: Ako Sin Boxji jesi, reci da kamenje ovo kruh bude. Koi odgovorivssi recse: Pisano jest, ne ù samomu kruhu xive csovik, nego ò svakoj ricsi, koja izhodi iz usta Boxji. Tada uznese njega diavao ù sveti grad, i postavi njega sverhu verha Cerqve, i recse njemu: Ako Sin Boxji jesi, verzise doli; Pisanobo jest, daje Angjelom svoim zapovidio od tebe, i ù rukuh nositiche tebe, da kako neporazises o kamen nogu tvoju. Govori njemu Isus, opet pisano jest: Necheśs napastovati Gospodina Boga tvoga. Opet uznese njega diavao na planinu vele visoku, i ukaza

nje-

njemu ſva Kraljeſtva ſvita, i slavu njiovu, i recſe njemu: Ova ſva datichu tebi, ako pavſſi pokloniſsſe meni. Tada recſe njemu Iſus: Jdi Sotono: piſanobo jeſt: Goſpodinuchesſſe Bogu tvomu klanjati, i njemuchesſ ſamomu sluxiti. Tada oſtavi njega diavao, i evo Angjeli priſtupiſſe, i sluxau njemu.

Kakvie duh Iſukerſta ù puſtinju odveo?

Odveoga jeſte njegov ſveti duh, za biti od diavla napaſtovan, nami za razumljenje, mi da jednog Boga i Odkupitelja imamo. Hebr. 4. 15. Koinoje naſſima slaboſtima pomilovanje imao, i nas po ſvojoj priliki ucſio, kako mi ricsjom Boxjom oruxani, duhu necſiſtomu protiv ſtati imamo, i moguchi jeſmo. Pokraj toga, mi da razumimo, da nikakvo miſto na ſvitu neimade, kojebi od zaſidanja diavaoskog slobodno bilo.

Iz toga pak, sſtoſu Angjeli k-Iſukerſtù priſtupili, posli kadje on diavla nadobio, i njemu sluxili jeſu, ucſimo mi da ſvi oni utiſſenje blagi Angjelah zasluxuju, koi napaſtovanjima protiv ſtaju.

Koi pridobie, datichu njemu ſiditi ſamnom na priſtolju momu: kakonoſam i ja pridobio, i ſidioſam s-Ocem moim na njegovomu priſtolju. *Apoc.* 3.

Akoje Iſus Bog i cſovik bivſſi, diavlu pripuſtio, on da njega na viſoku planinu, i na verh Cerqve odneſao jeſt: nevaljaſe ni nama cſuditi, kad mi razumimo, da on od opaki ljudih ù Sacramentu Otara priman biva, joſs i od nebogosſtovni Miſnikah pusſtaſe doticati.

NAUCI VIRE I XIVOTA OD NAPASTOVANJA.

Da on od diavla napaſtovan bude. Matth. 4.

Sſtoje napaſtovanje?

Jeſte govorenje, dillovanje, ili nadahnutje, koje rad te ſverhe biva, cſovik da ù upadnutje doſpie; ilimuſe prigoda daje, za kripoſt dillovati. (a) Na pervi nacſin navlaſtito diavao napaſtuje cſovika, drugim pak nacſinom Bog izkuſſaje cſovika.

Kroſsto mi navlaſtito napaſtovani bivamo?

Kroz polepljenje, nami radi iſtocſnog griha prirogjeno, to jeſt: kroz nagnutje na zlo. (b) Zato tilo poxelenje cſini protiva duhu. (c)

Napaſtujeli diavao cſovika?

Napaſtuje, i toſe dogagja, kada on po dugoj visſtini i vragolii naucſen, naravno poleplenje k-onima griſih probugjuje, koimano cſovika viſſe prignutog poznaje; iliti: zamiſsljenje po ti nacſin zaslipljuje, da cſovik vrimenitu sſtetu, ſtid i ſramotu, i k-otomu pogerdu griah, kakonoti i vicſnje pokaranje nepoznaje, i tako ù grih upada. *S. Thom.* 1. *p. q.* 3. *Art.* 3. & *q.* 114. *Art.* 4.

Kojeje diavao tako napaſtovao?

Saula kralja po ſumornoſti. (d) *Petraje* plaſsljiva ucſinio, on daje Iſukerſta zatajao. (e) *Juduje* po lakomoſti zaslipio, i zaveo, on daje Iſukerſta prodao. *Luc.* 22.

Moxeli duh necſiſti koga na zlo uſilovati?

Nipojedan nacſin nie moguch uſilovati cſovika na zlo; jerbo on nenapaſtuje na drugi nacſin, nego kano

(*a*) *Bayerlink verbo Tentatio.* (*b*) *Jac.* 1. (*c*) *Galat.* 5. 17. (*d*) 1. *Reg.* 16. (*e*) *Matth.* 26.

no pas svezan na lanac, koino plassljivu dicu nemoxe ujisti, nego ako oni pristupe k-njemu.

Izkussavali i Bog csovika?

Bog ù istinu izkussava, alli neprobugjuse csovicsje polepljenje na zlo: nego on nami daje prigodu, kada mi samo ochemo, da usterpljenje i ljubav prama njemu uzderxati moxemo. (a) Bog takogjer izkussava, dase ocsituje, ljubiteli vi njega iz svega serca, ili ne. (b)

Pusschali Bog nas kroz zle ljude napastovati?

Pussta: jer takoje pripùstio csistog Josipa po Domachici *Putifara*, (c) *Joba i Tobiu* kroz njiove xene, (d) napastovati.

Jeli to zlo, kada csovik napastovan biva?

Nie: jer kad csovik napostovanju protiv stane, zadobiva kruuu ù nebesi. *Apoc.* 3.

Kada privoljuje csovik ù napastovanje?

Ne pria, nego kad on znajuch, i povoljno ú zlo privolji: dokle ipak csovik i najmanje protiv stanje imade, dotle neprivoljuje. *S. Franc. Sales. p.* 4. *Introduct.* 5.

Koisu najugodnii nacsini, napastovanjima protiv stati?

Najpervo, stalno pouzdanje ù Boga imati, koino nikoga sverhu njegovog moguchstva napastovati nepripussta. 2. Majku Boxju i svog Angjela straxanina ù pomoch zazvati. 3. Spomenutje vikovicsnje radosti, kojojse oni mogu nadati, koi napastovanjima protiv staju: i pak uspomena vicsnjeg pokaranja, koje oni zasluxuju, koino napastovanju privoljuju. 4. Csesto bogoljubno izrechi: I neuvedi nas ù napast, da, izbavi nas odazla.

(*a*) *Sap.* 3. (*b*) *Deut.* 13. (*c*) *Gen.* 39. (*d*) *Job.* 2

TOMACSENJE
OD DRUGE NEDILJE KORIZME.

Pocſetak S. Miſe, jeſte molitva duſſe, koja prigledanje Boxanſtveno proſi, da viſſe nigda ù grih neprivolji.

Spomeniſe ſmilovanjah tvojih Goſpodine, i miloſergjah tvoih, koja od vika jeſu; naſſi da nepriatelji ſverhu nas nenadvladaju: oslobodi Boxe Izraela od ſviu tugah njegovih. *Pſal.* 24.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi vidiſs, dasmo od ſviu kripoſtih zapusſteni, ſacſuvaj nas zdvora i iz nutra, da mi od ſviu protivsſtinah tila i duſſe obranjeni, i od zlih mislih ù pameti ocſiſſcheni poſtanemo. Po &c.

U DRUGU NEDILJU KORIZME.

Epiſtola B. Pavla Aposſtola k-Theſal. 1. Pogl. 4.

Bratio, molimo vas, i proſimo ù Goſpodinu Iſuſu, da kakoſte primili od nas, kako valja vam hoditi, i ugoditi Bogu, tako i hodite, da obilujete vechma. Jere znate kojeſam zapovidi dao vami po Goſpodinu Iſuſu. Ovobo jeſt volja Boxja, poſvechenje vaſſe: da uzderxite vas od priljubodinſtva, da zna ſvaki vas ſud ſvoj uxderxati ù posvechenju, i posſtenju; ne ù prignutju poxelenja, kako i narodi, koi neznadu Boga; i da tko nenaskocſi, i neprivari ù tergovanju brata ſvoga, zasſto osvetitelj jeſt Goſpodin od ſvih ovih, kakosmovam prirekli i ſvi-

ſvidocſili jeſmo. Niebo zvao nas Bog ù necſiſtochu, nego na poſvechenje, ù Iſukerſtu Goſpodinu naſſemu.

Aposſtol opominje ſve kerſtjane, da oni posſteno, i njiovomu ſtanju priſtalno, cſiſto xivu: Opominje nas i od naſſeg kerſtjanskog pozvanja, kojenoje neoskvernjenje xivota.

Boga valjati moliti za njegovu miloſt, da ti Ime kerſtjansko s-dobrima dillih nareſſiſs, navlaſtito pak neosquernjenjem, da nexiveſs kakono poganini, koino Boga nepoznaju.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 17.

U ono vrime: Uze Jſus Petra, i Jakova, i Ivana Brata njegovoga, i odvede nji na planinu viſoku ù ſtranu, i priobraziſe prid njimi. I proſvitiloſeje lice njegovo kako Sunce; à odicha njegova ucſiniſe bila kako ſnig. I evo ukazaſſeſe njimi Mojſia, i Jlia s-njime govorechi. A odgovorivſſi Petar, recſe k-Jſuſu: Goſpodine, dobro jeſt nami ovdi biti: ako ocheſs, ucſinimo ovdi tri pribivalisſta, tebi jedno, Mojſii jedno, à Jlii jedno. Josſter on govorechi, evo oblak ſvitao obſinu nji. I evo glas iz oblaka, govorechi: Ovi

jest Sin moj poljubljeni, ú komusam meni dobro ugodio, njega slussajte. I slissajuchi Ucsenici, padosse na lice svoje, i bojassese veoma. I pristupi Jsus, i taknu nji, i recse njimi: Ustanite, i nemojtese bojati. A uzdignuvssi ocsi svoje, nikoga nevidisse, nego sama Jsusa. I snissavssi oni s-planine, zapovidi njimi Jsus, govorechi: Nikomu nekaxite vigjenje, dokle Sin csovicsanski od mertvi neuskersne.

Zasstoseje Isus na planini Tabora prid trima ucsenikom priobrazio?

Najpervo: dajim svoje Boxanstvo ukaxe. 2. Da on nji po tomu ustanoviti, da kadaga oni na planini Kalvarie umirujucheg vidili budu, oni da nepostanu sumnjivi. 3. Dase Ucsenici Isukerstovi i svi virni ù promatranju dossasti radostih, krix i na terpljenje probude. 4. Za ukazati kakoche nigda nassa tilesa slavno od mertvih uzkrisitise. *Philipp.* 4.

Zasstoje Isukerst samo ova tri Ucsenika sobom uzeo?

Jersu oni nojstanovitii iz megju ostali bili; i jer oni takogjer ù vertlu svidoci njegovog oxalostenja i samertne tuge imadiau biti, oni da tada nepostanu plassljivi, znajuch daje Boxanstvo ù csovicsanstvu zaklonjeno.

Kakoseje Isukerst priobrazio?

Priobraziose jeste tako, daseje lice njegovo visse od sunca svitilo i po umilj knjixevnoj takogjer i sve rilo jes.tese prosvitilo; joss po nauku S. Augustina i

Am-

Ambroſie, iſtoſeje Boxanſtvo kroz tilo ſvitilo. Priobrazioſeje pak i ù hodichi, kojaje poſtala bila kano ſnig.

Zasſtoſe Moyſia i Ilia ukazaſſe?

Da zakon i Proroci Iſukerſtu ſvidocſanſtvo dadu, on daje Spaſitelj ſvita: jer po Moyſii Zakon, à po Ilii razumeſe Proroci.

Od Sſtaſu oni s-Iſukerſtom govorili?

Od njegove muke i ſmerti, kojuno on ù Jeruſolimu imadiaſſe slavno podniti. Luc. 9. Iz cſegano ucſit valjade, da ù vrime dobri dan h valjadeſe i zlih, koi cſoviku priſpiti mogu ſpomenuti. Eccl. 11. 27.

Zasſtoje hotio Petar, na planini tri pribivalisſta daſe ucſine?

Toje izrekao od primloge radoſti, buduch da nie znao sſtoje govorio; i zatoſe on neſpominjaſſe, da cſovik kraljeſtvo nebeskc po velikomu trudu imade zadobiti. Akoje Petra kapljica vikovicſnje slave zanela, Boxe primilli! kolikoche ù nebu priobilnoſt kuche Boxje ucſiniti. *Pſal.* 35. ℣. 9.

Zasſtoje doſſao glas iz oblaka, govorechi: Ovoje moj poljubljeni Sin, njega sluſſajte?

Toje Otac nebeski ucſinio, za pokazati, novi da zakon po njegovom Sinu iziodi, i da ſvi njega imadu sluſſati, to jeſt, njemu posluh noſiti. *Hebr.* 1.

Zasſtoſu ucſenici na ſvoje lice upali, i bojaliſe?

Toſeje dogodilo rad velikog ſtraha, (a) kakonoſe cſovik boji, kadano Ceſara, jali kralja na ſvomu priſtolju ſidecheg ugleda.

Zasſtoje Iſukerſt Trima ucſenikom zapovidio, da oni Priobrazenje nikomu nekaxu?

Najpervo Zato, da oſtali ucſenici i naslidnici Iſukerſtovi posli njegovoga uskersnutja jacſe ù njega viruju. 2. Za naucſiti nas naſſa dobra dilla tia do

(a) *Cornel. cit.* ℣. 3.

ſmerti zaſtirati; i zato govori Piſmo: Nikoga neſali pria njegove Samerti. *Eccl.* 11. 30.

TOMACSENJE
OD TRECHE NEDILJE KORIZME.

Pocſelo S. Miſe jeſte molitva duſſe, koja od zaſide diavaoske xeli oslobogjena biti.

Ocſi moje vazda k-Goſpodinu, jerche on iztegnuti iz zamke noge moje. Pogledaj na mene, i ſmilujſe meni, jer jedini i ſiroma jeſam ja. *Pſalm.* 24.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi Boxe! molimote, doſtojſe miloſtivno pogledati, ſsto tvoj ponizni puk xeli i proſi, i desnicu velicſanſtva tvoga za naſſe branjenje pruxi. Po Goſpodinu naſſemu &c.

U TRECHU NEDILJU KORIZME.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola k-Ephesianom. Pogl. 5.

Bratio, budite naslidnici Boxji, kako ſinovi pridragi: i hodite ù ljubavi, kakoje i kerſt ljubio nas, i pridao ſamoga ſebe za nas prikazanje i poſvetilisſte Bogu na miris ugodni. A priljubodinſtvo, i ſvaka necſiſtocha, ili lakomoſt, nekſe i neimenuje ù vami: kakoſe priſtoji ſvetim; ili gruboſt, ili ludo govorenje, ili ludovsſtina; koja k ſtvari nepriſtoji, nego vechma falah uzdavanje. Ovobo znajte razumechi, da ſvaki priljubodivac, ili necſiſti, ili lakomac, koje jeſt idolska sluxba, neima basſtine ù kraljeſtvu Kerſtovu, i Boxjemu. Niko nekvas nenavede s-

iſpraz-

isspraznim ricsma, zarad oviboje dossla seresba Boxja na Sinove neuffanja. Nemojtese dakle csiniti dionici njiovi. Jere biaste ù niko vrime tmine, à sada svitlost ù Gospodinu. Kako sinovi svitlosti hodite, jere plod svitlosti jest ù svakoj dobroti, i pravdi, i istini.

Aposstol *Pavao* iziskuje od kerstjanah takovu sverssenost, dase oni od lakomosti, bludnosti, i sramotni ricsih po tí nacsin odalecse, daim i ista imena od tiu opacsinah nepoznana budu, ili: daji i izrechi neznadu. O kolikosam daleko od ovake pravednosti! buduch da nesamo imena takvi opacsinah, nego ista dillovanja te joss i savisse poznana jesu.

Moli Boga, dati serce od sviu vrimenitih poleplјenjah odvrati. Postavi strah Boxji misto straxe na usta tvoja, da ti nikakve budalaste, opake, joss manje sramotne ricsi neizrekness, i tvomu iskernjemu po tomu nedadess prigodu za sagrissiti.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 11.

U ono vrime: bisse Jsus izbacujuchi djavla, i on bisse nim. I kada izbaci diavla, progovori nimi, i zacsudilasuse mlossvta. A niki od nji rekosse: U ime Belzebuba poglavice djavaoskoga izbacuje djavle. A drugi napastujuchi, zlamenje s-neba traxau od njega. A on kako vidi misli njiove: recse njimi: Svako Kraljestvo ù samu sebi razdil-

diljeno opuſtitiche, i kuchache ſverhu kuche upaſti. Akoli i ſotona ù ſamu ſebi razdiljen jeſt, kakoche ſtajati kraljeſtvo njegovo? jere govorite, da ù ime Belzebuba izbacujem djavle. Akoli ja ù ime Belzebuba izbacujem djavle, ſinovi vaſſi ù koje izbacuju? Zato i oniche ſudci vaſſi biti. Akoli ù perſtu Boxjemu izbacujem djavle, doiſto doſsloje ù vas Kraljeſtvo Boxje. Kada jaki oruxan cſuva dvor ſvoj, ù miru jeſu ona, koja poſiduje. Akoli jacſi od njega priſſavſſi pridobie njegà, ſvekoliko oruxje njegovo odneſtiche, ù kojeſeje uffao, i pline njegove razdilitiche. Tko nie ſamnom, protiva meni jeſt: i koji neskuplja ſamnom, razſipa. Kada necſiſti duh izigje iz cſovika, hodi po miſti nevodni, traxechi pokoja, i nenaſſavſſi, recſe: Vratichuſe ù kuchu moju, odkudſam iziſſao; i kada dogje, nagje nju metlami ocſiſſchenu, i nakichenu. Tada pogje, i uzme ſedam drugi duhova ſobom gorji od ſebe, i ulizavſſi, pribivaju ondi. I bu-

du

du poslidnja csovika onoga gorja od pervaſsnji. A Ucsinjeno bi kad ova govoraſse: uzdignuvſsi glas nika xena iz mlosſtva, recse njemu: blaxena utroba, kojateje noſila, i perſi, kojeſi ſasnuo. A on recse: Nego blaxeni, koji sliſsaju rics Boxju, i csuvaju nju.

Sſtoſe ovdi po nimom diavlu razumi?

Po slovu razumiſe ſilla i nemiloſt duha necsiſtoga, koino one, kojeje osvoijo, po ti nacsin mucsi i pecsali, da nji nime, pacse: i bisne csini. Duhovnim nacsinom, po ſtiduſe razumi diavaoska majſtoria, po kojoj on griſsniku, kadaje on griſsio, ſtid uzeo bio, pak iopet iſti ſtid daje, griſsniku, kadaſe oche da iſpovidi, griſsnik da grih zataji. Svetie Cyrillo jedared vidio duha necsiſtoga blizu Iſpovidaonice ſtajati, koga kad zapitao biſſe: ſsto on ondi radi, odgovorje primio: Ja (recse duh necsiſti) ſstoſam uzeo, i opet dajem, to jeſte, ſtid, koimnoſe Diavao kano oruxjem sluxi, za obderxati griſsnika ù ſvojoj oblaſti. *Scala Cœli Conc. Confeſs.*

Kako joſs i ſada Iſukerſt iztiruje nimoga duha?

Po ſvojoj miloſti, s-kojom on griſsnika iznutra proſsvitljuje, on da xivotno poznade, da griſi, koje on na Iſpovidi zataji, nigda ſvemu ſvitu ocsitovani oche biti. Neſtidiſe indi prid csovikom Namiſnikom Boxjim iſpoviditi, koinoſe niſi ſtidio s-mlogima i prid mlogima ſagriſsiti, govori. S. *Auguſtin.*

UTIS-

UTISSENJE U UZIMANJU POSSTENJA.

Akotise moj bogomili kerstjanine posstenje uzme, razgovorise ù Isukerstu, kojemuno rad njegovi csudesah slavno Ime uzeto jest, i to najbrezsramnie, od kojegano recseno bi, on da diavle ù ime Belzebuba istiruje, joss i pogerdno napastovan jeste, on da zlamenje iz neba po germljavini, jali munji pokaxe: koiziu bisnostima Isukerst nie hotio zadovoljiti. Bogbo samo one ljubi, koiga ù priprostnosti i pravicsnosti traxe.

Po csemuje Isukerst pokazao, da on diavle ù ime Belzebuba neistiruje?

Toje ucsinio, pokazavssi njima, da diavaoska vlada nebi dugo obstajala, kadabi jedan drugog iztirivao. 2. Buduch da njiovi sinovi, kakosu sami xudie izrekli, ù ime Belzebubovo diavle neistiruju, kakobise dakle pristojalo to od Isukersta rechi? 3. Po tomuje Isukerst kotio bistro ukazati, da njegova dilla diavlu protivna jesu bila; joss i jer on Belzebubova dilla svuda ù nissto obrachasse. Slidi iz recsenog nauka, da neimade boljeg opravdanja od pravicsnog xivljenja.

Sstoche rechi Belzebub?

Rechiche toliko, koliko jedan kralj od mussicah; takobose diavli rad njiove nezgodnosti nazivaju, buduch da oni kakono mussice na ljude navaljivaju, i nji napastuju.

Sstose po perstu Boxjemu razumi?

Kripostse Boxja razumi, po kojoj on kakono s-perstom, to jest, s-jednim samo namignutjem diavla protiruje. Exod. 8. 19.

Tkose po jakomu Oruxanu razumi?

Razumise duh necsisti, koinose rad toga tako naziva, buduch da joss i sada kripost Angjeosku imade.

2. Jer

2. Jer on po dugovitoj visstini i himbenosti obiknut, na razlicsite nacsine ljude napastuje.

Kojeje oruxje, na kojese on oslanja?

Jeste njegov haramzadluk, po kojemu on nas zavesti i zaslipiti potfachase, mi dase zdobrih ovoga svita pod osinom potribe, zlo sluximo, i rad naslagjenja, pod isti dobrih pokrivenu zlochu nepromotrimo. On nas joss i po nassima zlima prignut ih nagoni. Pacse, i brezposlenstvom nassim sluxise on, zlim nassim drusstvom, s-nassim mljtavstvom ù molitvi, i to kakono s-oruxjem, za nadhervati nas i stermoglaviti. Najacse pak oruxje, na kojese on oslanja jesu ljudska ugledanja, buduch daji mlogo hiljadah neodi putevi kripostivnima, za nepostati od ljudih porugani.

Koije pak jacsi, koi diavlu oruxje uzimlje?

Taj jacsi bioje Gospodin Isukerst, jerega tako S. Ivan naziva. Luc. 36.

Kakomuje on oruxje uzeo?

Toje *najpervo* ucsinio, buduch nami milost zasluxio jeste, diavlu i svima njegovim nadahnutjima za protiv stati. Pokraj toga, buduch daje on oholosti diavaoskoj svoju poniznost; lakomosti njegovoj svoje ubosstvo, osveti njegovoj svoje usterpljenje, proxderlosti njegovoj svoj post; njegovoj linosti svoj trud i bdenje ù molitvi; njegovomu razbludenju svoju csistochu; njegovoj zlobnosti svoju ljubav protiva stavio; i za ukazat, dase csovik neima bojati radi bogosstovnog dillovanja, i ostali dobrocsinstvih, za ljubav Boxju porugan biti. Isukerstje prid svim svitom najvechu sramotu, porugivanje, i pogerdu podnosio, i po tomu pokazao, da on onoga prid svoim Ocem nebeskim neche poznati, koinose rad njega prid ljudma bude stiditi. Luc. 9.

Ko-

Kojasu mista nevodna, ù koima dub' necsisti pokoj traxi?

Ta nevodna mista jesu ljudi, koino pravu pokoru csine, i grihe ù sebi zadave. Indi, kada on kod ovakvi pokornikah mista nenagje, tadase on i opet povracha k-onima, od koije on po pokori odagnan bio?

Kako bivaju posidnja csovika gorja od pervasnji?

To biva najpri po nezafalnosti Bogu koinoije ù milost po pokori primio bio, i nisstanemanje iz nova protiv njemu grisse. 2. Pogibljivije jest ponovljenje dussevne bolesti, negoliti i iste tilesne. 3. Bojatise valja, Bog da po svomu pravednomu sudu onoga, koi iz nova grissi, nepusti ù grisih umerti, i navike izgubljenu biti.

Zassto biva uspomena od xene, kojanoje iz megju puka Isukersta proslavila?

Toseje stavilo za vicsnju posalu te xene (govori Posstovani Beda) kojano kada Farizei i Poglavnii od xudiah Isukersta nemilo opsovasse i pogerdno napastovasse, sama, i brez straha Isukersta jeste blagosivala.

Zasstoje Isukerst nazvao blaxene one, koi Rics Boxju csuvaju?

Toje rekao za utissenje one xene, i potomuje hotio ukazati, da njegova Mater nie zato srichna i blaxena, sstoie Rics zacsela, nego sstoje ona njì ù svom sercu sacsuvala: i da ona xena takogjer srichna oche biti, ako Rics Boxju uslussa, i nju uzslidi, i po njoj xiviti bude.

TO-

TOMACSENJE OD CSETVERTE NEDILJE U KORIZMI.

Da virni ù zapocſetom S. Poſtu napriduju, Cerqva nji po doſſaſtima nebeskima radoſtima na slidenje poſtno probugjuje, i piva na Pocſelu S. Miſe iz Izaie Poglavia 66.

Radujſe Jeruſolime, i skupsſtinu cſinite ſvi, koi nju ljubite: veſelitese radoſtjom, koiſte bili ù xaloſti, daſe radujete i naſitite od perſah utiſſenja vaſſega. Radovaoſamſe ù onima, kojaſu meni recſena: ù kuchu Boxju ichichemo. *Pſal.* 121.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi Boxe! molimote, dopuſti nam miloſtivno; da mi, koino rad naſſeg nepravnog vladanja tugu podnoſimo, po utiſſenju tvoje miloſti odahnemo. Po Goſpodinu naſſemu &c.

U CSETVERTU NEDILJU KORIZME.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola Galatianom Pogl. 4.

Bratio, piſano jeſt: daje Abraham dva Sina imao: jednoga od sluxbenice, à jednoga od Slobodne. Da koi biſſe od sluxbenice, po putki rogjen jeſt. A koi od Slobodne, po obechanju, kojaſu po prilici recſena. Ovoboſu dva Zakona. Jedan ſtanovito na gorri Sinajskoi, ù sluxbu ragjajuchi, koja jeſt Agar (Jere gorra Sinajska jeſt ù Arabii, kojaſe ſaſtavlja s-onom, koja ſada jeſt Jeruſolim) i sluxi s-ſi-

 novmi

novmi svoimi. A oni, koi ozgora jest Jerusolim, slobodan jest, koi jest Mater nassa. Jerbo pisano jest: Radujse neplodnice, koja neraggjass; izvervi, i vapi, koja neporaggjass; Jere mlogi sinovi zapusstene, veche, nego one, koja ima muxa. A mi jesmo Bratio po Ixaku obechanja Sinovi. Alli kakono tada onaj, koi po puthi rogjen bisse, progonjasse onoga, koi po Duhu; tako i sada. Alli ssto govori Pismo? Izbaci sluxbenicu, i sina nje! Zasstobo neche biti basstinik sin sluxbenice s sinom slobodne. I tako, bracho, nismo sluxbenice sinovi, nego slobodne: s-kojom slobodom oslobodio jest nas Isukerst.

Jerusolim nebeski prilikujese Izaku i buduch daje on bio csovik pridan promisslanju stvarih nebeskih. *Gen.* 24. Svaki pak bogomilni kerstjanin moxese postechi rad dossasti radostih i uxivanja utissiti: kojanoje Isukerst onima obechao, koi s-njime ù napastovanjih i ù postu zaostanu. *Luc.* 22.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 6.

U ono vrime: ode Isus priko mora Galilejskoga, koje jest Tiberiansko: i sligjasse njega mlosstvo veliko, zassto vigjau zlamenja, koja csinjasse sverhu oni, koise razbaljau. Uzide dakle na gorru Isus: i onde sigjasse s-Ucsenici svoimi. A bisse blizu vazam,

blag

blag dan Xudinski. I kada uzdignu ocſi Iſus, i vidi, da mlosſtvo veliko ide k njemu; recſe Philippu: Odkuda-chemo kupiti kruhe, da blaguju ovi? A to govoraſſe kuſſajuch njega: onbo znadiaſſe ſsto imaſſe cſiniti. Odgovori njemu Philip: dviſta pineza kruhova niſu doſta njimi, dabi ſvaki mallo ſsto-god uzeo. Recſe njemu jedan od Ucſe-nika njegovi, Andria, brat Sſimuna Petra: Jeſt ditich jedan ovdi, koi ima pet kruha jecsmeni, i dvi ribe: alli ſstoſu ova megju tolike? Recſe dakle Iſus: cſinite ljude ſiſti. A biſſe ſino mlogo ù miſtu. Sidoſſe dakle ljudi, brojem okolo pet hiljadah. Uze dakle Iſus kruhe: i falu uzdavſſi, razdili ſi-dechim: Takogjer i od ribah koliko-godſu hotili. I kada naſicheni biſſe, recſe Ucſenikom ſvoim: Skupite, koi-ſu oſtali, ulomke, da nepoginu. Sku-piſſe dakle, i napuniſſe dvanaeſt koſſ-nica ulomaka, od pet kruha jecsmeni, koi oſtaſſe onim, koi blagovaſſe. Oni dakle ljudi videchi zlamenje, koje uc-

ſinio biſſe Iſus, govorau: do iſtine ovo jeſte Prorok, koi priti ima na ſvit. Iſus dakle poznavſſi da imau priti, uhititi njega, i ucſiniti Kraljem, pobixe opet ù planinu, on ſam.

Zasſtoje Iſukerſt priko mora iſſao?

1. Za uklonitiſe od progonſtva Irudovog. 2. Za obznanit, da onaj, koi xeli dionik Boxanſtvenoga utiſſenja biti, najpri priko tugah i xaloſtih ovoga ſvita valja da prigje. *Actor.* 14.

Zasſtoje Iſukerſt ù Samotno miſto otiſſao?

Za naucſiti nas, daſe mi cſeſſche ù ſebi ſaberemo, i na molitvu ſtavimo. *Oſeæ.* 2.

Za kojuje ſverhu Iſukerſt Filipa izkuſſavao?

Toje ucſinio najpervo njegovu viru i pouzdanje za iskuſſati. 2. nas za naucſiti, daſe mi pervlje za obicſajne potribe trudimo, pria nego ſverhunaravne zapocsmemo iſtraxivati. 3. Zatoje to ucſinjeno, da cſudeſo prid pukom ocſitie i ſvitlie poſtane, kada puk razumi, daſe nikakvi potribah tilesni ondi nenaogjaſſe. 4. Mi daſe ù Boga uzdamo, i poznademo, on daje pomochnik ù potribah. *Pſal.* 9.

Sſto zlamenuju razlicſite Ceremonie, s-koimaſeje Iſukerſt pri ovomu cſudeſu sluxio?

Po pogledu ù nebo daonamje razumiti, ſvi da dobri darovi ozgor dohode, i da Bog ſvoju dobroſtivu ruku uzdigavſſi, ſvaka ſvoim blagoſovom blagodarno napuni. Po zafaljenju naucſioje nas, mi da Bogu za ſve njegove darove zafaliti imamo. Terpeza (govori *S. Chriſoſtom*) kojano pocſetak od molitve uzimlje, i s-molitvom ſaverſſena biva, nigda neche pomanjkanja terpiti. Indi, kadaſe ti naſitiſs, valja da Goſpodinu zafaliſs. Kruhje blagoſovio, za ob-

obznaniti nas, Boxjemu po blagosovu svaka dase uzmloxaju.

Zasstoje Isus zapovidio, dase ulomki, koi zaostali bisse, pokupe?

1. Da nepostanu pogaxeni, jali pogergjeni. 2. Za naucsiti nas darove Boxje, premakose nami i maleni vide, visoko procinjivati, nji paziti, i za pomoch ubozih zapostaviti i csuvati.

NAUCI UTISSENJA U SIROMASSTVU.

Ovo Evangjelje veliko utissenje daje onima, koi Isukersta nasliduju: buduch on i nezamoljen, za onese staraſſe, koisu njemu sluxili. Od pocsela svita Bogseje vazda sa svoima starao. Za utissenje svoga izabranog puka Bogje prid istim pukom *Josipa* ù Egypat paslao. *Gen.* 46. *Psal.* 17. *Sinove Izraelske* za csetereſt godinah na takvi misti jeste rahnio, ù koimano vrebac ni za jedan dan nebi bio mogao zase rahnu nachi. *Iliu* slugu svoga Bogje po gavranu rahnio. 3. *Reg.* 9. *Danielaseje* Bog spomenuo, kada ù lavskoj jami jest bio.

U novomu pak Zakonu dobrostivi Bog one, koisumu virno sluxili, jeste takogjer po gavranu rahnio, kojenoseje *Antunu i Pavlu* dogodilo. Postavljaj sverhu Gospodina brigu tvoju, i onche tebe odgoiti. *Psal.* 54. Nigdase nie dogodilo, pravedan daje zapusstan bio, ili daje porodu njegovomu kruh manjkao. *Psal.* 36. Bog nikoga nezapussta, koi njemu sluxi, i na njega svoje uzdanje postavlja.

Ucsi od Isukerstu pria i posli jissha Bogu zasaljivati; kojeno zasaljivanje Isukerst jest csastno izverssivao. *Joan.* 6. *Marc.* 7.

TOMACSENJE
OD PETE NEDILJE KORIZME.

Ova Nedilja nazivase *Passionis*, i to rad muke Isukerstove: Kojega muki Cerqvase sada sa svim pridaje. Joss i Propecha danas-se prikrivaju, na uspomenu, da Isukerst nie visse ocsito sa xudiama vechao. Joan. 8.

Gloria Patri ù ovoise Misi zaostavlja, jer Prisveto Trojstvo ù Personi Isukerstovoj pogerjeno jest bilo.

Cerqva Boxja pocsimlje S. Misu, i izgovara ù Ime terpecheg Isusa iz *Psal.* 42.

Sudi mene Boxe! i razsudi uzrok moj od naroda nesvetog; od csovika opakog i himbenog izbavi mene. Izpusti svitlost tvoju, i istinu tvoju: onasume vodila, i privela na planinu svetu tvoju, i ù pribivalisста tvoja.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi Boxe! molimote, dase dostoiss skupsstinu tvoju milostivno ugledati: ona dase tvojoj po dobrostivosti, ù tilu vlada, i tvomu po uzderxanju, facsuvase ù pameti. Po Gospodinu nassemu &c.

U PETU NEDILJU KORIZME.

Epistola B. Pavla Aposstola k-Xudiam. Pogl. 9.

Bratio, Isukerst buduchi Poglavica dossasti dobara: vechim, i sverssenim pribivalisstem ne rukodilnim; to jest: ne ovoga stvorenja; niti po kervi kozlechoj, ili telechoj: nego po vlastitoj Kervi unigje jedanput ù sveta, vikovitsnjim odkupljenjem nassasta. Jer ako kerv kozlecha, i volujska, i pepeo jalovice posskropljen osquernjene

jene posvechuje na ocsischenje puthi: Koliko visse kerv Isukerstova, koi po Duhu svetomu sebe istoga prikazao jest neosquernjena Bogu, ocsisti-che svist nassu od dilla mertvih, za sluxiti Bogu xivomu? I zato novoga Zakonà odvitnik jest, da on smert primljuchi, na odkupljenje onih sagrissenja, koja pod pervim Zakonom bisse, obechanje uzmu, koisu zvani vikovicsnje basstine, ù Isukerstu Gospodinu nassemu.

Sveti nam *Pavao* prikazuje, kakoje Isukerst svoju kerv na otaru krixa prolio. Sverha pak, rad koje nam Cerqva ove ricsi sstie, jest: da grissnici ù ovo sveto vrime, po Postu, po pravom Pokajanju, i ostalima pokornima dillih, sebe Muke Isukerstove dionike ucsine. Polak toga, da mi za ova velika dobrocsinstva, Boga sstujemo, njemu zafaljujemo, i njega slavimo.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 8.

U ono vrime: Govorasse Isus mlosstvu Xudinskomu: Tkoche izmegju vas pokarati mene od griha? Ako istinu govorim vami, zassto nevirujete meni? Koi od Boga jest, ricsi Boxje slussa. A zato vi neslussate zassto od Boga niste. Odgovorisse dakle Xudie, i rekosse njemu: Negovorimoli dobro mi, da Samaritanin jesi ti, i diavla imass?

Odgovori Isus: Ja djavla neimam, nego sstujem Oca moga, à vi pogerdiste mene. A ja neisstem slave moje, jest koi isste, i sudiche. U istinu, ù ustinu govorim vami: ako koi govorenje moje uzderxi, smerti neche viditi ù vike. Rekosse dakle Xudie: sada poznasmo, da djavla imass. Abrahamje umro, i Proroci; à ti govoriss: ako koi govorenje moje uzderxi, neche okusiti smerti ù vike. Jedali ti jesi vechi od Oca nassega Abrahama, koi umro jest? I Proroci umerli jesu. Koga ti samoga sebe csiniss? Odgovori Isus: Ako ja slavim samoga sebe; slava moja nissta jest. Jest Otac moj, koi slavi mene, koga vi govorite da Bog vass jest, i nepoznaste njega: Da jasam poznao njega, i ako recsem da neznam njega, bitichu prilicsan laxac vami. Alli znam njega, i govorenje njegovo uzderxajem. Abraham otac vass radovaoseje dabi vidio dan moj: vidioje i obveseliose jest. Rekosse dakle Xudie njemu: pedeset godina joss neimass, à Abrahamasi vidio?

Recse

Recse njimi Isus: ù istinu, ù istinu govorim vami: pervo nego Abraham bisse, jasam. Donesosse dakle kamenje, dabi bacali na njega: à Isus sakrise od nji, i izigje iz Cerque.

Zasstoje Isukerst xudie i Misnike upitivao: tkoche njega iz megju njih pokarati od griha?

1. Za dati nami na znanje, da onaj, koi druge opomenuti, ili pokarati oche, kolikoje ù njemu, on ù pravicsnosti valja dase nagje. 2. Za ukazat, daje on Sin Boxji, koi nie moguch sagrissiti.

Zassto on nemogasse sagrissiti?

Dussa jerje njegova rad vigjenja Boxanstvenoga blaxena bila: sstonose niodjednog csovika nemoxe rechi. I zatosu xudie duxni bili njegove nauke, koino od Boga izilazau, primiti.

Zassto govorasse Isukerst: Tko iz Boga jest, onaj slussa Rics Boxju?

Zato, da xudie razume, koino ponukovanja Isukerstova, koja Boxanstvena bila jesu, nisu hotili primiti; oni rad toga ne megju Sinove Boxje, nego diavaoske imadu broeni biti. Ovima xudiam prilicsnisu oni kerstjani, koino Predike od posluha, ljubavi, usterpljenja, i od ostali kerstjanski dillah porugivaju, i podnissto derxe.

UTISSENJE U POGERDENJU, I KUDENJU.

Kada Isukerst xudiama istinu kazivasse, primijoje misto plache, kakose i joss obicsaje dogagjati, naruxenje i psovke, pak nazvan bi Samaritan, koi diavla imade. Ovoje bila strahovita psovka, kojano

Isukerstu jako porazna bisse, i macs, koi dussu Isukerstovu s-krozi progje. Indi utissise moj kerstjanine! kada ti psovan, ili krivo obtuxen bivass. Ucsini tebi kiticu od gorcsinah Muke Isukerstove, i postavi nju sa *S. Bernardom* na tvoje serce. *S. Augustin* oxaloschenog i sumornog csovika slidechima ricsma tissi, i razgovara: ô csovicse! sstotise moxe pogerdnie doghoditi, ssto tvoj Spasitelj nie pria podneo? (a) Akoje psovka? onjuje najpervo primio. Jer kada on diavla istirivasse, bimu recseno: ti imass diavla. I zato on razgovarasse svoje domache, iliti Aposstole, i ostale virne, govorechi: Akosu Oca obitili Belzebubom nazvali, kolikoche visse njegove domache, Aposstole, i druge virne nazvati? (b) Pogerde akosu gorke, tako gorke pogerde sadase nemoxe nachi, kokvuje on podneo. Jer ssto pogerdnie moxe bit, nego smert podniti na krixu? O Kerstjani! promislite onoga, koi od grissnikah sebi protiva istom takova protivna govorenja podneo jeste. *Hebr.* 12.

Zasstoje Isukerst na pogerdne ricsi: Ti imass diavla, odgovorio: à neodgovori na ricsi: Tisi Samaritan?

Valja znati, da ova rics *Samaritan* slovinski rechiche tolikô, koliko jedan csuvar, govori *S. Gergur. Homil.* 8. *in Evang.* Buduch dakle Isukerst dossao bio narod csovicsanski od vikovicsnjeg poginutja sacsuvati, zato on na to nie hotio odgovoriti. U drugomu pak pogerdnomu govorenju jerje posstenje Boxje jako bilo oskvernjavito, buduchi oni csudesa Isukerstova diavlu pripisivasse, zatoje on na to odgovoriti hotio. Iz ovoga ucsimo, da mi lagane protivnosti, kakonose svagdanje naode, s-ussterpljenjem po

(a) *S. Augustin. Serm.* 10. *de verb. Dom.*
(b) *Matth.* 10.

po priliki Isukerstovoj podnosimo; akobise pak one posstenju Boxjemu, ili spasonossju nassega iskernjega protivile, i njima hudile, da mi isti na nacsin slobodno na takva odgovorimo.

Kakose ove Ricsi Isukerstove razume: ako koi govorenje moje uzderxi, neche okusiti smerti ù vike?

Razumitise imadu od vikovicsnje dussevne smerti, ovako: Tko zapovidi Boxje uzderxi, onaj smertjom dussevnom neche umerti.

Zassto botiau Xudie Isukersta rad ovizih ricsih kamenovati?

Jersu rad zlo'e i nenavidosti tako zaslipljeni bili, da istinu nisu mogli poznati. Iz csega mi ucsimo, csovik da nigda neima svoga iskernjega pokarati, ili ponukovati, kada on zlobu na istoga nosi, buduch da nikakve koristi neche ucsiniti. Sercsba nikakvo dobro ne 'iluje.

Kakoje Abraham dan Isukerstov vidio?

Vidijoje ù duhu. *Najpervo*, vidioje, kada on svomu jedinorogjenomu sinu Izaku nie oprostio, prikazavssiga Bogu, po kojemuno dan muke Isukerstove jest zlamenovan bio. I obradovaoseje radi privelikog bericheta, koino iz Muke Isukerstove imadiasse iztechi. 2. Vidijoje dan Isukerstov, kadanoje ù Limbi razumio Isukerstovo prissastje, i zatoseje s-ostalima sveti Ocih razveselio.

Zassto govorasse Isus: pervo nego Abraham bisse, ja jesam?

Za pokazati po tomu, on daje zajedno pravi Bog, kojemunose ovo izgovaranje (Ja jesam) samomu pristoji, kojeno ricsi ni pocsetak, niti sverhu zlamenuju.

Zasstoseje Isukerst od Xudiah sakrio, terji nie na zemlju prostero, ili, iz Cerqve izagnao?

Toseje za veche pokaranje Xudiah dogodilo, koino rad svoje tverdokornosti od Isukersta zapussteni jesu:

jesu: kakogod jedan Mesſtar, kada poznade, da ù ſvoima ucſenici koriſti nie moguch ucſiniti, iſte zaoſtavlja: tako i Iſukerſt, kadaje vidio, da on kod otverdnuti xudiah nikakve koriſti nie imao, otiſſaoje skrovito od nji, i obratioſeje k-narodom. Ovoj po priliki ſvaki ponukovan biva, on da miloſt ſebi od Boga danu ù nemar nepoſtavlja, ili po griſih daju necſini izgubiti, za nebiti rad tog od Boga zapusſten. Ucſi od Iſukerſta, koiſeje ſakrio, i od Xudiah otiſſao jeſt, kadanoga pravednog, pſovacſem Boxjim potvoriſſe, i hotiau njega kamenovati; ucſi reko, od pomamnog i grixljivog cſovika uklonitiſe, jer: *Posſtenje jeſt cſoviku, koiſe odſtrani od binada. Prov.* 20. 3. Ucſi i od Iſukerſta pſovke podnoſecheg, radi pravde terpiti.

NAUK VEOMA HASNOVIT.

Vechiſe dio ljudih naodi, kadaſe njima sſtogod nezgodno ucſini, oni kad od uſterpljenja ponukuvani budu, govore: zasſtobi ja to podnoſio? tobi meni i ſvima moima na vike za najvechu pogerdu, ſramotu, i pogovaranje bilo, joſs i ù ocſi bacano poſtalobi.

Takvima ja slobodno odgovaram: Iſukerſtje zauſsnice primao, fruſtan bio, i ternjem krunjen, pak joſs na priliku najvecheg zlocſinca, megju dva razbojnika propetje bio. I to pogergjenje od toliko hiljadah Turaka, Tatara, Xudiah, i Poganinah pogovarano biva, i pogovarncheſe na vikovicſnja vrimena. Kojano pogergjenja ni iſto Boxanſtveno moguchſtvo nemoxe ucſiniti da niſu bila: nego zaoſtaje iſtinito, on daje porazen, i na krix propet bio. Ah! nevoljni griſſnicſe! kako nebi ti mlogo laſſnju pogerdu za tvoje grihe podneo?

TO-

TOMACSENJE OD CVITNE NEDILJE.

Zasstose ova Nedilja Cvitna naziva?

1. Jerse ù istu Nedilju palme blagosivaju, i ù processionu nose. 2. Za uspomenu da Xudinski narod prid Isukersta s-palmam jest izissao. *Matth:* 21.

Za kojuse sverbu Palme blagosivaju?

1. Zato, da svi oni, koi nji s-bogoljubstvom nose, ù tilu i ù dussi zasstiteni budu. 2. Da pribivaoci mistah, ù koimase s-blagosovljenima palmama sluxe, zadobiu blagosov Boxji, za odagnati od sebe svake protivnosti, i za dobiti od Boga sebi zasstitenje. 3. Da oni, koi blagosovljene palme nose, diavla, i sve njegove zaside pridobiu. 4. Za izprositi od Boga milost, sva da nassa dilla prozelene ù pravednosti, i ù brezgrissenju, bogomilog puka napridovanje za imati.

Hasneli i marvi palme blagosovljene?

Hasne tada, kada tko ositi dasu vilinskim nacsinom oslabljena, davssiim od isti blagosovljenih palmih jisti; jer kakoje recseno, i zatu sverhu blagosivajuse palme, da sva silla diavaoska po njima satervena postane: gdinose razumi i ona, koju on ù xivinama dilluje.

Zasstose danas neuxixu svicbe, kadase Evangjelje piva?

Zato, jer onaj koi svitlost svita jest bio, smerti uzet i odnimljen jest bio, i jer ljubav ucsenikah, koino po svomu nauku i prilici svitlost svita imadiau biti, pri muki Isukerstovoj ugassena bi. I tamnjanom nesluxise, kadase muka piva, jerboje bogoljubstvo, kojese po tamnjanu razumi, pri Aposstolih, i ostali virnih ù vrime muke Isukerstove oladilo bilo. Nepivase ni *Dominus vobiscum*, za pokazati, da nass blagi Gospodin od Cerqve odnimljen bio jeste. Cerqva nenastoji drugo, nego muku Isukerstovu ù nassa ser-

ca

ca usaditi: zato ona ù personi Isukerstovoj na pocsetlu S. Mise s-tuxnim glasom vapie.

Ti pak Gospodine neproduglji pomoch tvoju od mene: na branjenje moje pogledaj. Boxe! Boxe moj! pogledaj na mene, zasstosime zapustio. *Psal.* 21.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! koi narodu csovicsanskomu, za naslidovati poniznosti priliku; nassega Spasitelja tilo uzeti, i Krix smerti podniti ucsinio jesi: dopusti miloſtivno; mi da od njega usterpljenje naucsimo, i s-njime uzkersnemo. Po istomu Gospodinu &c.

U CVITNU NEDILJU.

Episstola B. Pavla Aposstola k-Filipianom Pogl. 2.

Bratio, ovo stanovito chutite ù vami, ssto i ù Kerstu Isusu: koi bivssi ù priliki Boxjoi, nie ottimanje pomislio daje prilicsan Bogu: veche sebe istoga isprazni, oblicsje sluge uzamssi; ù priliku ljudsku ucsinjen, i opchenjem nassast bi kako csovik. Ponizi samoga sebe, ucsinivssise poslussan tia do smerti, do smerti stanovito Krixa. Radi toga Bog uzvisi njega: i darova njemu Ime, koje jest sverhu svakog Imena (Ovdise pokloni kolinom) *dase ù Ime Isusovo svako kolino pokloni Nebesko, zemaljsko, i pakleno, i svaki jezik da ispovida, da Gospodin Isus jest ù slavi Boga Oca.*

Cerq-

Cerqva Boxja xeli (navlaſtito pak ovoga ſvetoga vrimena) mi da odlucſimo bit kakono Iſukerſt, koi noſeje k-poniznoſti, i posluhu prignuo, ſebe iſpraznio, ponizivſſiſe tia do pogerdne ſmerti Krixa. Zatogaje Bog Otac uzviſio tako, daſe ù Ime Iſuſovo ſva kolina ugibaju. Dakle, poniziſe i ti s-Iſukerſtom, i budi Cerqvi, ſtareſſinama, i roditeljom tvoima posluſſan, da zatime i ti s-njime uzviſſen poſtaneſs.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 21.

U ono vrime: Kadaſe priblixaſſe Iſus k-Jeruſolimu, i doſſavſſi ù Bethphage na gorru Maslinsku: Tada posla dva Ucſènika ſvoja, govorechi njimi: Idite ù grad, koi ſuproti vami jeſt, i udilj nachichete magaricu privezanu, i xdribe s njom: odvexite, i dovedite k meni: i ako tko vami ſsto rekne, recite: Da Goſpodin od nji potribu ima: i udilj puſtitiche nji. A ovo ſve ucſinjeno jeſt, daſe napuni ſsto recſeno jeſt po Proroku, govorechemu: Recite Kcheri Sionskoi: Evo Kralj tvoj ide tebi krotak, ſidechi na magarici, i xdribetu, ſinu podloxnice. A poſſavſſi Ucſenici, ucſiniſſe kako zapovidi njimi Jſus. I dovedoſſe magaricu, i xdribe, i poſtaviſſe ſverhu nji haljine ſvoje, i

njega

njega ozgor siditi ucsinisse. A mlogi narod prosterse svite svoje na putu: à drugi sikau granje od derva, i sterau na putu: à mlosstva, koja pridhogjau, i koja naslidovau, vapiau, govorechi: Hosanna Sinu Davidovu: blagosovljen, koi igje ù Ime Gospodnje.

Zassto namse ove Nedilje ovo Evangjelje sstie?

Imamo znati, da Jerusolim oche rechi misto od mira. Buduch dakle, daje po prissastju Sina Boxjega mir megju Bogu i ljudma navissten, i njegovi milostih svitlost iztekla jest, radi toga namise ovo Evangjelje sstie; polak toga pak mi dase spomenemo da pervo Gospodina Isukersta prissastje ù najvechemu ubosstvu i poniznosti dogodilose jeste, i to radi prorocsanstva Zachariinoga: *Evo kralj tvoj dochiche tebi pravedan i Spasitelj: isti ubog, i jassech na magarici. Zach. 9.*

Zasstoje bogomili puk prid Isukersta s palmami izissao?

Recseni puk toje po Boxjemu nadahnutju ucsinio, po tomu za dati razumiti, da Isukerst po svojoj smerti, diavla, i svit privladati, i nami nebesa otvoriti imade.

Zasstoje Isukerst tako slavno ù Grad Jerusolim hotio unichi?

Za ukazati, on daje dossao diavla pridobiti, njegov plin priuzeti, i nas od njegovog moguchstva izbaviti. *Ephes. 4.*

Zas-

Zasſto mi ù ovu Nedilju proceſion, iliti duhovno prohodenje cſinimo, i zasſto noſimo palme?

To cſinimo radi uſpomene slavnog Iſukerſtovog ù Jeruſolim ulazenja, koinoje s-mlosſtvom puka s-palmih pratjen bio.

Kako valjade blagoſovljene palme ù proceſionu noſiti?

Noſitii valja s-bogomilom odlukom, kano da mi s-priproſtim pukom prid Iſukerſta iziodimo, hodechi prid Propetje, ù kojemuno mi njega ù njegovomu oblicsju primamo.

Sſto moxe cſovik najboljeg Iſukerſtu ù ſvom miſsljenju prikazati?

S-priproſtim pukom moxe izrechi: Blagoſovljen, koi dohodi ù Ime Goſpodinovo: hoſana na viſini.

Sſto valja od Iſukerſta proſiti?

Proſit valjade *Najpervo*, miloſt da nam dade, naſsa da dobra dilla po pravednoſti prozelene. 2. Da kakogod Xudinski puk s-Iſukerſtom ù Grad Jeruſolim iſsao jeſte; tako i mi zatim s-njime, i po njemu ù nebeski Jeruſolim pogjemo. 3. Mi daſe protiva tilu, ſvitu, i diavlu borimo, pazimo, i ù nebo dogjemo.

Zasſtoje hotio Iſukerſt po slavnomu proceſionu, iliti duhovnomu prohodenju ù Grad Jeruſolim uveden biti?

Za uzmloxanje ſramote na Veliki petak, kojanoje toliko pogerdnia, kolikonoje od slavodicſnie perſone primljena. U ugledanimabo perſonima, pogerdaje uzmloxnia, negoli ù priproſtima.

Sſto mi joſs ucſimo iz ovog Evangjelja?

Ucſimo to, da nisſto nie neſtalnie, niti varavljie, nego ſam ſvit; jerbo oni, koi ù Cvitnu Nedilju vapiau: Blagoſovljen budi, koi ù Ime Goſpodnje dohodi, iſti ù slidechi Petak vapili jeſu: propni, propni! Ovog iz Evangjelja ucſimo na ſamoga Boga, à ne na

ljude oslanjatise: jer koinoje danas s-tobom, sutra moxe protiva tebi biti.

BILIXENJE.

Zassto ovu nedilju danah nazivamo Velikom Nediljom?

Zato, jerje Gospodin Isukerst ù ovo Nedilju danah najveche i najsveche Otajstvo Spasenja udilovao.

Zasstose ova Nedilja od nikih naziva Nedilja sporna?

Radi toga, jerse ù njoj sporno xive, po ukrachenju jisbine, picha, i isprazni zabavah, i to rad gorke muke Gospodina Isukersta.

Sstoseje ù Sridu dogodilo?

Isukerstse e povoljno pripustio za nas od Jude za 30. srebernjaka prodati. Matth. 26.

TOMACSENJE

Od tavni Jutarnicah, kojese ú Sridu, ú Csetvertak, i ù Petak prid vecser pivaju.

Kakogod ù staromu zakonu smert bogomilog kralja Jozie, koinoje bio prilika Isukerstova, svake godine sa xalostnima pojenjima oplakana jeste bila, i to jer on za puk svoj ù boju pogibe. *Paralip.* 35. Tako i sada nassa placse Mater (Cerqva katolicsanska) svake godine brezgrissnu smert nassega Gospodina Isusa, koino nasse za odkupljenje sebe povoljno na smert pridao jeste. Zato Cerqva zaziva ù skupsstinu, osobito pak sve kore, oni da smert ovu sa xalostnim pojenjem oplacsu. *Zach.* 12.

Zasstose Jutarnice ù recsene dneve pivaju?

Za opomenuti nas od gorke muke Isukerstove, koinoje kano prikrotko Janjessce na zaklanje vogjen bio; nitie usta svoja otvorio, kadanoje nemilo pogergjen bio. *Izai.* 53. Drugo, da mi njemu za gor-

ku

ku muku zafalnost damo. Oxalenjaje dostojno, dase mallo naodi, koi za zafaliti Isukerstu za privelike dobrote, na ove Jutarnice nedohode.

Zasstose nazivaju tavné Jutarnice?

Rad toga jer (kakoje na mlogo mistah obicsaj) prid vecser pivane bivaju.

Zassto prid Vecser pivane bivaju?

Pervo: Jer Isukerst ù vecserno doba, sillovito kakono razbojnik jest ufachen bio. 2. Za pokazat tmine, kojesu za tri sata slidile, kada Isukerst na krix propet jeste bio. 3. Za ocsitovati duhovne tmine, kojenosu ù sercu virnih za ova tridni bile

Ssto zlamenuju sviche na csiraku od tri chossseta, koiziu jedna za drugom ugassena biva?

Po njimase najpervo, pokazuje tavnost, kojanoje slidila, kadje Isus propet bio. 2. Slipost Xudinska, koinosu svoja svitlissta, to jest: Proroke, jednog za drugim posmicali, i najposli pravo svitlisste Isukersta, kogano nisu visse, nego kano opchenog Proroka procinjivali (sstonose po tomu, zlamenuje, da jedna svicha nie vissa od druge) pak istoga smaknuli jesu, i zatosu ù tminah nevirnosti zaostali.

Ssto zlamenuje, dase najposlidnja svicha neterne, nego za Otar nosi, i kadse sve sverssi, i opet iznessena biva?

Zlamenuje, da premakoje Isukerst po csovicsanstvu umro, nisstanemanje po Boxanstvu xivi, i da trechi dan kakono prava svitlost opet jest uzkersnuo.

Kucanje i prasak sa ssipkama, zlamenuje tressnju zemlje, kojaseje dogodila, kada Isukerst na krixu visasse. *Matth.* 27.

TOMACSENJE OD VELIKOG CSETVERTKA.

Zasstose ovaj dan Velikim Csetvertkom naziva?

Nazivase zato, jerje Isukerst sa svoima ucsenici po obicsaju staroga Zakona poslidnju vecseru blagovao, pria negòje na smert possao.

Kakoimje valjalo vecseru obderxavati?

Stojechi, pripasavssi boke, derxechi palice ù rukuh, pecseno janjessce sa prisuim kruhom blagujuchi, za uspomenu njiovi starii, koisu tako csinili, kadanosu iz Ægypta izissli. *Exod.* 12.

Zassto ù danassnji dan mlogi Cerqveni Vladaoci svoima podloxnima, kakono i svitovni Poglavice dvanaest siromahom noge peru?

To csine rad uspomene, buduch Isukerst pri poslidnjoj vecseri svoima ucsenikom, i istomu izdajniku Judi noge oprao jeste, i po tomu svemu svitu priliku poniznosti i ljubavi zaostavio jest. Rad iste pak sverhe ù recseni dan S. O. Papa dvanaest ubogima Misnikom noge pere. *Joan.* 13.

Sstoje Isukerst csinio posli, kadje svoima ucsenikom noge oprao?

Tilo svoje i kerv svoimaje ucsenikom za rahnu i piche dáo. S. Misu, i S. Sakramenat Otara postaviojе, i ucsenike svoje redio jest za Misnike. *Luc.* 22.

Zassto primaju ù ovaj Csetvertak Misnici iz ruke svoga staressine sveto Pricsesschenje?

Radi uspomene, buduch ù ovi dan Ucsenici jurve kako Misnici, iz ruke Isukerstove sveto Pricsesschenje primili jesu.

Sstoje Isukerst zatime csinio?

Ucsinijoje prijasnu svoima Ucsenikom od ljubavi prediku, kakose viditi moxe ù 14*tomu* i slidechima poglavljima Ivanovim. Polak toga naucsijoje svoje Uc-

Ucſenike S. Krizmu praviti, po ſvidocſanſtvu S. Pape Fabiana. *Epiſt.* 2.

Zasſtoſe ù ovaj dan S. Krizma, i ulje blagoſiva?

Za ſvidocſanſtvo, daje S. Mandalina Iſukerſta ù ovaj dan s-uljem pomazala. *Matth.* 26.

Sſto zlamenuje da ù ovaj dan, i dva slidecba zvona nezvone?

Zlamenuje, da Aposſtoli (koinoſe po zvouama ſrazume *Pſalm.* 18.) ù ove dneve priſtali jeſu bili Iſu-kerſta pripovidati.

Zasſtoſe Otari Opuſſcbuju?

Za zlamenovanje, da Iſukerſt, koinoſe po Otaru razumie, ù vrime muke nareſſenje i sliku izgubio jeſt, i da njegova hodicha megju bojnicih razdiljena jeſt. *Izai.* 53.

TOMACSENJE OD VELIKOG PETKA, NAZVANOG

PARASCEVES.

Sſtocbe recbi ova rics: Paraſceve?

P*araſceveje* rics Xudinska, i rechiche po Latinski: *præparatio*, à po slovinski: *Pripravljenje.* Indi, buduch Xudie ù ona vrimena, Petak ù ovi, ſva, koja njima za uzkers potribna biau, pripravljali jeſu, zatoſu ovaj Petak nazvali *Paraſceve.*

Zasſto mi kerſtjani Ovaj Petak derximo ù posſtenju?

Zato, jer Iſukerſt Jedinorogjeni Sin vikovicſnjeg Oca ù iſti Petak, posli kadje Xudiam pridan bio, fruſtanje, i s-ternovom krunom okrunjenje primio, i ù Jeruzolimu na planini Kalvarie, na dervu S. Krixa, odkupljenje naroda cſovicſanskoga, po gorkoj ſvojoj ſmerti udilovao jeſte.

Koje rad ſverbe mi ovo ſveto uſpomenutje uzderxajemo?

Za prikazati doſtojnu zafalnoſt Goſpodinu Iſukerſtu radi naſſeg odkupljenja. Ovaj dan, po ſvidocſanſtvu *S. Chriſoſtoma* od *S. Pavla* Aposſtola jeſte za slavenje poſtavljen. *Homil. 1. de Cruce.*

Zasſtoſe mi ù jutru oko devet ſati skupljamo?

Uſpomene radi, buduch Iſukerſt, ſati po Xudinskima, ovi ù ſat duh ſvoj ù ruke vikovicsnjeg ſvog Oca pridao jeſt. *Drugo*, za oplakati brezgriſſnu ſmert njegovu. *Rupert. L. 6. c. 4.*

Sſto zlamenuje klepetanje?

Zlamenuje ſtrah, kogaſu Xudie Aposſtolom zadali, i polak toga xaloſt ovoga vrimena. *Gemma. L. 3. c. 88.*

Govoriliſe danas Miſa?

Negovori, i to *najpervo*, za uſpomenu, buduch on ù ovi dan iſtog ſebe na poſvetilisſte prikazao jeſte. *Drugo*, jerſe Aposſtoli raziſsli biau.

Ele Misnik uzdixe hoſtiu, i pricſeſſchujeſe?

Iſtina jeſt, alli iz toga neslidi da Miſu govori, buduch da neposſvechuje.

Sſto zlamenuje laneno platno, na otaru proſterto?

Ono platno zlamenuje, ù kojenoje Iſukerſt posli ſvoje ſmerti zavien bio.

Zasſtoſe danas pivaju sſtivenja iz knjigah Moyſiini i Prorokah?

Zato, jer zakon i Proroci ſvidocſanſtvo daju od ſmerti Iſukerſtove. Mukaſe piva na odkrivenomu legiru. Jer kada Iſukerſt na krixu viſaſſe, Piſmo od ſmerti i muke njegove ocſitovaloſe jeſte. A posli kadaſe muka pivajuchi ſverſſi, Misnik po prilici Iſukerſtovoj (koino na Krixu za vaskoliki cſovicſanski narod molio jeſte) za ſvakolika Cerqvena ſtanja molitve cſini; josſ i za poluvirnike, Xudie, i iſte neznaboxce. Kadaſe pak za Xudie moli, nepoklicaſe tada, buduchiſe oni poklicajuchi Iſukerſtu poſmiivali jeſu.

Sſto

Ssto zlamenuje, da Misnik prikriveno Propetje ù rukub derxi?

Zlamenuje, da kada Isukerst za nas na Krixu umro bisse, Krix svemu po svitu pripovidan jest bio.

Kojaje Pisma, koju Misnici, i ostali duhovnici pivaju?

Jeste Pisma xalostna, u kojojnose Isukerst uvodi, tuxechise, puk da njegov, kojemuje on primloga dobrocsinstva ucsinio, njega nemilo porazio jest.

Zasstoje Krix prikriven?

Prikrivenje Krixa zlamenuje, Krixa posstenje izperva nepoznano daje bilo, zatime pak svemu po svitu jeste razssireno.

Zassto najpervo mallo, zatime visse, i najposli sasvim odkriven biva?

Za pokazati, da najpervo ù Cerqvi, zatim ocsito, pak i neznaboxcem jeste pripovidan.

Zasstose Krix megjuto triput izdixe?

Zato, jerje Isukerst ù tri puta najvechu pogerdu podneo. 1. U pridvorju Velikoga Misnika, kadasumu ocsi zavezane bile. 2. U dvoru Pilatovu, kadaje frustan bio. 3. Na planini Kalvarie.

TOMACSENJE OD VELIKE SUBOTE.

Zasstose ova Subota Velikom Subotom naziva?

Zato, jerboje Isukerst Messtar i kralj sviu Svetih iste Subote ù grobu opocsivao. Joss i zato, jer Cerqva danas posvechuje vatru, kojano iz kamena ukresana biva, kakonoti i istu za kersstenje vodu prima. *Rupert. L.* 6. *c.* 25.

Zasstose vatra iz kamena kresse?

Za pokazati, daje Isukerst kutnji i temeljiti kamen bio, kojegauoliu Xudie odbacili. *Psal.* 117.

Zasstose novom svitlostjom sva kandila i svichе u Cerqvi zapaljuju?

Za pokazati, da po miloſtima, kojenamje Iſukerſt ſvojoj po muki zadobio (koino mi po ſvichama ovdi razumeni jesmo) Boxju na ljubav zapaljeni bivamo.

Ssto zlamenuje trostruka svicha?

Zlamenuje Krix Goſpodina naſſeg Iſukerſta.

A ssto jednostruka svicha zlamenuje?

Zlamenuje Iſukerſta; voſak zlamenuje tilo, ſvitnjak duſſu, à ſvitloſt njegovo Boxanſtvo: kojegano prilika i prikazanje jeſt bio onaj ſtup, koinoje Izraelichane iz ſuxanſtva kralja Farauna izveo. *Exod.* 13. Na tije nacſin Iſukerſt koinoje prava ſvitloſt, nas iz ſuxanſtva diavaoskoga izveo. Ona pet zabodaja, od tamnjana ucſinjena, zlamenuju pet ranah Iſukerſtovih.

Ssto zlamenuje kersstena voda?

Zlamenuje more cerveno, ù kojemuno diavao, kano drugi Faraun utonuo jeſte. 2. Zlamenuje i kerv Iſukerſtovu, po kojojſe naſſi griſi opiraju.

Ssto zlamenuju razlicsite Ceremonie, s-koimase blagosivajuch kerssstenu vodu, sluxi?

Zlamenuje razlicſita dillovanja ſvetog kerſtenja.

Ssto zlamenuje, da Missnik vodu na Krix, na 4. choſska kamena izliva?

Zlamenuje, voda da po muki Iſukerſtovoj kripoſt imade, kojanoſe po Krixu razumi. Polak toga, zlamenuje, da Sacramenat kerſſtenja za ſve ljude jeſte, koino ù cſetirima dilih ſvita pribivaju. *Gavant. P. tit.* 10.

Ssto zlamenuje na Krix duhanje sverhu kersstene vode?

Zlamenuje 1. Da kerſſtenje ſvoju kripoſt ù Ime Priſvetog Trojſtva imade, i po muki Iſukerſtovoj. 2. Da diavla lahko jeſte otirati, kakono po duhanju Miſſnicskomu. *Gavant. loc. cit.*

Ssto

Ssto zlamenuje, da svicha uskersnja triput ù vodu, vazda dùblje spusstana biva?

Po tomuse daje razumiti, da Duh S. Svojom miloſtjom napuniti doſtoiſe, kakonoje ucsinio, kada Iſukerſt (koiſe po ſvichi zlamenuje) ù Jordanu kersſten jeſt bio. Triput uskerſsnje ſviche izviſſenje, zlamenuje miloſt Boxju, koja nas iz griah k-nebeſam izdixe.

TOMACSENJE OD PRIBLAGE USKERSSNJE SVETKOVINE.

Sstoje dan Uskersnji?

Jeſte dan, ù koinoje Iſukerſt od mertvih uſtao.

Sstoje to, od mertvih ustati?

Toje, da duſſa, kojaſeje na veliki petak od tila raſtavila bila, s-iſtim tilom opetſe ujedinila jeſte.

Zassto se ovaj blagi dan i Pascba naziva?

Valja znati, ova rics *Pascha*, daje rics xudinska; po Latinskiche rechi *Transitus*, à po Slovinski Prohodenje. Indi, Izraelichani posli kada kervjom jednog Janjesca (po kojemunoje Iſukerſt zlamenovan) obadvoje vratnice ſvoji domova poſskropili biſſe, od ſmerti izbavljeni, i po Moyſii iz teſskoga ſuxanſtva kralja Farauna izvedeni, i ù obechani vilaet jeſu proſsli. *Exod.* 12. Zato oni ovaj dan nazvaſſe *Pascha*, iliti Prohodenje.

Zassto mi nass uskers Pascba nazivamo?

Zato, jer mi po kervi Goſpodina Iſukerſta, koinoje pravi Jaganjac bio, koi grihe ſvita odnima, iz ſille paklenog Farauna (diavla) izvedeni, i k-vikovicsnjem xivotu proſsli jesmo.

Kako mi najbolje obsluxiti moxemo ſvetkovinu uskerſſnju?

Onda, kadano mi kakono Iſukerſt, koinoje od umerloſti k-neumerlomu xivotu poſſao, takogjer od naſſi griah umerloſti, duhòvnomu xivljenju Boxanſtvenih miloſtih progjemo, i viſſe po griſih neumiramo. *Rom.* 6.

Zasſtoſe danas toliko puta Alleluja piva?

Za pokazati nutarnje naſſih ſerdaca veſelje Iſukerſtovog radi ùskersnutja; joſs i rad ufanja naſſeg vikovicsnjega Spaſenja, kojenoje nami naſs Spaſitelj po slavnom uskersnutju zadobio.

Sſtoche rechi rics: Alleluja?

Ovoje rics Xudinska, i po Slovinski rechiche: Falite Ime Goſpodnje.

Sſto imademo ufati po Uskersnutju Iſukerſtovu?

Ufati imamo, da naſſa premakò ù pepeo obrachena tileſa, i opet od mertvih uſtati oche. *Rom.* 8.

NA PRIBLAGU SVETKOVINU USKERSSNJU.

Na pocſelu S. Miſe Cerqva piva ù perſoni Iſukerſtovoj iz Pſalma 138.

Uzkriſioſamſe, i joſs jeſam s-tobom, Alleluja: poſtavioſi ſverhu mene ruku tvoju, Alleluja: cſudnovato ucſinjeno jeſt znanje tvoje, Alleluja.

Molitva Cerqvena.

Boxe, koiſi po jedinorogjenomu Sinu tvomu, po privladanoj ſmerti, nami ulaziſſche k-vikovicsnjemu Spaſenju otvorio: molimote, doſtojſe naſſe xelje, kojeno ſvoj pocſetak od tebe s-pridhodechom miloſtjom tvojom uzimlju, takogjer s-pomochom naslidovati. Po iſtomu Goſpodinu naſſemu &c.

Epi-

Epistola B. P. Aposstola Korinthianom, 1. Pogl. 5.

Bratio: Izcsistite stari kvas, da budete novo posskropljenje, kakono jeste Vazmeni. Jere Vazam nass prikazan jest, Isukerst. Dakle blagujmo, ne ù kvasu staromu, niti ù kvasu zloche i opacsine: nego ù Vazmi Virnosti, i Istine.

Sveti nas *Pavao* ucsi, mi da pravoj po pokori stari kvas izcsistimo, to jest: nenavidost, sercsbu, bludnost, proxderlost &c. Jaganjac uskerssnji, koinoje za nas zaklan bio, jeste Isukerst. Njega pak mi primamo ù prisvetomu Sacramentu Otára, kojeno primanje neima biti ù kvasu zlobe i opacsinstva, nego ù prisnaci istinosti po svisti csistoj.

Evangjelje S. Marka, Pogl. 16.

U ono vrime: Maria Mandalina, i Maria Jakovljeva, i Salome, kupisse pomasti, da dossavssi pomaxu Jsusa. I verlo rano ù jednu Subotu, buduchi jurve izasslo Sunce, k-Grobu dolaze, i govorau megju sobom: Tkochenam odvaliti kamen od vrata groba? I pogledavssi vidisse kamen odvaljen. A bisse verlo velik. I unissavssi ù grob, vidisse Mladicha sidechega na desnoj strani groba, obucsena odichom svitlom, i zacsudilesuse. Koi govori njimi:

mi: Nemojtese strassiti: Jsusá traxite Nazaranina, propetoga; ustaoje, nie ovdi, evo misto gdi postavisse njega. Nego idite, recite Ucsenikom njegovim, i Petru, jereche pridprichi vas ù Galileu: ondichete viditi njega, kakoje rekao vami.

Zasstosu ove tri bogoljubne xene pomasti kupile, za pomazati Isukersta?

Rad goleme prama Isukerstu ljubavi tosu ucsinile, kako govori *S. Gergur.* Nauk po tomu imamo, Boga da vazda ljubimo, i od iste ljubavi neodpadamo. *Cant.* 8. 7.

Zaer ove bogoljubne xene nisu virovale Uskersnutje Isukerstovo, buduch one dossle njega pomazati?

One zaisto virovale jesu uskersnutje Isukerstovo, ale rad goleme prama njemu ljubavi, odredilesu bile ovo posstenje po obicsaju Xudinskomu, ucsiniti.

Jeli Bogu primljena bila ova ljubeznivost triu bogomili xenah?

Jeste bila primljena, sstonose poznaje iz toga, jer kada one megju sobom razloxasse, tkocheim kamen s-groba odvaljati, ugledalesu kamen jurve odvaljan. K-otomu, zasluxilesu po Angjelu primiti utissenje, i objavljenje od Isukerstovog uzkrisenja. Nauk po tomu imademo, kolikosu Bogu primljena dilla milosergja. Mi takogjer Isukersta pomazati moxemo, ù njegovi udih, to jest ubozih, udilenjem lemozine. *Matth.* 25.

Zaerje Angjelu valjalo s-groba kamen odvaljati, da Isukerst izicbi moxe?

Nie bilo od potribe, buduch daje Isukerst uskersnuo bio pria, negoje Angjeo kamen odvaljao.

Ko-

Kakoje moglo tako veliko tilo kroz krupan kamen prochi?

Po priobrazenju i prosvitljenju svomu slavodicsnomu kroz kamen, kano suncsani zraci kroz staklo prochie moglo.

Zasstoje Angjeo tri bogoljubne xene poslao Aposstolom Isukerstovim?

Zato, jere oni rad smerti Isukerstove, navlastito oxalosccheni jesu bili. Joss i rad toga, jer oni imadiau svemu po svitu uskersnutje Isukerstovo navisstivati. *Act.* 1.

A zassto Angjeo imenuje Petra, à ne ostale Aposstole?

Jer Petar Poglavar Cerqve, rad njegovog triputnog zatajanja, visse od ostali Aposstolah plassljiv jest bio. Nauk iz toga imamo, Bog da ponizno i skrusseno serce nepogergjuje: csega radi obradovatise mogu svi grissnici. *Psal.* 50.

Koimaseje Isukerst najpervo ocsitovao?

Po nauku Sveti Otaca, kakonoti *Ambroxe*, *Anselma*, i ostalih, najpervoseje ocsitovao Materi svojoj, buduch njezina ljubeznivost i zasluxenja to iziskivasse. Zatim bogoljubnim xenama, pak Aposstolom.

NAUCI VIRE
OD ISUKERSTOVOG UZKRISENJA.

Po csemuje Isukerst svoje uzkrisenje pokazao, i potverdio?

Pokazaoje i potverdijoje po tomu, kadaseje bogoljubnima xenama, Aposstolom, i pet stotinah ostalima ocsitovao. 1. *Cor.* 15. Sa svoima ucsenikom vigjenim nacsinom prohodio, davssise doticati, ruke u svoje ranne stavljati, i s-njima blagujuchi. *Act.* 10. 41.

Sſtoje Iſukerſt ù ono cſetereſt danah, poſli ſvoga uskersnutja cſinio?

Sa ſvoima Ucſenicih govorijoje od kraljeſtva Boxjega; to jeſt: onjije od ſtanja Cerqvenoga, kojenoje Boxje kraljeſtvo, ſvitovao: kadnoje nji od sluxenja ſa ſvetima Sacramentih, i oſtalih Spaſonoſsja ucſio.

Po cſemu mi pokazujemo, dasmo ſtanovito od ſmerti griah uzkersnuli?

Kadanoſe mi neſamo griah, nego joſs i blixe prigode griſſenja, navlaſtito pak opakog drusſtva odricſemo. 2. Kada za kripoſtima, i Spaſonoſſnima ſtvarma leptimo. *Coloſs.* 3.

TOMACSENJE OD USKERSSNJEG PONEDILJKA.

Cerkva katolicſanska pri pocſelu S. Miſe priliküje uvodenje ù nebeſa, kojenoje po ſmerti i uskersnutju Iſukerſtovu udilovano, s-onime, kojeſeje s-Jozvom ù obechani vilaet, dogodilo, ù kojemu mliko i med protecivaſſe. Pak piva iz. 13. *Pogl. Exodi.*

Goſpodinje vas ù vladanje priveo, ù kojemu mliko i med tecſe, Zakon da Goſpodnji vazda bude ù uſti vaſſih.

Falite Goſpodina, i zazivajte Ime njegovo: ù narodih dilla njegova naviſſchujte. *Pſal.* 140.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koiſi po uskersnutja Svetkovini ſvitu pomoch k-Spaſenju dao; molimote, udili puku tvomu miloſti nebeske, ſverſſenu da sloboſſtinu zasluxi, i vikovicſnji xivot zadobie &c.

U USKERSSNJI PONEDILJAK.

Sſtienje Dilab Apoſstolskih. Pogl. 10.

U dni one: Stavſſi Petar ù ſrid puka, recſe: Ljudi Bratio, vi znate koja rics ucſinjena jeſt po ſvoj Xudii: Pocſevſſibo od Galilee posli Kersſtenja, koje pripovidao jeſt Ivan, Iſuſa od Nazareta: Kakoga pomaza Bog Duhom Svetim, i kripoſtju, koi progje dobro cſinechi, i ozdravljajuchi ſve pritisnute od diavla: jerbo Bog biſſe s-njime: I mi ſvidoci jesmo ſviu, koja ucſinio jeſt ù vladanju Xudinskomu, i ù Jeruzolimu, koga ubiſſe obiſivſſi na dervo. Ovoga Bog uskriſi trechi dan, i dadde njega da ocſit bude, ne ſvemu puku, nego ſvidokom naregjenim od Boga: nami, koismo blagovali, i pili s-njim, posli kako uskersnu od mertvih. I zapovidi nami, da pripovidamo puku, i ſvidocſimo, da on iſti jeſt, koi poſtavljen jeſt od Boga Sudac xivih, i mertvih. Ovomu ſvi Proroci ſvidocſanſtvo daju, odpusſtenje griah primiti po Imenu njegovu, ſvi, koi viruju ù njega.

S. Petar pripovida, daje uzkriſenje Iſukerſtovo te radi ſverhe ucſinjeno, da ſvi, koi ù Iſukerſta pravo viruju; to jeſt: koi viru ſa dobrima dillih kite, odpusſtenje ſvoji griah primaju.

Obradovanje iz priplemenitog govorenja.

Iſukerſtje doſſao na ſvit, za Spaſiti griſſnike, megju koiſam ja najpervi. 1. *Tim.* 1. Srichan indi dan, i Sat.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 24.

U ono vrime: Dva od Ucſenikah Jſuſovi, igjau oni dan ù Grad, koi biſſe daleko od Jeruzolima ſsesdeſet terkalisſta, imenom, Emaus. I oni govorau megju ſobom od oni ſvi, kojaſuſe dogodila. I ucſinjeno bi, kadaſe razgovarau, i megju ſobom iziskivau: i iſti Jſus priblixajuchſe igjaſſe s njimi: à ocſi njiove zaſinjene biſſe, daga nepoznadu. I recſe njimi: kojaſu ovo govorenja, koja razloxite megju ſobom, hodechi, i jeſte xalosni? I odgovarajuchi jedan, imenom Cleophas, recſe njemu: Ti ſam Putnik jeſi ù Jeruzolimu, i niſi poznao, kojaſu ucſinjena ù njemu ovi dana? Koima on recſe: Koja? I rekoſſe: Od Jſuſa Nazaranina, koije bio cſovik Prorok moguchi ù dillu, i govorenju, prid Bogom, i ſvim pukom: I kako njega pridadoſſe veliki Misnici, i Poglavice naſſe na oſugjenje ſmerti, i propeſſe njega. A miſe uſſasmo, dache on odkupiti Izrael: i ſada ſverhu ſvih ovih,

trechi dan jest danas kakosu ova ucsinjena. Alli i xene nike od nassih pristrassilesu nas, koje prie svitlosti bilesu na grobu, i nenassavssi tila njegovoga, dosslesu, govorechi-dasu vidile vigjenje Angjeosko, koi govore da xiv jest. I otisslisu niki od nassih na grob: i takosu nassli, kako xene rekosse, à njega nisu nassli. A on recse njimi: O budalasti, i docni sercem na virovanje ù svima, kojasu govorili Proroci! Nieli od potribe bilo da ova terpi Kerst, i tako da unigje ù Slavu svoju? I pocsevssi od Moysie, i svi Prorokah tolmacsasse njimi ù svi Pismih, koja od njega biu. I priblixissese Gradu, ù koi igjau, à onse csinjasse ichi dalje. I usilovasse njega, govorechi: Ostani s nami, zassto vecser jest, i jurveseje dan nagnuo. I unigje s-njima. I ucsinjeno bi, kada side za terpezu s-njima, uze kruh, i blagosovi, i razlomi, i davasse njimi. I ottvorilesuse ocsi njiove, i poznasse njega: à on izcseznu od ocsiu njiovih. I rekosse megju sobom; Nebiasse

biaſſeli ſerce naſſe goruche ù nami, kada govoraſſe na putu, i ottvaraſſe nami Pisma? I uſtavſſi iſtu uru vratiliſe jeſu ù Jeruzolim, i nagjoſſe skupljeni jedanaeſt, i one, koi s njima biſſe, govorechi: Daje doiſto uskersnuo Goſpodin, i ukazaoſe Ssimunu. A oni kazivau, koja na putu ucſinjena biſſe: i kako poznaſſe njega ù razlomljenju kruha.

Koiſu to ucſenici, koino ù Emaus hotiau ichi?

Bili jeſu dvojca, iz megju 72. ucſenikah.

Zasſtoſeje Iſukerſt njima pridruxio?

Zato, jer njiovi razgovori od njega biau. Protivnim alli nacſinom, kakogod ſmrad golubove, i dim pcſele: tako necſiſte ricſi Boga od nas tiraju.

Zasſtoje Iſukerſt k njima doſſao u prilici jednog Putnika?

Za pokazati, da premakoje on vladaoc ſvega ſvita, nisſtanemanje ſa dobrih ſvitovnih nieſe drugojacſie, nego kano jedan putnik hotio sluxiti. I toje nauk za nas, daſe i mi putnicskim nacſinom ù ovomu xivotu vladamo; jerbo ovdi neimamo ſtalne varoſſi, nego doſsaſtu traximo. Hebr. 13.

Zasſtoje Iſukerſt ove ucſsenike nazvao budalaſte?

Zaradi njiove mallovirnoſti; jer kadaſu oni cſuli bili, dache on trechi dan uskersnuti, ufanje ù njima jurve pomanjkalo jeſte. Polak toga, niſuga za vecheg, nego za opchenog Proroka derxali, gdinobiga imali bili derxati za Sina Boxjega. Iz cſeganoſe poznaje, koliko Bog na neufanje merzi. Indi, ucſi jako ù Boga ufati.

Zaer-

Zaerje Isukerst usilovan bio muku podnositi? buduch da on isti govori: Nieli odpotribe bilo, da ova terpi Isukerst?

Ovdi valja znati, daseje Sin Boxji sasvim povoljno dao na smert, kakoje pisano po *Izaii Pogl.* 53. Alli kadje on nami svoju slobodnu i dobru volju po Prorocich ocsitovao, on da za nas muku oche terpiti, slidi daje odpotribe bilo da on muku podnese, ono dase ispuni, sstoje on po Prorocih navistio.

Kakoje Isukerst ovima dvama ucsenikom Pismo tomacsio?

Ukazaoje njima, po koi nacsin njegova muka pod razlicsitima prilikovanjima jeste zlamenovana bila. (a) I najpervo, kakoje njegovo frustanje po kervavoj haljini Josipovoj, kojanoje Patriarchi Jakovu prikazana, (b) zlamenovano bilo. Tomacsijoje njima kakoje njegovo ternovo krunjenje po Jarcu, koino s-rogovih ù ternjisste bi zapet, prikazano. (c) Joss jimje tomacsio, kakò on ù Izaku, nosechemu svoja derva, na koima on imadiasse saxexen i prikazan biti, zlamenovan, (d) svoj krix na Kalvariu nosio jeste. I kako on ù odkrivenomu, i od svoji sinova posmiivanomu Noju prilikovan, (e) svojom hodichom razstavljen, ogoljen, i porugivan bisse. Sverhu toga ukazaoimje da njegovo na krix razpinjanje po onoj, od Moysie sapravljenoj zmii jest prikazano bilo. (f) U cilo zaklanomu, i neraztrossno pecsenomu uskersnjemu Jaganjcu, (g) njimaje svoju smert prikazao: i kako on cio i neraztrossen, na krix pribien, i s-njega skinut jest bio. Sverhu togaimje ukazao, kako bistro David i Izaia Prorok, njegovu mukù navistili, i upisali jesu. (h) I tako dalje.

(*a*) *Gen.* 37. (*b*) *Ibid.* (*c*) *Gen.* 22. (*d*) *Ibid.* (*e*) *Gen.* 9. (*f*) *N.* 22. (*g*) *Exod.* 12. (*h*) *Ps.* 21.

Zasstose Isukerst csinjasse ichi dalje?

Za-dati prigodu ovima ucsenikom, oni daga zazovu, dillo milosergja za ucsiniti, buduchi da Bogu veoma primljeno jeste prifatanje putnikah; kakonosu mlogi Sveti, to jest: Abraham, Loth, Augustin, S. Gergur Papa, Bogu po tomu ugodili. Tko pak putnike rad ljubavi Boxje prima, onaj prima istoga Boga. Matth. 25.

Zasstose njiove ocsi stopervo otvorisse, kada on njima kruh razlomi?

Jer (kako mlogi sveti Oci sude) pri ovomu kruha razlomljenju on njima svoje tilo dodao jeste: kojenose iz sverhunaravnog dillovanja, kojeje zatime slidilo, zadosta poznaje.

Nami pak ovo Evangjelje za nauk sluxi, da mi, koismo Isukersta ù Prisvetomu Sacramentu ovog uskersnjeg doba primili; njega sveserdno molimo, on da pri nami ostane, buduchse noch, to jest: smert, polako priblixaje.

TOMACSENJE OD PERVE NEDILJE POSLI USKERSA.

Buduch da nigdar novovirnici svoju bielu hodichu, kojunosu na kersstenju za zlamenje brezgrissnosti primili bili, ù ovu nedilju obicsavali jesu skidati, i od bielog voska ucsinjen, à od Pape blagosovljen *Agnus Dei*, iliti: Joganjac Boxji, na vrat obisivali jesu, dase po tomu primljene brezgrissnosti opomenuti mogu. I toga radi uzroka ove Nedilje Cerqva piva na pocsetku S. Misse i opominje sve novokersstene, oni da kako sada porogjeni sinovi budu, i brez privare za razbornim mlikom lepte. 1. *Petr.* 2.

Mo-

Molitva Cerqvena.

Molimote priklonito ſvemoguchi Boxe, da mi, koi nosmo uskerſsnju ſvetkovinu obsluxivali, iſtu tvojoj po miloſti, ù naſſoj dillorednoſti i xivljenju zaderximo. Po Goſpodinu &c.

U PERVU NEDILJU PO USKERSU.

Epiſtola B. Ivana Apoſtola. 1. Pogl. 5.

Pridragi: Sve ſsto rogjeno jeſt od Boga, pridobiva ſvit: à ovo jeſt pridobitje, koje pridobiva ſvit, vira naſſa. Tko jeſt, koi pridobiva ſvit, nego koi viruje, da Iſus jeſt Sin Boxji? Ovi jeſt koi dogje po vodi i kervi, Iſukerſt: Ne ù vodi ſamo, nego ù vodi i kervi. I Duh jeſt, koi ſvidocſi, da Kerſt iſtina jeſt. Jereſu tri, koi ſvidocſanſtvo daju na Nebu; Otac, Rics, i Duh Sveti: i ova Tri jedno jeſu. A triſu, koja ſvidocſanſtvo daju na zemlji: Duh, i Voda, i Kerv: I ova tri jedno jeſu. Ako ſvidocſanſtvo ljudsko primamo, ſvidocſanſtvo Boxje, veche jeſt: jer ovo jeſt ſvidocſanſtvo Boxje, koje veche jeſt: zasſtoje ſvidocſio od Sina ſvoga. Koi viruje ù Sina Boxjega, ima ſvidocſanſtvo Boxje ù ſebi.

Sveti nam Ivan prikazuje, kako oni, koi iſtinito Boga ljube, s-pomochom miloſti Boxje, ſvit pridobivaju, to jeſt: oholoſt, tilesna razkoſsja, i to po jakoj viri, kojano nami vikovicsnje paklene muke prikazuje: onima pripravljene, koi u borenju duhovnomu rad mlahoſti poſerchaju. Vira takogjer porag-

ja kripost, koja obechanje vikovicsnje plache pridruxuje: kojoj plachi nadatise mogu oni, koise xivo bore; jer niko neche krunjen biti, akose vitezki neuzbori. 2. *Tim.* 2.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 20.

U ono vrime: Kada bisse Vecser dneva onoga, ù jednu Subotu, à vrata buduchi zatvorena, gdi biau Ucsenici skupljeni, zarad straha Xudinskoga: Dogje Isus, i stade ù sridi, i recse njimi: Mir vami. I kada ovo recse, ukazaim Ruke, i bok. Obveselilise jesu dakle Ucsenici, vidivssi Gospodina. Recse dakle opet njimi: Mir vami. Kakoje poslao mene Otac, i ja ssaljem vas. Ova kada recse: dahnu: i recse njimi: Primite Duh Sveti: Koim odpustite grihe, odpuschajuse njimi: i koim uzderxite, uzderxani jesu. A Thoma jedan od dvanaest, koise zove sumnjivac nebiasse s-njima, kada dogje Jsus. Rekosse dakle njemu ostali Ucsenici: Vidilismo Gospodina. A on recse njimi: Ako nevidim ù rukuh njegôvi vertline csavala, i nepostavim persta moga ù miisto csavala, i ruku nesta-

vim

vim ù bok njegov, nechu virovati. I posli osam dana, opet biau Ucsenici njegovi ú nutra: i Thoma s-njima; Dogje Jsus vratmi zatvorenimi, i stade na sridi, i recse: Mir vami. Pak govori Thomi: unesi perst tvoj ovamo, i vidi Ruke moje, i donesi ruku tvoju, i postavi ù Bok moj, i nemoj biti neviran, nego viran. Odgovori Thoma, i recse njemu: Gospodin moj, i Bog moj. Recse njemu Isus: Jeresi vidio mene Thoma, virovaosi: Blaxeni, koi nisu vidili, à virovalisu. Mloga takogjer i druga zlamenja ucsini Isus prid obrazom Ucsenika svoih, koja nisu pisana ù knjiga ovih. A ova pisana jesu, da virujete, da Isus jest Kerst Sin Boxji: i da virujuchi xivot imate ù Ime njegovo.

Ovoga iz Evangjelja mi nauk velike dobrote Boxje primamo, buduch Isukerst toliko nastojao jest, za izvesti Tomu na put pravi, kolikonoje za sve ucsenike ujedno nastojao. Polak toga, da Bog toliko za jednoga csovika nastoji, koliko za sve ljude, i toliko za sve, koliko za jednoga. *S. Aug. L.* 3. *Conf. c.* 11.

Zas-

Zasſto Iſukerſt ſvoime Ucſenikom tollko putah mir naviſstuje?

Za opomenuti nji, on daje pomirenje megju Bogu i ljudma ucſinio; polak toga, daſe iz ujedinjenja oni, koiſu njegovi, razabrati mogu. *Joan.* 15. Nemirni indi nemoguſe broiti megju ſinove Boxje.

Zasſtoje Iſukerſt ſvoima ucſenikom danas triput mir naviſtio?

Za pokazati mir od tri verſte, to jeſt: s-Bogom, s-naſſim vlaſtitim duſsnoznanſtvom, i s-naſſima iskernjima.

U cſemuſe uzderxaje mir s-Bogom?

Uzderxaeſe u pomirenju s-iſtim Bogom, po pravoj pokori.

U cſemuſe mir s-nama iſtima zaderxaje?

Zaderxaeſe ù dobroj ſviſti.

A ù cſemu s-Naſſim Izkernjim?

Mir s-izkernjim uzderxaeſe ù jednovoljnomu hotenju, i to ù ſtvarma dobrima.

Zasſtoje Bog pripuſtio, da Toma nie odma, kako oſtali Aposſtoli Iſukerſtovo uskersnutje virovao?

Toje pripuſtio za naſſe veche ù viri objacſanje; jer po Iſukerſtu od Tome dignuto dvojenje, nasje ù viri utemeljilo.

Zasſtoje Iſukerſt ſvoje ucſenike nadahnuo, kadaimje oblaſt dao gribe odriſſivati?

Za pokazati, da kakogod jedino Boxje nadàhnutje Adamu tileſno xivljenje, s-naravnima tilesnima kripoſtima dalo jeſt; tako da ù Sacramentu pokore, po griſih umerlima Adamovim ſinovima, duhovni xivot zaedno ſa ſverhunaravnima duſſevnima kripoſtima, po Duhu S. udiljena imadu biti.

Jeli Toma pravo povirovanje imao, videchi Isukersta, i perste svoje ù zlamenje csavala, takogjer i ruku svoju ù bok postavljajuchi?

Virovao jest pravo, jerje csovika vidio, i izpovidijoje pravog Boga.

Jeli i to koristno, pria nevirovati, dok ono nevidi, kojemuse za virovanje prikazuje?

Nimallo nie koristno, buduch da to vlastitosti vire protiv stoji: kojeno vire vlastitost ù tomu stoji, csovik da onomu privolji, sstose nevidi.

Zassto Vira ù sebi zasluxenje uzderxaje?

Radi toga, jer csovik ù onima stvarma, na Isukerstovu sluxbu podlaxe razum svoju, kojeno stvari on po svojoj pameti nie moguch dokucsiti; I buduchi daje to potesko, zato i zasluxenje zadobiva. 2. Cor. 10. 5.

Polak toga, jer po viri Boguse posstenje daje, poznavssi, on da visse moxe ucsiniti, nego mi s-nasstim razumom dosechi. On takogjer svoga posli uskersnutja niese svima hotio slavan ukazati, niti prid svima na nebesa uzichi. I to da oni, spaseni postanu, koi nevide, i pak viruju.

Zassto valja virovati, dase po viri zasluxenje zadobiti moxe?

Zato, jer Bog, koinoje vikovita istina ono objavio jeste, koje nam za virovanje S. Cerqva prikazuje.

Odkudse poznati moxe, Daje Bog sstogod objavio?

Po istoj Boxjoj Cerqvi poznatise moxe, i po sabori pravovirne Cerqve, kojano vazdassnje prigledanje Duha Svetog imade. Matth. 28. Joan. 14. I zatoje stup i temelj istine. 1. Timoth.

TOMACSENJE
OD DRUGE NEDILJE PO USKERSU.

Radi blagoga uzkersnutja Isukerstovoga, i radi milostih, kojenamje po slavodicsnomu uskersnutju zadobio, Cerqva ù pocselu S. Mise piva iz Davidove. *Pisme* 31.

Milosèrdja Gospodinova puna jest zemlja: Alleluja. Ricsjom Gospodina nebesa utvergjena jesu. Obradujtese pravi ù Gospodinu, pravednimase pristoji zaedno falenje.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi po poniznosti Sina tvoga upadnuti svit podigao jesi; dopusti virnim tvoima stalne radosti, da kojenosi od upadnutja vazdasnje smerti izbavio, radosti csinisš uxivati vikovicsnje. Po istomu &c.

U DRUGU NEDILJU PO USKERSU.

Epistola B. Petra Aposstola, 1. *Pogl.* 2.

Pridragi: Isukerst mucsen jest za nas, vami ostavljajuchi priliku, da naslidujete stope njegove. Koi griha nie ucsinio, nitie himba nassasta ù usti njegovi: Koi kada proklinjan bisse, neproklinjasse: kada terpljasse, neprichasse: i pridavasse sebe sudechemu nepravedno: koi grihe nasse on podnese ù tilu svomu sverhu derveta: da umervssi grihom, pravdi xivemo: Koga s modricami ozdravljeni jeste. Jerbo biaste, kakono ovce bludeche, alli obratilistese sada, k-Pastiru, i Biskupu dussah vassih.

Kerst-

Kerstjanin, koi zaktiva prava dobrog Pastira Isukersta ovcsica biti, za podniti dobrovoljno psovke i pogerde, toga radi *S. Petar* nami priliku Isukerstovu prid ocsi stavlja: koi kada psovan bi, nie protiv psovke ricsi izustio, negoje za one molio, koiga psovasse, i sebeje onomu pridao, koigaje nepravedno sudio. Iz kojeno prilike nauk imademo, uzterpljenje zagerliti, i s-njimese dicsiti.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 10.

U ono vrime: Recse Isus Farizeom: Ja jesam Pastir dobri. Dobri Pastir dussu svoju daje za ovce svoje. A najmenik, i koi nie Pastir, koga nisu ovce vlastite, vidi vuka dolazechega, i ostavi ovce, i bixi; à vuk zgrablja, i rasipa ovce: à najmenik bixi: jerboje najmenik, i nepristoise njemu od ovaca. Ja jesam Pastir dobri, i poznajem moje, i poznaju mene moje. Kakoje poznào mene Otac, i ja poznajem Oca: I Dussu moju stavljam za ovce moje. I druge ovce imam, koje nisu iz ove ovcsarnice: i one potribnoje meni da privedem, i glas moj slissache, i bitiche jedna ovcsarnica, i jedan Pastir.

Po-

Po csemuje Isukerst pokazao, on daje dobri Pastir?

Po tomu, da on nesamo za one, koimu *nisu* moguchi zafaliti, (1. *Joan.* 4. *Rom.* 12.) nego joss i za iste njegove nepriatelje xivot svoj postavio jeste. *Rom.* 5.

Po csemuse moxe poznati, daje tko megju Isukerstovim ovcsicama, to jest: megiu obrane pristao?

Poznatise moxe po tomu, kada tko glas svoga Pastira slussa: koino glas svake Nedilje i Svetkovime kad slussa, po njemuse vlada; jer slussanje ovdise razumi istog slussanja slidenje. Dobri pak Pastir Isukerst govori i po Cerqvi, i tko Cerqvu slussa, onaj csini posluh istomu Bogu, Luc. 10. Josster i onaj neche Boga imati za Oca, koi Materi Cerqvi nie poslussan. *Matth.* 18.

Po csemu poznaje Isukerst ovce svoje?

Poznaje nji po pravoj ljubavi; koiuo svakomu, kolikoje komu odpotribe s-milostima i s-dobrocsinstvima ù pomoch dolaze. A ovcsice njega poznaju, gledajuchi ù istoga s-ocsima vire, ufanja, i ljubavi.

Koise razume po drugima ovcami, kojeno iz ovoga stada nebiau?

Razumiuse neznaboxci, kojeno Isukerst rad toga ovako nazvao bisse, jer oni ù doilasto vrime njegove imadiau biti ovcsice.

TOMACSENJE
OD TRECHE NEDILJE PO USKERSU.

Radi milostih, kojenamje Isukerst zasluxio, za ucsinit dillo vire i ufanja, Cerqva od radosti na pocselu S. Mise piva iz 65. *Pisme* kralja Davida.

Uzradujse Bogu sva zemljo. Alleluja. Pismu recite Imenu njegovomu. Alleluja. Podajte slavu sali njegovoj. Alleluja. Slava Ocu &c.

Mo-

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi zabludenima fvitlostj tvoje istine ukazujess, za mochi oni na put tvoje pravice dochi: daj fvima, koi kerstjansku viru ispovidaju, ona da odmetnu, koja ovomu imenu jesu protivna, à kojasu njemu pristalna, da nasliduju. Po Gospodinu &c.

U TRECHU NEDILJU PO USKERSU.

Epistola B. Petra Aposstola. 1. *Pogl* 2.

Pridragi: Molim vas kakono prissIace, i Putnike dase uzderxite od puttenih poxelenjah, koja vojuju protiva dussi, razgovoranje vasse megju narodi dobro imajuchi: da ù onomu, ssto odmechu od vas, kakono od zlocsinaca, iz dobri dillah, vas promissljajuchi, proslave Boga û dan pohogjenja. Podloxni dakle budite svemu csovicsanskomu stvorenju zarad Boga; ili Kralju, kakono pervomu; ili Vojvodam, kakono od njega poslanim na osvetu zlocsnaca, à na falu dobrih; jerbo tako jest volja Boxja, da dobro csinechi zamuknuti csinite nerazumnih ljudih neznanje: Kakono slobodni, à ne kakono pokrov imajuchi zloche slobosstinu, nego kakono sluge Boxje. Sve possIujte; bratinstvo ljubite; Bogase bojte: Kralja sstujte. Sluge podloxni budite ù svakomu strahu Gospodarom, ne samo dobrim, i uljudnim, nego joss i zlim, jerbo ovo jest milost ù Isukerstu Gospodinu nassemu.

Sve-

Sveti Petar Aposstol nas ponukuje, mi dase na ovomu svitu kakono prisslaci vladamo, to jest, mi dase csessche spominjamo, da vrimenita dobra nami samo uzajmljena jesu, s-koimanamse na smerti valjade razstati, i zato serca nassa neimamo ù njima temeljiti. *Drugo* pak, da svitovnoj vladi posluh imamo obderxavati, buduch da svako moguchstvo od Boga jeste. *Rom.* 12.

Jeli Bogu ugodno, i zasluxenja dostojno, Poglavaru Vladanja haracs davati?

Jeste Bogu ugodno, i zasluxenje primase od Boga, kadase usterpljivo, i brez oznevoljnosti haracs pridaje, jerboje to volja Boxja. (a) Istibo Isukerst za sebe, i za Petra haracsje platio. (b) Joss i S. Pavao ocsito naregjuje, haracs dase imade dati, komuse pristoji. *Rom.* 13. 7. Svaki pak oni, koi sa psovkom, i s-neusterpljenjem haracs pridaje, grissi, i sam sebi krik pritexnii uzrokuje.

(*a*) *Rom.* 13. 7. (*b*) *Matth.* 17. 26.

Evangjelje S. Ivana. Pogl. 16.

U ono vrime: Recse Isus Ucsenikom svoim: domalo i jurve nechete viditi mene: i opet domalo i vidichete mene: Jer igjem k Ocu. Rekosse dakle niki od Ucsenika njegovi megju sobom: Sstoje ovo, ssto veli nami: Domalo, i nechete viditi mene; i opet domalo, i vidichete mene, i jer igjem k-Ocu? Govorau dakle; sstoje ovo,

ssto veli, do malo? Neznamo ssto govori. A Isus poznadde, da otiau njega upitati, i recse njimi: od ovoga iziskujete megju vami, jersam rekao: domalo, i nechete viditi mene: i opet domalo, i vidichete mene. U istinu, ù istinu, govorim vami: jerchete cviliti, i plakati vi, à svitchese veseliti: Vi istinito xalostichetese, alli xalost vassa obratichese ù veselje. Xena kada raggja, xalost ima, jerje prissla ura nje; à kada porodi diete, vechese nespominje muke, zarad veselja, zasstoseje rodio csovik na svit. I vi dakle sada istinito xalost imate, á opetchu viditi vas, i veselichese serce vasse; i veselje vasse nitko odniti neche od vas.

Sstose ovdi po ricsi (domallo) razumi?

Razumiese muka Isukerstova, kojano jedno mallo nazivana bia, mi da poznamo, da sva ovoga svita terpljenja, prama radostima nebeskima, kojenoche iza nji slediti, i joss kojeche po sve vike trajati, samo jedan lagani prolazak jesu. I toga radi svi, koisu na ovomu svitu obnevoljeni bili, sada radostni pivaju: Veselimose za dneve, ù koimasi nas ponizio, i za godine, ù koimasmo vidiili zla. *Psal.* 89. 15. Sebe pak ù terpljenju za razgovoriti, bogomili kerstjanin valja dase spomene, sva da podnossenja

kano

kano ù oka trenutje prolaze, kada on samo ufterpljivo prima i probavi. 2. *Cor.* 4.

Zasstoje Isukerst svoima ucsenikom terpljenje, i zatime slidechi naviſtio jest veſelje, pria negoſe iſta dogodisse?

Najpervo zato, daim zatime teſsko nedopadne, buduchi privigjeni hitci manje udaranje zadaju. *Drugo*, oni da poznadu, da njiovo terpljenje prama slidechim vikovitima radoſtima kano jedno oka trenutje jeſte; i da ſverha ſvitovni radoſtih, zatime vikovita neſricha jeſte. *Prov.* 14.

Zasſto Isukerst ovo prikazuje ù priliki poragjajuche xene!

Zato, da mi bolje razumimo; jer kakogod boleſti poragjajuche xene ſverhu nacſina goleme jeſu. Domallo pak vrimena obradujeſe, videchi, daſeje cſovik na ſvit porodio. Na ti nacſin i njegovi Ucſenici, i ſvi oſtali bogomili kerſtjani velika ù iſtinu progonſtva podnoſiti imadiau, iza koi neizreçſene radoſti slidile jeſu, jedno joſs na ovomu ſvitu radi prave i cſiſte njiove ſviſti, a drugo ù nebeſi poſli ovoga xivota umerloga. Koje radoſti njima nikakvi uſilnik, ni diavao, ni vaskoliki pakao neche mochi oteti.

Kaximi (govori *S. Chriſoſtom*) da ti poſtaneſs obran za jednog zemaljskog kralja, pak pria nego ù tvoje dvore, ù koimano imadeſs za kralja biti krunjen, unigjeſs; pervu noch imaſs-ſe ù jednu puſtu i ſmerdljiu ſstalu ſaverti, gdinobi najzamaſsniu brixljivoſt podnoſio; zaerbiti teſsko dopalo? nebili ti ta ſva dragovoljno podnoſio, ſamo rad ufanja kraljevanja? Zasſto indi mi nebismo jedno mallano vrime ù ovoj dolini od ſuzah ù obtereſſenju xivili, radi pravog ufanja, kojeno k-nebeſama imamo?

NAU-

NAUCI UTISSENJA U PROGONSTVU.

Vichete cviliti i plakati. *Joan.* 16.

Velikaje zaisto nesricha namisliti, kano da prava fricha samo ù posstenju, bogastvu, i razkofsju stoji, gdino Isukerst, koinoje svikovicsnja istina nami protivnim nacsinom nauk dao jest, uboge, i obnevoljene virne, koi visse puta rad oxaloschenja cvile i placsu, nazvavssi frichne: à protivnim nacsinom bogate, koi na ovemu svitu razkofsje ù proxderlosti, priverssenju, i ù necsistochi traxe, za nesrichne izustio jest, buduch dache oni ù dossastomu xivotu cviliti i plakati (a) jer sverha ovaki radostih jeste xalost. (b) To pak dase tako imade, tolikoje istinito, kolikoje istina, daje Isukerst za nas csovikom postao: buduch obadve stvari nama po istomu Bogu objavljene jesu. *Luc.* 6.

Ovoje pak oxalenja vridno, mi da smimo namisliti, kano daje ovaj cslanak vire, to jest: dase po terpljenju i protivsstinama ù kraljestvo nebesko ima unichi (c) samo za one siromahe kerstjane, koise ù Turskoj, i ù ostali krivoboxki vilaeti nađode: gdino protivnim nacsinom ù Isukerstu, ù Ivana kerstitelju, ù Aposstolih, i ù ostalim svetima vidiise moxe. Slavodicsna pak stvar, s-kojomse kerstjanin ù svoima protivsstinama razgovorit moxe, jeste, on da tverdo i jako derxi, da ako s-Isukerstom xeli imati dio, pervo toga s-njime njegove muke dionik ima biti, i da rad brezsumnjenog ufanja, koga k spasonofsju imade, nevolje i progonstva usterpljivo podnosi, nesriche ovoga svita za najvechu frichu derxi. *Tob.* 2.

M Vi-

(a) *Joan.* 16. (b) *Prov.* 14. (c) *Actor.* 14.

Virovati, da krix i terpljenje csovika kraljestvu nebeskomu vode, i da po drugomu putu, osim krixa i podnossenja ù kraljestvo nebesko neulazise, i sasvim tim protivsstinah, kano diavao krixa uklanjatise, nie drugo, nego s-puta zabluditi, koi ù nebesa vodi.

TOMACSENJE OD CSETVERTE NEDILJE POSLI USKERSA.

Cerqva Boxja na pocselu S. Mise Gospodina Boga slavi, njegovog polak iste Cerqve nastojanja, pak radostivno iz Pisime kralja Davida 97. piva.

Pivajte Gospodinu Pismu novu. Alleluja. Spasenjeje sebi ucsinila desnica njegova sveta.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi serca virnih csinis jednovoljna; dopusti puku tvomu ono ljubiti, sto naregjujes, ono zaktivati, sto obechajes, da megju nestalnosti svita ondi serca nassa zadiuse, gdi prava jesu veselja. Po Gospodinu &c.

U CSETVERTU NEDILJU POSLI USKERSA.

Epistola B. Jacoba Aposstola Pogl. I.

Pridragi: Sve danje pridobro, i svaki dar, izverstit ozgor jest, snilazechi od Oca svitlostih, kod koga nie prominjenje, niti prominjenja obsinjenje. Povoljnoboje rodio nas ricsiom istine, da budemo pocsetak koi od stvorenja nje-

njegova. Znate Bracho moja pripoljubljena. A neka bude ſvaki cſovik berz na sliſſanje: à kaſan na govorenje, i kaſan na ſercsbu. Sercsbabo cſovika pravdu Boxju nedilluje. Radi ſsta odbacivſſi ſvaku necſiſtochu, i obilnoſt zloche, ù krocſini primite uſianu rics, koja moxe ſaraniti Duſſe vaſſe.

Iz S. Jakova Epiſtole nauk imamo 1. Da mloga cſuti, à mallo govoriti imamo: buduch daje mlogoga neopazljivi jezik ù golemo kajanje zaveo. 2. Daſe od ſercsbe, kojano mloga zla uzrokuje, pazimo.

Kojeſu najkripkie pomochi protiva ſercsbi?

1. Prid ocſima valja imati krocſinu i uſterpljenje Iſukerſtovo. 2. Od njega miloſt proſiti valja, za uſtanoviti ù ſebi ovu kerſtjansku kripoſt. 3. Veomaje koriſtno prividiti ſve prigode, kojebi mogle na ſercsbu probuditi; joſs i po miloſti Boxjoj valja jako obechanje ucſiniti, ſercsbu za pridobiti, i uſterpljenje zagerliti.

Evangjelje S. Ivana. Pogl. 16.

U ono vrime: Recſe Iſus Ucſenikom ſvoim: Igjem k onomu, koije poslao mene: i nitko od vas nepita mene, kuda igjeſs? Alli jerſam ova rekao vami, xaloſtje napunila ſerce vaſſe; Alli ja iſtinu govorim vami, potribitoje vami da ja igjem; jer ako neotigjem, utiſſitelj neche dochi k-vami; à akoli

otigjem poslachuga k vami. I kada dogje on, karache ſvit od griha, i od pravde, i od ſuda. Od griha iſtinito, jer niſu virovali ù mene: Od pravde ſtanovito, zasſto k-Ocu igjem, i jurve nechete viditi mene: à od ſuda, jerboje poglavica ſvita ovoga jurve odſuggjen. Joſs mloga imam vami rechi, alli nemoxete noſiti ſada. A kada dogje oni Duh iſtine, naucſiche vas ſvaku iſtinu. Jerbo neche govoriti od ſamoga ſebe: Nego koja godir cſuje govoriche: i koja doſſaſta jeſu, naviſtiche vami: Onche mene proſvitliti: zasſtoche od mojega uzeti, i naviſtiche vami.

Kakoje Iſukerſt ſvomu Ocu otiſſao?

Otiſſaoje po ſvojoj muki i ſmerti; po cſemuno mi nauk i utiſſenje imademo, mi da po vrimenitoj ſmerti k-radoſtima nebeskima priblixajemo, ako ſamo bogomilno uxivemo. Premako pak mi nepriſtance k-ſrichnoj, ili neſrichnoj vikovicsnoſti hodimo; ſaſvim tim, ajme tugo! maloiſe naodi, koi ſami ſebe zapitivaju: kuda igjen ja? Ah! dabiſe ſvaki ù jutru zapitivao: kuda ja danas idem? moxe bit, da ja po momu opakomu xivljenju k-paklu gredim? Ili: ochelime moje xivljenje i slabacsko bogoljubſtvo ù nebo odveſti?

Zas-

Zasſto ucſenici niſu mogli Duha S. prie uzaſsaſtja Iſukerſtovoga na nebeſa, primiti?

S. Bernardo govori; daſe rad tog nie moglo dogoditi, buduch daſu oni naravnim nacſinom josſter Iſukerſtu nagnuti bili, i to nagnutje prisſaſtje Duha S. jeſt pripricſilo. Ajme! akoje ſamo jedno naravno nagnutje prisſaſtje Duha S. zaderxalo, kolikoche njegovo prisſaſtje pripricſiti tilesna naslagjenja?

S-cſimeje Iſukerſt ſvoje ucſenike tiſſio, koino rad njegovog odilazenju ſumorni biau?

S-otim, dache Duh S. ſvit pokarati, i njega radi opacſinſtva nadrazloxiti.

Zasſtoche Duh S. ſvit pokarati?

Radi griha, rad pravde, i rad ſuda.

Kakoche pokarati rad griha?

Ovdiſe po grihu razumi nevirſtvo. Iudiche Duh S. nadrazloxiti ſvit, da zlameniti dio ljudih po ti nacſinu, proxderloſti, priverſſenju, i lakomoſti xive, kano da neviruju, jedini da imade Bog, koino ſva vidi, i ovake ſtvari na vike u paklu pokarati oche.

Zasſto radi pravde?

Jer ubozi i obnevoljeni ljudi potlacſeni bivaju, i nikakve pomochi neimadu. *Eccl.* 3.

Kako pak radi ſuda?

To nam Duh S. prid ocſi ſtavlja, buduch da Bog najplemenitiima ſtvorenjima, to jeſt: Angjelom nie oproſtio, koiziu jurve mlogi s-njiovim poglavarom Luciferom (koinoſe po poglavici ſvita razumi) ſugjeni i prokleti jeſu, on da mlogo manje nepokornim grisſnikom oproſtit oche. *Joan.* 16.

2. Bog kara ſvit od ſuda, to jeſt od zlochudnoga ſuda, koinoſe skrovitog Boxjeg ſuda doticſe, buduch Bog ſam izviditelj ſercah i bubregah jeſte. *Iſai.* 7. Akobo koi ſebi koju obere kripoſt, i bogoljubno xivljenje, udiljſe nagju, koiga lizimircem, ili poſvetiteljom nazivaju. Ako koi trizno xive, dobiva

ime lakomca, koise nesmide do sitosti najisti. Alli svaki bogoljubni kerstjanin imase utissiti i razgovoriti s-ricsma svoga Odkupitelja: sluga neima vissi biti od svoga Gospodara. *Joan.* 15.

Akosu oni Oca obitili Belzebubom nazvali, kolikoche visse njegove domache. *Matth.* 10.

Zasstose Duh S. naziva Duhom istine?

Zato, jerboje on Duh Oca, i Sina, i zatoje pravi Bog, koi nemoxe zachi.

Kako ucsi Duh S. sve istine?

Ucsi po tomu, jer on sve zakonito sabrane Sabore, kakonoti i istu Cerqvu tia do sverhe svita njegovom po nadahnutju ucsi i svituje. *Matth.* 28.

TOMACSENJE
OD PETE NEDILJE POSLI USKERSA.

Slavase Boxja na pocselu S. Mise piva iz 48. *Pogl. Iz.* Navisstujte glas radosti, nekse csuje: Alleluja. Navisstujte do najposlidnji kraeva zemlje: Gospodinje oslobodio puk svoj. Alleluja, Alleluja.

Molitva Cerqvena.

Boxe! od koga sve dobrote iziode, dopusti nami, koite priklonito zazivamo, da ona tvomu po nadahnutju mislimo, kojasu upravna, i ista tvomu po vladanju izverssimo. Po Gospodinu &c.

U PETU NEDILJU POSLI USKERSA.

Epistola B. Jacova Aposstola, Pogl. 1.

Pridragi: Budite csinioci ricsi, à ne slissuoci samo: Varajuchi sami sebe. Jer akoje koi slissaoc ricsi, à ne csinioc: Ovichese prilikovati

cso-

csoviku razmissljajuchemu obraz rogjenja svoga ù ogledalu: Jerbo razmisli sebe, i ottide, i takise zaboravi, kakvie bio. A koi pogleda ù Zakon sverssenì slobosstine, i uspribiva ù njemu, ne slissaoc zaboravljeni ucsinjen jest, nego csinioc dillah: Oviche blaxen ù csinjenju svomu biti. A ako koi scini sebe daje Bogoljubnik, neustexuchi jezika svoga, nego varajuchi serce svoje, ovoga isprazno jest Bogoljubstvo, Bogoljubnost csista, i neoskvernjena kod Boga, i Oca ova jest; Pohoditi sirote i udovice ù nevolja njiovih, i neoskvernjena sebe csuvati od ovoga svita.

Sveti nas Jakov ucsi, da pravo bogoljubstvo stoji ù pohodenju sirotah i udovni personah, nji ù njiovi nevoljah tissechi i razgovarajuchi, i sebe neozkvernjenog od svita derxechi. Sstonose ovako razumit imade, to jest: Da po privarama tilesnima, niti po vrimenitima dobrih i possten;u, ko;ano svit daje, nepusstamose zamamiti.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 16.

U ono vrime: Recse Jsus Ucsenikom svoim: U istinu, ù istinu govorim vami: Ako ssto usprosite od Oca ù Ime moje, dache vami. Dosada niste prosili nissta ù ime moje: prosite i primichete, da veselje vasse bude puno. Ova ù piricsju govoriosam vami. Igje ura, kada jurve nechu ù piricsiu

 go-

govoriti vami, nego ocſito od Oca naviſtichu vami. U oni dan ù ime moje proſichete, i nevelim vami dachu ja moliti Oca od vas: Jerbo iſti Otac ljubi vas; zasſtoſte vi mene ljubili, i virovali daſám ja od Boga iziſſão. Izagjo od Oca, i dogjo na ſvit: Opet oſtavljam ſvit i idem k-Ocu. Govore njemu Ucſenici njegovi: Evo ſada ocſito govoriſs, i priricsja ni jednog negovoriſs. Sada znamo da ſva znaſs, i nepotribuje tebi, date tko pita: ù ovomu virujemo daſi od Boga iziſſaò.

Zasſto ochе Bog, da mi njega molimo?

1. Da poznamo, ſvi da darovi od njega dohode. 2. Da poznamo slaboſt naſſu, i iſpovidimo, nami da pomòch Boxja ù ſvima od potribe jeſt. 3. Jer tako Bog oche, òd ſame ſvoje dobrote prama nami, mi da po molitvama ſa nebeskima dobrotima nadareni budemo.

Sſto jeſt, za nisſto moliti?

Jeſte moliti za ſtvari zemaljske; kakonoti za blago, za posſtenje, za dug xivot: i za takve ſtvari moliti, kojeno viſſe sſtete i kvara, nego haſne i koriſti donoſe.

Sſto jeſt, za sſtogod moliti?

Jeſte moliti za duhovna dobra, kakonoti za miloſt, za oplakanje grih, za objacſanje vire, uſanja, i ljubavi; i to neſamo za ſebe, nego i za ſvoje iskernje, buduch daje dillo ljubavi kerſtjanske, i veo-

ma

ma zasluxenja dostojno. I radi toga dobro valjade izviditi, da ù svima Ocsenassa molenjima, ù koima mi sstogod za sebe molimo, takogjer i za nasse iskernje ista prosimo.

Zassto Bog kadkad produgljuje nami ono davanje, za kojeno mi njega prosimo?

S. *Augustin* govori, to da nebiva, kano da Bog mi ssto od nega prosimo, neche udiliti, nego isto, koje mi od njega prosimo, za pristalnie vrime nama za udiliti zaderxaje.

Ssto jeste, ù Ime Isukerstovo moliti?

Jeste po dostojanstvu i zasluxenju Isukerstovomu moliti, po kojemu nam svi nebeski darovi udiljivani bivaju. I to jest uzrok, radi koga Cerqva Boxja svoje molitve s-ovim nadostavljanjem zaverssuje, to jest: *Po Gospodinu nassemu Isukerstu &c.* Zatoje veoma napridno, da kada mi sstomu drago bilo, molimo, po Isukerstovomu dostojanstvu i zasluxenju prosit imamo.

Kada navlastito valja moliti?

1. U Jutru, ù podnevo, i ù vecser. *Psal.* 54.

2. Kada tko odlucsi svete Sacramente primati. 1. *Cor.* 11.

3. U vrime jake napasti. *Matth.* 26.

4. Kada tko namisli zamassan posao csiniti. *Luc.* 8.

5. U vrime smerti. *Matth.* 24.

Kakose moxe vazda po nauku Isukerstovomu moliti?

Kada csovik svoje serce po dobroj odluki k-Isukerstu upravi. *Luc.* 9.

Kojaje iz megju svin molitava, najkripkia?

Najkripkija molitva jeste Sveti *Ocsenass*, koganoje Isukerst ucsinio, i nami za molitiga naredio. I zato jest najkripkia molitva, kadase sabranom pametjom, i bogomilno izgovara. *Matth.* 6. 9. *Luc.* 11. 2.

Tomacsenje pak *Ocsenassa*, nahodise ù *Jezgri Nauka kerstjanskoga*, na *Listu.* 114.

TOMACSENJE OD RAZLICSITI NACSINAH MOLENJA.

Zasſto mi sſtokad na glas molimo?

Za pokazati, da mi neſamo po duſſi, nego i po tilu duxni jesmo Bogu sluxiti. Polak toga, mi daſe po glaſovih na uxganie molenje probudimo.

Zasſto mi s-odkrivenom glavom molimo?

Za ocſitovati naſſe priklonjenje prama Boxanſtvenomu velicſanſtvu, i takogjer naſſu poniznoſt za ukazat.

Zasſto molimo sklopljenima rukama?

To cſinimo *najpervo*, po priliki kralja Davida, koino od ſebe iſtog govori: Vazdanſam ruke moje k-tebi uzdizao. Pſal. 87. I ù iſtinu najpervo, jerboje nacſin podloxenja, za pomoch i prigledanje proſecheg. *Drugo*, za pokazat, da mi iz nebeſa pomoch cſekamo. *Treche*, da mi Bogu tako naſſe hotenje i ſerce prikazujemo, kakono ruke uzdixemo.

Zasſto ugibamo kolina?

Po ugibanju kolinah pokazujemo poniznoſt Bogu; takoje molio *Salomun*. 3. *Reg*. 8. *Daniel* Prorok. *Dan*. 6. I *S. Stipan*. *Actor*. 7. Od *S. Jakova* manjega zvanog, uſpomena jeſt, daje on po ti nacſin klecſech molio, daſumu kolina kano devia koxa otverdnula bila. *S. Bartul* Aposſtol ſto puta priko dan, i toliko puta priko noch pri molitvi ugibaoje ſvoja kolina.

Zasſtoſe mi sſtokad pri molitvi na zemlju proſtiramo?

Po tomu mi prid Bogom pokazujemo, mi daſmo ſamo prah i pepeo. *Gen*. 18. 27.

Zas-

Zasſto prigibamo glavu?

Po tomu ocſitujemo, da blagoſov Boxji proſimo, i daſe ſtidimo prid Boga ſtaviti. Takoje s-prigibanjem glave *Ilia* Prorok molio. 3. *Reg.* 10.

Zasſto mi sſtokad ſtojecbi molimo?

Po tomu ocſitujemo naſſu pripravnoſt za izverſſiti volju Boxju; kakogod pripravni sluxbenici za iſpuniti volju ſvoji Goſpodara, ſtojechi njinu volju razumivaju. *Luc.* 12.

TOMACSENJE

Od Danah Molitvenih, koiſe ù Svetkovinu S. Marka, i ù Krixnu Nedilju obsluxivaju.

Proceſion, koinoſe ù dan S. Marka obicſaje cſiniti, najpervoje ù Gradu Rimu, naregjen bio po Gerguru Papi. Ovu pak prigodu dalamu jeſte kuxna boleſt, kojanoje ondika tako ſtraſſno morila, daje iſti zrak otrovan poſtao, i koibi ſamo kinuo, mertavbi upadao, kako *Cornelio* piſſe ù *Pogl.* 1. *Joela.*

Ovomu ù Proceſionu *S. Gergur* Papa cſinijoje noſiti Priliku, iliti Ikonu B. D. Marie, kojunoje S. Luka umaljao. Polak toga Litanie od ſviu Svetih cſinijoje pivati, kakoſe to Rimskoj ù Martyrologii, to jeſt, knjizi Mucſenicskog bilixenja naodi. Indi, gdigodbi recſeni Proceſion prohodio, zdravlje jeſt slidilo. I Angjeli cſuveni jeſu, pivajuchi: *Kraljice Nebeska.* I natoje *S. Gergur* izrekao: *Moli za nas Mario.* U ono pak vrime, ù recſenomu Gradu Rimskomu ukazaoſe jeſt Angjeo Boxji na Gradichu, zvanom Angjeoskomu, s-kervavim macſem, kogaje natrag potegao, i ù korice zatakao, kakono *Sigonio* ù pervoj knjigi od kraljeſtva Talianskog piſſe. Ovaj pak blagi obicſaj za pivati Litanie s-derxanjem Proceſionah, koije ù Rimu ovi dan zapocſeo, zatimeje

ſva

ſva Cerqva primila. Indi, danas, i ù krixnoj Nedilji nasliduj Proceſione, i za odvrachenje ſercsbe Boxje moli Litanie Sviu Svetih, kojenoſe naode ù knjigi, zvanoj: Novi i glavni Put Nebeski, na kraju recſene knjige.

Tkoje tri perva prid Spaſov Dan Proceſiona naredio?

Naredijoje *S. Mamerto*, koije ù Becſu Biskupom bio. Uzrok pak ovog naregjenja bila jeſt ſtraſſna treſſnja zemlje, kojanoje uſivu velik kvar uzrokovala, i naſerchanje kurjakova, koi ljudma golemu ſstętu cſinili jeſu. Ovaj pak obicſaj zatime ù Cerqvi Boxjoj zaoſtao jeſte. *Bellar. Tom. L.* 2. *c.* 21.

Za kojuje ſverbu Cerqva naredila Dnęve od Molitava?

Za odvrachenje bicſa i pokaranja Boxjega, kakonoti: kuge, i skupoche, jer ù iſto vrime uſivi od ſtudeni ſmalakſaju. Pribivaoci Sſpanjuljskoga vilaeta ù vrime ſuſſe cſine ocſite Proceſione, za odvrachenje Boxje ſercsbe. *Cornel. a Lap. in c. Aggæi.*

Najposli, mogu ova tridni i za pripravu Spaſovog Dana priſtati.

Sſto zlamenuju Proceſioni?

Zlamenuju *pervo*, daje Iſukerſt od Oca na ovaj ſvit doſſao, i opet k-Ocu otiſſao jeſt: zatoſe mi zbarjacih i opet ù Cerqvu povrachamo, iz kojeſmo s-njima iziſsli bili. 2. Za pokazati, da vojujucha Cerqva xelju imade za Cerqvom slávnom ù nebeſi, hodechi po krixu i protivsſtinama. *Actor.* 14.

Jęli novo iznaſſaſtje Proceſione derxati?

Nie; jer ſstieſe, daje puk s-Moyſiom i Mariom ſeſtrom njegovom, kroz puſtinju hodio, i Piſmu od zafalnoſti jeſt pivao. *Exod.* 15.

I opet *Jozui Pogl.* 6. Bogje zapovidio, ſvi da ſedam puta okolo zidova varoſſa *Jericha* imadu obichi. *Davidje* derxao Proceſion, kadanoje ſabrao Izraelichane, za prineti korablju Boxju ſa ſedam skupsſtinah iz dvora *Obededomova.* 2. *Reg.* 6. Nieli i *Sa-*

lo-

lomun Procesion narędio, kadaje ſve ſtareſſine i Poglavice ſakupio, za prineti korablju Boxju iz varoſſa Davidovog ù Cerqvu? 3. *Reg.* 8. Nieli i Iſukerſt Procesion derxao, kadanoje puk prid njega s-palmih iziſſao, i prohodechi vapio: Blagoſovljen, koi dohodi ù Ime Goſpodnje?

Akobiſe pak koja neprìſtojnoſt pri njima ſtavila, uklonitju valjade, i obicſaj ſveti obderxati.

TOMACSENJE
Od Priblage Svetkovine Uzaſſaſtja Goſpodnjeg, to jeſt: od Spaſovog Dana.

Sſto jeſt Spaſov Dan.

Jeſte godiſsnja uſpomena, da Iſukerſt posli kada ſa ſvoima ucſenici biſſe blagovao, i nji s-uzdignutima rukama na planini Maslinskoj blagoſovio, kojano pri Jeruzolimu jeſt bila, prid njima, i prid 72. Ucſenikom o podnevu po vlaſtitoj kripoſti s-tilom i s-duſſom ù nebeſa otiſſao jeſte.

U pocſelu S. Miſe uvogjenje biva od dva Angjela. Koinoſuſe Aposſtolom pod prilikom ljudskom ukazali, njima govorechi: zasſto oni ù nebo gledaju? I da Iſukerſt: opet tako dochi oche (razumi na poslidnji dan ſuda) kakoſuga vidili ù nebeſa odilazecheg. Na to Cerqva ponukuje ſve narode, oni da od radoſti razkrilitim rukama Boguſe obraduju. *Pſ.* 46.

Kojeſe bogoljubſtvo danas moxe ucſinit?

Valja cſeſto ocſi i ſerce k-nebeſama uzdignuti, kudanoje Iſukerſt otiſſao, i uxganu volju probuditi, njega po krixu i podnoſſenju, po poniznoſti i uſterpljenju sliditi.

Mo-

Molitva Cerqvena.

Dopusti, molimote svemoguchi Boxe! koino danassnji dan Jedinorogjenoga tvoga, Odkupitelja nassega na nebesa uzassastje virujemo, mi takogjer s-pametjom ù nebeskima dobrih pribivamo. Po istomu Gospodinu &c.

Na Priblagu Svetkovinu Uzassastja Gospodnjeg, to jest: Spasovo.

Sstienje Dillah Aposstolskih. Pogl. 1.

Pervo istinom govorenje ucsiniosam od svih, ò Theofile, kojaje pocseo Isus csiniti, i ucsiti, tia do dneva, ù koi zapovidajuchi Aposstolom po Duhu Svetomu, koje obra, uzet bi: Koim i dade sebe samoga xiva posli muke svoje ù mlogi razlozi, za cseterdeset dana ukazavssise njimi, i govorechi od Kraljestva Boxjega. I blagujuchi, zapovidi njimi dabi neotissli od Jeruzolima, nego dabi csekali obechanje Ocsino, kojeste (recse) csuli po usti moih: jere Ivan istinom kerstioje vodom, à vichetese kerstiti Duhom Svetim, ne posli mlogo ovi dana. Dakle koise skupili biau, pitau njega, govorechi: Gospodine ako ù vrimenu ovomu povratiss Kraljestvo Izraelsko? A on recse njimi: Nepristoise vami znati vrimena, ni csase, kojeje otac postavio ù moguchtvu svomu: Negochete primiti kripost sverhu dolazechega Duha Svetoga ù vas, i bichete svidoci meni ù Jeruzolimu, i ù svoj Xudii, i Samarii, i tia do Kraja zemlje. I kada ova

ova recſe, videchiga oni, uzdignut bi, i oblak primi njega od ocſiu njiovih. I kada gledaſſe njega ù Nebo igjuchega, i evo dva cſovika ſtaſſei pokraj nji ù odicha bili, koi i rekoſſe. Ljudi Galileani, ſsto ſtoite gledajuchi ù Nebo? Ovi Iſus, koi uzet bi od vas na Nebo, onakoche dochi, kakoſtega vidili igjuchi ù Nebo.

Ovo Sſtienje iztolmacſenoje gori, i à tomacſenju Evangjeljah zaderxaeſe.

Evangjelje S. Marka, Pogl. 16.

U ono vrime: Sidechi jedanaeſt Ucſenika, ukazaimſe Jſus: i pokara nevirovanje njiovo, i tverdoſt ſerca: zasſto onim, koi vidiſſe njega daje uskersnuo, niſu virovali. I recſe njimi: Igjuchi po ſvemu ſvitu pripovidajte Evangjelje ſvakomu ſtvorenju. Koi uzviruje, i kersſten bude, ſpaſenche biti: à koi neuzviruje, oſudicheſe. A zlamenja one, koi uzviruju, ovache naslidovati. U Ime moje diavleche izbacivati: Jezici novima govoritiche: Zmieche uzimati: I ako sſto ottrovno popiu: Necheim nauditi: Sverhu nemochnikah ruke poſtavljache, i dobroche

imati.

imati. A Goſpodin iſtinito Jſus posli kakoim govorio biſſe, uzet bi ù Nebo, i ſidi na desnoj Boxjoi. A oni ottiſſavſſi, pripovidaſſe ſvagdi Goſpodinom dillujuchim, i govorenje potvergjujuchim, naslidujuchimi zlamenjih.

Zasſtoje Iſukerſt na poslidku pokarao njiovo nevirovanje, i tverdoſt ſerca?

S. Gergur govori (a) daje on zato ucſinio, da ucſenici ricſi, koje on pri ſvomu polasku njima govorio jeſte, bolje zapante, i bolje zaderxe; jer ſve ono, ſsto tko komu obicſaje govoriti, na razſtanku boljmaſe zaderxaje, i pantiti obicſaje.

Zasſto govori Iſukerſt: Igjucbi po ſvemu ſvitu, pripovidajte Evangjelje?

Za pokazati, daſe niko nepotſacha doſtojanſtvo ucſenja izverſſivati, ako nie od pravoſtalnoga ſtareſſinſtva odregjen. Po cſemuno Poluvirnicski vogji zaſtigjeni oſtaju: koino pripovidalacsko dillo ſami po ſebi zacſeli jeſu, propinjajuchiſe protiva ſtareſſinſtvu. *Hebr.* 4.

Bivajuli ſpaſeni, koi viruju, i kersſteni budu?

Bivaju, alli valja razumiti, po onakvoj viri (kako *S. Gergur* tomacſi) kojanoſe po dillih ocſituje. Jer onaj ſtanovito viruje, koi ono dilluje, ſsto viruje. Vira brez dillah nie kerſtjanska, nego vira diavaoska, govori *S. Anſelmo*.

Zaer

(*a*) *Homil.* 29. *in Evang.*

Zaer nassa vira nie prava, buduch da necsinimo zlamenja, kajanoje Isukerst obechao, dache oni zlamenja csiniti, koi viruju?

S. Gergur na ovo pitanje plemeniti daje odgovor, slidechim nacsinom: ù pocselu Svete Cerqve odpotribeje bilo, ù S. Evangjelju po Isukerstu navisstena i obechana zlamenja dase dogagjaju, i to za uzmloxati i na pravi zakon dovesti zablugjeni narod csovicsanski. Sada pak nisu potribna zlamenja, buduch da zadovoljna pokazanja i svidocsanstva imademo, po koimase pravovirni od Poluvirnih razaznati mogu. Jedini oni, koi pravu i Spasonossnu viru ù nevirnicski mistih pripovidajuch navisstuju, od recseni zlamenjah potribu imadu, nji za ubavistiti i utemeljiti, Pripovidaoci dasu pravostavno poslani, i da takovi nauci od Boga iziode. Buduch pak Martin Luther, i Calvin sa svima njiovima naslidnicih ni najmanje zlamenje nisu ucsinili, iz kojega bise moglo bilo poznati, njiovi da nauci, kojenosu prosuli, boxanstveni bili jesu; i zato dobroj po svisti njiovima naucih nemoxese pristati.

Dogagjajulise i joss takova zlamenja?

Dogagjaju, alli nacsinom duhovnim: jer *S. Chrisostom* ucsi, mi da diavle istirujemo, grihe kada od nas odbacujemo, buduch on govori: da neima vecheg diavla, negoje grih. Govorimo pak s-novima jezicih, kadano mi, koismo pria od zemaljski stvarih govorili, obratimose na govorenja od duhovni i nebeski stvarih. Zmie istirujemo (govori *S. Bernardo*) kada mi zle i otrovne misli odma ù pocselu zadavimo. Otrovu piemo, i neudi nami, kadano opako csuvenje, i nagovaranje udilj odbacimo. Sverhu bolesnih postavljamo ruke, i oni ozdravljaju, kadano nassega iskernjega ponukujemo, ucsimo, i od griha odvratimo, i ustegnemo. Ovoje tomacsenje *S. Gergura. homil. cit.*

Gdie Isukerst na nebesa uzissao?

Na planini Maslinskoj, i to, da on na istomu mistu, ù kojemuje svoju muku zapocseo, takogjer i pocsetak svoje slave i velicsanstva uclini.

Zagerli krix i usterpljenje, kojate ù nebesa uzdixu. *Matth.* 16.

Zasstoje ò podnevu ù Nebo uzissao?

Zato, da ù ono doba, ù kojese on priduboko po najpogerdnijoj smerti krixa ponizio bisse, ù nebesa uzdignut postane. Ako xelißs s-Isukerstom ù nebesa uzdignut biti, valja dase s-njime poniziss na zemlji. Nigdase nevladaj po samovitoj tvojoj volji, nego Bogu i Cerqvi pokoran i posluſſan imaſs biti. Phil. 3.

Kakoje on uzissao?

Uzissaoje po vlastitoj kriposti, buduch daje Bog i csovik bio, i to posli kadje ucsenike svoje blagosovio, mir, i svako dobro njima priporucsio. *Luc.* 24.

Jeli tko vidio, kadje Isukerst ù nebesa uzissao?

Jeste: buduch daseje njegovo na nebesa uzassastje na ocsigled Sveti Aposstolah dogodilo, joss i mlogi ostalih: csega radi oni svi velik uzrok jesu imali radovatise, po svidocsanstvu *S. Leona Pape.*

Radujse i ti dusso kerstjanska, jerboje i tebi Isukerst ù Dan svoga slavnoga uzassastja nebesa otvorio, i ako ti samo ochess, po dobri tvoji dillih ù raj dochi moxess. I rad toga S. Augustin nauk plemeniti nadostavlja, govorechi: Nassemu ù sercu uzigjimo s-Isukerstom, da pak ù dossasti dan njegov takogjer i s-tilom s-njime uzichi mogli budemo. Polak toga znati valjade bracho pridraga! s-Isukerstom da ni oholost, ni lakomost, ni priljubodinstvo, niti ikakva opacsina uzichi moxe. *Serm. de Ascens.*

Sstoseje dogodilo posli kadje Isukerst na nebesa uzissao?

Posli kada jedan oblacsak Isukersta prikrio bisse, daga visse Aposstoli nisu mogli viditi, oni i joss s-upertima ocsima ù nebo gledasse, pakjimse dva

Ang-

Angjela ukazaſſe, ù prilici dva mladicha ù bilo obucſeni, koi njima naviſtiſſe, Iſukerſt daje ù nebeſih, kogaſu oni uziodecheg vidili, pak i opetchega viditi ù ſudnji dan, kadano dogje xive i mertve razſugjivati.

Kudſu Aposſtoli otiſsli posli kadje Iſukerſt na nebeſa uziſſao?

Po Iſukerſtovoj naredbi, vratiliſuſe ù Jeruſolim, gdino ſvi ù skupu s-Mariom Materom Iſukerſtovom priſſaſtje Duha S. cſekali jeſu. *Actor.* 1.

Zasſtoſe ù danaſsnju ſvetkovinu ſvicha uskerſſnja, posli kadſe pri velikoj Miſi Evangjelje iſpiva, gaſi, i ù ſtranu odnimlje?

To biva rad uſpomene, daſeje Iſukerſt (kogano uskerſſnja ſvicha prikazuje) od ſvoji ucſenikah odilio i otiſſao jeſte.

TOMACSENJE OD SSESTE NEDILJE POSLI USKERSA.

Ova nam Nedilja sluxiti moxe za pripravu Duhovske Svetkovine, mi daſe bogoljubnima po uzdiſajih, Duha S. Miloſtih dionici ucſiniti moxemo. Pocſelo S. Miſe sſtieſe iz Pſalma 26.

Usliſſaj Goſpodine glas moj, s-koimſam vapio tebi: smilujſe meni, i usliſſaj mene. Alleluja. Tebie reklo ſerce moje, i iztraxivaloje tebe lice moje: lice tvoje Goſpodine iskatichu. Neodvrati lice tvoje od mene. Goſpodine proſvitljenje moje, i ſpaſenje moje: kogachuſe bojati?

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! ucſini, da mi prama tebi vazda bogoljubnu volju noſimo, i tvomu velicſanſtvu s-bogomilim ſercem sluximo. Po Goſpodinu &c.

U SSESTU NEDILJU POSLI USKERSA.

Epiſtola B. Petra Aposſtola, 1. Pogl. 4.

Pridragi: Budite razumni, i bdite ù molitvah. A pervo ſvega zajmenu ljubav nepriſtajnu ù vami iſtima imajuchi: Zasſtobo ljubav pokriva mloxinu griah. Goſtljivi megju ſobom brez mermljanja. Svaki od vas kakoje primio miloſt, jednom, i drugomu podiljujuchi nju: kakono dobri razdilitelji mlogoverſtne miloſti Boxje: ako koi govori kakono govorenje Boxje: Ako koi sluxi kakono iz kripoſti, koju razdilluje Bog: Daſe ù ſvima posſtuje Bog po Iſukerſtu Goſpodinu naſſemu.

S. nas *Petar* ucſi sklad i jedinſtvo da obderximo, pak da bdechi ù molitvi napridujemo. I ſtanovito ová tri obsluxivanja jeſu kripki putevi, za zasluxiti Duha S. po koimanóſuga Sveti Aposſtoli zasluxili. *Actor.* 12. Nami pak ugledanje Duha S. i pomoch iſtoga veoma jeſu potribita, jerbo brez njega mi nikakvo dobro nemoxemo pomisliti, i josſ manje ucſiniti 1. Cor. 3.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 15.

U ono vrime: recſe Jſus Ucſenikom ſvoim: kada dogje uttiſſitelj, kogachu ja poslati vami od Oca, Duha iſtine, koi od Oca izhodi, onche ſvidocſanſtvo izveſti od mene: i vichete

ſvi-

ſvidocſanſtvo izveſti, zasſto od pocſela jeſte ſamnom. Ova govorio jeſam vami, daſe nesmutite. Brez Sinagoga ucſinitiche vas: alli igje ura, da ſvaki, koi ubia vas, ſciniche da sluxbu cſini Bogu. I ovache ucſiniti vami, zasſto niſu poznali Oca, ni mene. Da ova jeſam govorio vami, da kada dogje ura njiova, ſpomeniteſe, jerſam ja rekao vami.

Zasſtoſe Duh S. naziva utiſſiteljom?

Zato, jer on ſve one tiſſi i razgovora, koi progonſtvo podnoſe radi iſtine. Takoje on iſte Aposſtole i oſtale Boxje Svete tiſſio, oni daſuſe pri muki i porazenju veſelili. *Actor.* 11.

Kako Duh S. daje ſvidocſanſtvo Iſukerſtu?

Daje Iſukerſtu ſvidocſanſtvo, ukazujuchi po pripovidaocih daje on Jedinorogjeni Sin Boxji. 1. *Joan.* 5.

Zasſtoje Iſukerſt ſvoima ucſenikom, i oſtalim njiova terpljenje prie naviſtio?

Zato, oni daſe ù vrime terpljenja nesmute.

A sſto jeſte ſebe ſmutiti?

Jeſt prigodu uzeti za ſagriſſiti. Indi, da doſſaſta progonſtva ucſenikom nedadu uzroka za odpaſti, zatoimje Iſukerſt iſta progonſtva pria naviſtio.

Jeſuli xudie ſagriſſili kroz to sſtoſu Aposſtole posmicali?

Jeſu: jerboſu mertvobojſtva pocſinili.

Alliſu oni ſcinili po tomu Bogu ugòditi?

Iſtinaje daſu tako ſcinili; allibiim valjalo bilo te umi iz glave dichi, i pomnjivie iſtinu izviditi, i zato njiove umi veoma doſtojne pokaranja bile jeſu.

Ovako pokaranje na ſebe navlacſe, oni, koi nedohode na nauk kerſtjanski, i zato neznadu ſpaſonoſſne nauke, po koimabiſe imali ſpaſiti. U takvomu pedipſanja doſtojnom neznanju xivu oni, koi ſumnju imadu, poſidujuli oni ſvoja dobra po pravici, ili po nepravdi: alliſe pribojavaju, daim neuzvaljade povratiti, ako pocſmu iſtinu od recſeni dobara iztraxivati.

Zasſto govori Iſukerſt: ovaſam govorio vami, da kada dogje ura njiova, ſpomeniteſe, daſam ja govorio vami?

Toje ucſinio, za uſtanoviti ucſenike ſvoje ù ſvim terpljenjima; jer privigjeni hitci neporazuju toliko koliko neprivigjeni, i mi laſſnje zla ovoga ſvita podnoſimo, kadanoſe po ſstitu znanja oruxamo govori *S. Gergur*. Polak toga njimaje Iſukerſt i jaka progonſtva pria naviſtio, oni da poznadu iſta progonſtva njima da ne neotice, nego po Boxjoj desnici prihode. Cſovik indi po ſvetomu kersſtenju za tu ſverhu poſtaje kerſtjanin, on da ucſi s-Iſukerſtom progonſtva i nevolje podnoſiti, govoribo Cerqvenik: *Sinko, ako ti na sluxbu Boxju priſtupit ocheſs, ſtoj ù pravici i ſtrahu, i pripravi duſſu tvoju na napaſtovanje. Eccl.* 2. 1.

DILLOREDNI NAUCI SMUTNJÈ.

Ova govorio jeſam vami, daſe neſmutite. Joan. 15.

Kakoſe ſmutnja ſtvara?

Stvaraſe po cſinjenju, ili zaderxanju, kojaje tko duxan ucſiniti, iz kojega on privigja, ſvomu da iskernjemu prigodu za ſagriſſiti dati oche.

Kakoſe to dogagja?

Dogagjaſe na mlogo nacſinah, na priliku: kada tko bludne ricſi govori, ili pisme piva, kroz koje privigja,

vigja, dache svog iskernjeg ù necliste misli, jali à ista dilla navesti, i (sstoje joss gorje) kada tko na takva dilla, ili na osvetu druge podbada, buduch dase ta kerstjanskoj ljubavi i pravici protive. I opet grissise grihom smutnje, kada tko drugog brez razbornog razloga od Boxje sluxbe odvracha, ili zaderxaje, kakono i oni, kòi nastoje druge opoiti. *Matth.* 18.

Kako grisse starji po smutnji?

Grisse, kada svojoj dici zle prilike daju, i kadaji pristojno nepedipsaju; joss i kada njinu chud na psovke, kletve, bludnosti, i na ostale opacsine prignutu, sa ssutenjem propusstaju.

Kako grisse oci, iliti: od doma vladaoci?

Grisse, kada svoima domachim i podloxnim ù zabranjeno vrime pripusstaju meso jisti. 2. Kadaji od opacsinstva neodvrachaju, ili za ista opacsinstva nepokaraju svomu po moguchstvu. 3. Kadaji po svojoj priliki, ili hotejnu ù Nedilje i ù Svetkovine od sluxbe Boxje zaderxaju, ili na iste sluxbe ponukovati nenastoje. *S. Maria od Ogniaca* (kako Jakov od vitriaca pisse) razumila jeste, Mater daje njezina na vike prokleta, buduch da domache svoje nie pokarala, kadasu grissili.

Kako grisse Meancxie po smutnji?

Grisse, kada piance i igracse vabe, nji zaderxaju, i nji pomaxu opojne za ucsiniti.

TOMACSENJE
OD PRIBLAGODARNE SVETKOVINE DUHOVSKE.

Datichu vami Duha milostih, i molitve. Zach. 12.

Kakvie ovo dan, to jest: Dan Duhova?

Jeste Dan, ù koino Duh Sveti ù priliki ognjeviti jezikah sverhu Aposstolah dossao jeste, koi s-Ma-

riom Materom Isusovom ù Jerusolimu sloxnoj ù molitvi skupljeni biau. *Actor.* 1.

Zasstose ovi Dan naziva Duhovski?

Ovdi valja zapantiti, da rics *Pentecoste*, od kud Duhovi iziode, kojanoje rics Xudinska, po slovinski izgovara pedeset. Indi ovaj Dan po nauku *S. Jerolyma*, ovakose tomacsi, on daje pedeseti dan, ù koino i Xudie svoje Duhove derxali jesu. *Levit.* 23. 16.

Zasstosu Xudie Duhovsku Nedilju derxali?

Derxalisu za zafalnost sstoimje Bog zakon po Moyssi dao. *Exod.* 20. 1.

Zassto mi kerstjani Duhovsku Svetkovinu derximo?

Derximo za uspomenu i zafalnost, daje Bog po Duhu Svetomu svit prosvitio, i nami po njemu zakon milostih na ovaj dan csinio navistiti. *Actor.* 2.

Kakoseje to dogodilo?

Ovako: posli kadasu Aposstoli Duhom Svetim napunjeni bili, Isukersta i zakon njegov, svima puko m, koi tada xivili biau, navistilisu, i za obsluxenje naredili. *Marc.* 16.

Zasstoje Duh sveti ù drugi dan, to jest: ù Nedilju posli xudinski Duhovah dossao?

Za obznaniti, da novi zakon odma iza staroga slidio jeste. Bogje takogjer hotio, da prissastje Duha Svetoga od Uskersa za pedeset danah produgljise, da Aposstoli xessche za recsenim prissastjem lepte.

Zasstose ù nadvecserje Duhovsko voda za kersstenje, kakono ù nadvecserje uskersno blagosiva?

Za ubavistiti nas, da premako Bog Sin, i Bog Duh Sveti ù Sobstvih razlucseni jesu, nisstanemanje oni ù Boxanstvenoj naravi i bivstvu jedno jesu; i dase obadvojci pristoji dusse ocsistiti; zatose prissasstje Duha Svetoga i kersstenjem naziva. *Actor.* 1.

Od velikog veselja rad prissastja Duha Svetoga, Cerqva ù pocselu S. Mise piva iz pervog Poglavja knji-

ge

ge Mudrosti: Duh Gospondji napunijoje okrug svita. Alleluja, Alleluja, Alleluja. Potverdi ovo Boxe, ssto dillovao jesi ù nami. *Psal.* 76.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi ù danassnji dan serca virnih prosvitljenjem Duha Svetoga naucsio jesi; daj nami ù istomu Duhu pravedna razumiti, i od njegovog utissenja vazdase radovati.

Sstienje Dillah Aposstolskih, Pogl. 2.

Kadase ispunilo bisse dana pedeset, biau svi Ucsenici skupljeni ù jednomu mistu; i ucsinjen bi iznenada s-Neba zuk, kakono prihodechega Duha nagloga, i napuni svu kuchu, gdi biau sidechi. I ukazasseimse razdiljeni jezici kakono oganj, i side sverhu svakoga nji: i napunissese svi Duhom svetim, i pocsesse govoriti razlicsiti jezici, kako Duh Sveti davasse govoriti njimi. A biau ù Jerusolimu pribivajuchi Xudie, ljudi Bogoljubnici od svakoga Naroda, koi pod Nebom jest. A kada bi ucsinjen ovi glas, skupise mlosstvo i pametju smeteno bi, jerbo csujasse svaki od nji, jezikom svoim nji govorechi. I ternjau svi, i csugjause, govorechi: Nisuli evo svi ovi, koi govore, Galileani, i kako mi csusmo svaki od nas jezik nass, ù komu rogjeni jesmo? Parthiani, i Medani, i Elamichani, i koi pribivaju ù Mesopotamii: i Xudii, i ù Cappadocii, Pontu, i Asii, ù Frigii, i ù Panfilii; ù Ægiptu, i ù stranah Libie,

bie, koja jest okolo Cyrene, i prisslaci Rimljani, Xudie takogjer, i po Xudinici, Kretiani i Arabi: Csulismo nji nassih jezici govorechi velicsanstva Boxja.

Zasstoje Duh Sveti pridhodechim sa zukom dossao?

1. Ljudi da njegovo za prissastje serca riprave. 2. Da svi, koi ù Jerusolimu biau, po zuku, na ovo csudo, kakono po zvonu pozvani budu.

Zasstoje Duh Sveti sverhu Aposstolah ù priliki ognjeviti Jezikah dossao?

Za obznaniti, on da dohodi nji za naucsiti, i pripovidaoce za ucsiniti. Jezici bilisu ognjeviti, za ukazati, oni da po svitlosti svoga nauka, vas svit prosvititi oche, i na ljubav Boxju nutarnjim nacsinom uxgati.

Po csemusu Aposstoli ova pokazali?

Pokazalisu po tomu, buduchi dasu svi narodi i puhci ù svoima jezicih nji razumili; pak zatime i Evangjelje ù svekolike jezike po svemu svitu pripovidano jeste bilo.

Sstoje Duh Sveti osobito pri Aposstolih dillovao?

Digaojimje sve bojazljivosti, i objacsaoije tako, da oni sve pogerde nesamo pod nissto derxali jesu, negosuse joss pri njima obradovali, i Isusa propetog brez straha svuda pripovidali jesu.

Ssto ima csovik csiniti, Duba da Svetog primi?

Valja da svoju svist po pravoj pokori ocisti, i k-otomu po prilici Aposstolah, i Divice Marie xestoko moli. *Actor.* 2.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 14.

U ono vrime: Recse Jsus Ucsenikom svoim: Ako tko ljubi mene, govorenje moje obsluxitiche, i Otac moj

lju-

ljubiche njega, i k-njemuchemo dochi, i pribivanje kod njega ucſinichemo: Koi neljubi mene, govorenja moja neobsluxuje. I govorenje, kojeſte cſuli, nie moje: nego onoga, koije poslao mene, Ocſino. Ova govorio jeſam vami, kod vas pribivajuchi. A Uttiſſitelj Duh Sveti, kojegache poslati Otac ù Ime moje, onche vas naucſiti ſvaka, i nadanuche ſvaka vami, kojagod recſem vami. Mir oſtavljam vami, mir moj dajem vami: ne kako ſvit daje, ja dajem vami. Nekaſe neſmuchuje ſerce vaſſe, niti ſtraſſi. Cſuliſte jerſam ja rekao vami; igjem, i dolazim vami. Akobiſte ljubili mene, veſelilibiſteſe zaiſto, zasſto igjem k Ocu, jerje Otac vechi od mene. A ſadaſam rekao vami pervlje nego bude ucſinjeno: Da kada ucſinjeno bude, virujete. Jurve nechu mloga govoriti s vami. Jerje doſſao Poglavica ſvita ovoga: i ù meni nisſta neima. Nego da pozna ſvit, da ljubim Oca. I kakoje zapovidio meni Otac, tako cſinim.

Po

Po csemuse moxe poznati, da tko Boga ljubi?

Poznatise moxe po tomu, kada njegove Zapovidi obsluxuje. *Joan.* 14.

Kojeche dobro Bog ucsiniti onomu, koi ljubav prama njemu u derxanju njegovi zapovidih ukaxe?

Prisveto Trojstvo dochiche k-njemu, i pribivanje kod njega ucsinitiche.

Kako moxe Bog k-nama dochi, i pribivanje kod nas ucsiniti, buduch da on pri svima stvorenjima po svomu bivstvu ocsit i svemoguch jeste?

Tose imade razumiti od novog i sverhunaravnog dillovanja, buduch da Bog csoviku, koiga ljubi, priateljuje, i njega zato svojom milostjom kiti, prosvitljuje, brani, i na sverssenost dovodi.

Zasstose Duh Sveti naziva utisshiteljom?

Rad toga, jer on sve one tissi, koi rad pravde progonstvo podnose. 2. *Cor.* 7. kakono i one, koi puteve kripostih iztraxuju. *Rom.* 8.

Zasstose Svetim naziva?

Jer on dussu csovicsju posvechuje, i njega na dobro ponukuje. 1. *Cor.* 6. 19.

Zasstose naziva Duhom?

Jer kakogod oduha od serca i od ustah jednako izlazi, tako i Duh Sveti od Oca i Sina jedino iziodi, i zatose naziva Duhom Oca i Sina.

Ssto dilluje Duh Sveti kod csovika?

Prosvitljujega iz nutra, da on sve stvari kojenose vire doticsu, i takogjer lipotu kriposti poznaje. On josstere uxgaje csovika, on da ono, ssto za dobro poznaje, traxi, i pokraj toga tu za sverhu udiljujemu svoju milost.

Kolikoje Darovah Duha Svetoga?

Jeste sedam: Mudrost, Razum, Svitovanje, Jakost, Znanje, Bogoljubnost, i Strah Boxji.

TOMACSENJE OD DUHOVSKOG PONEDILJKA.

Rad golemi darovah Duha Svetog, kojenoje on doneo, Duhovskaſe Svetkovina po naredbi Cerqvenoj za dva dana ſadaker slavi. Pocſetak S. Miſe naodiſe doli ù Priblagoj Svetkovini Braſſancſeva.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koiſi dao Aposſtolom Duha Svetoga, udili puku tvomu bogomillog proſſenja izhodak, da onima, koimaſi dao viru, takogjer i mir udiliſs.

Sſtienje Dillah Aposſtolski, Pogl. 10.

U dni one: Ottvorivſſi Petar uſta ſvoja, recſe: Ljudi Bratio, namie zapovidio Goſpodin pripovidati puku, i ſvidocſiti, da on jeſt, koije postavljen od Boga Sudac xivih i mertvih. Ovomu ſvi Proroci ſvidocſanſtvo izvode, dache odpusſtenje griah primiti po Imenu njegovomu ſvi, koi viruju ù njega. Joſs govorechi Petar ricſi ove, pade Duh Sveti ſverhu ſvih, koi sluſſau rics. I zacſudiſſeſe od obrizovanja virni, koi biau doſsli s-Petrom: Zasſto i ù Narode miloſt Duha Svetoga izlita bi. Jerbo cſujau nji da govorau s-jezici, i uzvelicſaju Boga. Tada odgovori Petar: Jedali vodu tko zabraniti moxe, daſe nekerſte ovi, koiſu Duh Sveti primili kakono i mi? I zapovidi nji kerſtiti ù Ime Goſpodina Iſukerſta.

Stain-

Sſtienje (koje iz 10. *Poglavia* Dillah Aposſtolskih uzeto jeſt) ukazuje da Duh Sveti ſverhu ſviu onih doſſao jeſt, koiſu Rics Boxju na Priblagodarnu Svetkovinu Duhovsku sluſſali.

Evangjelje S. Ivana. Pogl. 3.

U ono vrime: Recſe Jſus Nikodemu: Takoje Bog poljubio ſvit, da Sina ſvoga jedinorogjenoga dadde: da ſvaki, koi viruje ù njega, nepogine, nego da ima xivot vicsnji. Jerbo neposla Bog Sina ſvoga na ſvit, da ſudi ſvit, nego daſe ſpaſi ſvit po njemu. Koi viruje ù njega, neche biti ſugjen: à koi neviruje, jurve odſugjen jeſt: Zasſto neviruje ù Ime jedinorogjenoga Sina Boxjega. A ovo jeſt ſud: jerje ſvitloſt doſsla na ſvit, i poljubiſſe ljudi vechma tmine, nego ſvitloſt: Jerbo biau zla dilla njiova. Svakibo koi zlo cſini, nenavidi ſvitloſt, i nedolazi na ſvitloſt, daſe nepokaraju dilla njegova. A koi cſini iſtinu, dolazi na ſvitloſt, daſe ocſituju dilla njegova, zasſto ù Bogu ucſinjena jeſu.

Po-

Po cſemu moxemo mi veliku ljubav Boxju prama nama ljudma izmiriti?

Po tomu, da on nama poljubljenoga i Jedinorog-jenoga Sina ſvoga ne ſamo za Naucſitelja, nego joſs na najpogerdniu ſmert dao jeſte.

Bivali onaj ſpaſen, koi ù Iſukerſta viruje?

Biva, alli valja znati, daſe ovdi po viri takova razumi vira, kojano po ljubavi dilluje; jer prazna vira, diavaoska jeſt vira, govori *S. Anſelmo.*

Kakoſe ima ovo razumiti, da Bog Sina ſvoga nie poslao, da on ſvit ſudi, koino nisſta nemanje xivi i mertvih Sudac jeſte?

Toſe ima razumiti od njegovog pervog priſſaſtja, kojeſeje ſamo rad toga dogodilo, Iſukerſt da griſsnike ſpaſi. 1. *Tim.* 1. 15.

A zasſto polak toga mlogi bivaju odſugjeni i' prokleti?

Zato, jer oni Iſukerſta pravu ſvitloſt, kakoſu mlogi Xudie cſinili, i joſs mlogi iſprazni kerſtjani cſine, odbacuju, to jeſt: njegov nauk pod nisſto derxe, i vechma grihe ljube, koiſe ovdi po tminah razume, buduch daſe navlaſtito ù skrovitu obicſaju cſiniti.

Nenazivaliſe Duh Sveti takogjer i ſvitloſtjcm?

Naziva: jere on iz nutra naſſa ſerca proſvitljuje po njegovoj miloſti, mi ſva da jako virujemo; i kakogod naravna ſvitloſt nas iz tminah vodi, tako nas Duh Sveti ſvoima po miloſtima iz skoro neizbrojeni, pogibilih griſsnoga ſvita na vikovicsnje ſpaſenje, izvodi. Pſal. 142.

Zamaſsni uzroci, zasſto i opet cſovik valja da Boga ljubi.

Takoje Bog ſvit poljubio. *Joan.* 3. Jerbotje Bog ans pozrio, kadano nas joſs nie bilo, i nasje ljubio, kojemu mi niucſemu nemogosmo zafaliti. I sſtoje ſaviſſe, kad mi joſs njegovi nepriatelji bismo, nas

za

za odkupiti, on ſvoj xivot poſtavio jeſte. *S. Bernardo* govori: Ako mi ljubimo onoga, koi nam izgubljeni vid, ili csuvenje i opet povrati, ili ulomljenu nogu, jali ruku izlicsi; zasſto mi nebi Boga ljubili, koi neſamo nami uda dao, nego joſs odviſſe njih poſaſtavljanje i uregjenja udilio jeſte? Ako ljubimo onoga, koi miſto nas ſebe ù pogibio ſtavi; zasſto mi nebi Boga ljubili, koino za nas neſamo ù pogibio, nego i ù najpogerdniu ſmert ſebe daoje? O csovicsſe! kako ti nebi ljubio onoga, koinoje Angjele za tvoje csuvanje, Sunce, Miſec, i zvizde tebi da ſvite, zemlju, da na njoj pribivaſs, na njoj daſe rahniſs i razveſeliſs, zvirine toliko ù zraku i vodi, koliko na zemlji za tvoju rahnu ſtvorio jeſte?

Bogte rahni, i ſvaki csas brani skoro od neizbrojeni pogibili. Onte uzderxaje, da neotigjeſs ù nisſto. Sva kojaſu pod tobom, i ſverhu tebe, taje Bog za tvoju sluxbu tebi za ljubav ſtvorio, pak ti njega ſverhu ſvega nebi ljubio?

Bogje, koiſe ſvima tvoim grihom ſmiljiva. Koi ſve tvoje slaboſti kripi; koi tvoj xivot od ſmerti izbavlja. *Koite kruni ù miloſergju i pomilovanju. Pſ.* 102.

TOMACSENJE OD PRIBLAGODARNE SVETKOVINE PRISVETOGA TROJSTVA.

Svetkovina ova slidi odma iza Duhova; jer Aposſtoli kakoſu po Duhu Svetomu ù nauku proſvitljeni i pokripljeni poſtali, ocsito pripovidati, i ù Ime Priſvetoga Trojſtva kerſtiti zapocsſeli jeſu, zatoje najpervia i najslavnia Svetkovina, iz megju ſviu oſtali godiſsnji Svetkovinah.

Zasſtoje najslavnia Svetkovina?

Zato, jer ſve oſtale od ove ſvoje pocsſelo imadu.

Zas-

Zasſto mi derximo ovu Svetkovinu?

Derximo zato, daſe mi Priſvetomu Trojſtvu zafalni ukaxemo, kojegano ſvako ſobſtvo za naſſe ſpaſenje nasje pomochi hotilo. Jerbo, Bog Otac nasje ſtvorio, Bog Sin nasje odkupio, i miloſti kripoſtna za dillovanja nami jeſte zasluxio. Bog Duh Sveti doſſaoje nas za posvetiti, i naucſiti, mi kakoſe s-miloſtima sluxiti, i takogjer prama ſvima protivsſtinama objacſati imamo.

Zasſtoſe ova Svetkovina nederxi kako oſtali blagi dnevi?

Zato, jer Cerqva pokazuje, da ona nie vridna zadoſta Dan ovi Svecſani proslaviti.

DILLOREDNI NAUCI

Od kripoſti i napridka blagoſova ú Ime Priſvetoga Trojſtva.

Mlogi govore: ù Ime Oca, i Sina, i Duha Svetoga; alli nerazume kripoſt, koju ovaj blagoſov ù ſebi uzderxaje, zato velim daje ova:

U Ime miſto Priſvetog Trojſtva, po Trojſtva naredbi, s-njegovim dobro hotenjem, po njegovom blagoſovu, ù kripoſti njegovoj, s-njegovom pomochom, i dillovanjem, pod njegovim zasſtitom i branjenjem, ja ovo, ili ono dillovanje pocſimam.

O kolikocheſe ugodno umiruchemu dogoditi, kadmu njegova ſviſt ukaxe, on daje za ſvoga xivota ſva ſvoja cſinjenja, kakonoti rukodilnoſti, jiſſcha i picha, opocſivanja i bdenja ù Ime ovo cſinio jeſte.

Na falu i slavu Priſvetoga Trojſtva Cerqva ù pocſelu S. Miſe piva *Tob.* 12.

Blagoſovljeno budi Sveto Trojſtvo, i nerazdiljeno jedinſtvo. Slavichemoga, jerje s-nami miloſergje ucſinio. Falimo Oca, i Sina, i Duha Svetoga: falimo

mo i sverhu uzdicsimo svako vrime. Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu: kakoje bilo ù pocsetak, sàda, i vazda, i ù vike vikah, Amen.

(Ovu molitvu izreci danas devet putu na posstenje Trojstva Prisvetoga.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! koisi dao slugama tvoim ù ispovidanju prave vire, Trojstva slavu poznati, i ù moguchstvu velicsanstva poklonitise jedinstvu; molimote; da po iste vire stanovitosti, od sviu vazda protivnostih obranimose. Po Isukerstu Gospodinu nassemu, Amen.

Epistola S. Pavla Aposstola Rimnjanom, Pogl. 11.

O visino Bogastva mudrosti, i znanja Boxjega, kolikosu neuffatljivi sudi njegovi, i nenassastljivi putovi njegovi! jerbo tkoje poznao chuchenje Gospodinovo? Jli tkoje vichnik njegov bio? Jli koije pervi dao njemu, i vratichemuse? Zasstobo od njega, i po njemu, i ù njemu svakolika jesu: njemu slava i posstenje ù vike, Amen.

Neiziskuj domissljato sude Boxje, krossto, i zassto on ovo, ili ono csini, jali pripussta, dase csini, i dogagja; buduch dasu Sudi Boxanstveni nedokucseni, i putevi njegovih naregjenjah nedospiveni i neiznassasti jesu. Ako S. *Pavao* chuchenje Boxje nie dosegao, koliko manje mi ubogi i neumni zemlje cervichi dosechi moxemo? Oni, koi domissljato sude Boxje iztraxuju, opchenim nacsinom ù grih upadaju, kakono i ù neufanje, pak postanu sa svime nevirni. Ako-

je

je Bog drugomu viſſe, nego tebi dao, procini, ti da njemu nisſta niſi prie dao, radi cſegabi on duxan bio tebi povratiti. Budi s-onime zadovoljan, sſtotie Bog dao: pakſe s-onime upravno vladaj, i takocheſs ſpaſen biti.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 28.

U ono vrime: Recſe Jſus Ucſenikom ſvoim: Dana jeſt meni ſvakolika obłaſt na Nebu, i na zemlji. Poſſavſſi dakle ucſite ſve Narode: Kerſtechi nji ù ime, Oca, i Sina, i Duha Svetoga: Ucſechi nji obsluxivati ſva, kojagod-ſam zapovidio vami. I evo ja ſvami jeſam po ſve dneve, tia do skoncſanja ſvita.

TOMACSENJE
OD SVETOGA SACRAMENTA KERSSTENJA.

Jeli kersſtenje Sacramenat?

Jeſte: jer po njemu cſovik dobiva miloſt Boxju po vigjenomu, od Iſukerſta poſtavljenomu zlamenju. Matth. 28.

Kojeje to vigjeno zlamenje, po kojemu cſovik miloſt Boxju dobiva?

Jeſte triputa s-vodom polivenje, kojeno ù Ime Trojſtva biva, i ravno imadeſe izrèchi.

Ssto dilluje miloſt pri cſoviku?

Dilluje ovo, on da po vodi i Duhu Svetomu od griha, kogasmo mi od pervi roditeljah Adama i Eve basstinski primili, joss i od ſviu oſtalih griah, akoje tko ucſinio, ocſiſschen, i tako iz nova duhovnim nacſinom porogjen, za Boxanſtvenoga ſina, joss i za Iſukerſtovog basſtinika primljen biva. *Joan.* 2. *Rom.* 8.

Od kolikoje verſtib kersſtenje?

Jeſte od tri verſte duh, voda, i kerv, i ova troja jedno jeſu (razumi po dillovanju) 1. *Joan.* 5.

Sſtoſe po duhu razumi?

Razumiſe podpuna prama Bogu ljubav, kojano xelju pridruxuje ſve za ſpaſenje potribe i pomochi s-naſtojanjem za nachi. *Vodaje* obicſajno kersſtenje. *Kervje*, kada tko za ljubav Boxju kerv prolię, i ù njoj kersſten poſtaje.

TOMACSENJE
OD PERVE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocſelu S. Miſe slaviſe miloſergje Boxje iz *Pſ.* 12. Goſpodine! ù tvoje miloſergje ufaoſam: uzradovaloſeje ſerce moje ù Spaſenju tvomu: pivachu Goſpodinu, koi dobra dao jeſt meni. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koiſi ſviu jakoſt, koi ute, uſaju, usliſſaj miloſtivno pomolenja naſſa; i jer brez tebe nisſta nemoxe slaboſt cſovicſanska: udili pomoch miloſti tvoje, da ù izverſſivanju Zapovidih tvoih voljom i dillovanjem tebi ugodimo. Po Goſpodinu &c.

Epi-

Pridragi: Bog ljubav jest. U ovomu prikaza-se ljubav Boxja ù nami, jere Sina svoga jedinorogjenoga posla Bog na svit, da xivemo po njemu. U ovomu jest ljubav: ne kako dasmo mi ljubili Boga, nego jerje on pervo poljubio nas, i posla Sina svoga oprosstenje za grihe nasse. Pridrazi, akoje tako Bog poljubio nas: i mi imamo jedan drugoga ljubiti. Boga nitkor nie vidio nigdare. Akose budemo ljubiti megju sobom, Bog ù nami pribiva, i milosćha njegova ù nami sverssena jest. U tomu poznajemo da ù njemu pribivamo, i on ù nami: jerboje od Duha svoga dao nami. I mi vidismo, i svidokujemo: Daje Otac poslao Sina svoga Spasitelja svita. Tkogodir ispovidititi bude da Isus jest Sin Boxji, Bog ù njemu pribiva, à on ù Bogu. I mi poznasmo: i virovasmo milosti, koju ima Bog ù nami. Bog ljubav jest, i koi pribiva ù ljubavi, ù Bogu pribiva, à Bog ù njemu. U ovomuje sverssena milost Boxja s-nami: da uffanje budemo imati ù dan sudnji: jere kako on jest, tako i mi jesmo na ovom svitu. Strah nie ù ljubavi: Nego prava ljubav izgoni vanka strah: jere strah muku ima. A koise boji, nie sverssen ù ljubavi. Mi dakle ljubimo Boga, jerje Bog pervo poljubio nas. Akobi tko rekao, da ljubim Boga: à brata svoga zlobiti bude, laxac jest. Jerbo koi neljubi brata svoga, koga vidi, Boga koga nevidi, kako moxe ljubiti? I ovu zapovid

imamo od Boga: da, koi ljubi Boga: bude ljubiti i brata ſvoga.

Aposſtol zaktiva, daſe ſvi s-ljubavjom oruxaju, jerbo koi pravu ljubav ima, onaj iſtoga Boga imade, buduch da Bog naſs ſama ljubav jeſte. Iz ove ljubavi onje nami ſvoga Jedinorogjenoga Sina Iſukerſta dao, koinoje narav naſſu cſovicſansku uzeo, mi da ù Iſukerſtu, à Iſukerſt ù nami pribiva. Joſs i drugi plodi imadu, koi od ljubavi iziode. Tko pak Boga i iskernjeg ljubi, moxeſe slobodno uzdati, on dache Iſukerſta miloſtivog Suca imati.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 6.

U ono vrime: Recſe Jſus Ucſenikom ſvoim: budite miloſerdni, kako i Otac vaſs miloſerdan jeſt. Nemojte ſúditi, i nechete biti ſugjeni: Nemojte oſugjivati, i neoſuditeſe: Odpusſtajte, i odpuſtivamſe: dajte, i dacheſe vami: Miru dobru, i nagnjetenu i ſterpanu, i ſverurazlivajuchu datiche ù krilo vaſſe. S iſtom iſtinito mirrom, s kojom izmirite, oche vami odmireno biti. A govoraſſe njimi i priliku: Jedali moxe slip slipca voditi? Necheli obadva ù jamu upaſti? Nie Ucſenik nad Mesſtrom: da ſverſſenche ſvaki

biti,

biti, ako bude kako Mesſtar njegov. A sſto gledaſs slamicu ù oku brata tvoga, à gredu, kojaje ù oku tvomu, nerazmiſsljaſs? Jli kako moxeſs rechi bratu tvomu: Brate, puſti nekati izvergnem slamicu iz oka tvoga, ti ſam nevidechi gredu ù oku tvomu? Licumircſe, izvadi pervo gredu iz oka tvoga, i tadacheſs pogledati da iznimiſs slamku iz oka brata tvoga.

Budite miloſerdni, kako i Otac vaſs miloſerdan jeſt. Ovdiſe nami dilla miloſerdja priporucſuju; rad toga mi imamo dobroſtivi prama naſſima iskernjima biti, kakono mi xelimo, daſe Bog prama nama ukaxe; Bogje dobroſtiv prama nami, i cſeka na izpravljenje naſſeg griſsnog xivota; on nas i opet ù ſvoju miloſt prima, kadaſe mi njemu utecſemo. On nami prasſta, on nam dobra ukazuje. On ù iſtinu i kara po miri pomanjkanja, alli i placha naſſa zasluxenja. To pak iſto mi imamo naſſima iskernjima cſiniti. Uſati valja, daſe iskernji od zla moxe na dobro obratiti. Nepriateljom pak valja mlogovoljno oproſtiti. Joſsje i duxnoſt naſſa, mi daſe dobroſtivi prama ubogim i potribitim ukaxemo.

Nemojte ſuditi, i nechete biti Sugjeni?

Dva Sugjenja Iſukerſt ovdi zabranjuje, to jeſt: nerazborno ſugjenje, kojeno od ſame ſumnje, brez ikakvog temelja biva. Drugoje prikoredno ſugjenje, kada tko iskernjeg ſudi, za koje nie poſtavljen. Indi, pervo naſſe naſtojanje ima biti, mi daſe za nas iſte brinemo. Bog pak nie nas naredio, mi da

tugja pomanjkanja razſugjujemo; jer po ſvidocſanſtvu S. Pavla: Stoji, ili upada sluga, ſvomu Goſpodinu. *Rom.* 14.

Odpusſtajte, i odpuſtivamſe.

Iſukerſt ovdi ugovor ſtavlja ovaki: Naſſiſu nepriatelji nas, à mismo Boga uvridili. Mi ſvaki dan ù Ocſenaſſu molimo: *Odpuſti nam duge naſſe, kako i mi odpusſtamo duxnikom naſſim.* Indi, kakogod mi krivicah naſſi po griſih Bogu ucſinjenih odpusſtenje isſtemo, tako valja da i mi, nepriateljom ſvekolike nepravde mlogovoljno oproſtimo, i to prasſtanje imade ſercſano biti. Jer kako *S. Chryſoſtom* piſſe: Nie zadoſta, da ti onoga, koiteje uvridio, nepogergjujeſs, ù ſercu pak vazda noſiſs omrazu na iſtoga; pacſe: necheſs ni pogledati na njega. Alli imaſs znati, daſe ni Bog takvima neche ſmilovati. Oproſti dakle ſveſerdno pogerdenja tebi ucſinjena, pakcheſs i ti tvoji od griah od Boga oprosſtenje zadobiti.

S iſtom mirrom, s-kojom izmirite, ochę vami odmireno biti.

Placha za naſſa zasluxenja vazdaje kod Boga ſaviſsja; pokaranje pak po krivici izmireno jeſte. Mudri ù S. Pismu govori: *Po koima tko griſſi, po onimache pokaran biti. Sap.* 11. *Samſonuſu* Filiſtei ocſi izvadili, i to jerje na krivoboxke xene nepriſtojno ſvoje ocſi upravio bio. Ovdiſe bludnici, lakomci, kamatovci, ſerdioci, i oſvetioci, koino ſvoima opacſinama uzdu razpusſtaju, imadu zaſtiditi, kano da ù nebeſi neima Suca, koi ſudi, i kano da neima mukah, kojeſu ù paklu za nepokorne pripravite.

Moxeli slip slipca voditi?

Upitivanje ovo, kojeje Iſukerſt ovdi izrekao, nas ù tomu ſvituje; niko da neima ſvog iskernjega ſvitovati, ucſiti, ponukovati, ili pokarati, ako on kano Mesſtar ù recſenim kripoſtima nie ſverſſen, od ko-

kojeg pomanjkanja on drugog krivi. Jer buduch da ucsenik nie sverhu messtra, nego po prilici messtra svoga sudi, i dillovanja upravlja, rad toga messtar ima biti sverssen, da jedan slipac drugog slipca nevodi. Smija vridno jest, kada jedan slipi drugog slipog vodi brez poserchanja i naboja, i kada jedan gluhi drugomu gluhomu stvar vridnu prikazuje, kojano od drugog gluhog nemoxe razumljena biti. Tako i ponukovanja onoga, koi druge svituje, nekoristna bivaju, kadase ponukovac ù istima chuti. Indi, izvadi prie trun iz ocsiu tvoji, za mochi zatime vecha pomanjkanja tvoga iskernjega dichi.

TOMACSENJE

Od Priblage Svetkovine Tila Isusovog, zvane: *Brassancsevo.*

Buduchi Cerqva katolicsanska ù ovoj Priblagoj Svetkovini Svetotajstvo Tila i kervi pod verstom kruha i vina nassega Spasitelja prikazuje, rad toga slidi pitanje.

Zasstoje ovo blagodarstvo ù ovi Csetvertak naregjeno?

Najpervo zato, jer Cerqva katolicsanska ù Csetvertak velike Nedilje muku Isukerstovu promissljaje. 2. Jer ù ovo vrime, posli kada Aposstoli po Duhu Svetomu prosvitljeni i naucseni jesu postali, pocseloje ovo veliko Svetotajstvo sliditi, i pravovirnim udiljivatise. *Actor.* 2. 24.

Tkoje ovu Priblagu Svetkovinu naredio?

Sveti Toma od Aquina ukazuje, da Papa ovoga Imena *Urban csetverti* recsenu Svetkovinu oko Godine Isukerstove 1262. naredio jeste.

Zasstose danas Procesioni obicsaju svuda derxati?

Najpervo rad toga, mi da Isukerstu posstenje povratimo, kojenomuje pri n'egovoj muki uzeto bilo. 2. Za zafaliti Bogu za naregjen'e ovoga Prislavnoga Sacramenta, po nauku *S. Tridentinskoga Sabora. Sess.* 13. *c.* 6. 3. Mi da viru nassu ocsito ispovidimo, i Poluvirnike zastidimo.

Imadeli i to temelj ù S. Pismu, dase sa Svetim Sacramentom obhodi?

Ima: i toje stanovito po korablji Boxjoj prilikovano bilo (ù kojoj nebeska rahna, manna zvana, kojanoje ovaj Sacramenat prilikovala, zapostavljena bila jest) koju korablju David i Salomun s-velikim proslavljenjem jesu primisstali. 2. *Reg.* 6. 3. *Reg.* 8.

Cerqva Sveta ù pocselu S. Mise radostivno danas od ovoga Sacramenta piva, sstoje pria toga David ù Duhu pivao:

Rahnioje nji od pretilosti usiva, i iz stine meddom nasitijoje nji. Uzradujtese Bogu, pomochniku nassemu, i veselitese Bogu Jakobovu. *Psal.* 80.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koisi nam pod Svetotvorjem csudnovatim, uspomenu tvoje muke ostavio; dopusti molimote: nami tako Tila i kervi tvoje otajstva sstovati, da plod odkupljenja tvoga vazda ù nami ochutimo. Koi xiviss &c.

Episstola B. P. Aposstola Korinthianom, 1. *Pogl.* 11.

Bratjo, jasam stanovito uzeo od Gospodina, sstosam i pridao vami: Jere Gospodin Isus, ù kojuse noch pridavasse, uze kruh, i fale uzdajuch, razlomiga, i recse: uzmite, i blagujte. Ovo jest Tilo moje, kojechese za vas pridati:

Ovo-

Ovo csinite na uspomenutje moje. Takogjer i Csassu, pokle vecsera, govorechi: Ova csassa novoga Zakona jest ù Kervi mojoi: Ovo csinite, kolikogodir puta budete piti, na moje uspomenutje. Kolikogodirbo puta uzblagujete Kruh ovi, i csassu uspiete: Smert Gospodinovu navisstivachete, dokle pride. I zato, koigodir bude blagovat od Kruha ovoga, ili piti bude Csassu Gospodnju nedostojno: krivac bude Tilu, i kervi Gospodinovoj. Neka iskussa dakle sam sebe csovik, i tako od Kruha onoga blaguje, i od Csasse pie. Jere koi blaguje, i pie nedostojno, osugjenje sebi blaguje, i pie; neprocinjujuchi Tilo Gospodnje.

Sveti nas *Pavao* svituje, daje Isukerst pri vecsernjom dobu, pria negoje izdan bio, kruh ù svoje ruke uzeo, Ocu svomu nebeskomu zafalio, i izrekao jeste: uzmite, i blagujte, ovoje moje tilo, kojeche za vas pridano biti. Na isti nacsin uzeoje kalex, izrekavssi: Ovi kalex jeste novoga zakona ù mojoj kervi. Pri ovomu otajstvu mise imademo muke i smerti Isukerstove spomeniti. Zafali Isukerstu na naregjenju ovoga Svetotvorja, i pivaj Pismu: *Fali Sionu Spasitelja &c.*

Tko pak nedostojno blaguje, i pije, onaj jide i pie sebi odsugjenje, jerbo neprocinjuje, niti razlucsuje Tilo Gospodnje od ostali jizbinah. 1. *Cor.* 11.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 6.

U ono vrime: Recse Jsus mlosstvom Xudinskim: Puth moja ù istinu jest jistie, à Kerv moja doisto jest pitje.

Koi

Koi blaguje Puth moju, i pie Kerv moju, pribiva ù meni, à ja ù njemu: Kakomeje poslao xivuch Otac, i ja xivem cicha Oca: I koi blaguje mene, i onche xiviti cicha mene: Ovoje Kruh, koije s-Neba ſiſſao. Ne kakò blagovaſſe Oci vaſſi Mannu, i umerliſu. Koi blaguje Kruh ovi: xiviche ù vike.

Zasſto govori Iſukerſt: Tilo mòje ù iſtinu jeſt jisſche?
Toje on Xudiama naviſtio, pria negoſeje dogodilo, da pak zatim, kadaſe ù dillo ſtavi, i oni cſuli budu, njegovo da tilo pod verſtom kruha njima, i oſtalima udilјivano bude, oni da viruju, i zato ſpomenuſe, on dajimje pria naviſtio. *Joan.* 14. 29. *i* 16. 4.

Kakoſe ima ovo razumit: koi blaguje puth moju, i pie kerv moju, pribiva u meni, à ja ù njemu?
Ovako: da onaj, koi Iſukerſta doſtojno prima, neſamo po poſvechujuchoj miloſti s-njimeſe ujedinjuje, nego joſs po nauku *S. Cyrilla*, takogjer rodjaſtvo s-njime zadobiva, buduch daſe njegova puth i kerv s-naſſom ujedinjuje, tako, da Iſukerſt ù nami, á mi ù Iſukerſtu zaoſtajemo.

Zasſto govori Iſukerſt: kàkomeje poslao xivuch Otac, i ja xivim cicha Oca?
Za razumiti po nauku *S. Augiſtina*, i *S. Ambroſie*, i oſtali, da kakogod cſovicſanſtvo s-Boxanſtvom ujedinjeno prisſchno jeſte, i vikovicsnji xivot imade, mi takogjer rad s-jedinſtva s-njegovim tilom, vikovicsnji xivot uſati imamo.

Zas-

Zasſto govori Iſukerſt: ovoje kruh, koije s-neba ſiſſao?

Daje nami na zuanje, da S. Sacramenat Otara, ù kojemuno nami pod verſtom kruha Tilo Iſuſovo udiljujeſe, jeſte kruh, koinoje po Manni, iliti kruhom nebeskom, koi Sinovom Izraelskim ù puſtinji iz nebeſah davan jeſte, prilikovan biſſe, buduch da Tilo Iſukerſtovo rad ujedinjenja s-Boxanſtvenom naravjom, takogjer nami nebeſa otvara. *Exod.* 16.

Zasſtoſe i joſs Tilo Iſukerſtovo pod verſtom kruha, nebeskomu kruhu prilikuje?

To biva rad razlicſiti uzrokah. Jer *najpervo*, kakogod Sinovi Izraelski ù Manni, iliti kruhu nebeskomu ſvaku slaſt imali jeſu, kojuſu ſamo zamisliti mogli; tako i mi ù ovomu Svetomu Sacramentu imamo ù Iſukerſtu ſve, ſsto mi za dobitje ſpaſenja moxemo zamisliti. 2. Kakogod od oni, koiſu Mannu brali, premakoimſe cſinjaſſe da jedan od drugoga viſſe jeſte nabirao, ſaſvim tim nie viſſe imao nego onaj, koi manje nabirao jeſt. Takvu vlaſtitoſt imade i ovaj S. Sakramenat, premda jedan vechu verſtu prima, nego drugi, ſaſvim tim neprima viſſe od drugoga, buduch da ſvaki iz megju nji Tilo Iſuſovo prima. 3. Kakogod xudie ù kripoſti kruha nebeskoga ù zemlju obechanja izifsli jeſu, tako i mi s-ovim Svetim Sacramentom pokripljeni hodimo k-nebeſam.

Zasſto Iſukerſt nadoſtavlja: Ne kako blagovaſſe Oci vaſſi, i umerliſu?

Ovdi valja dobro uvicsbati ſsto *S. Auguſtin* ucſi, da naſſi Oci ù puſtinji, kadaſu Mannu, iliti kruſſac nebeski blagovali, takogjer ù prilici, iliti zlamenju Sveti Sacramenat Otara blagovali jeſu. Oci alli Farizeah, koi blagovali biſſe, radi ſvoji griah ſmertjom vikovicsnjom umerliſu; i to ſtanovito radi toga, jertoſuſe griſsnima xudiama ù opacſinſtvu izjednacſili bili. Oſtali pak, kako Moyſia, Aaron, i Finees, i joſs mlogi dru-

drugi takogjersu blagovali, i nisu umerli, govori recseni Sveti. Zassto, on upituje? Jeresu oni razumili, ssto kruh nebeski duhovnim nacsinom zlamenovasse; indi za njimesu duhovnim nacsinom gladovali, i duhovnim nacsinom jesuga uxivali, za nasititise istim nacsinom duhovnim. Dakle izgovarajuchi Isukerst gori recsene ricsi, hotioje nas opomeniti i naucsiti, mi da ovi Sveti Sacramenat s-csistim sercem primamo, za mochi po njemu xivot vikovicsnji zadobiti. *c. 26. in Joan.*

TOMACSENJE OD DRUGE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Na pocselu S. Mise, probudi s-Misnikom sinovsko pouzdanje k-Bogu iz sedamnaestoga Psalma:

Ucsinjen jest Gospodin branitelj moj, i izveomeje ù ssirinu: spasenameje ucsinio, jereje hotio mene. Ljubichu tebe Gospodine jakosti moja: Gospodin tverdina moja, i utocsissche moje, i osloboditelj moj. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Ucsini, molimote Gospodine! mi da strah i ljubav tvoga Svetoga Imena vazda imademo: jerbo ti one nigda od tvoga branjenja nezapusstass, koje ù temelju tvoje ljubavi utvergjujess. Po Gospodinu &c.

Epistola B. Ivana Apostola. 1. *Pogl.* 3.

Pridragi: Nemojtese csuditi, ako vas zlobi svit. Mi znamo dasmo prinessení od smerti na xivot. Jere ljubimo brachu. Koi neljubi,

pri-

pribiva ù smerti: svaki, koi zlobi brata svoga, uboica jest. A znate da svaki uboica neima xivota vicsnjega ù sebi pribivajuchega. U ovomu poznasmo milosschu Boxju, jere on dussu svoju za nas postavi: i mi imamo za brachu dusse postaviti. Tko bude imati blago ovoga svita, i viditi bude brata svoga potribu imati, i zatvori serce svoje od njega, kako ljubav Boxja pribiva ù njemu? Sinci moji, neljubimo ricsju, ni jezikom, nego dillom i istinom.

Mlogi ljudi po vlastitoj ljubavi zaslipjeni, scine, da ljube Boga, kadano s-knjixicom ù Cerqvu polaze, i izvanski nike plemenite molitve izgovaraju, koi pokraj toga na svoje iskernje zlobu nose, i nji progone; koi grih s-istim ubojstvom izjednacsujese, i rad toga njina molitva isprazna i nekoristna jeste. Tkobo svoga brata neljubi, koga vidi, kako moxe takvi Boga ljubiti, koga nevidi? *Joan.* 4. 20. Izkussanje ljubavi Boxje, po ljubavi iskernjega posvidocsujese.

Po csemu moxe csovik poznati, da on svoga iskernjega pravo ljubi?

Iz dillah milosergja; jer tkobi imao blaga ovoga svita, i vidiobi brata svoga nevolju terpiti, pak zatvori prid njim serce svoje: kako pribava ljubav Boxja ù njemu? 1. *Joan.* 3. 17.

Nas od nemilosergja za odvratit, onaj ù paklenomu plamenu vapiuchi bogatac prid ocsi nami stavljan biva. *Luc.* 16.

Evang-

Evangjelje S. Luke, Pogl. 14.

U ono vrime: Recſe Jſus Farizeom Priliku ovu: Cſovik niki ucſini Vecſeru veliku, i zazva mloge. I posla slugu ſvoga, ù vrime vecſere rechi zvanim da pridu; jere jurve pripravna ſu ſvaka. I pocſeſſe ſvi zajedno izgovaratiſe: Pervi recſe njemu: Seloſam kupio, i potribu imam izachi, i viditiga; molimte imajme odgovorena. A drugi recſe: Kupioſam pet jarama volova, i idem kuſſati nji: molimte, imajme odgovorena. A drugi recſe: xenuſam doveo, i zato nemogu dochi. I povrativſſiſe sluga, dokaza ova Goſpodaru ſvomu. Tada raſerdivſſiſe Otac obitili, recſe slugi ſvomu: Izigji berzo na tergovisſta, i ulice grada: i uboge, i mlohave, i slipe, i rome uvedi ovamo. I recſe sluga: Goſpodine, ucſinjenoje kakoſi zapovidio, i josſte miſto jeſt. I recſe Goſpodin slugi: Izigji na puteve, i plotisſta: i uſiluj uliſti, daſe napuni kucha moja. A vami govorim: da ni jedan ljudi onih, koiſu zvani; neche okuſiti Vecſere moje.

Sſtoſe

Sſtoſe ruzumi po velikoj vecſeri?

S. Gergur govori, daſe po njoj razumi nebeska slava.

Zasſtoſe pak nebeska slava prilikuje jednoj vecſeri?

Rad toga, jer kakogod iza vecſere vech nisſta nezaoſtaje, tako posli nebeske slave nisſtaſe viſſe neima izcſekivati. Cſovik, koije vecſeru pripravio, jeſte Iſukerſt, koinoje po ſvojoj muki nami slavu nebesku zasluxio. Ura pozvanja, jeſte ura njegovoga priſsaſtja, ù kojunoſeje slava nebeska priblixala. *Matth.* 32. Ura pak pozvanja traji tia do ſverhe ſvita, i zatoſe ono vrime naziva poslidnjom urom. Joan. 2. Koiſu poslani za pozvat, jeſu bili Sveti Aposſtoli, i tako dalje ſvi Nancſitelji tia do skoncſanja ſvita.

Koiſe razume po onima, koiſuſe odgovarali?

Po onomu, koije ſello kupio, razumeſe oholi; po onomu, koije kupio pet jarama volova, lakomci; po onomu, koije xenu doveo, i zatoſeje izgovarao, da nemoxe dochi, razumeſe bludnici: jer tilesne sliparie ſaſvime od Boga odvrachaju. I zato oni, koiſu od Boga pravom virom proſviltjeni, joſs i ſa Svetima Sacramentih provigjeni bili, ſebe za izgovoriti, takova ponukovanja Boxanſtvenih miloſtih nektivſſi primiti, Bog ſvoje naucſitelje razſſiljaſſe, i cſinjaſſe uboge, koiſu brez zakona bili, zazvati; slabe, koi ſverhu naravne miloſti niſu imali; slipe, koi brez vire biſſe; rome, koi dobra dilla zaoſtavljaſſe.

Zasſto Sſiljaſſe Goſpodin Bog na ulice, i plotisſta?

Zato, da ſvi razume, koliko xeljuo Bog ſviu ſpaſenje zaktiva, 1. *Tim.* 2. 4.

Sſtoſe razumi po ulicah i plotisſtih?

Neznaboxke i nevirnicske derxave, ù koimano à proſſa ſta navlaſtito vrimena pribivali jeſu; i koja s-plotisſtih obkoljena bivau.

Kako nas usiluje Bog k-spasonossju?

Po ubosstvu: pogerdama, bolestima, nevoljama. Indi, spanti, da protivsstine nami za spasenje ù pomoch jesu.

TOMACSENJE OD TRECHE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocsetu S. Mise moli s-Misnikom kakono izgubljena ovcsica. Psal. 24.

Pogledaj na mene, i smilujse meni Gospodine: jere jedini i ubog jesam ja: vidi poniznost moju i trud moj: i odpusti sve grihe moje Boxe moj. K-tebisam Gospodine uzdigao dussu moju: Boxe moj ù tebese uzdam, dase nezastidim. Slava Ocu, i Sinu &c.

Molitva Cerqvena.

Boxe! branitelju onizju, koi ute ufaju, brez koga nissta stalno, nissta nie Sveto: uzmloxaj milosergje tvoje sverhu nas, da mi po tebi nassemu vogju i upravitelju, onako kroz vrimenita dobra prohodimo, da neizgubimo vikovicsnja. Po Gospodinu nassemu &c.

Epistola B. Petra Aposstola, 1. Pogl. 5.

Pridragi: Ponizitese pod moguchom rukom Boxjom, da vas uzvisi ù vrime pohodenja: Svaku brigu vassu mechuchi na njega, jere on pomnju ima od vas. Trizni budite, i bdite: Zassto protivnik vass djavao, kako lav rexechi obhodi, isstuchi kogabi proxdero: Komuse oprite kripki ù Viri: Znajuchi da ista muka onoj, ko-

koja na svitu jest, vaššemu bratinstvu csinise. A Bog svake milosti: koi nasje pozvao ù vicsnju svoju Slavu ù Kerstu Isusu, malo priterpeche onche doverssiti, pokripiti, i utverditi. Njemu Slava, i Carstvo, u vike vikah. Amen.

Sveti nas Petar ponukuje *najpervo*, mi prama Bogu dase ponizimo, to jest, da poznamo, da mi brez Boga nisšta nismo moguchi. 2. Da mi nasše brige na Boga oslonimo. 3. Mi da ù molitva bdiemo protiva napastovanju diavla, koi obhodi, i traxi, kogache proxderti. 4. Nas tissi, Bog dache ù napastovanju pri nami biti.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 15.

U ono vrime: Biau priblixujuchise k Jsusu Ocsitnici, i grissnici, dabi slissali njega. I mermljau Farizei, i Pisci, govorechi: Da ovi grissnike prima, i blaguje s njimi. I recse njimi priliku ovu, govorechi: Koi od vas csovik, koi ima sto ovaca: I akobi izgubio jednu od nji, neostavili devedeset i devet ù pustinji, i ide k onoj, koja bisse izgubljena, dokle nagje nju? I kada nagje nju, postaviu na plecha svoja veselechise: i dossavssi doma, sazove priatelje i suside, govorechi nji-

mi: Radujtemiſe, jerſam naſſao ovcu moju, koja biſſe poginula? Govorim vami, dache tako biti veſelje na Nebu ſverhu jednog griſsnika pokoru cſinechega: Kako ſverhu devedeſet i devet pravednih, koi netribuju pokoru. Jli koja xena imaduchi deſet pinezi, akobi izgubila jedan pinez, neuxexeli ſvichu, i privrati kuchu, i traxi pomljivo, doklega nagje? A kadaga nagje, ſazove priateljice i ſuſidice, govorechi: Radujtemiſe, jerſam naſsla pinez, koga bia izgubila? Tako govorim vami, biche veſelje na Nebu prid Angeli Boxji, ſverhu jednoga griſsnika, pokoru cſinechega.

Zaſstoſuſe griſsnici Goſpodinu Iſukerſtu priblixavali?

Zato jer oni njegovo miloſergje i dobrocſinſtvo prama ſvima ſiromahom griſſnikom ochutili biau. Indi, potexiſe miloſergju Iſukerſtovu utech.

Zasſtoſu Farizei protiva Priblagomu Iſukerſtu mermljali?

Merſmljaliſu radi prikorednog lepljenja; jerbo ſebe za velike derxali jeſu, kano dajmiſe ſa ſiromaſima griſsnicih nepriſtojaſſe vechati; kojeno priljubeznivi Iſus neſamo primaſſe, nego joſs i s-njima blagovao jeſte: gdi protivnim nacſinom Farizei nji odbiaſſe. Iſtinita pravica imade naravno nagnjenje s-onima, koiſu ſagriſſili; prikoredna pak izdixeſe ſverhu ſebe,

go-

govori *S. Gergur.* Indi, ljubi Isukersta rad njegove privelike slatkosti.

Zasstose Isukerst sluxi s-prilikovanjem jedne izgubljene ovcsice?

Za dati nami razumiti, on daje dossao narod csovicsanski, koise ovdi po izgubljenoj ovcsici razumi, traxiti, i spasen ucsiniti. *Luc.* 19.

Sstose razumi po devedeset i devet ovaca, kojeje dobri Pastir Zaostavio?

Razumiuse devet korah Angjeoskih, kojeje Sin Boxji ù nebesih zaostavio, sebe s-hodichom csovicsanske naravi zaodio, i za izgubljenim csovikom jeste hitio, njega na vodi, ù polju, po planinah, i ù pustinji traxio, pak najposliga na planini kalvarie nassao jeste, posli kada on svoga Oca nebeskoga s-mlogima suzama molio bisse. *Hebr.* 5.

Zasstose vesele Angjeli ù nebesi sverbu grissnika, koi pokoru csini?

Najpervo, jer po tomu stolovi odpadnutih Angjelah izpunjajuse. 2. Radi koristi, koju Angjeli straxanini vide, oni da pri onima opocsivaju, koi nji csuvaju; kakogodse jedan Messtar obraduje, kada njegovi ucsenici napriduju. 3. Rad dobra, koje od muke Isukerstove iziodi.

Kakose ovo ima razumiti, daje ù nebesi veche veselje sverbu jednog grissnika, koi pokoru csini, nego sverbu devetdeset i devet pravednih?

Tose ima razumiti od veselja iz nova dolazechega; jerbo kakogod jedan, koi stotinu dukata imade, kada on jedan od nji izgubi, terga i opet nagje, obradujese visse rad jednoga, kogaje i opet nassao, nego sverhu devetdeset i devet, kojeno mirno posiduje. Alli iz toga neslidi, damuje onaj jedan draxji, nego ono devetdeset i devet. Takoseje i Otac izgubljenog Sina obradovao, sin kadaseje povratio, visse

nego ſverhu poſluſsnog Sina; alli iz toga neslidi, daje njemu izgubljeni Sin primljenii, nego Sin poſluſsni.

TOMACSENJE CSETVERTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

S-velikim ù Boga pouzdanjem, s-Misnikom ù pocſelo S. Miſe reci iz *Pſalma* 26.

Goſpodinje proſvitljenje moje, i ſpaſenje moje: kogachuſe bojati? Goſpodinje branitelj xivota moga: od kogachu dertáti? koi ucviljuju mene nepriatelji moji: iſti oslabljeni jeſu, i upaliſu. Ako uſtanu protiva meni vojske: necheſe bojati ſerce moje.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine! udili nami, da ſvita ovoga terk tvojoj po naredbi mirno prohodi, i Cerqva da tvoja ù tihomu bogoljubſtvu radujeſe. Po Goſpodinu &c.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola k-Rimnjanom, Pogl. 8.

Bratio: Scinim, da niſu doſtojne muke ovoga vrimena k slavi] priſſaſtoj, kojacheſe ocſitovati ù nami. Jere cſekanje ſtvorenja, ocſitovanje Sinova Boxji cſeka. Tasſtinibo ſtvorenje podloxno jeſt; ne hotechi, nego rad onoga, koijuje podloxio ù uſſanju: jerecheſe i iſto ſtvorenje oslobo liti od sluxbe razcſinjenja, ù slobosſtinu slave Sinova Boxji. Mibo znamo da ſvako ſtvorenje uzdiſſe, i ragja tia do ſada. I ne ſamo

doi-

doisto ono, nego i mi isti pervine duha imadiuchi, i mi ŭ nami placsemo, posinenje Sinova Boxji csekajuchi, odkupljenje tila nassega: ù Kerstu Isusu Gospodinu nassemu.

U mukah, i terpljenju xivota ovoga, neima napridnia pomoch ni likaria, nego sam sebe sa *Svetim Pavlom* razgovorit, probudit, i rechi: Usam, da nisu dostojne muke i obteressenja ovoga svita, za dossastu slavu, kojachese ù nami ocsitovati. *Rom* 8.

B. Beda govori: dabi nami za niko vrime i muke paklene valjalo podniti, samo za zasluxiti Isukersta njegovoj ù slavi viditi, i njegovim Svetim pridruxeni biti. *Serm.* 18. *de Sanctis.*

Evangjelje S. Luke, Pogl. 5.

U ono vrime: Kada mlosstva naligau na Jsusa, dabi slissali rics Boxju, à on stasse polak jezera Genezaretskoga. I vidi dvi lagje pri Jezeru stojeche: à ribari sasli biau, i perau mrixe. I ulizavssi ù jednu lagjicu, koja bisse Ssimunova, moliga, od kraja ottisnutise malo. I sidech, ucsasse iz lagjice mlosstvo. A kada pristade govoriti, recse Ssimunu: Vozi na dubinu, i pustite mrixe vasse na lovlenje. I odgovorajuchi Ssimun, recse njemu: Messtre po svu noch trudechi, nissta nis-

mo ulovili: da ù ricsi tvojoi pustichu mrixu. I kada to ucsinisse, zapasasse ribah mlosstvo veliko: i pucasse mrixa njiova. I manusse na druxinu, koi biau ù drugoi lagji, dabi prisli, i pomogli njimi. I pridosse, i napunisse obidve lagjice toliko, dase malo nepotapau. Ovo kad vidi Ssimun Petar, pade prid kolina Jsusa, govorechi: Izigji od mene, zassto csovik grissnik jesam, Gospodine. Jerbo csudo biasse obujalo njega, i sve, koi biau s-njime ù lovljenju ribah, koje biau uhitili: A takogjer i Jakova, i Ivana Sinove Zebedeove, koi biau druxina Ssimunova. I recse Ssimunu Jsus: Nemojse bojati; od sada jurve ljude budess lovechi. I izvukavssi na kraj lagjice, ostavivssi svaka, naslidovasse njega.

Ssto ucsimo mi iz ovoga Evangjelja?

Od onog puka, koi naligasse na Isusa, za mochi csuti pripovidanje njegovo, mi ucsimo, da nami valjade s-velikim leptenjem, i nutarnjom xeljom Rics Boxju slussati, jerbose po slussanju Ricsi Boxje xivot dusse zadobiva. Matth. 4. Luc. 11.

Zas-

Zasſtoje Iſus iz lagjice Petrove ucſio?

Za pokazati, da nami od Cerqve biſtri nauk primiti valjade, kojojno Petar kakono Poglavar pridpoſtavljen jeſte. Joan. 21. 17. Po Petrovojbo lagjici ovdiſe prava Cerqva, iliti: skupsſtina Iſukerſtova na zemlji razumi. Premakoſe pak protiva ovoj lagjici mlogi talaſi uzdixu, ſa ſvim tim ona neche potonuti. *Matth.* 16.

Ucſili Iſukerſt i ſad iz ove lagjice?

Ucſi: i to po Poglavaru Cerqvenomu, kakono njegovomu Namisniku, po Biskupih, i Pripovidaocih, kakono pomochnicih, i to tia do ſverhe ſvita. *Matth.* 28.

Koiſu oni, koi nisſta neulove, ili: po ſvoji dillih nisſta nezasluxe?

Najpervo, jeſu Poluvirnici, iliti Odmetnici. 2. Koi znanjem ù ſmertnom grihu jeſu. 3. Koi dobra dilla ſamo rad tog cſine, da od ljudih ugledni i pofaljeni poſtanu. Ti ſvi posluju i rade ù nochi nemiloſti Boxanſtvene, i zato oni nisſta neulove, to jeſt: nisſta nezasluxuju po ſvoima dillih. *Matth.* 3.

Sſtoſe razumi po Petrovomu ribah lovenju?

Razumiſe lovenje duſſah s-mrixom S. Evangjelja, iliti, nauka Iſukerſtovog. Jer. 16.

Sſto zlamenuje, da Petar na rics Iſukerſtovu mrixu ſvoju puſtio jeſte na lovljenje? i ù njoj mlosſtvo ribah jeſt uſatio?

Po tomuje ſvima Pripovidaocem ukazano, oni da po pomochi molitvenoj mrixe Evangjelskog nauka izmetnu, za duſſevno ulovljenje.

Sſtoſe razumi po ovomu ribah lovenju?

Razumieſe obrachenje nevirnikah i griſsnikah?

Koiſe razume po ribama, kojeno mrixe razderſſe?

Razumiuſe poluvirnici, iliti odmetnici, koino po ſvoima razdvojenjima nami jedinſtvo Cerqve katolicſanske (kojaſe po mrixi razumi) razdvoili i razderli jeſu.

jesu. Na ti nacsin po svidocsanstvu *S. Augustina*, mrixu, iliti: Cerqvu razdvoili jesu Donatiste ù Afriki; Ariani ù Egyptu; Manichei ù Persii, (a) Husite ù Pemskoj; Luterani ù Saxkoj; Kalvini ù Holandskoj, i Francuzkoj.

Ssto zlamenuje, da manusse na druxinu, koi biau ù drugoj lagjici, da dogju, i daji pomognu?

Po tomu mi svitovàni bivamo, mi da Pripovidaocem, i ostalima dusshevnima nastojnikom, s-molitvom, lemozynom, i drugima dobrima dillih ù pomoch imamo dochi, oni da grissnike uloviti, to jest, obratiti mogu, jerboje to privelikoga zasluxenja dillo. *Jac.* 5. 19.

(*a*) *S. Aug. Serm.* 4. *de divers.*

TOMACSENJE PETE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocselu S. Mise moli za pomoch Boxju, i izreci s-Misnikom: Uslissaj Gospodine glas moj, s-koimsam vapio k-tebi: pomochnik moj budi, neostavi mene, niti pogerdi mene, Boxe Spasitelju moj. Gospodinje prosvitljenje moje, i spasenje moje: kogachuse bojati? Slava Ocu, i Sinu, i Duhu Svetomu, Amen.

Molitva Cerqvena.

Boxe, koisi onima, koite ljube, dobra nevigjena pripravio: izli ljubav tvoju ù serca nassa, mi da tebe ù svima, i sverhu sviu ljubech, obechanja tvoja, koja svaku xelju nadilaze, dostiguemo. Po Gospodinu nassemu.

Epi-

Epiſtola B. Petra Aposſtola. 1. Pogl. 3.

Pridragi: Svi jednoduſsni u molitvi budite, usterpljivi, bratinſtva ljubioci, miloſerdni, krotki, ponizni: nevrachajuchi zlo za zlo, ni kletvu za kletvu, nego s-protiva blagoſivajuchi, jere u to zvani jeſte, da blagoſov po basſtini poſidujete. Jere koi oche xivot ljubiti, i dneve viditi dobre; uzderxi jezik ſvoi od zla, i usne njegove da negovore himbu. Nekſe uklo-ni od zla, i nek cſini dobro: Nek isſte mir, i slidi njega. Zasſtoſu ocſi Goſpodnje ſverhu pravedni, i usſi njegove na molitvu njiovih: A obraz Goſpodnji ſverhu cſinechi zla. A tko jeſt, koichevam nauditi, ako dobri naslidnici budete? Nego ako sſto i terpite cicha pravde, blaxeniſte. A ſtraha njiova nemojteſe bojati, i nesmutiteſe. A Goſpodina Iſukerſta poſvetite u ſerci vasſi.

Ovo valjade iz ove Epiſtole zapamtiti, Bog daje branitelj pravednih, i molitvu njiovu uslisſaje: à koi zla cſine, s-merskim nji obrazom gleda. Polak toga daſu oni ſrichni, koi sſtogod terpe radi pravde: i da nitko onomu nemoxe nauditi, koi dobra cſini: jer akoje Bog za nas! tkoche protiva nami biti. *Rom.* 8. 31.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 5.

U ono vrime: Recſe Jſus Ucſenikom ſvoim: ako neuzobiluje pravda vasſa veche, nego Piſaca, i Farizea,

neu-

neuližete ù Kraljeſtvo Nebesko. Csu-liſte, daje recſeno ſtarjim: Ne ubieſs: à koji ubię; krivac bude ſudu. A ja govorim vami: Da ſvaki, koiſe raſerdi na brata ſvoga, krivac bude ſudu. A koibi rekao bratu ſvomu ludiacſe: kri-vacche biti zboru. A koi recſe bratu ſvomu budalo: krivac bude ognju pa-klenomu. Ako dakle prikazujeſs dar tvoj na Otaru, i ondiſe ſpomeneſs, da brat tvoj ima nisſto protiva tebi: oſta-vi onde dar tvoj prid Otarom, i pogji pervo ſmiriſe s-bratom tvoim: i tada priſſavſſi prikazaticheſs dar tvoj.

Sſtoje pravda Farizeiska?

Jeſte izvanskim ſamo nacſinom bogomiloſt ukazivati, i radi vrimenitog ſtida jali sſtete od zalah uklanjatiſe, megjuto nutarnju opacſinoſt ù ſercu zaderxavati, kakonoſu Farizei cſinili. *Matth.* 22. *Marci.* 12. *Luc.* 11.

Na priliku: kada tkogod ù ime sjanja bogoljubſtva, lemozinu dili, s-vojim troſskom ucſini Otar ſapraviti, izpovidaſe, ili pricſeſschenje prima; megjuto himbeno od ſvoga iskernjega novce izmami, kamatuje, jali złobu i nenavidoſt noſi, i progoni ſvoga iskernjega, jerbo takvi ù ſercu grih poragja, kakonoti: kragju, ubojſtvo, priljubodinſtvo &c. *Matth.* 15.

Zas

Zasſto govori Iſukerſt, da ſvaki, koiſe raſerdi, krivac biva ſudu: koi rekne ludjacſe, krivaccbe biti zboru, à koi rekne budalo, krivaccbe biti ognju paklenomu?

Za naucſiti nas, najpervo, daſe ſercsba, i ſvi griſi ù ſercu zacſimlju. 2. Da mi ſercsbu jednu od druge razlicſiti znamo, i da ſvomu iskernjemu plitkim nacſinom posſtenje dignuti, ſamo mali, i lahko oproſtljiv grih csiniſe; alli ſtvari ù zamaſsnoj drugom uzeti posſtenje, grih jeſte ſmertni.

Jeli ſmertni grih, drugomu recbi budalo?

Valja znati, da ovdi rics ova budalo (po umi Naucſnih) pogerdna pſovka jeſte, kojano posſtenje jako uvrigjuje; kakonoje Semei Davidu 2. *Reg.* 16. i razpusſtena dica Elizeu ucſinili jeſu. 4. *Reg.* 2.

Nazvati koga budalom brez zle odluke radi poslenog i posſtenog naſtojanja, ſamo mali grih biva. Roditelji pak, ſtareſſine, i Mesſtri kada uzrok imadu mlagjima, i podloxnima ſvoima rechi budalo, nebiva grih; buduchi Iſukerſt nevirne ucſenike nazvao budalaſte. *Luc.* 24. A S. Pavao Galathee, budale. 1. *Galat.* 3. I opet Iſukerſt Petra Sotonom nazvaoje. *Matth.* 16.

Jeli Bogu primljena molitva, poſt, lemozina, pricſeſſcbivanje, kada iz ſerca neprasſta?

Nipos ſto niſu recſena dilla Bogu primljena; buduch dati prie valja onima oproſtiti, koiſute uvridili, à onomu, kojije uvrigjen, valjati posſtenje povratiti, akoſiga jako uvridio. Oni pak opaki jeſu, koiſe, uſugjuju na pricſeſschenje ichi, megjuto iskernjega, koije nji uvridio, ni pozdraviti nechel, iliga prid drugima nemilo protreſaju.

Ka-

Kakose moxe csovik najbolje pria nego posvetilisste prikaxe, ili na pricsesschenje pogje, s onime, koigaje uvridio, ili, koije njega uvridio, i opet pomiriti?

S. Augustin veoma lip nacsin to za ucsiniti nami daje, i veli: Akoje nenamiran, jo jest, akose nemoxess namiriti, ili s-onime, kogasi uvridio sastatise, valjatise poniziti prid onim, kojemusi odredio posvetilisste prikazati. Akolise s-njime fastanesś, moliga za oprosstenje. Jali, akoje on tebe uvridio, à ti izbaci sercsbu iz serca. A tvog iskernjeg akosi s-missljenjem uvridio, s-istim missljenjem od njega oprosstenje issti, akosiga pak uvridio s-dillovanjem, à ono po dillovanju issti oprosstenje.

NAUK OD POSVETILISSTA.

Prikaxi dar tvoj. *Matth.* 5.

Zassto mi Posvetilisste prikazujemo na Otaru?

To csinimo rad poznanstva, da sva, koja imademo, i uxivamo, od ljubeznive desnice Boxanstvene primamo, kakonoje David to poznavssi, Gospodinu izrekao: sva jesu tvoja, i misino dali, sstosmo od ruke tvoje primili. 1. *Paral.* 1.

Drugo, mi csinimo to, za pomerssenje nassi griah, joss i za ucsiniti Boga nami dobrovoljnog, za isprositi od njega nove, i uzmloxnie darove. Polak toga, i za uzderxanje Cerqveni dvoraninah i ubogih. 1. *Cor.* 9. Postavi lemozinu ù serce ubogog, i onache zate izmoliti, datise nikakvo zlo nedogodi.

TO-

TOMACSENJE
SSESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Pri pocſelu S. Miſe uzvelicſaj pomoch Boxanſtvenu, s-kojom nas ù protivsſtinama pomaxe, i zreci s-Misnikom:

Goſpodin jakoſt ljudſtva ſvoga, i branitelj obranjenja pomazanoga ſvoga jeſt. Spaſen ucſini puk tvoj Goſpodine, i blagoſovi basſtini tvojoj: i vladaj nji, i uzviſi nji tia do vika. *Pſal.* 27. Slava Ocu, i Sinu &c.

Molitva Cerqvena.

Boxe kripoſtih, kojega jeſt ſve, sſtoje najbolje; uſadi ù ſerca naſſa ljubav tvoga Imena, i daj nam ù sluxbi tvojoj napridak, da ono, sſtoje dobro uzderxiſs, i iſto po pomnjivom bogoljubſtva naſtojanju ſacſuvaſs. Po Goſpodinu naſſemu &c.

Epiſtola S. Pavla Aposſtola k-Rimnjanom, Pogl. 6.

Bratio: Koigodir kersſteni jesmo ù Kerſtu Iſuſu, ù ſmerti njegovoi kesſteni jesmo. Jeresmo pokopani snjime po Kersſtenju ù ſmert: Da kakonoje Kerſt uskersnuo od mertvi po slavi Ocſinoj: tako i mi ù ponovljenju xivota hodimo. Jere ako zajedno poſagjeni ucſnjeni jesmo, prilici ſmerti njegove: zajedno i uskerſtnutja bitichemo. Ovo znajuchi, da ſtari cſovik naſs zajedno propet jeſt, daſe razruſſi tilo griha, da veche nesluximo grihu. Jer koi umro jeſt, opravdan jeſt od griha. Da akosmo umerli s-Kerſtom, virujemo dachemo i xiviti

ti zdjedno s-Kerstom. Znajuchi da Kerst uskersnuvssi od mertvi, jurve neumira: smert njemu vechè neche gospodovati. Jere sstoje umro grihu, umro jest jedanput: à sto xive, xive Bogu. Tako, i vi scinite, vas umerte doisto grihu: A xivuche Bogu, ù Kerstu Isusu Gospodinu nassemu.

S. Pavao opominje nas, da mi, koismo ù Isukerstu kersteni, i takogjer ù Isukerstu duhovnim nacsinom od griha uskrisseni jesmo, visse neimamo umirati, to jest, grissiti, buduch daje Isukerst jedanput umro, i neumire visse. Polak toga, da mi kakono Isukerst ù novomu xivotu, to jest, ù poboljssanju xivljenja vechat imamo.

Evangjelje S. Marka, Pogl. 8.

U ono vrime: Buduchi mlosstvo veliko s-Isusom, à neimajuchi sstobi blagovali, sazvavssi Ucsenike svoje, recse njimi: Miloserdujemse sverhu mlosstva: zassto evo jurve tridni terpe mene, niti imadu sstobi blagovali: I ako pustim nji gladne ù dom svoj, sustatiche na putu: jerbosu niki od nji izdaleka prissli. I odgovorise njemu Ucsenici njegovi: Odkudabi nji tko mogao ovdi nasititi s krusi ù pustinji? I upita nji: Koliko kruha imate?

te? Koi rekosse: Sedam. I zapovidi mlosstvu sidnuti na zemlju. I uzamssi sedam kruha, salu uzdajuchi, razlomi, i davasse Ucsenikom svoim da pridsta-ve, i pridstavisse mlosstvu. I imadiau ribica malahni, i nji blagosovi, i za-povidi daimse postave. I blagovasse, i nasitissese, i skupisse ssto bisse ostalo od ulomaka sedam kossnica. A biu, koi blagovasse oko csetiri hiljade, i pusti nji.

Zassto govori Isukerst: miloserdujemse sverbu mlosstva?

Za pokazati nutarnje Boxanstveno milosergje prama narodu csovicsanskomu. Polak toga za potverditi ono, sstoje on kod *Matthea. Pogl.* 6. Obechao, da onima, koi Boga za vikovicsnji xivot, i za pravdu istog vikovicsnjeg xivota uzmole, istima vrimenita rabna nadodana oche biti, premako za nju i neuz-mole: buduch dase niedan iz megju toliko hiljadah, Isukerstovo pripovidanje slussajuchih ljudih za jissche nie brinuo, joss ni isto jissche od Isukersta zaprosio. Sverhu svega pak toga Isukerstseje za nji brinuo. *Ps.* 54.

Zassto govori Isukerst: Evo jurve tridni terpe mene?

Nas za ubavistit, da Bog sve dneve i iste sati broji i esapi, koje mi pri njegovoj sluxbi potrossimo, nji uzmloxno za podariti. *Hebr.* 11. Bog i najmanje dillo isplachuje, tia i napoj jedan ladne vode, koi njegove rad ljubavi ucsinjen biva. *Matth.* 10. 42.

Ovdi valja nauk uzeti od Isukersta, koino kruh i mallo ribicah zahalnoitjom, i molitvom blagosovio

jeſte; valja reko, nauk uzeti, molitvu prid i posli jiſcha s-bogoljubſtvom za izrechi. Valja i od puka, koi na zemlju poſadivſſiſe, uljudno i blagodarno izcſekivao jeſte, dok ucſenici prid nji kruh poſtaviſſe; valja reko, slavodicsno jecxeke primati. *Iiſtiche ubogi, i naſitichеſe, jer mogucbi jeſu i slabi jecxeci njima kripoſt tila dati. Pſal.* 27. Joſs i darovi Boxji, kakono kruh, vino, i oſtala viſoko procinjivati valja, i ona kojati priteku, za tvoju i ubogih potribu pomnjivo zaoſtavljati, i posli blagovanja Bogu zafaliti.

Po 7. Kruah, moxeſe broj 7. Sacramenata razumiti; kakono i po ſedam klaſova, kojeje Faraun ù ſnu vidio. *Gen.* 41. Joſs i po ſedam puta Naamana ù Jordanu opiranju. 4. *Reg.* 5. I opet po ſedam ſtupovah, kojenoje vikovicsnja Mudroſt uzdigla. *Prov.* 9. 1. Najposli po ſedam cſirakah. *Zach.* 4.

Cerqva po ſedam Sacramentih kano po xitu rahnu prima. Kakono po ſedam Jordanski okupanja, ſa Sveti Sacramentih ſnaxiſe, i kakono po ſedam ſtupova temeljiſe; à po ſedam cxirakah proſvitljena biva.

TOMACSENJE
SEDME NEDILJE POSLI DUHOVA.

Cerqva ù pocſelu S. Miſe ſvekolike na falu Boxju zaziva iz Pſalma Davidovog. 46. Svi narodi veſelo pljeskajte rukami, uzradujteſe Bogu ù glaſu veſelenja; jereje Goſpodin nadviſſen, ſtraſſan: Kralj velik ſverhu ſve zemlje.

Molitva Cerqvena.

Boxe! kojega provigjenje ù ſvomu naregjenju nemanjkaje:, tebe priklonito molimo, da ſve, ſsto nami hudi, odvratiſs, à sſtoje probitacſno, nami miloſtivno udiliſs.

Epi-

Epiſtola B. Pavla Aposſtola Rimnjanom, Pogl. 6.

Bratio: Cſovicſanski govorim, cicha slaboſti puthi vaſſe; jere kakoſte pridali uda vaſſa sluxiti necſiſtochi, i nepravdi na nepravdu; Tako ſada pridajte uda vaſſa sluxiti pravdi, ù poſvechenje. Zasſto kada biaſte sluge griha, slobodni biliſte pravdi. Koiſte dakle plod imali tada ù onima, ù koi ſada ſtiditeſe? Doiſto konac nji ſmert jeſt. Sada ù iſtinu oslobogjeni od griha, ã sluge ucſinjeni Bogu, imate plod vaſs ù poſvechenju, à ſverhu xivot vicsnji. Jere platha griha, ſmert. A miloſt Boxja, xivot vicſnji: ù Iſukerſtu Goſpodinu naſſemu.

U ovoj Epiſtoli ponukuje nas S. Pavao Aposſtol, mi daſe s-naſſima udih, s-koimanosmoſe sluxili na nepravdu, kakonoti s-rukama, nogama, s-jezikom, ocſima, uſſima; daſe reko, s-njima mlogo viſſe na pravdu sluximo. *Drugo*, S. Pavao zapituje ſvoje Rimnjane: koju vi imate koriſt ù onima ſtvarima, od koinoſe ſada ſtidite. Indi, upitajſe cſeſsche bludnicſe, lakomcſe &c.; ô moj dobri, i pravedni Goſpodine Boxe! ah ssto ja ſada imadem od pogerdnog naslagjenja, koinoſe prid tobom i prid ljudma ſtidim. O prokleto za jedno oka trenuche naslagjenje! gdiſi ſada? izlapiloſi kano dim, i ſamoſimi dim krive ſviſti zaoſtavilo. Obratime k-tebi ò Boxe! po pravoj pokori. *Jer.* 31.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 7.

U ono vrime: Recſe Iſus Ucſenikom ſvoim: Cſuvajteſe od himbeni Prorokah, koi prihode k-vami ù hodicha

ovcsii, à iz nutrasu vuci razdiraoci. Od plodova njiovi poznachete nji. Jeda zbiraju od dracsja grozdje, ili od ternja smokve? Tako svako dobro stablo, dobar plod csini: à zlo stablo zao plod csini. Nemoxe stablo dobro zla ploda ucsiniti: ni stablo zlo, dobre plode ucsiniti, Svako stablo, koje necsini ploda dobra, podsicsese, i ù oganjse verxe. Dakle iz plodova njiovi poznachete nji. Ne svaki, koi govori meni: Gospodine, Gospodine, ulize ù Kraljestvo Nebesko: nego koi csine volju Oca moga, koi na nebesi jest, oniche ulisti ù Kraljestvo Nebesko.

Koise razumne po himbenima Proroci?

Po slovu razumiuse svi Poluvirnici, ili Odmetnici.

Kako oni prihode ù hodiebah ovcsii?

Prihode, kakono pod osinom, iliti prilikom svetinju ukazujuch. *Drugo*, kada oni svoje opake nauke na ti nacsin s-ricsma S. Pisma prikrivaju, dase njiova privara nemoxe lahko poznati, megjuto mloge dusse odstranjuju. *Luc.* 12.

Po csemuse mogu himbeni Proroci poznati?

Po njiovi plodih, iliti dillih: kojano Odmetnici pri razsianju svoga odmetnisstva ocsituju.

Kojasu to navlastito?

Najpervosu, njiovi opaki nauci protiva Bogu, kogano za tvorca, iliti, postavnika griha csine, i govore,

vore, da nie moguche zapovidi njegove obsluxiti; pak da i ſama vira, brez dobri dillah csovika moxe ſpaſiti: kroz koje nemile nauke oni put na ſvakojaka opacsinſtva otvaraju. *Drugo*, jeſu okorila dilla, kojano iż njiovog nauka slide, kakonoti: pogergjenje Cerqve Boxje, Poglavara Cerqvenoga, Misnikah, Poſta, Bogu ucsinjeni zavitah &c. *Trecbe* opacsinſtva xivota iſtih odmetniſstva Iznaslacah, kojanoſu: bludnoſt, proxderloſt, priverſſenja &c.

Koiſe joſs po himbenima Prorocih razume?

Razumiſe *najpervo* ſvit, koino csoviku posſtenje i blago obechaje pak najposli vaskoliki trud i naſtojanje ſramotom i pogerdom placha. 2. Jeſte tilo, kojeno naslagjenja i razkoſsja obechaje, koja niſu drugo, nego ſmrad i iſpraznoſt, pak najposli cerv griſsne ſviſti zaoſtavljaju. 3. Jeſt Diavao, koino csoviku, da slobodnie griſſi, dug xivot, i na ſverhi xivota pokoru obechaje; gdino otverdnuti griſsnici, navlaſtito pak oni, koi varanja provode, po ſvidocſanſtvu S. Pisma *Pſal.* 54. dugo nexivu, pak najskole brez pravog za ſvoje grihe pokajanja umiru. 4. Jeſu lizimirci, koi izvanski nevarku ukazaju, u ſercu pak puni privare jeſu. Takoviſu bili Kain *Gen.* 4. Joab 2. *Reg.* 3. Abſolon 2. *Reg.* 13. Juda izdajnik *Matth.* 26. Himbeni Proroci prihode u hodichah ovcsi, koi griſſnu opacsinu s-naslagjenjem tako prikrivaju, daji csovik pria nepoznaje, dok ſramotno dillo neizverſſi.

Zasſto govori Iſukerſt: Jeda zbiraju od dracsja grozdje?

Po tomu daje na znanje, da Odmetnici, ili drugi opaki ljudi, dokle oni u ſvojoj opacsini tver okorni zaoſtaju, dobra dilla niſu moguchi ucsiniti.

Zasſto govori Iſukerſt: ſvako dobro ſtablo dobar plod csini?

Zato, daſe dobar csovik iz njegovi dillah poznati moxe, kojanoſe dilla po plodovi razume, buduch

 ona

ona ocsituju kakvie csovik. Plodi, iliti dilla, koja dobar csovik csini, jesu plodi Duha, kojeno Aposstol broji, to jest: Ljubav, Redost, mir, usterpljenje, blagostivost, dobrota, dugovoljnost, tihost, vira, krotkost, ustegnutje, csistocha. *Galat.* 5.

Sstose ovdi po zlomu stablu razumi?

Razumise zao csovik, koino zle plode, to jest: zla dilla donosi; koja *S. Pavao* broji, kakonoti: bludnost, nesnaxnost, necsistocha, krivoboxka sluxba, csaranje, nepriateljstvo, prigovaranje, zavidnost, sercsba, &c.

Zassto govori Isukerst: svako stablo, koje necsini plod, dobar, podsicsese, i ù oganj verxese?

Za dati razumiti, da opak csovik, akose neizpravi, po vrimenitoj smerti imadese odiichi, i ù oganj pakleni zabaciti

Zassto govori Isukerst: Ne svaki, koi govori meni: Gospodine, Gospodine ulize ù kraljestvo nebesko?

Toje rekao rad niki Odmetnikah, koinose na samu i tasstu viru oslanjaju, scinechi daje zadosta rad dobitja spasonossnoga poznavati Isukersta, premakobi nikakvi dobri dillah necsinili; gdino Isukerst protiv tomu sta uchi, govori: da sluge, koi Gospodina svoga volju poznali jesu, i nisuse po njoj vladali, mloge udarce oche podniti. *Luc.* 12.

Zassto on govori: Nego, koi csini volju Oca moga?

Za dati razumiti, da ne sama vira, nego joss i dobra dilla csovika csine spasiti. *Jac.* 2. 17.

Kojasu ta dobra dilla?

Jesu ona, koja po volji Boxjoj bivaju; to jest: sve ono csiniti, i zaostaviti, sstoje Bogu povoljno.

Kojasu najosobitia?

Jesu: molitva, post, dilenje lemozine; kojenose takogjer megju dilla milosergja broji. *Tob.* 12.

Od koliko verstih imade dillah milosergja?

Od dvi: Duhovna, i tilesna.

Ko-

Kojasu Duhovna?

Ona, kojanosu probitacsna dussi; to jest: pokarati grisnike, xalosne razgovoriti, nepravdu dobrovoljno podnositi, za svoga iskernjeg moliti, svoim nepriateljom oprost ti &c.

Kojasu tilesna?

Ona, koja tilu probitacsna jesu, to jest: Gladne naraniti, xedne napoiti, gole zahoditi, bolesne pohoditi, putnike na konak primiti. *Matth.* 25.

Kroz koja dilla csovik najvisse zasluxuje?

Kroz ona, koja s-dobrom odlukom bivaju; to jest: koja csovik csini, za ugoditi Bogu.

Moxelise csovik brez dobri dillah spasiti?

Nemoxe: jerboche Bog svakomu po negovi dillih platiti. 2. Cor. 5. 10.

Mlogise obicsaju pravdati, oni da nikakvo zlo necsine, pak scine, dasu po tomu prid Bogom opravdani. Tomu alli namissljenju veoma plemenito protiv stoji S. Chrisostom, i veli: da imadess slugu, koi nie hersuz, ni proxderlac, ni pianac, nitise suprotivi; alli da kod kuche sidi brezposlen, i da sva ona, rad koinoje za sluxbu najmen, ù nemar postavi, i zapussta, nebiliga ti s-bienjem izplatio? Nieli to zadosta zlo, neizverssiti ono, sto njegova duxnost od njega iziskuje? Na isti nacsin: premako kerstjanin sumnji, da on zla nikakva necsini, alli megjuto i nikakva dobra, zatoje zadosta zlo, nikakva dobra necsiniti.

Isus Priblagi, nigda svojoj po volji nie csinio, negoje govorio: *Idsam s-nebesah sissao, ne da moju volju csinim, nego volju onoga, koimeje poslao. Joan.* 5. Kakobi dakle ja smio namisliti, mojoj da po volji csinim, à ne kakono Isus? To nek od mene daleko bude.

Kako moxe csovik Isukerstu omiliti, kano dabi njegov rogjeni brat, sestra, pacse, i ista Mater bio?

Kada tko vas koliki dan ù svima svoji dillih volji Boxioj priporucsi.

Koi csini volju Oca moga, koi ù nebesi jest; to jest: derxi njegove zapovidi, onajcbe docbi ù kraljestvo nebesko. Mattb. 7.

Koi csini volju Oca moga, to jest: sve ono csini, sstoje njemu povoljno, *onajmie tako mio, kano damie brat, sestra, i joss kano rogjena Mater. Mattb.* 12.

U jutru valja rechi: Ja ochu ustati, jer Bog oche, da ja njemu danas sluxim, i moje spasenje kroz tu sluxbu zadobiem. *Pbilip.* 2.

Zafaljivachumu, dameje ovu noch sacsuvao, jerje tako volja njegova. *Colosf.* 13.

Ichi ochu ù Cerqvu; jerje volja Boxja, da ja njemu sluxim, zafaljujem, i po molitvi njegove milosti i darove zadobiem. *Luc.* 18. 1.

Ochu raditi i poslovati, jer Bog oche, da ja ù znoju moga lica moj kruh jidem, i po tomu za moje grihe izplatim. *Gen.* 3.

Ochu jisti, jer Bog oche, da ja moje tilo po razbornom jisschu, i triznomu pichu na njegovu sluxbu uzderxim. 1. *Cor.* 10.

Ochuse razkossiti, i proveseliti, jer Bog oche, da ja po tomu moga xivota kriposti, na njegovu sluxbu objacsam.

Ochu spavati i opocsinuti, jer Bog oche, da ja po pokoju moje umorne kriposti na njegovu sluxbu popravim.

Oci Obitili i Messtri imadu svoje mlagje rad toga svitovati i ucsiti, jerje volja Boxja. I rad toga takogjer i za svoje nepriatelje moliti. *Mattb.* 5.

Texak, ili najmenik ima rechi: Ovajchu posao rad toga csiniti, jermigaje Bog nametnuo; i tako iz potribe ima kripost csiniti.

Slu-

Sluge i sluxarke valja da tako virno ſvoima Goſpodarom sluxe, kano da necſine ljudma, nego iſtomu Bogu. *Ephes. 6.*

Zapovidne Svetkovine i poſtove valja zato obsluxivati, jer Bog oche da mi Cerqvu sluſſamo. *Mat.* 18.

U ſvima valja obiknuti iz potribe kripoſt ucſiniti.

O kakoche ù Samertno doba millo biti onomu, koi uzmoxe rechi: ſvaſam po volji Boxjoj cſinio! Takvibo, akoga ſamo njegova ſviſt neokrivi, brez ſvake ſumnje ù kraljeſtvo nebesko dochi oche.

TOMACSENJE
OSME NEDILJE POSLI DUHOVA.

Cerqva Boxja na pocſelu S. Miſe piva od veſelja, daje danas Iſukerſt ù Cerqvu doiſavſſi, ocſitovan bio, i to iz *Pſalma* 47.

Primilismo Boxe miloſerdje tvoje ù ſrid Cerqve tvoje: polak imena tvoga Boxe, tako i slava tvoja ù kraeve zemlje: pravdom puna jeſt desnica tvoja. Velik Goſpodin, i fale vridan primlogo ù varoſſu Boga naſſega, na planini ſvetoj njegovoj.

Molitva Cerqvena.

Molimote priklonito Goſpodine! daſe doſtoiſs virnima tvoima duh dati, ona da misle i cſine, kojaſu upravna: da mi, koino nemoxemo brez tebe biti, tvojoj po volji xivemo. Po Goſpodinu &c.

Episſtola B. P. Aposſtola Rimnjanom, Pogl. 8.

Bratio: Duxnici jesmo ne puthi, da xivemo po puthi. Jere ako po puthi budete xiviti, umrichete: akoli sduhom cſinjenja puthi umert-

vite, xivichete. Jere koigodir Duhom Boxjim vladajuſe, oni ſinovi Boxji jeſu. Niſtebo vi priali duha sluxbe opet ù ſtrahu, nego priaſte Duha poſinovljenja ſinova, ù komu vapiemo: Abba (Ocſe.) Onibo Duh ſvidocſanſtvo daje duhu naſſemu, dasmo ſinovi Boxji. I zato akosmo ſinovi, i basſtinici: basſtinici ù iſtinu Boxji, i zajedno Basſtinici Iſukerſtovi.

Ako vi po puthi, to jeſt: po naslagjenju tilesnomu uzxivite, vikovicsnjom duſſevnom smertjom umrichete. *Ezech.* 10.

Dilla puthi jeſu: Lakomoſt, Proxderloſt, Bludnoſt &c. *Galat.* 5. I zatoſe ovako nazivaju, jer ù puthi, iliti tilu bivaju, i ſuprotiveſe duhu. Akoſe pak mi xelimo ſpaſiti, valja njima protiv ſtati po molitvi, poſtu &c. Rad tog govoraſſe Bog Kainu, posli kada on dillo tila (nenavidoſt) ù ſvomu bratu Abelu po umorenju ucſini: Poxelenje tvoje ima tebi podloxno biti, i ti imaſs njemu goſpodariti. *Gen.* 4.

Svi prokleti ſamo rad tog ù paklu na vike pedipſani bivaju, jerſu oni po nagnutju tila, xivili, i iſta tilesna nagnutja izpunjivali. Indi uſtegni i uſiluj tvoja tilesna nagnutja, da s-vikovicsnjom ſmertjom neumreſs, nego xivot neskoncſani zadobieſs. *Rom.* 8.

Kolikogod puta s-pomochom Boxjom tvoima opakima poxelenjima ſuprot ſtaneſs, toliko puta dobivaſs krunu ù nebeſih.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 16.

U ono vrime: Recſe Iſus Ucſenikom ſvoim Priliku ovu: Cſovik niki biſſe bogat, koi imadiaſſe Dvornika:

I ovaj ozloglaſſen bi kod njega, kako daje raſuo dobra njegova. I dozva njega, i recſe njemu: Sſto ovo cſujem od tebe? vrati razlog dvornisſtva tvoga: Jere veche necheſs moch dvornikovati: I recſe dvornik ù ſebi: Sſtochu ucſiniti, jere Goſpodin moj dixe od mene dvornisſtvo: kopati nemogu, proſiti ſramujemſe: Znam sſtochu ucſiniti, da kada dignut budem od dvornisſtva, primu mene ù kuche ſvoje. Sazvavſſi dakle ſve duxnike Goſpodina ſvoga, govoraſſe pervomu: Kolikoſi duxan Goſpodinu momu? à on recſe: ſto ſudova ulja. I recſe njemu: Uzmi pismo tvoje: ter ſidi berzo, i upiſſi pedeſet. Zatim drugomu recſe: à ti, koliko imaſs dati? Koimu recſe: ſto uborak pſsenice. Recſe njemu: Uzmi liſte tvoje, ter upiſſi oſamdeſet. I poſali Goſpodin dvornika nepravde daje razumno ucſinio: jere ſinovi ovoga vika mudrii jeſu od ſinova ſvitloſti ù narodu ſvomu. A ja vami govorim: cſinite vami priatelje od bla-

ga

ga nepravde: da kada budete pomanjkati, primu vas ù vicsnja pribivalisſta.

Tkoſe razumi po bogatom cſoviku?

Razumiſe Bog. Po dvorniku razumiſe cſovik, kojemunoje Bog razum dao, za razumiti otajſtva vire; volju da Boga ljubi; pamet, daſe Boxanſtveni dobrocſinſtvih ſpomene, njega zato ljubi, i njemu zafaljuje.

Kakoſe cſovik zlo sluxi s-ovima darovih?

Kada razum na nekoriſtne i naudljive ſtvari obrati: kad volju na ſvitovna i tílesna úpravi; à pamet tasſte i opake ſtvari zaderxaje, i takóſe s-Bóxjima darovih zlo sluxi.

Za kojuſeje ſverhu Iſukerſt s-ovom prilikom sluxio?

Za priveſti nas na darovitoſt prama ubogima i ſirotama; kakonoje dvornik za ucſiniti ſebi priatelje dillovao, za biti primljen ù njiova pribivalisſta: tako imamo i mi nami po lemozini priatelje cſiniti, da kada mi od naſſe domovine po ſmerti uzeti budemo, oni nas ù vikovicsnja pribivalisſta, to jeſt: ù nebeſa prime. Koiſe ubogomu smiljiva, Goſpodinu kamatuje, i onchemu povratiti. *Prov.* 19. 17.

Koiſu to priatelji, koje mi nami po bogaſtvih cſinimo?

Jeſu Sveti Boxji i Angjeli (po nauku S. Ambroxe) mi nji, pacſe, iſtoga Boga cſinimo nami priateljovati, Bog da po njiovom utocſiſschu nami na ſverhi naſſega xivota pravo skruſſenje, i za grihe pokajanje dade, da ſpaſono sno umriti, i ù vikovicsnje xívljenje primljeni biti moxemo.

Kako mi nami ovake priatelje cſinimo?

Po lemozini; jer sſto ſiroma prima, to prima Iſukerſt. *Matth.* 25. Ruke ſiromaha (govori S. Chriſolog) jeſu ruke Iſukerſtove. Mibo po rukuh ubozih bo-

bogastva ù nebo ssaljemo; da kadanose po smerti diliti budemo, mi nji i opet nagjemo.

Zassto fali bogati csovik Dvornika?

On njega nefali, kano daje on virno obverssivao, nego on fali himbeni nacsin obverssivanja; po csemunoje on hotio na znanje dati (stonoje oxalenja dostojno) da sinovi tminah (razumi sinove svitovne) mudrii jesu, to jest: visse za vrimenitima nastoje, negoli sinovi svitlosti (razumi pravedne) koino nastoje po dobri dillih Bogu ugoditi, i kraljestvo nebesko zadobiti.

Kakose ima ovo razumiti, da od blaga nepravde imamo lemozinu csiniti?

Tose neima razumiti, kano da valja krasti, i od ukradenog dobra lemozinu csiniti; nego od bogastvih (kojano sstokad prigodu grissenja daju) lemozinu imamo csiniti.

Ako valjade jedared od svake tasste ricsi razlog davati, kako Isukerst ucsi *Matth.* 12. 30. koliko visse od dobara, koja opako trossena bivaju? Zassto indi isstess tolika dobra, od koinocheti Bogu kruti razlog valjati davat 2. *Luc.* 16.

TOMACSENJE
DEVETE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Zazovi Boga ù pomoch i prigledanje protiva svima napastovanjima vigjeni i nevigjeni nepriateljah, i reci s-Misnikom ù pocselu S. Mise iz *Psalma* 53.

Evo Bog pomaxe mene, i Gospodinje primitelj dusse moje: odvrati zla nepriteljom moim, i ù istini tvojoj raztepi nji, branitelju moj Gospodine. Boxe ù ime tvoje spasena mene ucsini, i ù kriposti tvojoj oslobodi mene. Slava Ocu &c.

Mo-

Molitva Cerquena.

Prigni Gospodine uhssi tvoga milloserdja k-ponizno molechima: i da ti njima udilijs ssto oni prose; ucsini: da oni za ona mole, kojasu tebi ugodna. Po &c.

Epiſtola B. P. Aposſtola 1. Korinthianom, Pogl. 10.

Bratio: Nebudimo polepni zalah, kakonoſu i oni polepili. Nitiſe idolovci ucſinite, kako niki od nji: kakono piſano jeſt: Sidde puk blagovati i piti, i uſtaſſe igrati. Niti priljubodimo, kako niki od nji priljubodivaſſe, i padeji jedan dan dvadeſet i tri hiljade. Niti iskuſſajmo Kerſta, kako niki od nji iskuſſavaſſe, i od zmiah poginuſſe. Niti pomermljajte, kako niki od nji pomermljavaſſe, i pogiboſſe od raſpitelja. A ova ſvaka ù prilici zgagjauſe njima: à piſanaſu na pokaranje naſſe, na koje ſverhe vikova dogjoſſe. I zato koiſe ſcini da ſtoji, neka gleda da neupade. Napaſt vas neka neobujme, nego ljudska: à Bog viran jeſt, koi neche dopuſtiti vas napaſtovati ſverhu onoga ſto moxete, nego ucſinitiche josſter s-napaſtju napridak, da mochi budete podniti.

Dva izborna nauka daje nami S. Pavao Aposſtol ù danasſnoj Epiſtoli. I pervi jeſte, da mi neleptimo za nepripusſtenima ſtvarma.

Jeſuli indi i misli griſi?

Jeſu: kada tko po njima nepripusſtene ſtvari zaktiva: ili znano i povoljno ù njimaſe naslagjuje; jer rad misłenja naſſaſu dilla dobra, ili zla, kakogod mis-

mislenja dobra, ili zla jesu. Nastojati dakle valja zle misli ssto prie izbaciti.

Koije drugi Nauk?

Drugie nauk, da neizkussivamo Boga.

Ssto jeste, Boga izkussivati?

Jeste izkussivanje svemoguchstva, provigjenja, ili pravice Boxanstvene, i zato zamassan grih protiva pervoj zapovidi. *Deut.* 6.

Kakose ovaj grih csini?

Najpervo: kada tko brez uzroka zaktiva i prosi, da stvari vire po csudesu ocsitovane, ili posvidocsene postanu. 2. Kada tko samog sebe ù pogibio xivota, dusse, jali tila upussta, scinechi, dachega Bog izbaviti. 3. Kada tko ù jakoj bolesti obicsajna likarstva zabacuje, i sebe na samu pomoch Boxju oslanja.

Joss i ovi nauk iz ove Epistole imademo, da protiva Boxjoj naredbi neimamo mermljati, kakonosu: kore, Datan, i Abiron csinili, i rad toga od Boga strahovito pokarani jesu. *Num.* 16. Iz iste Epistole mi i utissenje protiva jakima napastovanjima imademo.

Ssto nas valja ù jakima napastovanjima da razgovori?

Ovo: Da nas Bog neche sverhu nasseg moguchstva ù siromasstvo, jali napastovanje pripustiti, nego da nami on po svojoj milosti napastovanje podnosljivo oche ucsiniti.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 19.

U ono vrime: Kadase priblixasse Jsus k-Jerusolimu, videchi Grad, proplaka sverhu njega, govorechi: Jere, dabi znao i ti, i doisto ù ovi dan tvoj, kojasu na mir tvoj: à sadasu sak-

li-

rivena od ocſiu tvoji. Jereche priti dnevi ſverhu tebe, i obaſterche tebe nepriatelji tvoji ogradom, i obaſterche tebe: i ſtisnuche tebe od ſvuda: i na zemlju obaliche tebe, i ſinove tvoje, koi ù tebi jeſu, i neoſtave ú tebi kamena ſverhu kamena: jere niſi poznao vrime pohodenja tvoga. I. ulizavſſi ù Cerqvu, pocſe izgoniti prodavajuche ù njoi, i kupujuche, govorechi njimi: Piſano jeſt: Da kucha moja, kucha molitve jeſt. A viju ucſiniſte sſpilju razbojnicsku. I biſſe ucſechi ſvaki dan ù Cerqvi.

Zasſtoje Goſpodin Iſus ſverhu Grada Jeruſolima proplakao?

Za pokazati, da Bog neisſte ſmert griſsnika. *Ezech.* 18. Polak toga, da on ovi opaki Grad uſilovan jeſte pokarati, jer gragjani vrime pohodenja ſvoga niſu hotili poznati.

Kojeje vrime njiovoga pohodenja bilo?

Jeſte ono vrime, ù kojeje nji Iſus ponukovao, i cſudeſa ù gradu cſinio; i ſaſvim tim oniſe niſu hotili obratiti, i pokoru cſiniti. Vrime takogjer pohodenja jeſte bilo, kadano mlogi Proroci k-njima od Boga poslani biau, skoimaſuſe oni posmiivali, i nji pogergiivali. 2. *Paral.* 36. Joſs nji kamenovali, i umorili jeſu. *Matth.* 23.

Za-

Zapanti, da fvaki dan, pacse, fvaki fat griffniku za mir jeste, to jest: njemu za pokoru, i za milóst dan jest. Dabi prokleti famo jedan fertalich fata mogli imati vrimena, koje mi s-budalasftim befidama nekoriftno potroffimo, fvibife oni od mukah paklenih izbavili. Svi, koifu ù paklu, na vike bivaju pedipfavani, sftò oni vrime milofti nifu ù koriſt obratili; fva mogu i opet nadoknagjena biti, ofim jednog vrimena. Indi, budi opazan za vrime. *Eccl.* 4. 23.

Tajili Bog vicsnje ftvari opakima?

Netaji: nego po griffnomu njiovomu xivotu uzrok jefu opaki, da nadahnutja Boxja kod nji nenaode mifta. Odkud biva, da oni febi fami vikovicsnje ftvari taje.

Kojeje vrime, kaddnoche diavli okorile grifsnike obafterti?

Jefte vrime famerti, tadabo najskole naftoju i obaftiraju duhovi pakleni nepokorne grifsnike po njiovoj vlaftitoj zloj fvifti, sitofu oni nadahnutja Boxja toliko puta ù vitar zabacili, i vrime miloftih izgubili. Dignucheimfe tada po pravi fudevi Boxjih i miloft, kojufu ù vrime zdravlja zabacili.

Akoje Bog prodavaoce oniziu ftvarih, s-koimanofe na proslavljenje Boxje sluxiffe, zajednó s-kupioci iftirao; kako neche one pokarati, koife ù Cerqvi fmiju, budalasftine, i sftoje jofs gorje s-ocfima i s-mislenjima priljul odinftva ù njoj provode.

TOMACSENJE
DESETE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Uzvelicfajte s-Cerqvom ù pocfelu S. Mife pomoch i prigledanje: koja nami Bog protiva naffima nepriateljom dao jefte: iz Pfal. 54.

Kada vapia k-Gofpodinu, uslifsaoje glas moj, od oni, koi priblixaju k-meni: i ponizioje nji, koije

pria vikova, i ostaje ù vike. Cesto postavljaj misslenje tvoje ù Gospodina, i onchete odgoiti.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi moguchstvo tvoje po smilovanju i oprosstenju navlastito ocsitujess: uzmloxaj sverhu nas tvoje milosergje, da ti nas koino, po tvoji obechanji tercsimo, nebeski darova dionike ucsiniss. Po Gospodinu &c.

Episstola B. Pavla Aposstola Korintianom 1. *Pogl.* 12.

Bratio: Znate, da kada biaste narodi, k-slikama nimim kako vogjeni biaste, hodechi. I zato vam dajem na znanje, da nitkor ù Duhu Boxjemu govorechi, proklinja Isusa. I nitkor nemoxe rechi, Gospodin Isus, nego ù Duhu Svetomu. A razdiljenja milostih jesu: alli isti Duh. I razdiljenja sluxenja jesu, à isti Gospodin. I razdiljenja dillovanja jesu, alli isti Bog, koi dilluje svaka ù svih. A svakomuse daje ocsitovanje duha, na korist. Nikomu doisto dajese po Duhu govorenje mudrosti: à nikomu govorenje umenja, po istomu Duhu: à drugomu vira ù istomu Duhu: à nikomu milost ozdravljenja ù jednome Duhu: à nikomu dillovanje kriposti, à nikomu Prorocsanstvo: à drugomu razbiranje duhova, à drugomu verste jezikah, à drugome istomacsenje govorenja. A ova svaka dilluje jedan, i isti Duh, razdiljujuch svakomu, kako oche.

S. Pavao oche, da svi milosti Boxanstvene poznadu i slave; jerbo pria dossastja Isukerstovog ljudisuse

ſe krivoboſskima kipovih klanjali. Sada pak miſe naodimo pod pravim zakonom, i klanjamoſe pravomu Bogu. Ova pak ſva mismo po pravomu Duhu Boxjemu primili; jer brez njega niko neimade prave vire; pacſe: niko nemoxe poznati, daje Iſus pravi Sin Boxji, akoga Duh S. neprosviti. Polak toga mismo razlicſite miloſti po Duhu S. primili: iz koinoſe poznaje, da Bog ſtalno ù nami pribiva. Onje ù naſſoj duſſi, ù naſſem ſercu, ù naſſima mislih. Zato valja daſe pazimo, da mi niti sſtogod zamislimo, niti ucſinimo, sſtobi njemu omerznuti moglo. Da pak mi znamo, koje miloſti po Duhu S. onima udilјivane bivaju, koiſe ù pravoj Cerqvi naode, ſvima nekaje poznano: Niki po njemu primaju miloſt mudroſti, oni da Boxanſtvenih od ſtvarih govorit mogu. Drugi miloſt poznanſtva; da oni virne naucſiti mogu, i ù dobrima kerſtjanskima dilloredſtvih ubaviſtiti. Drugi i opet imadu viru, to jeſt: uzdanje ù Boga, uſajuchi, da kolikogod puta Boga zamole, usliſſani oche biti. Josſtere Drugi zadobiliſu ù pravoj Cerqvi Boxjoj cſudeſa cſiniti, uzkriſujuchi mertve, slipe cſinechi progledati, bolesne ozdravljajuchi &c. Drugi takogjer zadobiliſu miloſt razbiranja duhova, ſerca cſovicſanska iziskivajuchi, jeſuli njiova mislenja, umi, i odluke od Boga, ili od zloga Duha izviru? Drugiſu razlike jezikah zadobili, koinoſu skrovita miſta Svetoga Pisma iztomacſili, mi da pravo virujemo, i kerſtjanski dillujemo. Ovako Duh S. razdiljuje darove ſvoje; moli indi njega za one miloſti, koje duſſi tvojoj koriſtne i napridne jeſu.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 18.

U ono vrime: Recſe Jſus nikima, koiſe ù ſebe uffaju kano pravedni, i pogergjivau oſtale, priliku ovu: Dva cſovika uzidoſſe ù Cerqvu, daſe mole: Jedan Farizeo, à drugi Ocſitnik. Farizeo ſtojechi, ovo ù ſebi moljaſſe: Boxe, falu uzdajem tebi, da niſam kano oſtali ljudi: Grabioci, nepravednici, priljubodinci: kakono i ovi Ocſitnik. Poſtim dvaput na nedilju, deſeto dajem od ſviu, koja uxivam. A Ocſitnik na daleko ſtojechi, nektiſſe ni ocſiu k-Nebu uzdignuti: Nego udaraſſe perſa ſvoja, govorechi: Boxe, miloſtiv budi meni griſſniku. Govorim vami: Sigje ovi opravdan ù dom ſvoj od onoga: Jere ſvaki, koi uzviſi ſamoga ſebe, ponizicheſe: à koiſe ponizi usviſiticheſe.

Zasſtoje, Iſukerſt priliku od Farizea i Ocſitnika prikazao?

Zato, niko daſe nepodſacha drugog cſovika ni miſlenjem pogerditi, jali ſuditi; i daſe ſvaki po ovoj priliki oſiti i xaçne, kako grubno ù tomu zachi moxe: sſtonoſe ù Ocſitniku daje viditi, koi pokorivſſiſe, od Farizea nesramno procinjen i ſugjen jeſte bio.

Sſto

Sſto valja cſiniti pria negoſe ù Cerqvu pogje?

Valja dobro prociniti, kudaſi odredio ichi; jerbo Bog objavlja: Akoſam Bog vaſs, gdie moj ſtrah; akoſam Otac vaſs, gdie moje posſtenje? *Malach.* 1.

Jeli molitva Farizeova Bogu bila primljena?

Nie: jer on ù ſvojoj molitvi ſamo druge ljude pod nisſto derxao jeſte, nji neſtaſsno ſudio, za herſuze, nepravedne, i priljubodnike nji derxechi, i to imenujuch onoga ocſitnika, koinoſeje ù iſtinu obratio, i rad toga Farizeo jakoje ſagriſſio. Polak toga zloje ucſinio, ſvoja dobra dilla brojechi i razglaſujuchi; Bogu nie dao posſtenje, i pod oſinom ſvetinje ſvoju oholoſt hotioje ſakriti. Pria upadnutja uzdixeſe ſerce. *Prov.* 16.

Nauk primi, za uklonitiſe od ispraznog posſtenja; jerboſe po njemu nadarenje ù nebeſi gubi. Zatoje S. Ignatio Mucſenik obicſavao rechi: koime razglaſuju, onime fruſtaju. A *S. Hilario* poznavſſi, daga puk rad njegovi dobri dillah uzvelicſaje, bojaoſeje, da ſvoju plachu moxebit za ovoga xivota primivſſi, ù xivotu pak vikövicſnjemu brez plache da nezaoſtane.

Kojeje dobro Ocſitnik ucſinio?

Prid Bogomſe jeſte ponizio, i zatoje otragu iz megju oſtali ſtajao, po cſemuje on dao razumiti; *najpervo*: da on njiovog drusſtva nie doſtojan. 2. Ocſi ſvoje jeſt ponizio, i po tomu pokazao, da on nie doſtojan ù nebo pogledati. Po ovomu Svitovani bivamo, mi daſe rad razlicſiti griah naſſiih prid Boga dochi boimo. 3. Onſeje ocſito ù perſa udarao, i po iſtom udaranju ſvoje grihe jeſt pokarao, kojenoje ù ſercu nutarnjim nacſinom ucſinio, govori *S. Auguſtin Serm. 8. de verb. Dom.*

I toje uzrok, rad koga mi pod S. Miſom ù naſſa perſa udaramoſe, po tomu za dati razumit, dasmo ſiromaſi griſsnici, i daſe za grihe iz ſerca kajemo.

Ovo pak nami iz ovoga Evangjelja najskole valja zapantiti, Bog da na ponizne gleda, à daleko jest od oholih. *Psal.* 137. I da izgovaranja Isukerstova sverhu dva razlikna gori recsena dillovanja, istinita jesu, to jest: koise uzvisi, ponizichese; à koise ponizi, uzvisitichese. Jer Farizeo, koi pun sa dobri dillih ù Cerqvu dossao jest, prazanseje kuchi povratio, buduch on po razglasenju svomu sve dobrote izasuo jeste. Ocsitnik pak kuchiseje pravedan povratio, jerboje sve svoje grihe po pokori od sebe odbacio.

DILLOREDNI NAUK OD OHOLOSTI.

Sstoche rechi oholu biti?

Rechiche ovo, kad tko ù svomu ochuchenju i misli sverhu sebe iziodi, i visse od sebe csini negoli jest; kakose to ù Farizeu moxe viditi, koinoje sa svoima mislih sverhu sebe izissao, i visseg sebe csinio, negoje bio, i zatoje Bogu ogrubio. Poniznom postati, jeste humiljeno serce i misli imati, i od sebe nissta necsiniti: kakonoje Ocsitnik csinio, koino humiljeno serce i misao imao jeste, nissta od sebe necsinechi, i zatoje Bogu primljen bio.

NAUK OD DESETKA.

Deseto dajem od sviu. Luc. 18.

Jeli zasluxenja vridno deseto davati?

Jeste: jerboje dillo izborite kriposti, to jest, bogoljubstva, iliti, sluxbe Boxje; jere po plachanju desetka sluxba Boxja uzderxana i potvergjena biva, i po istomu Namisnici uzderxavani bivaju, sstonoje isti Bog naredio. *Exod.* 22. *Num.* 18. *Deut.* 12. 14. 2. *Paral.* 21.

Mo-

Mogaobi tko zamisliti i rechi, da mlogi svitovni desetak uxivaju?

To nepripricsuje zasluxenja, mi kada pri dobroj odluki zaostajemo: buduch Cerqva Boxja mlogima desetak za izplachenje virni sluxbah dopustila jeste.

Nacsin za koristno Desetog davanje.

Tebi moj Boxe za primljene plode zafaliti, i tebe za posstovati, jersi ti meni nji dao, i ti zapovidass, radi togachn deseto tebi za ljubav dati, i za moje grihe po tomu izplatiti.

TOMACSENJE JEDANAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocselu S. Mise uzvelicsaje Misnik Boga, koino nami milost daje skladnog xivljenja, i govori iz 67. *Psalma.*

Bog ù mistu Svetomu svomu: Bog, koi pribivati csini jednog obicsaja ù domu: onche kripost i jakost dati svomu puku. Nek ustane Bog, i nekase razaspu nepriatelji njegovi: nek bixe, koi zlobe njega od lica njegovog. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! koino zasluxenja i zavite, koite ponizno mole, s-mlostvom tvoga dobrotvorja nadilazist: izli sverhu nas milosergje tvoje; da nami oprostiss, sstose nassa svist boji, i nadoknadiss, ssto mi izkat i prositi nesmimo.

Epiſtola B. Pavla Apoſtola 1. Korinth, Pogl. 6.

Bratio: Poznano vam cſinim Evangjelje, kojeſam pripovidao vami, kojeſte i primili, ù komu i ſtoite, po komu i ſaranjujeteſe: Koim razlogom pripovidaoſam vami, ako derxite, nego akoſte zaludu virovali. Jereſam pridao vami najpervo, sſtoſam i primio: Zasſtoje Iſukerſt umro za grihe naſſe po Pismih: i da pokopan bi, i daje trechi dan uskersnuo po Pismih: I daje vigjen bio od Petra, à posli toga od jedanaeſt. Pak zatim vigjen bi viſſe nego od pet ſtotina Brache zajedno: od koi mlogiſu xivi doſada, à nikiſu zaſpali. Pak opet vigjen bi od Jakova, pak od ſvi Aposſtola: à najposli ſviu kano izmetku vigjen jeſt i meni. Jerbo ja jeſam najmanji iz megju Aposſtola, koi niſam doſtojan zvatiſe Aposſtol, zasſtoſam progonio Cerqvu Boxju. A miloſtju Boxjom jeſam ono sſtoſam: i miloſt njegova nebbi prazna ù m ni.

Zapanti najpervo poniznoſt S. Pavla, koinoſe rad ſvoji griah, kojenoje pria ſvog pozvanja ucſinio, izmetkom, i najmanjim megju Aposſtolom naziva; pacſe: da nie vridan, daſe Aposſtolom nazove, premakoje velike trude i naſtojanja za Iſukerſta podneo. 2. *Cor.* 11.

Nauk primi: da kada ti koje dobro ucſinisſ, rad iſtog daſeneslavisſ, nego omanji kod iſtog tebe cſinisſ, bojechiſe, da Bog (od kogano ſvako dobro iziodi) miloſt ſvoju tebi neukrati; i pak ù grih da neupadeſs, kakonoſeje Davidu dogodilo, kadanoſeje ù ſvomu ſercu uzdigao bio. *Pſal.* 29.

Dru-

Drugo, prilika S. Pavla daje nami prigodu za poniznost, koinoje izpovidio, da sto on jest, po milosti Boxjoj jeste: jerbo mi od nas nikakvo dobro nismo moguchi zamisliti, nego svako nasse moguchstvo jeste od Boga. 1. *Cor.* 3.

Evangjelje S. Marka, Pogl. 7.

U ono vrime: Izassavssi Isus od Krajeva Tyrie, dogje po Sidonu k moru Galilejskomu, iz megju srid krajeva desetero gradisstni. I privedossemu gluha, i nima, i moljau njega, dabimu ruku postavio. I uzamssiga od mlossstva na stranu, postavi perste svoje ù ussi njegove: i pljunuvssi, taknu jezik njegov: i pogledavssi ù Nebo, uzdahnu, i recse njemu: Epheta, (a to jest otvorise.) I taki otvorene bisse ussi njegove, i razvezan uzao jezika njegovoga, i govorasse upravno. I zapovidiim, da nikomu nekaxu. A kolikoim vechma zabranjivasse, toliko joss visje pripovidau, i joss visje csugjause, govorechi: Dobroje svaka ucsinio: i gluhe ucsini csuti, i nime govoriti.

Koise po glubomu i nimomu razume?

Oni, koi Rics Boxju nerad slussaju, i joss manje od iste neche da govore.

Zasstogaje Isukerst od mlosstva na stranu uzeo?

Nas za naucsiti, da onaj, koichese obratiti, zlo drusstvo ima zaostaviti.

Zasstoje Isukerst glubomu svoje perste u ussi postavio?

Nami za objaviti, da po milosti Duha S. ussi grissnicske otvorene bivaju, buduch dase Duh S. Perstom desne ruke Boxje naziva.

Zasstoje Isukerst s-vojom pljuvkom jezik nimoga dotaknuo?

Za obznaniti, da mi po Isukerstu, koinoje ista mudrost, od Boga i iskernjega pravo imamo govoriti.

Zasstoje ocsi k-nebesam uzdizao?

Nas za naucsiti, da svi darovi ozgora dohode. Polak toga, uzdahnuoje, nami za nauk, mi da sa grissnicih razxaljenje imademo. I opet, kolikoje tessko otverdnutog grissnika (kakosu oni, koi od Boga nissta neche da csuju) obratiti. *Trecbe*, po tomuje nami hotio ukazati kolikoje kripka milost Boxja, jerbo na jednu rics Isukerstovu, otvorissese ussi i usta ovoga csovika, tako, daje on Boga uzvelicsavao, i pravo govorio jeste.

Zasstoje Isukerst zabranio, da nikomu nekaxu?

Nami za poznanje dati, da mi ljudski falah netraximo. Od oni, koisu gluhog Isukerstu vodili, ucsi ljubav izkernjemu pokazati. Ucsi i nauk primi od ovoga puka dilla Boxanstvena ocsitovati: buduch da Bog za tu sverhu i joss mloga csudesa dilluje, najskolel po Svoima Svetih, i to da njegovo svemoguchstvo i dobrota od nas proslavljena budu. Joan. 9. 3.

NAU-

NAUCI VIRE OD CEREMONIAH.

Daſeje Iſukerſt, kadaje gluhog i nimog ozdravio, s-nikima Ceremoniama, iliti: rukomicanjem, i tila ſagibanjem sluxio; kakonoti ruke ſvoje na njega, i perſte ſvoje na njegove uſſi poſtavljavſſi; pljunuo, i jezik iſtog dotaknuo, k-nebu ocſi uzdigao, i uzdahnuo jeſte, oviziu rad prilikah poluvirnici, iliti odmetnici zaſtigjeni oſtaju: koino cerqvene Ceremonie pogergjuju.

Sſtoche rechi ova rics: Ceremonie?

Po Slovinski rechiche obicſaj sluxbe Cerqvene, po kojemunoſe Bog posſtuje; kakono na priliku: ruke dizati, kakoje David cſinio. *Pſal.* 140.

Zasſtoſe mi sluximo s-ovakvima Ceremoniima pri sluxbi Boxjoj?

Zato, da mi neſamo po duſſi, i nutarnjim naklonom, nego joſs i s-tilom, po izvanskima i vigjenima zlamenjih Bogu sluximo. *Drugo*, cſinimo ceremonie za uzmloxati bogoljubſtvo. *Trechc* pak rad toga, da mi po izvanskima dillovanjima, na nutarnja i Boxanſtvena uzdignuti poſtanemo. *Trid. Seſs.* 22. *c.* 5.

Jeſuli takove Ceremonie ù S. Pismu utemeljene?

Jeſu: jerboſe sſtie, da Bog ù ſtaromu zakonu kruto zapovidio jeſte Ceremonie obsluxivat. Takogjer i ù novomu zakonu naodimo, daſeje Iſukerſt s-takvima Ceremoniima sluxio. Naodimobo, daje Iſukerſt ſvoje ocſi k-nebu uzdizao, k-otomu, uzdahnuo, i pljunuo. Naodimo, daſeje i ù duhu smutio, daje klecſech molio, i na lice upao. I opet, Iſukerſt ſeje s-ceremoniama sluxio, kadanoje ſvoje ucſenike nadahnuo, i njima po tomu Duha S. dao jeſt. *Joan.* 20. Sverhu toga, joſs i kadaje ſvoima ucſenikom razkrilitim rukama blagoſovio. *Luc.* 24.

TO-

TOMACSENJE DVANAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U danafsnjemu S. Mife pocfelu Cerqva k-Bogu vapie za pomoch iz 69. Pfalma.

Boxe, na pomoch moju naftoj: Gofpodine za pomochi mene potexife; nekafe fmetu i priklone, koi traxe duffu moju. Nekfe odvrate natrag, i nekfe zaftide, koi misle meni zla.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi i miloftivi Boxe! od kojeg dara dolazi, da tebi tvoji virni doftojno i pofalno sluxe: dopufti nami molimote; da mi k-tvoima obechanjih brez zaprike tercfimo. Po Gofpodinu &c.

Epiftola B. Pavla Apoftola Korinth. 1. Pogl. 3.

Bratio: Uffanje takovo imamo po Ifukerftu k-Bogu: ne da zadovoljni jesmo misliti fftogod od nas, kakono iz nas: Nego zadovoljnoft naffa od Boga jeft: Koi i podobne nas ucfinio jeft sluxitelje novoga Zakono; ne slovom, nego Duhom: Jerbo slovo ubia, à Duh oxivljuje. Jer ako sluxenje fmerti, slovima pogergjeno ù kamenju, bi ù slavi; tako da nemogau pogledati finovi Izraelski ù obraz Moyffiev, zarad slave lica njegova, kojafe ifpraznjuje: Kako vechma neche biti sluxenje duha ù slavi? Jer ako sluxenje ofugjenja slava jeft: mlogo vechma obiluje sluxba pravde ù slavi.

S. Pa-

S. Pavao ſve ſvoje pouzdanje po Iſukerſtu ſtavlja ù Bogu, i ſve ſsto on imade, njemu pripiſuje. I zato on govori, da mi nismo moguchi od nas, kakono od ſami nas ſstogod pomisliti, nego da ſvekoliko naſſe moguchſtvo, pomislenja, i cſinjenja ſvoj pocſetak imade od Boga. Iz cſegano mi poznajemo, da mi nisſta nismo, kadano nas miloſergje Boxje nevodi; à kada nami Bog pomoch daje, tada moxemo ſva, buduch daje Bog Svemoguch. Ovi Bog nasje ſebi sluxbenike ucſinio, ne ù iſtinu zakona piſanoga, koinoje zakon Moyſiin bio, nego zakona miloſtih, koinamje po Duhù Svetomu iziſſao. Zakon piſani, to jeſt, zakon ſtari, nami vikovicsnji xivot nie mogao doniti; alli novi nasje po kripoſti Duha Boxanſtvenoga basſtinike nebeske ucſinio. Sjanje, kojenoje Moyſia nigda ù ſvomu licu zadobio bio, pod nisſtoſe ima ocſapiti prama sjanju one ſvitloſti, kojuje nami Duh S. uxgao.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 10.

U ono vrime: Recſe Jſus Ucſenikom ſvoim: Blaxene ocſi koje vide, koja vi vidite. Jerbo govorim vami, da mlogi Proroci, i Kralji hotiſſe vidіti, koja vi vidite, i nevidiſſe, i sliſſati, koja vi cſujete, i nesliſſaſſe. I evo niki Zakonik uſtade, iskuſſujuchi njega, i govorechi: Mesſtre, sſto cſinechi xivotchu vicsnji poſidovati? A on recſe njemu: ù Zakonu sſto piſamo

jeſt?

jest? kako sstiess? On odgovarajuchi, recse: Ljubi Gospodina Boga tvoga iz svega serca tvoga, i iz sve Dusse tvoje, i iz svi mochi tvojih, i iz sve pameti tvoje: i iskernjega tvoga kako samoga sebe. I recse njemu: pravosi odgovorio: Ovo csini, i xivichess. A on otiuchi opravdati sebe istoga, recse Isusu: A tkoje Iskernji moj? A Isus priuzamssi recse: Csovik niki snilazasse od Jeruzolima ù Jerik: i upadde megju razbojnike, koi i svukosse njega, i rannam izranivssiga otidosse, napole xiva ostavivssi. I dogodise da Misnik niki snilazasse istim putem: i vidivssi njega mimojde. Takogjer i Diakon, kad bi pokraj mista, i vidi njega: projde. A Samaritanin niki putujuchi, dogje pokraj njega: i videchiga miloserdjem ganuose jest. I priblixivssise, zavi ranne njegove, natapajuchi uljem i vinom; i mernuvssiga na xivincse svoje, odvedega ù gostionicu, i imadde pomnju od njega. I drugi dan izvadi dva pineza, i dad-

dadde gostioniku, i recse: Pomnju od njega imaj, i kolikogod potrossiss, ja kadase vratim, povratichu tebi. Koi od ovi trojce vidise tebi daje Iskernji bio onomu, koi upadde megju razbojnike? A on recse: Koi ucsini miloserdje s-njime. I recse njemu Jsus: Pogji, i ti takogjer csini.

Zassto Isukerst naziva svoje ucsenike blaxene?

Zato, jersu oni doxivili ono vrime, ù komuje Isukerst rogjen, i oni njega mogau viditi, sstono mlogima kraljem i Prorokom niese dogodilo.

Zasstose zapovid ljubavi Boxje glavnom zâpovidjom naziva?

Zato, jerse sve ostale zapovidi ù njoj temelje, i uzderxaju.

Ssto jest, Boga ljubiti?

Jeste, njemu svako dobro hotiti, buduchi on dobrota najvecha.

Zassto on to od nas iziskuje?

Zato, da mi nasseg serca nagnutje prama njemu ukaxemo, ssto on jedino od nas zaktiva; i pak mi njegovih darovah i milostih dionici postanemo. *Prov.* 23.

Ssto jest najvisse dobro?

Jeste takvo dobro, kojeno sve sstoje lipo i dobro, ù sebi uzderxaje, i od koga samoga ona iziode. *Exod.* 33. 19.

Ssto jest, Boga ljubiti iz svega serca, iz sve dusse, i iz sve pameti?

Jeste, tri dussevne kriposti, to jest: razum, volju, i pamet na posstenje Boxje obratiti. *Deut.* 6.

Ka-

Kakose Bog ljubi iz svega serca?

Ljubise iz svega serca, kadanose razum na posstenje Boxje upravi; kojeno biva kada dussa, kerstjanska Boga sverhu sviu kojasu postvarana procinjuje zato, jerje on najvisse dobro, i radi toga sva svoja dilla k-njemu, kakono najposlidnjoj sverhi upravlja. 1. *Cor.* 10.

Ssto jest, Boga iz sve dusse ljubiti?

Jestese prid ocitnostjom Boxanstvenom istomacsiti, da csovik sve, sstogodje stvoreno voli izgubiti, nego radi nji Boga kakono najveche dobro uvriditi. Na ovisu nacsin Sveti Ljubav prama Bogu ukazali, buduchi oni nesamo sva svoja imanja, i dobra, nego joss i svoj xivot po prinemilima mukama volilisu izgubiti, nego najmanje sstogod ucsiniti, sstoje Bogu protivno. *Daniel.* 13. 22.

Kakô joss csovik Boga ljubi iz sve dusse?

Tada, kadase csovik obveseli, da Bog ù sebi, i od sebe istoga tako srichan jeste, da on od Angjelah, od ljudih, od sunca, od miseca, i od zvizdah faljen biva. *Psal.* 18. sstono ù istoj molitvi: *Ocse nass* bit moxe.

Kako to moxe biti?

Moxese ovako ucsiniti: kadase ù ocsenassu izgovara: svetise Ime tvoje, xelechi tada dase Ime Boxje od nas po bogomillom xivotu; pacse, i od Odmetnikah, i od isti poganinah posstuje, i dabi moguche bilo joss i od stinah i kamenjah prodicseno bude. *Daniel.* 3.

Kako csovik joss ukazuje ljubav po dobroj volji prama Bogu?

Ukazuje, kada ù svima protivnima dogagjaji sebe opnizno ù volju Boxju pridaje: kojenose ù S. Ocsenassu pristojno izverssiti moxe.

Ka-

Kakose to moxe ucsiniti?

Ovako, kada izgovarajuchi: budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na żemlji, sebe tada sasvime ù volju Boxju pridaje, i sebe pripravna ukazuje sve protivnosti od njegove ocsinske ruke ljubeznivo primiti. *Joan. 6.* 38.

Kako csovik ljubi Boga iz sve pameti?

Kadase s-pametjom na posstenje Boxje sluxi: kojenose dogagja kada csovik ù ocsitnosti Boxjoj vechaje; kadase dobrocsinstvih Boxanstveni spominje, i njega rad nji slavi, i njemu zafaljuje. *Psal.* 33.

Ssto jest Boga slaviti?

Jeste csudesa Boxanstvena navisstivati.

Ssto jest, Bogu zafaljivati?

Jeste dobrocsinstva Boxja visoko procinjivati, nji poznati, i Boga koije nji pokazao, posstovati, slaviti, i uzvelicsavati. *Psal.* 102. 3.

Ssto jest, Boga ljubiti iz sviu kripostih?

Jeste kriposti tila, kakonoti pet ochuchenja, ruke, noge, jezik, i tako dalje sva uda tila na posstenje Boxje upraviti. *Psal.* 136. 6.

Kakose to moxe csiniti?

Ovako: kada tko svoj rucsni posao, ili bilo pisanje, ili verssenje, ili kopanje &c. joss i isto jiische i piche, Bogu na posstenje csini, i njemu prikaxe.

Kako moxe csovik na posstenje Boxje jisti, piti, i spavati?

Ovako: kada csovik rad toga jide, pie, i spava, da umorne tilesne kriposti i opet popravi, za mochi Bogu boljma iz nova sluxiti, i pri tomu njega slaviti, i njemu zafaljivati. 1. *Cor.* 10. *Coloss.* 2. *Tob.* 7.

S Ka-

Kako mogu zanacxie, ili kopatsi, i oracsi ljubav prama Bogu ukazati?

Kada oni svoj rucsni posao Bogu prikaxu, i isti posao rad toga saverssuju, zasstoimje on nametnuo, i tako volja njegova jest.

Mogulise i isprazne beside, ili priverssenje jiscba i picba Bogu prikazati?

Nipojedan nacsin nemogu: jer ovakve stvari nesamo nikakvè plache nisu vridne, nego joss dostojnesu pedipsanja: buduch ta csiniti jeste grihota.

Da tko Boga ljubi, jerse on dobru od njega nada, bili to prava ljubav bila?

Premdaje to dobro, i fale vridno; sasvim tim nebi bila sverssena ljubav, buduch daseje vlastito hotenje s-njome umissalo.

Kojaje indi sverssena ljubav?

Ova jeste: Boga radi toga ljubiti, jerje on ù sebì najvechè dobro, i zato svake ljubavi dostojan.

S. Ivan nas pravo ucsi, kako imamo Boga ljubiti, to jest: mi daga imademo tako ljubiti, kakoje on nas ljubio, neimaduchi nissta od nas izcsekivati. *Joan.* 4. i mi joss njegovi nepriatelji bismo. *Rom.* 5.

Hasnili ssto Bogu, ssto mi njega ljubimo?

Bog ni najmanje hasne od nasse ljubavi neimade. I kada on zapovida, da mi njega ljubimo, to csini radi svoje prama nami ljubavi, mi da opet od njega ljubljeni biti zasluximo. *Prov.* 8.

Koje dobro ukazuje Bog onima, koi njega sverbu svega ljube?

Ovo: jer on nji i opet ljubi. Radi toga on one, koi njega iz serca ljube, brani, i od sviu vigjeni i nevigjenih nepriateljah zasstituje. Josster nji i svojom milostjom naressuje: sverhu toga na csas smerti pri njima jest, pak najposli nji k-sebi ù raj prima. *Joan.* 14. 21.

Ko-

Koije najbolji nacsin ovaku ljubav za dostichi?

Jeste vrucha molitva, da on ù serca nassa duh njegove ljubavi upusti.

Ssto jeste, iskernjega kako samoga sebe ljubiti?

Jeste njemu, kakono na Boxanstvenu sliku stvorenomu; od istoga Boga svako dobro hotiti, ili: neucsiniti ono, ssto sebi od drugoga nebi rad bio ucsinjeno biti. *Tob.* 4. Negoli, ono svomu iskernjemu ukazati, sstobi tko hotio, da njemu drugi ucsini. *Matth.* 7. Ovakovu pravu ljubav ucsinijoje oni Samaritan onomu, koi megju razbojnike upao bisse, i izranjen ostade.

U koima dilli csovik najskole ljubav prama iskernjem pokazati moxe?

Po tilesni i duhovni dillih milosergja; iz megju koih navlastito jesu:

Pervo: Obradovatise radi dobrog stanja, darova, i milostih toliko dusse, koliko tila, kojesumu od Boga udiljene. A oxaliti njegovu nesrichu, po priliki *S. Pavla.* 1. *Cor.* 1. 5.

2. Boga moliti za iskernjega, damu gori recsene milosti udiliti dostoise. Ovakoje *S. Pavao* klecsech molio za Epheziane. *Ephes.* 3.

3. Poman̄kanja i slabosti iskernjih uzterpljivo podnositi, kakono bolesti, neumnost &c. Kako *S. Pavao* ponukuje, govorechi: Jedan drugoga brimena nosite, i takochete ispuniti zakon Isukerstov. *Galat.* 6.

Bili zasluxenja vridno bilo, kadbi tko svomu iskernjemu zato dobrotu koju ucsinio, da on i opet od istoga dobrocsinstvo izcsekiva?

Nikakvomu zasluxenju nebi kod Boga put ucsinio; jer, i kipolanjaoci pozdravljaju one, od koise ufaju pozdravljeni biti: na gozbinu zazivaju one, od koinose gozbinim zazivanjem nadaju, kako Isukerst govori *Luc.* 14. Joss i iste xivine nerazloxite, kakono psi, one ljube, koi njima dobro csine.

TOMACSENJE TRINAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Pocſelo S. Miſe jeſt Cerqveno zazivanje radi obechanjah Boxanſtvenih iz *Pſalma* 73. Obazriſe na Zakon tvoj, i duſſe ubogih tvoih nezapuſti do ſverhe: uſtani Goſpodine, i ſudi uzrok tvoj, i nezaboravi glaſove traxechih tebe. O Boxe! zasſtosi nas odvergao, i razſerdio na ovce ſtada tvoga?

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi vicsnji Boxe! uzmloxaj ù nami viru, ufanje, i ljubav; i da mi ono zadobiti zasluximo, sſto ti obechajeſs, dopuſti: da mi ono ljubimo, sſto ti naregjujeſs. Po Goſp. naſſemu &c.

Epiſtola B. Pavla Aposſtola Galatianom Pogl. 3.

Bratio: Abramuſu recſena obechanja, i ſimenu njegovu. Negovori: i ſimenom: kakono ù mlogim, nego kakono ù jednomu: I ſimenu tvomu, koije Kerſt. A ovo govorim, Zakon potvergjen od Boga: koi posli cſetiri ſtotine i trideſet godina ucſinjen jeſt. Zakon necſini taſscka na iſpraznjenje obechanja. Jerbo akoje od Zakona basſtina, jurve nie od obechanja. A Abramuje po obechanju darovao Bog. Sſto dakle Zakon? Zaradi priſtupljenja poſtavljen jeſt, doklebi priſsto ſime, komu obechao biſſe, naregjena po Angjeli ù ruki ſridovnika. A ſridovnik jednoga nie: à Bog jedan jeſt. Zakon dakle protiva obechanjem Boxjim?

Ne-

Nedaj Bog. Jer dabi dan bio Zakon, koibi mogao oxivljivati, istinito iz Zakona bilabi pravda. Alli zatvori Pismo svaka pod grih, dase obechanje od vire Isukerstove dade viru-juchim.

Po Abramu, kojemunoje Bog obechanja ucsinio, razumise Isukerst, ù kojemu sva obechanja izpunje-na jesu. Blagosova pak onoga, kogaje Bog Abramu obechao, to jest: opravdanja i vikovicsnjeg spase-nja, svisu dionici postali, koi viru Isukerstovu primiti, budu. I premako Bog posli 430. godinah zakon na planini Sinai dao jeste; nisstanemanje ovaj zakon obechanja Abramu ucsinjena nie moguch isprazniti, buduch da nami blagosov Boxji nie iz Moysiinoga zakona, nego iz vire Abramove ù Isukersta, koino na svit dochi imadiasse, izissao jeste. Za tuboje sverhu ovi zakon dan da mi obechanja dionici postanemo. Zakon (govori *S. Jerolim* i *Chri-sostom*) dan jeste, za pedipsanje prigrissiocah. Sveti pak *Augustin* govori, da puk promissljajuch zakon, ù poznanstvo vlastiti griah dogje, kojeje protiva za-konu ucsinio, pak i Boxanstvene milosti dionik po-stane. I zato *S. Pavao* nadostavlja: *Dokle Sin dog-je*, to jest: *Isukerst*. Sambo zakon nie moguch bio nas od griah izbaviti, brez milosti Isukerstove.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 17.

U ono vrime: Kada igjasse Isus ù Je-ruzolim, prolazasse posrid Sama-rie, i Galilee. I kada ulazasse ù niki Grad, susritossega deset ljudi gubavi,

koi ſtaſſe iz daleka, i uzdigoſſe glas, govorechi: Iſuſe Naucſitelju, ſmilujſe nami. Koje kako vidi, recſe: Pojdite, i ukaxiteſe Misnikom. I bi ucſinjeno, dokle igjoſſe, ocſisſteni biſſe. A jedan od nji, kako vidi daje ocſiſtjen, vratioſe jeſt, s-velikim glaſom uzvelicſajuchi Boga, i pade na obraz prid noge njegove, ſale uzdajuchi: i ovi biaſſe Samaritanin. A odgovarajuchi Iſus, recſe: Nijeli deſet ocſiſscheno? à gdije devet? Nie naſſaſt koibiſe vratio, i dao slavu Bogu, nego ovi inoſtranac. I recſe njemu: Uſtani, pogji, zasſto vira tvoja tebe ſpaſena ucſinila jeſt.

Sſtoſe po gubi razumi?

Razumeſe razlicſiti griſi. Ovdi valjade zapantiti, daje guba od tri verſte bila. *Levit.* 13. & 14. to jeſt, guba domova, tila, i hodiche. Po gubi domova duhovnim nacſinom oniſe razume, ù koima opaki ljudi pribivaju, ù koimaſe nepriſtojne beſide, i ſmutljiva dillovanja provode: po koimano mloge brezgriſsne duſſe zavogjene, i ù propaſt paklenu zabacſene poſtaju. Po gubi tilesnoj razumeſe bludnici; à po gubi hodichnoj oniſe razume, koi s-izvanskima novo iznaſſaſtima zahodivanjima, cile opchine naſtoje ſebi pridruxiti. *Soph.* 1. 8.

Zas-

Zasſtoſu gubavi iz daleka ſtajali?

Rad toga, da i oſtale neogube. Po csemuno mi ſvitovani bivamo, daſe ſmutni domova, opakog drusſtva, i novi iznaſſaſtiteljah, kakono gubah uklanjamo; jer tko ſmolu doticſe, od njecheſe omachiti. *Eccl.* 13. 1.

Zasſtoje Iſukerſt pitao, gdiſu deveterica, koiſu ocſiſscheni?

Za pokazati, koliko on na nepoznanſtvo ucſinjenog dobrocſinſtva merzi. Nepoznanſtvoje nepriatelj duſſe, vitar priſuſſujuchi, koino vrillo dobrote i miloſergja, i nadahnutja Boxanſtvena priſuſſuje. Zato budite zafalni. *Coloſs.* 3.

Zasſto Bog od nas isſte zafalnoſt?

Na ovo pitanje plemenito odgovara *S. Chriſoſtom* ovako: Bog to necſini, kano dabi od naſſeg poznanſtva imao potribu; nego, da ſvaka hasna i opet k-nama dogje, i miſe novih miloſtih doſtojni ucſinimo.

Sſto jeſte, zafalnu biti?

Jeſte, za dobrocſinſtvo znati zafaliti. Zafali Bogu jutrom, vecſerom, pria i posli jiſscha.

Kadaſi ſit, nezaboraviſe Boga tvoga Goſpodina. Deut. 8. Kolikogod puta oſitiſs blagoſov ù domu tvomu, ù porodu, ù njivah, ù marvih, vazda zafaljuj Bogu. Najskole pak zafali kada plodove zemaljske primio jeſi. *Levit.* 23. Jer po zafalnoſti csovik ſebe na nove miloſti pripravna cſini. Nisſta pak boljeg zamisliti, izrechi, ili upiſati nemoxemo, nego: Bogu fala. Govori *S. Aug. Epiſt.* 77.

TOMACSENJE CSETERNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Na pocſelu S. Miſe ucſini s-Misnikom ſercſanu xelju za varoſſom pokoja iz *Pſal.* 83.

Branitelju naſs pogledaj Boxe, i obazriſe na lice pomazanog tvoga: jerje bolji dan jedan ù pridvorji tvojih ſverhu hiljadah. Kolikoſu ljubezljiva pribivalisſta tvoja Goſpodine kripoſtih! lepti i pomanjkaje duſſa moja ù pridvorja Goſpodnja.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine! cſuvaj Cerqvu tvoju millovanjem vazdaſsnjim; i jer brez tebe cſovicſanska umerloſt upada: ona da po pomochi tvojoj od hudljivi ſtvarih uzderxana, i k-ſpaſonoſſnima upravljena bude. Po Goſpodinu naſſemu &c.

Epiſtola B. Pavla Apoſſtola. Galat. Pogl. 5.

Bratio: Duhom hodite, i poxelenja puthi nechete izrerſſiti. Jerbo puth lepti protiva Duhu, à Duh protiva puthi: Jerbo ovaſe megju ſobom ſuprotive: da ne ſvaka, koja hochete, ucſinite. Da akoſe po Duhu vodite, niſte pod zakonom. A ocſita jeſu dilla puthi: Koja jeſu bludenje, necſiſtocha, nesramnoſt, puthenoſt, idolska sluxba, vilinoſtva, nepriateljſtva, prigovaranja, natezanja, ſercsbe, ſvadnje, nesklad-noſti, krivovirſtva, nenavidŏſti, ubojſtva, pianſtva, proxderlſtva, i ovim prilicsna: Koja pripovidam vami, kakoſam i prirekao; zasſtobo koi tako-

takova csine, Kraljestva Boxjeg neche dostignuti. A plod Duha jest: Ljubav, veselje, mir, usterpljenje, ljubeznivost, dobrota, dugoterpljenje, krocsina, vira, tihost, uzderxanje, csistocha. Suprotiva takovim nie Zakon. A koisu Kerstovi, puth svoju propelisu s-zlochami, i poxelenji.

Koisu Isukerstovi, onisu puth svoju za zlochama svoima propeli. *Gal.* 6.

Tko puth, iliti: tilo s-njegovima opakim poxeljenjima propne, zlamenje jeste milostih, i priblixanja k-Isukerstu, joss i vikovicsnjeg srichnog zadobivenja, Razumi: njemu, to jest: tilu sillu zadaje, i njeg po niki nacsin zauzda i prikuje, dase po njegovi zavodah nepussta pristupljenje csinuti. *Eccl.* 18.

Mlogi sumnje ricsi *S. Pavla* 2. *Cor.* 4. od morenja sebe istog, dasu samo duhovnima persouam priporucsene, koiziu joss tada nisuse Skupsstine naodile, i zatose veoma varaju. Sviuse doticsu ricsi recsene, i svimasu priporucsene, koi ù nebo xele dochi. Vazda morenje Gospodina nassega Isukersta ù nassemu tilu nosimo, dase xivot Gospodina Isukersta ù nama ocsituje. 2. *Cor.* 4. 10.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 6.

U ono vrime: Recse Isus Ucsenikom svoim: Nitko nemoxe dvama Gospodarom sluxiti. Jerbo iliche jednoga nenaviditi, à drugoga ljubiti: iliche jednoga podnositi, á drugoga pogerditi. Nemoxete Bogu sluxiti: i bogastvu. Zato govorim vami, dase nebri-

nete Dussi vassoj, sstochete blagovati, niti tilu vassemu sstochete obuchi. Nijeli Dussa veche nego jiische: i tilo veche nego hodicha? Pogledajte ptice Nebeske, jerbo niti siju, niti xanju, niti skupljaju ù xitnice: i Otac vass Nebeski rahni nji: Nisteli vi mlogo vechi od nji? A tko od vas mislechi, moxe nadostaviti k-visini svojoi lakat jedan? I od hodiche zassto ste brixni? Razmislite cvicha poljska, kako rastu: neposluju, niti predu. A govorim vami: Jerbo niti Salomun ú svoj slavi svojoj bi zaodiven, kakono jedno od ovi. Ako sieno poljsko, koje danas jest, à sutrase ù pech meche, Bog ovako odiva: Kolikoche veche vas male vire? Nemojte dakle brixljivi biti, govorechi: sstochemo blagovati, ili sstochemo piti, ili s-csimchemose zaoditi? Zassto ova svaka Narodi istraxuju. Znadebo Otac vass, da ovog svega potribu imate. Traxite dakle najpervo Kraljestvo Boxje i pravdu njegovu, i ova svaka nadometnuchese vami.

Ssto-

Sſtoje Bogu sluxiti?

Jeſte, ſve ono virno i z-bogoljubſtvom ſaverſſiti, sſto Bog od nas zaktiva. Ili: volju Boxju iſpuniti, i ſve, sſtoje Bogu ugodno.

Kojaſu ta dva Goſpodara, koinoſe zajedno sloxiti nemogu?

Jeſu Bog i Mamona, po kojojnoſe lakomoſt razumi. Ovimaſe nemóxe zajedno sluxiti, jerbo oni protivne ſtvari zapovidaju. Bog zabranjuje kamatovanje i kragju: à lakomoſt na iſta navodi. Bog zapovida, daſe ù Nedilje i Svetkovine njegova sluxba cſini: à lakomoſt razdràxuje cſovika, da on sluxbu Boxju zapusſta, i za vrimenitim dobitkom naſtoji. Lakomoſt cſini cſovika ù Cerqvi nemirna, tako, da on ondi s-tilom, à ſeree pri vrimenitima jeſte.

Koi sluxe bogaſtvima?

Lakomci, kakono ſuxnji, ſvoima leptenjima za novcih i imanjih naſtojechi; i zatoſe oni neboje Boga uvridit.

Koima sluxe bogaſtva?

Onima, koi po pomnjivi dillih miloſergja nebo zakupljuju. Na ovi nacſin bogaſtvaſu mlogima ù novomu i ſtaromu zakonu sluxila.

Zasſto nas Iſukerſt ſsalje pticama, i liljanu poljskomu?

Za dati nami pouzdanje ù Boxanſtveno provigjenje: koino i iſte ptice uzderxaje. Iſtinito, ako Bog mlade vrane rahni, kada od ſtarih zaoſtavljene bivaju, i njega zazivaju *Pſal.* 146. Rhani Bog ptice, koje neſiju, niti xanju. Luc. 12. Zaodiva uzorito evicha poljska: koliko veche nechefe on briniti za cſovika, koinoje na njegovu sliku ſtvoren: ako on ſamo Boxanſtvene zapovidi obsluxi, i ponizno ufanje ù njega poſtavi.

Zaer

Zaer namise visse nevalja briniti, buduch Isus izrekao: Nemojtese brinuti, govorechi: Sstochemo blagovati, ili sstochemo piti, iliti s-csimchemose zaoditi?

Brez brige biti nemoxemo, buduch daje Bog bistro zapovidio *Gen.* 3. Csovik da ù znoju lica svoga svoj kruh imade zadobiti. Ricsi pak Isukerstove razumiuse od brige, koja pripricsuje Boxanstveno sstovanje, i spasonossno napridovanje.

Ssto nami moxe brige dignuti?

Dixe jako i xivo-povirovanje, Bog da nas moxe i oche pomochi. Da on moxe, tose bistro poznaje, jerje svemoguch. A da nas oche pomochi, jeste istinito, buduchi nami rahnu obechao jest, pak i dobrostiv, daxerljiv, i ù svoima obechanih viran jeste. Akose csovik uzda ù priatelja, koije moguch, viran, i darexljiv; zasstose nebi uzdao ù Boga, kojega moguchstvu svakolika podloxna jesu, i koino nas visse miluje, nego jedna Mater svoju dicu? *Izai.* 49. Polak toga valja promisliti, dase csovik ù jednog xudiu uzda, koimu svoj rukopis dade: à zassto ne ù Boga, koinamje svoj rukopis, svoje Evangjelje zaostavio, kojeno onima vrimenita obechaje, koi za kraljestvo nebesko i njegovu pravdu pria sviu Boga uzmole.

Ssto moxe nami ù pomoch biti, da mi tverdu viru na svemoguchstvo i pouzdanje prama dobrostivosti Boxjoj zadobiemo?

Valjase svaki dan ù tomu objacsati, navlastito kada molimo virovanje, govorechi: *Virujem ù Boga Oca svemoguchega;* i kada ù S. Ocsenassu govorimo: *Kruh svagdanji dajnamga danas.* Valja reko, jaku viru i pouzdanje k-Bogu ucsiniti, dache on nas s-vrimenitima i s-vikovicsnjima dobrotamih nadariti.

ZAMASSNI UZROCI

Zasstose csovik ù Boga ima uzdati?

Ako csovik nauzdano svoje dobro i imanje, srichu i posstenje pomnji i naucsnosti jednog Advocata pridaje: ako takogjer svoje tilo i xivot stavlja ù ruke jednog brodara; slipac jedan oslanjase na diete, pacse, joss i na isto passcse, kojemu za vogja sluxi: zasstose dakle mi nebi na Boga oslonili, kojega svemoguchstvu i mudrosti svakolika podloxna jesu, koi sa svima vlada, i koi nas iz sviu potribah moxe i oche izbaviti? Da pak on moxe, toje istinito, jerje on svemoguch; à da oche takogjerse moxe pokazati, jerboje on nami obechao, i ù obechanju jeste viran, kakose ù 49. *Psalmu* sstie, i ù 15. i ù 90. 15. Ondise naodi daje on obechao, date oche pomochi.. Ako Bog rahni tolike xudie, Turke, i Saracene, koi njegovo Ime gerde i psuju, koliko veche one on oche rahniti, koi njegovo Ime zazivaju i svete?

Traxite najpri kraljestvo Boxje, i pravdu njegovu, i ova svaka nadometnuchese vami.

Kralj Salomun buduch daje pria sviu kraljestvo Boxje i pravdu traxio, koino nie molio za dug xivot, niti za bogastvo, nego za razum i mudrost, za poznati pravdu; zato on nie samo to od Boga primio, negomuje Bog joss i ono nadodao, za koje on nie molio, to jest, Bogastvo i posstenje, da njemu prilicsnog megju kraljih nie bilo. 3. *Reg.* 3.

NAUK VIRE

Brez cine, iliti: neprocinjena jeste dussa.

Zaer dussa nie vissa od tila?

Najprocinjenie sstoje Bog stvorio, jeste dussa; jerbo ona na sliku Prisvetoga Trojstva stvorena jest. Pamet

met nami prikazuje Oca vikoviesnjega; razum Sina, à volja Duha Svetoga. O dusso csovicsanska! tisi zlamenje prilicsnosti, puna mudrosti, i sverssena ù lipoti. *Ezech.* 28. 12.
Posli Boga, i njegove Matere nissta nie lipssega od dusse, kojanoje ù stanju milosti Boxje. Isukerst svoj xivot nie dao za sva dobra svitovna, kojanoje on podnissto derxao, allie dao za jedinu dussu, za nju oteti iz cseljusti diavaoske. I sa svim tim nikoi procinjuje dussu svoju lagano, tako daju ù jedno oka trenuche nemari izgubit. Isti pak Spasitelj najboljeje poznao, kolike cine i vridnosti jeste dussa csovicsanska; zato on govori: Sstoche dati csovik za prominutje dusse svoje. *Matth* 16. akose ona izgubi.

TOMACSENJE PETNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Pocsetak S. Mise jeste vrucha molitva iz 85. *Psalma* uzeta, kojanose vazda ù protivsstinah rechi moxe.

Prigni Gospodine uho tvoje k-meni, i uslissaj mene: Spasena ucsini slugu tvoga, Boxe moj, ufajuchegù tebe: smilujse meni Gospodine, jeresam k-tebi vapio vas dan. Razveseli dussu sluge svoga: jerbosam k-tebi Gospodine uzdigao dussu moju.

Molitva Cerqvena.

Vazdassnje smilovanje tvoje Gospodine! Cerqvu tvoju nek csisti i utverdi: i jer brez tebe nemoxe neoskvernjena zaostati, csini nju vazda po tvojoj milosti vladati. Po Gospodinu nassemu &c.

Epi-

Episstola B. Pavla Aposstola Galat. 5. Pogl. 6.

Bratio: ako duhom xivemo, duhom i hodimo. Neucsinimose izprasne slave xeljni, megju sobomse pozivajuchi, megju sobomse nenavidechi. Bratio, i akobi priuzet bio csovik ù komugod grihu, vi, koi duhovni jeste, ovakoga naucsite ù duhu ljubeznivosti, promissljajuchi tebe istoga, da i ti nebudess napastovan. Jedan drugoga brimena nosite, i takochete ispuniti Zakon Kerstov. Jer ako koi scini sebe daje sstogod, buduchi da nissta nie, oni sebe vara. A dillo svoje neka kussa svaki, i takoche ù sebi istomu samo slavu imati, à ne ù drugomu. Jerboche svaki brime svoje nositi. A neka prikaxe oni, koise ucsi ricsjom, onomu, koi sebe ucsi ù svi dobri. Nemojte zablugjivati: Bog nekse neposmiuje. Zasstobo koja usije csovik, onache i poxeti. Jere koi sije ù puthi svojoj, od puthiche i poxeti porussenje. A koi sije ù duhu, od duhache poxeti xivot vikovicsnji. A dobro csinechi, nepomanjkajmo: jerbochemo ù vrime svoje xeti, ne pomanjkajuchi. Dakle, dok vrime imamo, dillujmo dobro k-svima; à najvisse k-domachim vire.

Iz ove Epistole Pavla S. najpervo ucse oni, koi jedan drugog oche pokarati, oni da to s-krocsinom imadu csiniti. Da pak onaj, koi pokaran biva, razumi, da nie od zlobe, nego od ljubavi ucsinjeno. 2. Da svak s-onime, koije sagrissio, oxaljenje valja imati, boechise, da i on moxebiti po osudi Boxjoj

ù upadnutje nedofpie. Da oni, febe ifte varaju, koi po tasftoj oholofti napuhani, od febe iftih golemo zamifsljenje csine, gdino oni nisfto nifu. Oholi ljudi upadaju viffe puta po pravicsni fudevi Boxjih ù velike grihe, i nevolju. Da po fvomu kvaru ochute: Pria upadnutja uzdixefe duh. *Prov.* 16.

VEOMA KORISTAN NAUK.

Jedan drugoga brime nofite, i takochete ifpuniti zakon Ifukerftov. Galat. 6. 2.

Zakon Gofpodina naffega Ifukerfta jefte zakon ljubavi. Ova pak ljubav nezaderxajefe ù famima ricsma, nego ù dillu i iftini. *1. Joan.* 3. I ondakfe ifpunjiva, kada jedan drugoga brime razumi, i obtereffanje podnofi. Bog boje tako naredio, da jedan drugog brime nofit imade. Jer niko nie brez pomanjkanja, niti itko xive brez protivsstine. Jedanje namifsljan, drugie kasnovit; nikie bolefslji, i slabacfak, drugifu pak hitri i vefeli od naravi, okretni i zdravi. Indi, okretni ima podnofiti kasnog, i zdrav bolesnog; vefeli namifsljenog, i takochemo ifpuniti zakon Ifukerftov. Sva nejedinftva, zavade, i priricfanja ù domovih i opchinamih poragjajufe, jer jedan drugoga brime za ljubav Boxju neche da nofi. Zato fvak febi ima fillu ucfiniti, i febe rad ljubavi Boxje prignuti na podnoffenje pomanjkanjah iskernjih.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 7.

U ono vrime: Igjaffe Ifus ù Grad, koife zove Naim: i igjau s njime Ucfenici njegovi, i mlosftvo veliko. I kadafe priblixaffe k vratma Grada, evo

evo Mertav nosassese Sin jedini Matere svoje: I ova udovica biasse, i mlosstvo Grada veliko s-njome. Koju kada vidi Gospodin, miloserdjem ganut sverhu nje, recse njoi: Nemoj plakati. I pristupi, i taknu nosila. (A oni, koiga nosau, stasse) i recse: Mladichu, tebi govorim ustani. I poside, koi bisse mertav, i pocse govoriti. I dadde njega Materi svojoi. A obuze strah svekolike: i uzvelicsavau Boga, govorechi: Daje Prorok velik ustao megju nami: i daje Bog pohodio puk svoj.

Koi grisi skracsaju mladima ljudma xivot?

Najpervo: proxderlost i priverssenja, buduchi daje visse po proxderlosti, nego po macsu izginulo. 2. Bludnost, od koje David govori Psal. 77. Mladiche njiove oganjje potrossio, to jest: oganj bludnosti, kroz taj oganj pogimulisu *Heer i Onan. Gen.* 11. A ù Sodomi i Gomorhi mlogi ù svojoj mladosti rad ognja bludnosti posmicani jesu. 3. Sercsba; od obodljivi ricsih mladi ljudi dogju na zavadne riesi, i najposli na porazenja. 4. Neposluh; mloge strahovite prilike imadu, ù koimaje Bog ukazao, daje on neposlussnu dicu pria vrimena iz ovoga xivota uzeo, kakonose ù Absalomu i ostalima viditi moxe. *Posstuj Oca i Mater, da dugoxivan budess svertbu zemlje. Deut. 5.*

Ucſi dalje iz ovoga Evangjelja najpervo, od oni, koiſu mladicha pokopanje pratili, mi da mertvacem imamo posſtenje ukazati. 2. Od Iſukerſta, koije ovu udovicu tiſſio, Bog daje ſviu oxaloſcheni i zapusſtenih udovah utiſſitelj; Odkud oni imadu uzrok bojatiſe, koi brez utiſſenja udove ponizuju, jer ſuze udovih vapiu protiva onima, koji nji izixmivaju, i njine ſuze od lica gori k-Bogu uzilaze. *Eccli.* 35. 19. Od onoga puka, koga ſtrah rad ovoga cſudeſa priuzeo biſſe, ucſi Boga bojatiſe.

Sſto jeſt, Bogaſe bojati?

Jeſte bojazlivoſt za neuvriditi Boga.

Od kolikoje verſti bojazlivoſt Boxanſtven a?

Od dvi: Sinovska, i sluxbenicska.

Kojaje ſinovska?

Jeſte, kadaſe tko boji Boga kano priljubeznivog Oca za ſva dobra ſvitovna uvriditi. I zaiſto kada cſovik razmisli veliko dobrocſinſtvo i darexljivoſt Boxju, pravedno imaſe bojati toliko dobroſtivog Oca razgnjiviti.

Kojaje sluxbenicska bojazlivoſt?

Jeſte, kada tko rad toga boiſe uvriditi Boga, jer on grihe ovdi vrimenito, i zatim na vike kara.

Sſto pomaxe ovi ſtrah?

Veoma mlogo; jer kakono ſtraxar (govori *S. Chriſoſtom*) herſuza otira, tako ſtrah Boxji otira grihe. *Eccl.* 1.

Valjaliſe i onima bojati, koi niſu zamaſsne grihe ucſinili, ili oni, koiſu nji po ſvomu moguchſtvu pokajali?

Valja: jer koije pravedan, po ſvojoj slobodnoj volji joſs griſſiti i zlo ucſiniti moxe, zatoſe on pravedno ima bojati. Koi ſtoji, neka vidi da neupade. 1. *Cor.* 10. V. 2. Ona bo, koi ſcini, daſeje on pokorno iſpovidio, i zato ſvoje grihe pomerſio, pod puno nemoxe znati, jeli nji naravno ili ſverhu na-

T 2 ravno

ravno pokajao, zatose joss moxe bojati, jeli zlobe, ili ljubavi dostojan. *Eccl.* 9. 1. Sverhu toga, on svoju spasonosst sa strahom i dertanjem dilovati imade. *Philip.* 2. *Rom.* 4. Strah Gospodnji daje veselje. Koise Gospodina boji, dobrochemu biti ù dan svoga priminutja, i blagosovljen bitiche. *Eccl.* 1. 13.

TOMACSENJE CEREMONIAH,

s-koimanose Cerqva pri ukopu mertvacskomu sluxi.

Evo mertav nosassese. Luc. 7.

Zasto mi pri mertvačskim ukopu nosimo krix?

Po tomu dajemo razumit, daje mertvac poznavao Isukersta, i ù istoj viri priminuo, iliti: umro jest.

Zasstose goruchi svitnjaci pri ukopu nose?

Po tomu razumit dajemo, da mi mertvacu vikovicsnju svitlost xelimo. Ovoje pristarinski obicsaj; jer *S. Cyprian*, koino pria hiljadu i csetiri stotine godinah za ljubav Isukerstovu jeste porazen bio, sa svitnjacih i s-pismamih duhovnima na pokopanje jeste odpraten bio.

Zasto mi mertvaca sa svetom, iliti, blagosovljenom vodom skropimo?

Po tomu Cerqva mertvacu xeli okripljenje, akobi on joss moxebit ù Purgatoriu bio.

Zasstose Cerqva s tamnjanom sluxi pri mertvacu?

Po tomuse daje razumit, da mertvac po svomu pristojnomu vechanju dobar miris Isukerstov jeste. 2. *Cor.* 2. i zato njemu Cerqva csestituje miris nebeski.

Zasto Psalme, ili druge bogosstovne pisme pivamo?

Za uspomenu nauka *S. Pavla* 1. *Thesal.* 4. dase mi nexalostimo sto je nass ljubeznivi umro, kakono neznaboxci i xudie obicsaju xaliti, koino neimadu ufan-

ja k-spasenju. Joss i po tomu zlamenje dajemo, da mertvi pokoj imade *Apoc.* 14. Ovaj obicsaj zaostaoje od Aposstolah, koino S. Stipana s-Psalmih i s-popenjem na pokopanje pratili jesu. *S. Hieron. Epist.* 53.

Zasstose zvonu zvone?

Da svi virni na molitvu za mertvaca opomenuti budu.

Zassto bivamo zazivani pratiti mertvaca?

Za pokazati istomu poslidnje posstenje, toboje dillo milosergja. 1. Reg. 13. Sverhu toga, da za mertvaca molimo. 2. *Machab.* 12. Zato oni necsine dobro, koi pri pratnji sstokakve novine pripovidaju, à na mertvaca i nemisle.

Zasstose zakopaje tilo?

Zato, jerse nepristoji, da vladalac zviradih od njih proxdert bude, govori *S. Aug. Lib. de cura pro mortuis.*

Zassto postavljamo zlamenje, iliti, Krix?

Za opomeuutje nasseg rodjaka, ili znanca, dagase ù molitvi spomenemo. *Id. Lib. cit. c.* 2. Drugo, za dati zlamenje, daje mertvac pravi kerstjanin bio.

TOMACSENJE SSESNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Zazovi ù pocselu S. Mise s-Misnikom, s-velikim pouzdanjem milosergje Boxje iz 85. *Psalma.* Smilujse meni Gospodine, jeresam k-tebi vapio vas dan. Jer ti Gospodine jesi sladak i krotak, i mlogog milosergja svima zazivajuchim tebe. Prigni Gospodine uho tvoje, i uslissaj mene; jere potriban i siroma jesam ja.

Molitva Cerqvena.

Molimote Gofpodine! da nas tvoja miloft pridprigje, i da nas slidi, mi da ftalno na dobra dilla pomnjivo naftoimo. Po Gofpodinu naffemu &c.

Epiftola B. Pavla Aposftola k-Ephefianom. Pogl. 3.

Bratio: Molim vas, da nepomanjkate ù nevoljah moji za vas: koja jeft slava vaffa. Cicha ovog uzroka prigibam kolina moja k-Ocu Gofpodina naffega Ifukerfta, od kogafe fvako Otocfanftvo na Nebefi, i na zemlji imenuje, da dade vam po bogaftvu slave fvoje, kripoftju pokripitife po Duhu njegovu ù nutarnjeg cfovika: da Ifukerft pribiva po viri, ù ferci vaffi: ù ljubavi ukorenjeni, i utemeljeni, da moxete obufatiti fvima Svetimi, koja jeft ffirina, i duljina, i vifina, i dubina: Znati joff fverhu uzviffenu Znanja ljubav Ifukerftovu; dafe napunite ù fve napunjenje Boxje. A onomu, koi moguch jeft fvaka ucfiniti obilnie, nego profimo, ili razumiemo, po kripofti, koja dilluje ù nami: njemu slava ù Cerqvi, i û Kerftu Ifufu, ù fve Narode, vike vikah. Amen.

S. Pavao klecfechi moli Boga, Oca Gofpodina naffega Ifukerfta, da pervi kerftjani po duhu objacfani, ljubav Ifukerftovu mogu poznati. To jeft, sftoje Ifukerft za nas cfinio i terpio, i po tomu na odgovornu ljubav i zafalnoft uxgani poftanu. Iz cfegano mi ucfimo, kako xeftoko valja Boga za miloft zazivati, otajftva vire za razumiti, i po njima mochi xiviti.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 14.

U ono vrime: Kada unigje Isus ù kuchu nikoga Poglavice Farizejskoga ù Subotu blagovati kruh, i oni mirkau njega. I evo csovik niki debelom nemochu napregnut biasse prid njim. I odgovorivssi Isus, recse Naucsnim Zakona, i Farizeom, govorechi: Akoje slobodno ù Subotu licsiti? alli oni zamuknusse. A on njega prifativssi ozdravi, i pusti. I odgovarajuchi njima, recse: Koga od vas magarac, ili vo ù studenac upade: i takiga neizvucse ù dan Subotni? I nemogau na ova odgovoriti njemu. A govorasse i zazvanim priliku, nastojechi kako perva sidanja izbirau, govorechi njimi: Kada zazvan budess na pir, nesidaj na pervo misto, da srichom nebi posstovanii od tebe zazvan bio od onoga; i dossavssi oni, koije tebe, i njega zovnuo, nerecse tebi: Podaj ovomu misto: i tada pocsmess sramotom najposlidnje misto derxati. Nego kada budess zazvan pogji, i sidi na poslidnje-

njemu mistu: da, kada dogje koiteje zazvao, recse tebi: Priatelju uzajdi visse. Tadache biti tebi slava prid zajedno sidechim za terpezom: Jere svaki, koise uzvisuje, ponizichese; à koise ponizi, uzvisichese.

Zasstoje Isukerst ù kuchu Farizea na obed unissao?

Zato, jerje on povoljno ubosstvo obsluxivao, i missta vlastitog nie imao. Matth. 8. Polak toga, za imati prigodu grissnike svitovati, i nji obratiti.

Zassto oni pazau na Isukersta?

Za ufatiti uzrok njega za okriviti i obtuxiti, Tose, ajme! i joss kod mlogih dogagja, koino od zlobnosti napuhani, svoga iskernjega na gozbinu zazovu, pak na njega paze, daga poraziti mogu. I toje zlamenje opake chudi, koju csine oni, koino neimadu prave ljubavi kerstjanske.

Tkose razumi po csoviku debelom nemochom napregnutomu?

Razumise lakomac; jer kakogod debelo nemochni koliko on visse pie, toliko visse zaktiva piti. Na isti nacsin lakomi koliko visse on imade, toliko visse imati zaktivá. Kakogodse pak debela, iliti vodena bolest tessko izlicsiti moxe, tako i lakomost, kojanose s-godinama uzmloxaje.

Zasstose lakomost ubroiva ù sedam smertni griah?

Zato, jerse od nje razlicsiti grisi poragjaju. Od lakomostiböse poragja kamatovanje, kragja. Takogjer, visse puta uzrokuje, dase ù sudski domovih pravica potlacsi, dase ù tergovanju hamissnih hassinih, i laganima teraziama sluxi, sstonoje gerdno prid Bogom, polak toga, dase stara i ogriznuta roba pod dobru prodaje. Nissta nie neurednie od lakomosti,

buduch ona za vrimenito imanje istu dussu nemari sotoni prodati. Od kud biva, da mlogi roditelji za ljubav svoje dice pria vole diavlu pochi, nego priko reda stecsena povratiti. Zato *S. Pavao* lakomost naziva konopcem, s-koim diavao skoro neizbrojene dusse fata i k-paklu pritexe. 1. *Timot.* 6.

Protiva lakomosti nauk veoma kripak valja zapantiti, to jest: da csovik sviu dobara, koja on imade, nie vlastiti gospodar, nego samo zapostavnik, od koinochemu jedanput Bogu valjati razlog davati.

Ovo Sveto Evangjelje osugjuje i one, koinose pri gozbini ù uglednie misto utiskivaju, odkudnose zavade i piricsanja poragjaju. Uklonitise drugima radi ljubavi Boxje, veomaje zasluxenja dostojno, buduchise po tomu mir i jedinstvo ùzderxaje.

NAUK VIRE I DILLOREDNOSTI.

Od obsluxivanja Nediljnog.

Pazite dusse vasse, i nemojte nositi brimena ù dan Subotni (po Suboti pak po Zakonu Isukerstovomu valja razumiti dan Nediljni) nego posvetite dan subotni, kakosam zapovidio Ocem vassim. *Jerem.* 17. 21. 22.

Jeli dosta ù Nedilju, kakono i ù ostale svetkovine samo od sluxbenicski poslova uzderxatise?

Nie dosta: buduch Bog nie rekao, da csovik bude brezposlen, nego procini, da ti Subotu svetkujess. *Exod.* 20. 8.

Sstoje to, svetkovati?

Jeste dan oni s-dillih, Bogu ugodnih provesti; kakonotie: Svetu Misu s-bogoljubstvom slussati, Rics Boxju pomnjivo ù uhsli primiti; ispoviditise i pricsestiti, (a) lemozinu udiliti, (b) Boga slaviti, i zafali-

(a) *Actor.* 2. 24. (b) 1. *Cor.* 16. 2. *Cor.* 14. 47.

litimu, (c) duhovne knjige sstiti, bolesne, ili sluxnje pohoditi. (d)

Zato oni necsine dobro, koi ujutru S. Misu sluſſaju, pak zatime za svoima imanjima nastoje, (e) jer toje Nedilju pogerditi, ù kojunose ima opocsivati. (f)

Oni, koi nedilju po sluxbenicskom poslu pogergjuju, jako griſſe protiva Bogu, koi pristupiocem ove zapovidi zamasnima pedipsanjima priti, kakonotie: on dache njine dome s-ognjem csiniti potroſſiti, (g) Sverhu toga, dase pristupnici imadu smaknuti, (h) sstonoje i ù dillo staviti ucsinio sverhu nikog Xudiina, koino samo dervaca ù dan subotni biſſe sabirao, zapovidivſſi, da isti kamenovan postade. (i)

Kakogodje Rics Boxja istinita, takoje stanovito, da oni prokleſtvo Boxje nase, i na svoju dicu, domove, hambare, i njive navlacse, koi nediljni dan po sluxbenicski poslovih pogergjuju. *Deut.* 28.

Procini dobro moj kerstjanine! ako ti priko ſseſt izmegju nediljni danah za uzderxanje tvoga tila sluxiſs, nieli pravo i dostojno, da ti jedan dan Nediljni Bogu na posstenje, i duſſi tvojoj na koriſt obsluxiſs?

(c) *Izai.* 38. (d) *Matth.* 25. (e) *Cornel. a Lap. in c.* 5. *Deut.* (f) *Exod.* 20. 10. (g) *Jerem.* 17. (h) *Exod.* 35. 2. (i) *Num.* 15.

TOMACSENJE SEDAMNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocsetu S. Miſe blagodarivase pravda i miloserdje Boxje iz *Psalma.* 118. Pravedan jesi Gospodine, i pravedanje sud tvoj. Ucsini s-tvoima slugama po mi-

milosergju tvomu. Blaxeni neoskvernjeni na putu, koi hode ù zakonu Gospodnjemu.

Molitva Cerqvena.

Molimote Gospodine! da dadess puku tvomu, on dase diavaoski otrovah ukloni, i tebe samoga csistim duhom nasliduje, &c.

Epistola B. Pavla Apostola k Efezianom Pogl. 4.

Bratio: Molim vas ja vezan ù Gospodinu, da dostojno hodite zvanjem, s-koim zvani jeste; sa svim ponixenstvom, i krocsinom, s-usterpljenjem, podnosechise megju sobom ù ljubavi, pomnjivi uzderxati jedinstvo Duha ù uzlu mira. Jedno tilo, i jedan Duh, kako zvani jeste ù jednom, uffanju zvanja vassega. Jedan Gospodin, jedna vira: jedno Kersstenje, Jedan Bog, i Otac sviu, koi jest sverhu svi, i po svima, i ù svima nami, koi jest blagosovljen ù vike vikah. Amen.

S. Aposstol Pavao opominje nas, da mi kakose pristoji Kerstjanskom pozvanju nassemu, ponizno, krotko, i usterpljivo ù bratinskom jedinstvu obstoimo, i isto slidechi obderximo. Indi, moli Boga, dati milost dade ovo ispunit. Poluvirnikom pak, koino tassto izgovaraju, svak ù viri svojoj moxese spasiti, s-ricsma danassnje Epistole odgovoriti valjade: *Jedna vira, jedno Kersstenje, jedan Bog, i Otac sviu.*

Evang-

Evángjelje S. Matthea, Pógl. 22.

U ono vrime: Priſtupiſſe k Iſuſu Farizei: i upitaga jedan od nji od Zakona Naucſitelj, iskuſſujuchi njega: Mesſtre, koja jeſt zapovid velika ù Zakonu? recſe njemu Iſus: Ljubi Goſpodina Boga tvoga iz ſvega ſerca tvóga, i od ſve duſſe tvoje, i ù ſvoj pameti tvojoi. Ovoje najvecha, i najperva Zapovid. A druga prilicsna jeſt ovoi: Miluj Iskernjega tvoga, kako tebe iſtoga. U ovima dvima Zapovidma vas koliki Zakon viſi, i Proroci. A skupivſſiſe Farizei, upita nji Iſus, govorechi: Sſtovamſe vidi od Kerſta? Cſii Sin jeſt? Govore njemu: Davidov. Recſe njimi: Kako dakle David ù Duhu zove njega Goſpodinom, govorechi: Recſe Goſpodin Goſpodinu momu: Sidi obdesnu moju, dokle poſtavim nepriatelje tvoje podnoxje noguh tvoji? Ako dakle David zove njega Goſpodinom, kako ſin njegov jeſt? I nitkomu nemogaſſe odgovoriti ricſi: Nitiga tko ſmigjaſſe viſſe pitati od onoga dneva.

Za-

Zasstose zapovid ljubavi Boxje, i ljubavi iskernjeg najvechom zapovidjom naziva?

Od Boxje i iskernjeg ljubavi jurveje gori recseno. Zapovid alli ovu Bog kruto postavio jeste, kakonose to iż slidechi ricsih poznaje: *Ljubi Gospodina Boga tvoga, ricsi ove imadu ù tvomu sercu biti, i nji imadess pripoviditi dici tvojoj. Promissljachess nji sidech ù domu tvomu, i kad ù polju uzhodiss, kad spavat pogjess, i kad ustajess, imadess nji promissljati: zavezachessji kano zlamenje ù rukuh tvoih, neka iste ù ocsima tvoima plivaju, i upisachessji na vratih tvojih. Deut.* 6. Moj kerstjanine! procini pri sebi, jessuli ove ricsi duh tvoj probile?

Izpunjujeli onaj sva, kojase ù S. Pismu uzderxaju, koi Boga sverhu svega, i iskernjega kako sebe ljubi?

Izpunjuje; jer on sva izversuje, kojasu Bogu ugodna. Zato on neigje od Boga gataocem. Nemermoli protiva Bogu, niti gerdi Ime Boxje po kletvi i proklinjanju. Nepristupa dan Subotnji, to jest: Nediljni; poznanobomuje, da Bogu, koga on pravo ljubi, takova merzka jesu. Na suprot pak: On ufa ù Boga, zafaljuje njemu, i slavi njega. On Nedilju i svecsane dneve svetkuje, jermuje poznano, da Bog ta zaktiva. On obsluxuje Zapovidi Cerqvene, jer Bog oche, da mi Cerqvu slussamo. *Matth.* 8. On posstuje svoje starje, jerje Bog, koga on sverhu svega ljubi, zapovidio. Koi iskernjeg kako sebe ljubi, onaj neubia, niti porazuje ikoga: neoskvernjuje viru xenidbenu: nekrade, nikomu neuzima posstenje: negovori krivo svidocsanstvo, nikog nesudi nesramotno, jer on nebi hotio, dase to njemu dogodi. Pacse, on moli za svog iskernjeg, oprasstamu, pohodiga, kadaje bolestan; kadaje gladan i xedan, narahni i napoji njega. Onmu xeli svako dobro,

jer

jer on oche, da i njemu ù ovàkoj prigodi od drugo-ga ucsinjeno bude.

Ssto govore ljudi od Isukersta, csji Sin jeste on?

Po naravi Boxanstvenoj onje Sin vikovicsnjeg Oca, po csovicsanskoj pak naravi, onje Sin Divice Marie.

TOMACSENJE OSAMNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Cerqva ù pocselu S. Mise moli za mir, koganoje Bog po Proroci obechao. *Ezech.* 36.

Udili Gospodine mir tebe csekajuchim, da Proroci tvoji virni nassasti budu: uslissaj moljbe sluge tvoga, i ljudstva tvoga Izraelskog. Radovaosamse ù onima, kojasu recsena meni, ù dom Gospodnji ichichemo. *Psal.* 121.

Molitva Cerqvena.

Molimote Gospodine! da dillovanje tvoga milosergja nassà serca upravlja; jer mi tebi brez tebe nemoxemo ugoditi. Po Gospodinu &c.

Epistola B. Pavlà Aposstola 1. *Korinth*, *Pogl.* 1.

Bratio: fale uzdajem Bogu momu vazda za vas ù milosti Boxjoj, koja dana jest vami ù Kerstu Isusu: da ù svemu bogati ucsinjeni jeste ù njemu, ù svakoj ricsi, i ù svakomu znanju: Kako svidocsanstvo Isukerstovo potvergjeno jest ù vami: tako davam nissta nemanjka ù niednoj milosti, csekajuchim ocsitovanje Gospodina nasse-

ga

ga Isukersta, koiche i potverditi vas tia do sverhe brez krivice, ù dan prissastja Gospodina nissega Isukersta.

S. Pavao ukazuje, da on pravu ljubav prama iskernjemu imade; budochise on raduje, da korinthiani sa svakojakima milostima Boxjima, i poznanjem Isukerstovim obogatili jesu. Tkose napridku svoga iskernjeg obraduje, on postaje dionik dobara iskernjih. Zafalite Bogu za svakog csovika. *Ephes.* 5.

Kako valja za iskernjeg moliti?

Po prilici *S. Pavla Philip.* 1. ljubav da njegova koliko duglja, toliko vecha da postaje. On da poznanstvom volje Boxje napunjen bude, i Boga ugodno sluxi. On da plodan ù dobri dillih postane, i ù poznanstvu Boxanstvenomu raste. Da s-kripostjom Boxjom okripljen bude. Da usterpljiv i dugovoljan postane. Bogu radostivno zafaljuje. Darove, koje ti neimadess, obradujse daji ù tvomu iskernjemu vidiss. Po ovibo nacsin tichess-se tugji darovah dionik ucsiniti, govori *S. Aug.*

Evangjelje S. Matthea Pogl. 9.

U ono vrime: Unissavssi Isus ù lagjicu, pribrodi, i dogje ù Grad svoi. I evo prikazivau njemu dertavca lexechega na postelji. I videchi Isus viru njiovu, recse dertavcu: Uffaj sinko, odpusschajuse tebi grisi tvoji. I evo niki od Pisaca rekosse megju sobom: Ovi psuje. I kako vidi Isus misslenja njio-

njiova, recſe: Zasſto mislite zla ù ſerci vaſſi? Sſtoje laſsnje rechi: Odpusſtajuſe tebi griſi tvoji; ili rechi: Uſtani, i hodi? A da znate, da Sin cſovicſanski oblaſt ima na zemlji odpusſtati grihe, tada recſe dertavcu: Uſtani, uzmi poſtelju tvoju, i pogji ù kuchu tvoju. I uſtade i odde ù kuchu ſvoju. A videchi mlosſtva uzbojaſſeſe, i proslaviſſe Boga, koije dao takvu oblaſt ljudma.

Koije bio Grad Iſukerſtov?

Jeſte bio Kafarnaum. Ovi grad zatoſe njegov naziva, jerſeje on ù njemu cſeſsche zaderxavao, i mloga cſudeſa ù njemu cſinio jeſte. Od onih, koinoſu dertavca prid Iſukerſta donili, panti, da kod Boga molenja pravednih mlogo mogu. Buduchi, da njiova vira i ljubav Iſukerſta prignula jeſu, dertavcu grihe oproſtiti, i njega ozdraviti.

Zasſtoje Iſukerſt dertavcu gribe oproſtio, pria negogaje ozdravio?

Za dati na znanje, da grii viſſe puta jeſu uzrok boleſti. Iſukerſt recſe onomu, kogaje ozdravio *Joan.* 5. Pogji, i nemoj viſſe griſſiti; datiſe sſtogod gorje nedogodi. Iz toga pak, kad Piſci brez ſtida kano pſovacſa Boxjeg ſudili jeſu, on kada dertavcu recſe: odpusſtajuſe tebi griſi, ſvi oni utiſſeni nauk ù Iſukerſtu imadu, koi progonjeni i pſovani bivaju, buduch da on iſti za pogerdioca Boxjeg derxan jeſte bio.

Sſto

Ssto jeste psovka Boxja?

Jeste, brezocsno izustivanje protiva Bogu, ili njegovim Svetim, i zato zamassan grih protiva pervoj zapovidi. K-otomu, panti, da csovik i s-missljenjem sagrissit moxe. Jer Isukerst govorasse nesramotnima Sucem: Zassto mislite zla ù Serca vassih? buduch da rad mislenja ista dilla dobra, ili zla jesu, slidechi dobra, ili zla mislenja.

Kadbi tko nerad zla mislenja imao, bili ona grisi bili?

Nebi: jer sprotivstanjem zasluxujese Kraljestvo nebesko.

Rad Koje sverbe Isukerstje ovoga dertavca ozdravio?

Najpervo: da vas puk poznade, da on oblast imade grihe odrissivati. 2. Da kroz ostala csudesa Ime Boxje proslavljeno bude, i da puk za ovo dobrocsinstvo zafaljuje.

TOMACSENJE DEVETNAESTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocselu S. Mise obechaje Bog, dache on svoj puk ù svakoj potribi uslissati, i to, ako on ussi svoje k-ricsma njegovi Zapovidih prigne. *Psal.* 77.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi i miloserdni Boxe! odvrati od nas milostivno sve protivsstine, da mi s-tilom, i s-duhom pripravni budemo, dilla, kojase tebi pristoje, iz pravovirnog serca obsluxiti &c.

Epi-

Epiſtola B. Pavla Aposſtola k Efezianom, Pogl. 4.

Bratio: Ponovitese duhom pameti vaſſe, i obucitese novim csovikom, koi po Bogu ſtvoren jeſt ù pravdi, i ſvetoſti iſtine. Radisſta odmechuchi lax, govorite iſtinu ſvaki vas s-iskernjim ſvoim, zasſtobosmo uda megju ſobom. Raſerditese, alli nemojte ſagriſſivati: Sunce da nezagje ſverhu ſercsbe vaſſe. Nemojte miſto dati diavlu: Koi kragjaſſe, da jurve nekrade: Nego viſſe nekſe trudi, dilujuchi rukami ſvoimi ſsto dobro jeſt, da ima odkudache podiliti onomu, koi potribu terpi.

Sveti nas *Pavao* opominje, mi da ſtaroga csovika ſvucſemo, to jeſt: laxi, ſercsbu, kragju, i oſtala, nego daſe ponovimo, i novog csovika obucſemo, po kojemuno izpravljanje xivota, i obderxanje kerſtjanski Kripoſtih razumieſe. Po promiſsljanju vikovicsnji ſtvarih, i po procinjenju, ponavljaſe duh. Takobo govori *David:* Izkuſſivaoſamſe, i meoſam duh moj. *Pſal.* 76.

Veoma plemenit jeſte nacſin ſebe ù duhu ponoviti, i zajedno novog csovika obuchi, ſvaki dan s-novim hotenjem ſvoj xivot naſtojati prominit, govorechi: ſadaſam pocſeo, i ovoje promina desnice privisokoga. *Pſal.* 76. 11.

Evangjelje S. Mattbea Pogl. 22.

U ono vrime: Govoraſſe Iſus Poglavicam Misnicskim, i Farizeom ù prilikah, govorechi: Prikladno ucsi-

U jeno

njeno jest Kraljestvo Nebesko Csoviku Kralju, koi ucsini pir sinu svomu. I pos'a sluge svoje zvati uzovnike na pir: i nekriau dochi. Opet posla druge sluge, govorechi: Recite uzovnikom: Evo rucsak moj pripraviosam, junci moji, i ptice pobiene jesu, i svaka pripravna: hodite na pir. A oni nemarisse: i ottidosse, jedan ù selo svoje, à drugi na tergovinu svoju: à ostali derxasse sluge njegove, i pogerdami naruxene pobisse. A kada docsu Kralj, raserdiose jest: i poslavssi vojske svoje, pogubi uboice one, i grad njiov poxexe. Tada recse, slugam svoim: Pir stanovito pripravan jest, alli koi zazvani bisse, nisu bili dostojni. Idite dakle na izlaske putova, i kojegodir nagjete, zovite na pir. I izassavssi sluge njegove na putove, skupisse sve, koje nagjosse, zle, i dobre: I napunjen bi pir sidechih za terpezom. A unigje Kralj da vidi sideche, i vidi ondi csovika neobucsena hodichom pirskom. I recse njemu: Priatelju, kakosi ovdi

unis-

unissao neimajuchi hodichu pirsku? A on zamuknu. Tada recse Kralj slugami: Svezavssi ruke i noge njegove, metnitega ù tmine izvanske: ondiche biti placs, i sskripanje zubi. Jeresu mlogi zvani, à maloje obrani.

Tkose razumi po kralju, koije Sinu svomu pir ucsinio?

Razumise Otac nebeski, koinoje svoga Jedinorogjenoga Sina ù utrobi Pricsiste Divice zarucsio, po kojemu zarucsenju on nami nebesku radost zadobio jeste.

Zasstose nebeska slava jednom piru prilikuje?

Rad vikovicsnji radostih, kojenoche csovik ù en bu uxivati. Polak toga, da csovik po vigjenima stvarma, k-nevigjenima lepti, govori *S. Gergur.*

Sstose po pirskoj hodichi razumi, kojano jednomu gostu manjkasse?

Razumise ljubav Boxja i iskernjega.

Zasstose ljubav Boxja prilikuje pirskoj hodichi?

Jer kakogod hodicha naressuje tilo, tako ljubav csini dussu naressiti.

Zasstoje onaj zazvani gost zamuknuo?

Zato, da svi ljudi poznadu, dase niko prid Bogom rad manjkanja ljubavi neche mochi opravdati: kojuno svak moxe imati, kadaju samo od Boga isste, i nju csinit oche. Koije bolestan, moxese opravdati, da nemoxe postiti, niti ù Cerqvu ichi, nit ostale bolesnike pohoditi. Koije siroma, moxese opravdati, da nemoxe lemozinu davati. Alli nikose prid Bogom rad manjkanja ljubavi neche mochi opravdati, kojuno najsiromassnii i najbolesnii dillovati moxe. Akose tko prid Boga stavi brez pirske hodiche, to

 jest:

jest: brez ljubavi, onajche ù pakao zabacsen biti. Mlogi, to jest, svi od Boga k-spasenju pozvani jesu, allie mallo obrani, jerboije mallo, koi svoja opaka nagnutja pridobivaju, i s-milostjom Boxjom dobra dillovati nastoje.

TOMACSENJE DVADESETE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Pocselo S. Mise jeste ponizna molitva, ù kojoj mi ispovidamo, da mi pravedno rad nasseg neposluha od Boga pedipsavani bivamo. *Daniel.* 3. 31.

Sve, sstosi nami ucsinio Gospodine! tosi nam po pravomu sudu tvomu ucsinio. Jerbo mi tebi sagrissili jesmo: i tvoima zapovidma nismo poslussni bili. Alli podaj slavu Imenu tvomu, i ucsini s-nama po mlosstvu milosergja tvoga.

Molitva Cerqvena.

Udili molimote Gospodine! virnima tvoim, milostivno oprosstenje i mir: da zajedno od sviu ocsistese uvrigjenjah, i tebi slobodnim duhom sluxiti mogu. Po Gospodinu nassemu &c.

Epistola B. Pavla Aposstola k-Efesianom. Pogl. 5.

Bratio: Gledajte kakochete razumno hoditi: ne kakono nerazumni, nego kakono razumni; Odkupliujuchi vrime, jere dnevi zli jesu. Zato nemojte biti nerazumni; nego razumni: koja jest volja Boxja. I nemojtese opiati s vinom, ù komuje bludnost: nego napunitese Duhom,

kom Svetim, govorechi vami istim ù Psalmi, i Pisma, i Pivanji duhovni pivajuchi, i pojechi ù serci vassi Gospodinu: fale uzdajuchi vazda za sve, ù Ime Gospodina nassega Isukersta, Bogu, i Ocu, Podloxni jedan drugomu ù strahu Isukerstovu.

NAUK UGODAN.

Kako csovik zlo potrosseno vrime, i opet zadobit moxe. Efes. 5.

Za dobiti zlo potrosseno vrime, jeste pravo pokajanje za neharnost propussteni dobara, kojaje csovik mogao ucsiniti, i rad upusstani prigodah, ù kojenoje mogao dobra dillovati. Ili, akoje koje dobro i ucsinio, veoma plitko i izvanskim nacsinom ucsiniogа jeste.

Indi, za ispuniti i nadomiriti vrime prossasto, valja sva dobra dilla, kojasu brez dobre odluke ucsinjena, ili kojasi neusterpljivo podnosio, iz nova Bogu tako prikazati, kano daji stalno sada obverssujess: kano da sada ù tvomu imanju, jali posstenju uznemiren, usterpljivo Bogu prikazujess.

Evangjelje S. Ivana Pogl. 4.

U ono vrime: Biasse niki Kraljich, kojega Sin bolovasse Kafarnaum. Ovi kada csuo bisse, da Isus ide iz Xudie, ù Galileu, odde k njemu, i moljassega: dabi dossao, i ozdravio sina njegova: pocsimassebo umirati. Recse

ſe dakle Iſus njemu: Ako zlamenja, i cſudeſa neuzvidite, nevirujete. Recſe njemu Kraljich: Goſpodine ſajdi pervlje nego umre Sin moj. Recſe njemu Iſus: pogji, Sin tvoi xive. Virova cſovik govorenju, koje recſe njemu Iſus, i igjaſſe. I jurve on ſnilazechi, ſusritoſ-ſega sluge njegove, i kazaſſemu, govorechi: da ſin njegov xive. Pitaſſe dakle nji od ure, ù kojumuje bolje bilo. I rekoſſe njemu: Da jucſer ù ſedmu uru oſtavila jeſt njega groznica. Poznadde dakle Otac, da ona ura biaſſe, ù koju recſe njemu Iſus: Sin tvoj xive: I virova on, i ſva kucha njegova.

Zasſtoje Bog botio, da ovoga kraljicha Sin boleſtan bude?

Zato, da ovi kraljich uſilovan bude Bogu utechiſe, i po ozdravljenju ſvoga Sina ù povirovanje Iſukerſtovo priveden bude. Xudie kadaſu s-boleſtima obtereſſani bili, k-Boguſe jeſu utekli. *Pſal.* 15. 3.

Bog i pravednima boleſt ſsalje, za izkuſſati njino uſterpljenje i ljubav, prama njemu. Po ti nacſin uſterpljenje i ljubav *Joba* i *Tobie* ſvemu ſvitu hotijoje ocſitovati. Bog takogjer boleſti ſsalje, daſe slava Boxja ocſituje. *Joan.* 1.

Zas-

Zašto govorašše Isus kraljichu: Ako zlamenja i csudesa neuzvidite, nevirujete?

Toje rekao za pokarati nevirštvo kraljicha: jer da on bude virovao, da Isukeršt, kadaje on razumio njegova velika csudesa, kojaje ucsinio, Spasitelj svita jeste; takobi imao bio virovati, da on i brez ocsitnosti, njegovog sina s-jednom ricsjom ozdravit moxe.

TOMACSENJE DVAEST I PERVE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocselu S. Mise izgovarase molitva Mardocheova. *Ester. c.* 13. s-kojomnose svak ù tugi i nevolji moxe sluxiti:

U volji tvojoj Gospodine svasu postavljena, i neima koibise mogao suprotiviti volji tvojoj: tiboss ucsinio sva, nebo i zemlju, i sva, kojase ù nebeskomu okolissu zaderxaju: Gospodin sviu kolici ti jesi. Blaxeni neoskvernjeni na putu, koi hode ù zakonu Gospodnjemu. *Psal.* 118.

Molitva Cerqvena.

Obitil tvoju, molimote Gospodine! vazdašnjim milotvorjem csuvaj, da od svi protivsštinah po tvomu branjenju bude slobodna, i ù dobrima dillih tvomu Imenu bude bogomila. Po Gospodinu naššemu &c.

Epistola B. Pavla Apostola k-Efesianom. Pogl. 6.

Bratio: Pokripitese ù Gospodinu, i ù moguchstvu kriposti njegove. Obucitese Oruxjem Boxjim, da moxete stati protiva zasidanjem dia-

diavaoskim. Jere nie nami hervanja suprotiva puthi, i kervi, nego suprotiva Poglavicam, i oblastma, suprotiva svita vladaocem tmina ovizin, protiva duhovnim zloche, ù Nebeski. Zato uzmite Oruxje Boxje, da moxete suprot stati ù dan zli, i ù svima sverssenii stajati. Stojte dakle pripasavssi boke vasse à istini, i obucseni oklopom pravde, à obucseni noge na pripravljenje Evangelja mira: U svima uzimajuchi sstit Vire, ù komu uzmoxete sva Oruxja ognjena priopakoga ugasiti: i ssissjak spasenja uzmite: i macs duha, ssto jest rics Boxja.

Zassto govori S. Pavao tako kruto: nie nami hervanje protiva puthi i kervi, nego suprotiva poglavicam i oblastima tminah ovizin?

Po tomu nas opazne csini, da mi ù molitvah i ostalima dobri dillih vazda stalni zaostanemo, i to suprot poglavicama i oblastima, to jest: valjanamse boriti protiva diavlom, koino sercsba i nenavidost na nas navaljuje, i moguchi jesu nas oboriti, kad biim od Boga dopussteno bilo.

Zasstose diavli vladaoci tminah nazivaju?

Zato, jer njiovo pribivanje jeste ù paklu, gdinosu najgussche tmine. 2. Jer oni, pod svojom oblastjom, zaslipljene grissnike imadu; koinosuse povoljno njima pridali, i radi toga tminamse nazivaju.

Zasstose diavli priopaki duhovi ù zraku nazivaju?

Jere joss mlogi ù zraku mutese, koino po dugovitoj visstini za nahudenje obiknuti, ljude napastuju, i mloge zavode.

Ka-

Kako valja diavlu protiv ſtati?

Apoſtol govori da mi najpervo oruxje, to jeſt: ljubav Boxju i iskernjega oberemo, i iſtu ljubav naſſemu ſercu pridruximo. 2. Mi daſe iſtinom (koja nami ukazuje, da ſva razkoſsja prolazeche nisſto jesu, i ù paklu pedipſavana bivaju) kakeno pojaſom pripaſſemo. 3. Pravdom kano oklopom daſe objacſamo, i daſe obuchom, kojano od ſmerti oslobagja obucſemo, to jeſt: uſpomenu ſmertnu cſeſsche ù pameti imademo.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 18.

U ono vrime: Recſe Iſus Ucſenikom ſvoim priliku ovu: Prikladno jeſt Kraljeſtvo Nebesko cſoviku Kralju, koi hoti razlog poſtaviti sa slugami ſvoimi. I kada pocſe razlog poſtavljati, prikazanmu bi jedan, koimu duxan biaſſe deſet hiljada talenti. I neimajuchi odkudbi platio, zapovidi Goſpodin njegov daſe proda on, i xena njegova, i dica njegova, i ſva, koja imaſſe, i daſe naplati. A pavſſi sluga oni, moljaſſe njega govorechi: Uſterpljenje imaj ú meni, i ſvechu povratiti tebi. I smilovaoſe jeſt Goſpodin na slugu onoga, puſti njega, i dug oproſti njemu. A izaſſavſſi sluga oni, nagje jednoga od

druxbenika ſvoji, koimu duxan biaſſe ſto pineza: I derxechi davljaſſe njega, govorechi: Vrati ſtoſi duxan. I pavſſi druxbenik njegov, moljaſſe njega, govorechi: Uſterpljenje imaj ù meni, i ſvechu vratiti tebi. A on nekti, nego ottide, i metnuga ù tavnicu, doklegodir dug nevrati. A videchi druxbenici njegovi, kojaſe cſinjau, oxaloſtiliſe jeſu verlo: i dogjoſſe, i kazaſſe Goſpodinu ſvomu ſva, koja biu ucſinjena. Tada dozva njega Goſpodin njegov, i recſe njemu: Slugo zlocſeſta, vas dug odpuſtioſam tebi, jereſi molio mene: nebiſſeli dakle potribno, daſe i ti ſmilujes druxbeniku tvomu, kakoſamſe i ja smilovao tebi? I raſerdivſſiſe Goſpodin njegov, pridadde njega Mucſiocem, doklegodir povrati ſav dug. Ovakoche i Otac moj Nebeski ucſiniti vami, ako neodpuſtite ſvaki bratu ſvomu od ſerdaca vaſſi.

Tkoſe razumi po kralju, koino racſun cſinjaſſe?
Po kralju razumiſe Bog, à po slugi ſvaki cſovik.
A ſtoſe ima razumiti po deſet hiljadah talentih?
Razumiſe ſvaki ſmertni grih: jer za ſmertni grih nikakvo ſtvorenje; joſs ni iſta Mater Boxja ſa ſvima

ma Svetima Angjelih, akobi oni i tilesa nase u zeli, pak njiovu kerv hotili proliti, nisu moguchi izplatiti; buduch da Bog, koi po grihu uvrigjen biva, neskoncsane dobrote i pravice jeste. I opet pak, Bogje od tolike dobrote i milosergja, da on csoviku sva rad oprassta: kada on ponizno za odpussteuje toliko velike krivice moli: kadase kaje, daje najvechu dobrotu uvridio, i kada volju ima sebe ispraviti. *Luc.* 6.

Zasstoje zapovidio Gospodin, dase nesamo duxnik, negoli i xena, i dica prodadu?

Zato, jeresu oni dug csiniti pomagali, i prigodu dali slugi daseje zaduxio. Toje svima onima za opazu, koino sebe tugji griah po navodenju, svitovanju, ili propusstanju, dionike csine, da i oni, s-onima, koimasu od grissenja uzrok bili, na vike pedipsani nepostanu. Na devet pak nacsinah csovikse tugji griah dionik ucsiniti moxe: koi nacsini u knjixici Nauka kerstjanskog viditise mogu.

Sstose razumi po stotini pinezih, kojeno sluga svomu druxbeniku nekti oprostiti?

Razumise uvrigjenje, kojeno jedan csovik drugomu ucsini, buduchi ovo jedno lagano uvrigjenje jeste. Indi, mi nezafalni ljudi, posli kada nami Bog toliko veliku krivicu odpustio jeste, nassega iskernjega zadavljujemo, koinasje sstogod uvridio. To jest: pozivamoga na sud, csinechimu pogerdu i sstetu; i sstonoje joss gorje, samise osvechujemo po uzimanju posstenja, premako on nas za oprosstenje prosi.

Koi dave svoje iskernje?

1. Staressine, koi podloxnike sverhu njinog moguchstva obteressuju. 2. Oni, koi siromahe po sstetovanju, ili procesih pritiskuju.

Koi obtuxuju zlobne ljude?

Angjeli straxanini, i vlastita svist, pacse, i ista zlobnost vapie za osvetu k-Bogu.

Ssto

Ssto jeste svomu iskernjemu iz serca oprostiti?
Jeste tako oprostiti, da rad ucsinjene nepravde njemu ù napridak nissta nezavidi: nego njemu sva opchena zlamenja i sluxbe kerstjanske ljubavi kako pria ukaxe.

TOMACSENJE DVAEST I DRUGE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocselu S. Mise moli s-Misnikom za odpusstenje tvoji griah iz *Psal.* 129. Ako zloche uzpaziss Gospodine, tkoche podniti? Jer kod tebe smilovanje jeste, Boxe Izraela. Iz dubinah vapiosam k-tebi Gospodine, Gospodine uslissaj glas moj. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Boxe! utocsissche i kripost nassa! prignise milotvornoj molitvi Cerqve tvoje, koinosi pocsetak svakog bogoljubstva, i dopusti nami, da mi stanovito dobiemo, ssto virno prosimo. Po Gospodinu nassemu &c.

Epistola B. P. Aposstola k-Filipianom, Pogl. 1.

Bratio: Uffamose ù Gospodina Isusa, jere koije pocseo ù vami dobro dillo, doverssitiche tia do dneva Kersta Isusa. Kakoje meni pravedno ovo chutiti za sve vas: zato jer imam vas ù sercu, i ù uza moji, i ù obranjenju, i potvergjenju Evangjelja, daste svi druxba veselja moga. Jere svidokmije Bog, kako xelim sve vas ù sercu Isukerstovu. I ovo molim, da ljubav vassa, visse i visse obiluje ù znanju,
i

i u ʃvakom chuchenju: Da iskuʃſate bolja, da budete iʃtiniti, i brez uvrigjenja ù dan Iʃukerʃtov: napunjeni ploda pravde po Iʃukerʃtu na slavu, i falu Boxju.

S. Pavao ucſi, da oſtanje ù dobromu od Boga dohodi. Oſtale pak nauke od ljubavi iskernje vidi gori.

Uzdamſe ù Goſpodina Iſuſa, da koinoje ù meni dobro dillo pocſeo, dachega i doverſſiti tia do dneva Iſukerſtovog. *Philip.* 1.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 22.

U ono vrime: Ottiſſavſſi Farizei, viche ucſiniſſe dabi uffatili Iſuſa ù govorenju. I ſsalju k niemu Ucſenike ſvoje, s Irudovci govorechi: Mesſtre, znamo da iſtinit jeſi, i put Boxji ù iſtini ucſiſs, i nieti briga ni odkoga: Negledaſsbo kipa cſovicsjega: reci dakle nami: Sſtoſe tebi vidi? Jeli slobodno haracs davati Ceſaru, ili nie? A poznavſſi Iſus opacſinu njiovu, receſe: Sſtome iskuſſujete Lizumirci? ukaxitemi pinez haracſa. A onimu prikazaſſe pinez. I receſe njimi Iſus: Cſiaje ovo prilika, i nadpisje? Rekoſſe njemu: Ceſarovo. Tadaim receſe: Povratite dakle

ko-

kojasu Cesarova, Cesaru; i kojasu Boxja, Bogu.

Zassto su Farizei Gospodina Isusa ù njegovom govorenju hotili ufatiti?

Za imati uzrok njega Cesaru obtuxiti, ili puku za ucsinitiga omraziti: jer akobi on Cesaru davanje, tajao, obtuxilibiga kano krivca Cesarskoga velicsanstva: akobi pak rekao, daje tako pravo, takobiga puku omraziti ucsinili, kano da puku Boxjemu protivan jeste, i njemu slobosstinu odnima. Farizeom prilicsnisu oni, koi pod osinom priateljstva, svoga iskernjega ù zlovoljnost i oxaloschenje csine dovesti.

Koisu vlastito Lizumirci?

Koi svoga iskernjeg zavode, drugo govore, à drugo misle. Takovisu kainova, Joabova, i Judina bracha: od koino pervi svog brata, drugi svoga iskernjeg zlobno zaveo i pogubio jeste; à trechi svog Messtra himbeno jeste prodao. Bolji jest ocsiti dussmanin, od koganose csovik uklonit moxe, nego lizumirni priatelj, koga csovik neprividi. Himbeni ljudi od Bogasu prokleti. Malach. 1. Dvostruka usta, pogerdasu prid Bogom. *Prov.* 8.

TOMACSENJE
DVAEST I TRECHE NEDILJE POSLI DUHOVA.

U pocsetku S. Mise nami Bog mir obechaje, à ne pedipsanje. Radi toga Cerqva moli iz Jeremiinoga poglavja 29. Ovo govori Gospodin: Ja mislim mislenja mira, à ne pedipsanja. Zazivachete mene, i jachu uslissati vas, i povratichu suxnje vasse od sviu mi-

mistah. Blagosoviosi Gospodine zemlju tvoju: i oslobodiosi Jakova od suxanstva. *Psal.* 84. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Molimóte Gospodine! dase dostoiss dignuti pristupanja puka tvoga: mi da od verigah nassi griah, koje smo po slabosti ucsinili; tvojoj po dobrostivosti oslobogjeni budemo. Po Gospod. nass. &c.

Epistola B. Pavla Aposstola. k-Filip. Pogl. 3.

Bratio: Naslidnici moji budite, i slidite one, koi ovako hode, kako imate priliku nassu. Jerbo mlogi hode, kojesam csesto govorio vami Cà sada i placsuchi govorim neprialelje Krixa Isukerstova: koih sverha poginutje: koih Bog terbu jest: i slava ù smuchenju njiovu, koi zemaljska slide. A nasse opchenje na Nebesi jest: Odkuda josste Spasitelja csekamo Gospodina nassega Isukersta, koiche ponoviti tilo ponixenja nassega, prilicsno tilu svitlosti svoje, po dillovanju, s-koim josste moxe podloxiti sebi svaka. Dakle bratio moja pridraga, i prixeljna, veselje moje, i kruno moja: tako stojte ù Gospodinu pridragi. Evodju molim, i Sintikiu prosim isto znati ù Gospodinu. Josste molim i tebe Brate prilicsni, pomozi nji, kojesu samnom trudile ù Evangjelju s-Clementom, i ostalimi pomochnici moimi, koih Imena jesu ù knjiga xivota.

Mlo-

Mlogise nahode Kerstjani, sverhu koinose S. *Pavao* plaesuchi tuxi, glavni nepriatelji krixa Isukerstovog, to jest, nepriatelji zadavljenja njiovih opaki poleplenjah i nagnutjah: koino svomu terbuhu s proxderlost'om i priverssenjem picha kano njinomu Bogu sluxe: ovakiziu sverha jeste vikovicsnje posernjenje ù proklestvo pakleno. Pravoga kerstjanina nastojanje vazda imade ù nebu biti, to jest: misli njegove na vikovicsnja dobra imadu upravljene biti.

Vazda terpljenje Isusovo ù tilu nassemu obnassamo, da i xivot Isusov ocsitovan bude ù tilesi nassih. 2. Cor. 4. 10.

Daleko od mene budi, dase ja slavim, osim ù krixu Gospodina nassega Isukersta: ù kojemuno nasse Spasenje, nass xivot, i uskersnutje jeste: po *kojemu mi izbavljeni i spaseni jesmo ucsinjeni.* O dabi i ja sa *Svetim Pavlom* mogao rechi: *Menie svit po Isukerstu propet, i ja svitu. Galat.* 6. 14.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 9.

U ono vrime: Govorechi Isus Narodom, evo Poglavica jedan pristupi, i klanjassese njemu, govorechi: Gospodine kcher moja sadaje umerla: Nego odi, i metni ruku tvoju sverhu nje, i xiviche. I ustavssi Isus, naslidovasse njega, i ucsenici njegovi. I evo xena, koja kervotocsje terpljasse dvanaest godina, pristupi otragu, i taknu skut hodiche njegove. Govorassebo sama

ma ù sebi: Akose samo dotaknem hodiche njegove, zdravachu biti. A Isus obrativssise, i videchi nju, rçcse: Uffaj kcheri, vira tvoja zdravu ucsini tebe. I ozdravljena bi xena od one ure. I kada dogje Isus ù kuchu Poglavice, i vigjasse sviracse, i mlosstvo bucsechi, govorasse: Odstupite; zassto nie umerla Divojka, nego spava. I posmiavause s njim. I kada izbacseno bi mlosstvo, unigje, i derxasse ruku nje. I ustade Divojka. I izagje glas ovi po svoj zemlji onoj.

NAUK IZ SVET. EVANGJELJA.

O kakoje dobrostiv i milosirdan slatki Isus, koinoseje na jedini ponizni progovor Jairin *Luc.* 8. 43. poglavice od Synagoge dao prignuti, i njega udilj slidili, mertvu kchercicu istoga za uzkrisiti! O kolikoje moguche jedino xivo povirovanje, s-koimnoje Jair povirovao, da Isukerst moxe kchercu njegovu od mertvih uzkrisiti; joss k-otomu pouzdanje imao jeste, da Isukerst moljbu njegovu neche ukratiti. *Niko nie ufao ù Gospodina, i smuchen zaostao. Eccli.* 2. 11. Ucsi od Isukersta tvomu iskernjemu za ljubav Boxju dobro ucsiniti.

Za pokazat, daje Isukerst dossao potribne ozdravljati, kakonoje *Izaia* od Isukersta prorokovao: *Onje nasse slabosti nase uzeo, i nasse bolesti podneo Izai.* 53. 3. Kakonoje ovi slog *S. Mattheo* upravio na Isuker-

ſta. *Matth.* 8. 17. Onje xenu, koja 12. godinah kervotocsinu imala jeſt, i ſve ſvoje imanje na likariu, brez ikakve koriſti potroſſila jeſte, ozdravio. *Luc.* 8. 32. Iz kojega dogagiaja mi ucſimo, mi da naſſe uzdanje u ſvima potribama tila i duſſe Iſukerſtu prikaxemo.

Za pokazati da Bog ù pogerdioci i ſviracſih, koino ſamo uzbunjenje cſine, neimade povoljenja, Iſukerſtje naredio, da ododnud izigju.

Za pokazati pak, daje njemu toliko lahko bilo mertvaca, koliko ſpavajucheg izbuditi, rekaoje Iſukerſt: ova divicſica nie mertva, negoli ſpava.

TOMACSENJE DVAEST I CSETVERTE NEDILJE POSLI DUHOVA.

Pocſelo S. Miſe jeſte kano proſſaſte Nedilje.

Molitva Cerqvena.

Molimote Goſpodine! probudi volju tvoji virnih: da oni plod dillovanja povoljnie iſpune, i milotvornoſti tvoje viſsju pomoch zadobiu. Po Goſpodinu &c.

Episſtola B. P. Aposſtola Koloſianom, Pogl. 1.

Bratio, Nepriſtajemo za vas molechi, i proſechi: daſe napunite poznanjem volje Boxje, ù ſvakoj mudroſti, i razumu duhovnomu: Da odite doſtojno, Bogu ſaſvim ugodni: Plodechi ù ſvakomu dobru dillu, i raſtuchi ù znanju Boxjemu: ù ſvakoj kripoſti pokripljeni, po moguſtvu ſvitloſti njegove, ù ſvakomu uſterpljenju,

i dugoterpljenju, s-veseljem fale uzdajuchi Bogu Ocu, koije dostojne nas ucsinio ù dio xdriba svetih ù svitlini: koi Otte nas od oblasti tminah, i prinese ù Kraljestvo Sina poljubljenja svoga; ù komu imamo odkupljenje po Kervi njegovoj, odpusschenje griha.

S. Pavao porucsanstvo csini Kolosianom, da on nepristaje za nji Boga moliti, oni da volju Boxju ù svima, koja on zaktiva ispune. Bog da nami milost udili nebeska dobra poznati i zadobiti. Mi da kerstjanska dilla csinimo, i ù usterpljenju i stalnosti objacsani postanemo. Sverhutoga Bogu da zafalimo, da nasje za basstinstvo nebesko pozvao.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 24.

U ono vrime: Recse Isus Ucsenikom svoim: Kada viditi budete pogergjenje rasutja, koje recseno jest od Daniela Proroka, stojechem ù mistu svetu: Koi sstie, neka razumie: Tada koi ù Xudii jesu, neka bixe na planine: i koisu na krovu, nek ne-snilaze sstogod od kuche svoje uzeti: á koi ù polju jest, nekase nepovracha uzeti haljinu svoju. A jao trudnicami, i dojkinjami ù one dneve. A molite da nebude bixanje vasse ù zimu, ili ù Subotu.

botu. Jerche biti tada nevolja velika, kakova nie bila od pocſela ſvita tia doſada, nitiche biti. I dabi nebili skracheni dnevi oni, nebi ſvaka puth ſaranjena bila: aſli zaradi obrani skratichеſe dnevi oni. Tada ako tko recſe vami: Evo ovdie Kerſt, ili ondi: nemojte virovati. Jereche uſtati tada laxljivi Kerſti, i laxljivi Proroci; i davatiche zlamenja velika, i cſudeſa, po ti nacſin daſe ù ſmutnju uvedu (ako bude moguche) josſte obrani Evoſam prie rekao vami. Ako dakle reku vami: evo ù puſtinji jeſt, nemojte izajti; Evo ù skrovitoi kuchi, nemojte virovati. Jerbo kakono izhodi munja od iſtoka, i ukazujeſe tia do zapada, takoche biti i priſſaſtje Sina cſovicſanskoga, Gdigodir bude tilo, ondicheſe skupiti i orli. A taki potlam nevolje dana onih Sunceche pomercſati, i Miſec neche dati ſvitlinu ſvoju, i zvizde paſtiche s-Neba i Kripoſti Nebeske pokrenucheſe: i tadacheſe ukazati zlamenje Sina cſovicſanskoga na Ne-

Nebu. I tadache cviliti ſvi Narodi zemaljski: i vidiche Sina cſovicſanskoga dolazechega ù Oblaci Nebeskih s-kripoſtju velikom, i velicſanſtvom. I poslatiche Angjele ſvoje s-trubljom, i glaſom velikim: I skupitiche obrane njegove od cſetiriu Vitara, od viſina Nebeskih, tia do megjaſſa njiovih. A od ſtabla ſmokvenice ucſiteſe priliku: Kada jurve grana nje mekana bude, i liſtje izraſte, znate da blizu jeſt lito: Tako i vi, kada viditi budete ova ſva, znajte da blizu jeſt na vrati. U iſtinu govorim vami: Da neche mimochi Narod ovi, dokle ſva ova nebudu. Nebo i zemlja projtiche, à ricſi moje neche mimochi.

Premako mlogi naucsiſi ovo Evangjelje od poruſſenja Grada Jeruzolimskoga razume, nisſtanemanje od mlogi Sveti Otaca razumiſe od Antikerſta: koinoje od iſtog Iſukerſta prorokovan, to jeſt: on da pri ſverhi ſvita dochi oche: buduch da ù recſenomu Evangjelju mlogeſe ſtvari zaderxaju, kojeno ne na poruſſenje Jeruzolimsko, nego na Antikerſta mogu upravljene biti.

Od kogachese Antikerst poroditi?

Od veoma opaki roditeljah iz pokolenja *Danova*: koinoche xivi suxnji diavlovi, i k-otomu vilenjaci biti.

Po simenu oviziu opaki roditeljah, Lucifer (koino ù njino vrime iz pakla pusstan oche biti, *Apoc.* 20.) dilla svoja csinitiche, i tomu Antikerstu ù pervomu csasu njegovoga zacsecha tako prokleta i paklena nagnutja umetnuti, kano da ne csovik, nego diavao njegov roditelj bio jeste.

Kako pak on postane rogjen, Luciferche njegov messtar biti, i njegova nagnujta na svakojake opacsine upravljatiche, ssto joss nigda svit ù csoviku nie vidio. Po opchenomu tomacsenju 2. *Pogl. Thesal.* Luciferche ù njemu osobno pribivati.

Ovoga Antikersta *S. Pavao* naziva csovikom griah, jer grisi, kojenoche ovi opaki csovik izmisliti, takoche pogerdni biti, kano da ostali grisi prama njegovima, nisu grisi. Recseni *S. Pavao*, nazivaga i sinom skvarenja, i to rad toga, jerche on skoro neizbrojeno ljudstvo zavesti, i ù vikovicsnje skvarenje zamesti. 2. *Tim.* 1.

Toga ucsovicsitoga Lucifera prissastje xudiamachega njegovi poklisari navistiti, i ti poklisari bitiche laxljivi Ilia i Belzebub ù prilici Archangjela Mihovila.

Kada pak on Xudie sabere, tadache ova gerdna, zvirina (Antikerst) Kakono njegov messtar Lucifer sebe tako uzdignuti, dache hotiti, damuse kano Bogu poklone. Onche po pomochi diavaoskoj uzdignut biti, po zraku letiti, i takva zlamenja po procsanstvu Isukerstovomu csiniti, da (kadbi moguche bilo) takogjer i obrani zavedeni budu. U svima iztocsaji; pacse, i ù mertvima zlamenjache csiniti. Sve one, koi ù pravoj viri stalni zaostanu, csiniche prinemilo mucsiti. Da stalni kerstjani od vire odpadnu,

nu, diavliche pri propetjih, kipovi Gospinih, i ostali Svetih govoriti, kano da Isukerst, Gospa, i ostali Sveti, kojeno kerstjani zazivaju, opaki prokleti jesu bili, i uputivacheji k-Mesii (Antikerstu) po ti nacsin da i obrani ù krivovirstvo dospiti mogu.

Zasstoche Bog pripustiti, da ovaka navada na svit izigje?

Radi opacsinstvah, kojachese ù ono doba uzmloxati. Vechibo dio ljudstva takoche xiviti, kano da ni Boga, ni pakla neima. Zatonamje Isukerst prorokovao: kada Sin csovicsanski dochi bude, scinisse zaer, dache on viru na zemlji nachi? *Luc.* 18. Po ti nacsin i *S. Pavao* navistijoje 1. *Tim.* 4. dache ù poslidnja vrimena mlogi od vire odpasti. I toche rad toga pripussteno biti, da xudie, koi po njiovoj oholosti napregnuti, Isukersta pravoga Mesiu ù njegovomu ubosstvu odbacili jesu, opakog sotonu ù oholosti prime, i njemuse klanjaju. Joss i tasste i isprazne kerstjane, koino svoim opakim xivotom Isukersta taje, *Tit.* 1. i njegovomuse nauku protive, à Diavla slide, Bogche pripustiti, dase i oni njegovomu kipu klanjaju, jer njiovi grisi tako iziskuju.

Utissenje za sirmahe kerstjane, ú vrime Antikersta.

Velikoje utissenje, danamje Isukerst ovoga utilovitog diavla tako bistro i okolostojno prikazao, joss i na prorocsanstvo Danielovo nas uputio, da znamo opazni biti.

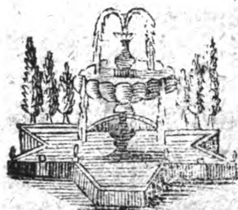
Bogche za utissenje bogomili kerstjanah *Enocha i Iliu* poslati, koinosu ù raju zemaljskomu, i njiovo ocsitovanje iz Prorokah i Pisma privladatiche, daje on csovik griah: kogano Isukerst i Pismo prorokovali jesu. *Eccl.* 44. *Apoc.* 11.

Ovà

Ova dva Sveta Proroka ſverhu nacſina velikache cſudeſa cſiniti: kroz koja obnevoljiti kerſtjani oche utiſſeni biti. Nji pak viſſe za utiſſiti, oniche ù miſta prihoditi, kudſu odregjeni. Tri i po godine oniche-ſe boriti protiva Antikerſtu. Najposli pak oniche od Antikerſta ubieni biti, i ù Jeruſolimu tridni prid ſvim pukom mertvi lexati.

Opetche Bog Kerſtjane utiſſiti, kada vidili budu da ova dva Proroka na ſviu ocſigled uſtati oche, pak iſte kerſtjane na ſtanovitoſt ponukovati, i zatiſſe ù nebeſa uzdignutiſe oché. A dneve recſenog zlotvornika Bogche skracſati, da i pravedni po njemu nebudu zavedeni; jer Antikerſt neche duglje, nego tri godine i po vladati. *Apoc.* 11. 3.

Najposli, Bogche prid ſvima ocſitovati, daje Antikerſt prokleti cſovik bio: jer kako on po pomochi diavaoskoj ù zrak uzdignut bude, s-odlukom Enocha i Iliu progoniti, ocſitoche on iz zraka ù pakao ſtermoglavljen poſtati. Zatimeche pri ſtanovitima kerſtjanih toliko veſelje sliditi, da oni od dragoſti plesſtuche ruke prama nebu oche uzdizati, i Bogu, koinoije po ſvojoj miloſti uzderxao, zafaljivati.

DRU-

DRUGI DIO.

PRAVOVIRNOGA CATOLICSANSKOGA ZAKONA,

od

Zazivanja i ſvetkovanja Svetih Boxjih ú opchęno, i od oſobiti Svetkovinah ponaſe,

s-kratkim tomacſenjem razregjenog Evangjeljah, Vire, i xivota Nauci;

ù kojemuno

Takogjer i one Ceremonie, iliti: ſveti obicſaji Cerqveni tomacſeſe, koi ù iſte Svetkovine zapadaju.

Mi pravovirni nesstujemo Svete kano Bogove, nego kakono priatelje Boxje, i zajedno istinite basstinike Isukerstove, i to po Svetomu Pismu. *Psalm.* 133. *Rom.* 8. Mi takogjer nji nezazivamo, kano da oni nas po vlastitoj kriposti pomochi mogu: negoli kroz nji i s-njima kakono kroz nasse Zavitnike i moljbenike, igjemo k-Isukerstu, i izcsekivamo od njega, kakono od glavnog branitelja pomoch ù nassima tugama i potribama.

Meni pak jako posstovani jesu priatelji tvoji Boxe: jako okripljeno jest poglavarstvo njiovo. Psal. 138. 16.

Bog isti posstuje Svete, kako nas Isukerst ucsi. *Joan.* 12. 26. Indi, svi oni, koi sstovanje Svetih ili zapusstaju, ili odmechu, ù opacsinstvu xivu.

TOMACSENJE SSTOVANJA SVETIH.

Sstocbe recbi svetkovati, ili, Svete sstovati?

Sstovanje Svetih jeste spominjanje dobrocsinstvih, kojaje Bog nami, ili nassima iskernjima ukazao.

Jeli i to ù Pismu utemeljito, da csovik takove svetkovine svetkuje?

Jeste: jer naodimo *Levit.* 23. dasu xudie razlicsita svetkovanja obderxavali, i iz megju ostalih, obderxavalisu svetkovinu od Trubljah, daje *Izak* od macsa O a svoga *Abrabama* po Angjelu sacsuvan bio. Takogjer, s-velikim blagodarenjem derxalisu dan, ù koinosu oni od sillovitosti *Amana* izbavljeni bili. *Esther.* 9. Po isti nacsin i dan, ù koino Grad *Betbulia* zvan, po *Juditbi* od *Holoferna* jest izbavljen bio. *Juditb.* 16. I tako ostala.

Za Koju sverbu derximo mi svetkovanja Svetib?

Zato, da mi Boga ù isti dan ù njegovima Svetima sstujemo i slavimo: koinoje njima milost dao, diavla, tilo, i svit pridobiti. Ako svake godine svetkovinu zafalnosti obderxajemo, dasmo Turke pridobili, i od nji oslobogjeni postali: zassto mi takogjer nebi dneve obderxavali, ù koimanosu Mucsenici muke, kakonoti i ostali Sveti svit i tilo pridobili, pak nebesku slavu zadobili jesu. Polak toga, mi derximo svetkovanja Svetih, da mi nji kako priatelje Boxje sstujemo, i njiovo utocsissche zadobiemo.

Jesuli i pervi kerstjani svetkovine obderxavali?

Jesu: jer *S. Augustin* svidocsi, da jurve za njegovog vika *S. Lovrinca* (a) i *S. Christine* svetkovine obderxavane jesu. (b)

Ssto

(*a*) *Tract.* 27. *in Joan.* (*b*) *In Psal.* 100.

Ssto mi osobno csinimo ù svetkovine Svetih Aposstolah?

Zafaljujemo Bogu, daje on nas po njima ù Svetu viru pozvao, i daje njima milost dao, muke mucsenisstva za nissto derxati. Svetkovine Aposstolah jurvesu od pervi kerstjanah derxane, buduch *Sveti Oci Jerolim, Augustin, i Chrisostom* predike ù njine Svetkovine derxali jesu.

Ssto mi osobno csinimo ù Svetkovine Zavitnikah koje xupe?

Akosu Cerqve Naucsitelji, zafaljujemo Bogu, daje on po njima pribivaoce one xupe ù poznanstvo Boxje doveo; akosu pak Mucsenici, ili drugi Sveti bili, tada nji zazivamo, da nas Bog od vojske, glada, kuge, i ostali nevoljah po njiovomu utocsisschu oslobodi.

Kakose najbolje obslaxuju svetkovine Svetih?

Najpervo: Uztegnutjem sviu sluxbenicski poslova. Drugo: Pri sluxbi Boxjoj pomnjivim pribivanjem. Treche: nastojnim Predikah pocsuvenjem i po nauku njiovima vladanjem. Csetverto: sa zafalnostjom, Bógu prikazanom, daje on Svetima milost pridobitja dao; i zato njima blagodarnost csestitujuch, radujuchise rad iste njine sriche. I radi toga Cerqva Boxja ù nike glavne Svetkovine S. Misu pocsima s ovima ricsma: *Radujmose svi ù Gospodinu, koi mi dan svecsani ovog N. Svetog sstujemo: ù kojeg blagi dan veselese Angjeli, Sina Boxjeg zajedno falechi: Radujtese ù Gospodinu, pravednimase pristoji zajedno falenje. Ps.* 32.

TO-

TOMACSENJE SVETOLJUBSTVA PRAMA PRIBLAXENOJ DIVICI MARII.

Zasſto mi Priblaxenu Divicu Mariu ù toliko viſokomu posſtenju derximo?

Rad toga, jerje ona Mater Priviſokoga bila. Ako mi Ceſaricu ù velikom posſtenju derximo, sſtoje ona Ceſaru zarucſena, zasſto nebi onu, kojunoje Bog iſti na ſvit izneo?

Derximoli mi nju ù vecbemu posſtenju, nego oſtale Svete?

Derximo, i josſ mi nju viſſe sſtujemo nego Angjele, i to jer ona radi recſeni uzrokah viſſeg sſtovanja doſtojna jeſte.

TOMACSENJE OD APOSSTOLAH.

Tkoſu Aposſtoli?

Aposſtoliſu pervi Paſtiri Cerqve Catolicſanske: kojenoje ſam Iſukerſt pozvao.

Za kojuje nji ſverhu Iſukerſt pozvao?

Da oni ſvidoci poſtanu njegovoga xivota, nauka, ſmerti, i uskersnutja, i da iſta po ſvemu ſvitu naviſte. *Act.* 1.

Koiſu to Aposſtoli?

Petar, i *Ivan*, *Jakov*, i *Andria*, *Filp*, i *Toma*, *Bartul*, i *Mattheo*, *Jakov Alfei*, i *Sſimun Juda*. *Jakov* i *Mathia*; koinoje miſto Jude od Aposſtolah obran bio. Actor. 1.

Odkud iziode cſudnovata dilla Aposſtolah?

Iziode iz njiovoga pripovidanja, po kojemunoſu oni vas ſvit ucſili, i obratili. *Pſal.* 18.

Nis-

Nieli i S. Pavao Aposstol bio?

Jeste bio Aposstol; alli nie ù broj dvanaest Aposstolah ubrojen, koinosu s-Isukerstom vechali, i sva, kojasu ocsima vidili, svitu navistili jesu.

TOMACSENJE OD EVANGJELISTAH.

Ssto razumimo mi po Evangjelistam?

Razumimo one, koi xivot, pripovidanje, csudesa, smert, i uzkersnutje Gospodina Isukersta upisali jesu; i nji jesu csetverica, to jest: *Mattheo*, *Marko*, *Luka*, i *S. Ivan.*

Kakvisu to ljudi bili?

Mattheo bioje ocsitnik, i zatime Ucsenikom Isukerstovim postao jeste. Onje na skoro posli smerti Isukerstove svoje Evangjelje upisao. *Luc.* 5.

Markoje bio Ucsenik *S. Petra* Aposstola. Ovaje ù Rimu posli deset godinah iza muke Isukerstove. Evangjelje svoje upisao. I zatimeje pervi Biskup ù Alexandrii postao.

Lukaje bio Likar, pak zatime ucsenik i drug putovanja. *S. Pavla* Aposstola. Ovaje oko dvaest i treche godine posli smerti Isukerstove svoje Evangjelje upisao.

S. Ivan bioje onaj Aposstol, koinoje na persih Isukerstovih opocsivao: onje najposli svoje Evangjelje od vikovicsnjeg Sina Boxjeg poragjaja upisao.

Zassto se pri S. Mattheu zlamenje csovicsie malja?

Jer on pocselo svoga Evangjelja od Porogjenja Isukerstovog po naravi csovicsanskoj ucsinio jest. *Matth.* 1.

Zassto pri S. Marku Lav?

Jer on pocselo svog Evangjelja od pripovidanja pokore S. Ivana ù pustinji ucsinio jeste: kojeno pri-

po-

povidanje radi jake pritnje, rikanju lavskomu prilikovatise moxe. *Marc.* 1.

Zasfto pri S. Luki voo?

Jerboje on fvoje Evangjelje od Misnisftva Zachariinoga, Oca Ivana kerftitelja, upifao, *Luc.* 1.

Zasfto pri S. Ivanu Orao?

Jerje on kakono vifoko letechi Orao odma ù pocfelu fvoga Evangjelja od Boxanftva pifao. *Joan.* 1.

Jeli i to ù Pismu utemeljito, da recfena cfetvera oblicsja Evangjeliftami prisvojena bivaju?

Jefte: jer Prorok Ezechia biftro izpifuje recfena cfetvera oblicsja, kojano po jednoumnomu nauku Tomacfiteljah S. Pisma, na recfena cfetiri Evangjelifta upravljena jefu. *Ezech.* 1.

Zasftofe dan priminutja Svetih, dnevom njiovog poragjaja naziva?

Zato, jerbofe oni po vrimenitoj famerti vikovicsnjemu xivotu poragjaju.

TOMACSENJE
SVETKOVINE SVITLOG MARIINOG.

Zasftofe ova Svetkovina Svitlo Mariino naziva?

Nazivafe tako radi fvichah, koje ù ovi dan blagofivane i noffene bivaju.

Zasftofe danas fviche blagofivaju?

To biva radi ufpomene, daje Divica Maria Ifukerfta, pravu fvitloft narodah, ovi dan ù Cerqvi Jeruzolimskoj njegovomu Ocu nebeskomu prikazala: koinoje ù narucfaj ftarcfaca Simeoma uzet bio, i fvitloftjom za razfvitljenje narodah nazvan jefte.

Za koju fverhu fviche blagofivane bivaju?

Najpervo: da oni, koi nji pri febi nofe, ù tilu i duffi, po vodi i fuhu zasftiteni, i obranjeni budu. *Drugo:* da one iz oniu miftah, ù koima uxgane budu,

du, prikaze diavaoski zaſidanjah otiraju. *Trecbe:* da naſſa ſerca iznutra po nevigjenoj ſvitloſti Duha Svetoga proſvitljena poſtanu. *Cſetverto:* za uxgati ù naſſima ſercama oganj ljubavi.

Zasſto mi blagoſovljene ſvicbe ù Proceſionu noſimo?

Najpervo: Za ukazat, daje Iſukerſt prava ſvitloſt. *Drugo:* za zlamenje, daſe je Iſukerſt prava ſvitloſt danas ſtarcſacu Simeonu ukazao. *Trecbe:* za opomenuti nas, da mi s-razbornima Divicama prid Iſukerſta s goruchima ſvichama vire, i s voskom (po kojemu-noſe dobra dilla razume) izichi imamo.

U pocſelu S. Miſe Cerqva Boxja od veſelja piva, daſeje Iſukerſt danas ù Cerqvi ſtavio, i ocſitovan bio, iz Pſalma 47.

Primilismo Boxe miloſerdje tvoje ù ſrid Cerqve tvoje: polak imena tvoga Boxe, tako i slava tvoja ù krajeve zemlje, pravdom puna jeſt desnica tvoja.

Velik Goſpodin, i fale vridan primnogo ù varoſſu Boga naſſega, na planini ſvetoj njegovoj. Slava Ocu, i Sinu, i Duhu ſvetomu &c.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi privicsnji Boxe! velicſanſtvo tvoje priklonito proſimo, da kakono jedinorogjeni Sin tvoj danaſsnji dan s-bivſtvom naſſe puthi ù Cerqvi jeſte prikazan: tako nas ucſini s-ocſiſschenima duſſama prid tvoje Boxanſtveno lice prikazati. Po iſtomu Goſpodinu &c.

Sſtienje Malachie Proroka, Pogl. 3.

Ovo govori Goſpodin Bog: Evo ja ſsaljem Angjela moga, i pripraviche put prid obrazom moim. I odma priti oche k-Cerqvi Svetoj ſvojoi Goſpoditelj, koga vi isſtete, i Angeo

Za-

Zakona, koga vi ochete. Evo ide, govori Gofpodin vojskah: I koche mochi misliti dan prifsastia njegovoga? i tkoche stati na gledanje njega? Onbo kako oganj sivajuchi, i kakono trava periocah: i siditi oche slivajuchi, i csistechi srebro, i csistiche sinove Levine, i slitichei kakono zlato, i kakono srebro: i bitiche Gofpodinu prikazujuchi posvetilisfta ù pravdi. I bitiche ugodno Gofpodinu posvetilisfte Judino, i Jerusolimsko, kakono dni vika, i kakono godisfta stara. Govori Gofpodin svemoguchi.

Po ovomu Angjelu razumife Sveti Ivan Kerftitelj, kogaje Bog na fvit poslao, da on Ifukerftu put pripravi. Zatimfeje, kako *Cornelio* razumi, Angjeo novoga zakona ù Cerqvi ftavio. Jer kakogodfe Angjeo poklifarom Boxjim naziva, takoje Ifukerft od Boga odregjeni poklifar, i pomiritelj ù novomu zakonu, jerboje Bog po Ifukerftu novi uvjet ucfinio: koino narodu cfovicfanskomu ne vrimenita, kakonoje pria xudiama, nego nebeska i vikovicsnja dobrocfinftva udilio. *Malachia* Prorok nami danafsnji dan, ù koinofeje Sin Boxji pervi put ù Cerqvi ukazao, slavno prikazuje. Sa fvim tim, duffa kerftjanska, koja Ifukerfta fvaki dan i fat ù fvetotajftvu gleda, ifto velicfanftvo vigja, od kogaje Prorok naviftio. Ovo procini kerftjanine, kadano ti tvoga Boga pod verftom kruha gledafs. Ovo razberi Mosnicfe Boxji! koino po tvojoj oblafti Ifukerfta ù S. Hoftiu dochi cfinifs. Sverhu toga pak, ovdi nam Ifukerft kakono oganj prikazivan biva; jerbo kakogodfe zlato ù zaxarioj pechi raztaplja, takoche ovi Spafitelj najtvergja ferca grifsnicska po ognju Duha S. na pokoru i fuze cfinit raztopiti. Pacfe, onche duffu bielu i

 brez

i brez mache ucsiniti.. I kad sva staroga zakona posvetilisfta dignuta budu, tadache pravovirni zapocset Bogu posvechivati, i Gospodinche najveche povosjenje ù njima imati.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 2.

U ono vrime: Poklese ispunisse dnevi ocsistenja Marie, po Zakonu Moysievu, ponesosse Isusa ù Jerusolim, daga prikaxu Gospodinu, kako pisano jest ú Zakonu Gospodinovu: Jere svako musko ottvarajuchi utrobu, svetose bude Gospodinu zvati. I da prikaxu posvetilisste, kakoje recseno ù Zakonu Gospodinovu, dvi gerlice, ili dva pticha golubova. I evo csovik bisse ù Jerusolimu, komuje ime Simeon, i csovik ovi pravedan, i Bogostrassan, csekajuchi uttissenje Israelsko, i Duh sveti bisse ù njemu. I odgovor primio bisse od Duha Svetoga, da neche viditi smerti, ako prie nevidi Kersta Gospodinova. I pride ù Duhu ú Cerqvu. I kada uvogjau diticha Isusa Roditeljì njegovi, da ucsine po obicsaju Zakona, za njega: I on primi njega

njega na ruke ſvoje, i blagoſovi Boga, i recſe: Sada pusſtaſs slugu tvoga Goſpodine, po ricſi tvojoi ù miru: Zasſtoſu vidili ocſi moje ſpaſenje tvoje: kojeſi pripravio prid obrazom ſvi pukova: ſvitloſt na objavljenje Narodah; i slavu puka tvoga Israelskoga.

Zasſtoſeje Priblaxena Divica ù Cerqvi kano opcbene Goſpoje ſtavila, kojanoje po Dubu S. zacſela, i radi toga zakonu nie podloxna bila?

Goſpa Priſveta toje od ſame poniznoſti hotila ucſiniti, i po tomu nami priliku dala jeſte da mi Zakonu Cerqvenomu naucſimoſe podloxni biti, i da opazni budemo, da nigdi prigodu zlog izgleda nedademo.

Zasſto ona nie dva Janjeſsca, kakono bogadtci, nego kano ſiromaſi dvi gerlice prikazati hotila?

Toje radi ponixenſtva, i od ljubavi prama ubosſtvu ucſinila, premakobi bila mogla iz onoga, sſtono od Triu kraljah poklonjeno bi, lahko janjeſsce kupiti. Iz ovoga mi nauk imamo, zagerliti ubosſtvo, i uboge nepogergjivati. Ucſi od Priſvete Divice Marie, misli, ricii, dilla, i plode po njezinoj priliki Bogu prikazivati.

Kakoje Simeon odgovor od Duba S. primio, da on necbe viditi ſmerti, pria nego pomazanog Goſpodnjeg vidio bude?

Toſeje po objavljenju Boxjemu dogodilo, jerboje on virni i bogomilni sluga Boxji bio. Ucſi, da Bog ſve one posſtuje, koi njemu ſercſano sluxe. *Joan.* 12.

Kakoje on ù Duhu ù Cerqvù doſſao?

Po nutarnjemu ponukovanju Duha S. koigaje ù ono doba krenuo, kada Maria i Joſip diteſſce noſau za otichi ù Cerqvu, i ondiſe Bogu pomoliti.

Zasſto govori S. Evangjelje: kada uvogjau Diticha Iſuſa Roditelji ù Cerqvu?

Za naucſiti ſtarje, da oni ſvoju dicu od mladoſti, Bogu njiovomu Goſpodinu imadu prikazati. Indi; ù ſadaſsnje vrime, nebiſe toliko razpusſtene dice naodilo, da nji ſtarji ù mekoputnoj mladoſti Bogu budu prikazali.

Zasſto govoraſſe Simeon, kadano Diticha Iſuſa ù ſvoj narucſaj uzeo biſſe: ſadu pusſtaſs slugu tvoga Goſpodine! po ricſi tvojoj ù miru?

Po tomu davaſſe razumit, Bog ſvomu ù obechanju daje iſtinit, i damuje pomazanog Goſpodnjeg, to jeſt, Spaſitelja ſvita ukazao. Po cſemuno namiſe nauk daje, ù Boga pouzdanje imati.

Bogbi dao! dasmo tako ſrichni kano ſtarcſich Simeon, koino po nadanutju Duha S. ſiguran jeſte bio, da on neche umerti, pria nego Spaſitelja ſvita vidio bude; da, i mi iz ove doline od ſuzah neodemo, pria, nego nutarnjima naſſe vire ocſima Iſukerſta ù Sacramentu vidili budemo, njemuſe poklonivſſi i pomolivſſi. Da pak zatime radoſtni rechi moxemo: ſada pusſtaſs Goſpodine slugu tvoga ù miru; ocſiboſu moje vidile Spaſitelja, kogaſi ti pripravio ſvitloſt, za razſvititi naſſa ſerca, i koi po odkupljenju naroda cſovicſanskoga, cina i dika ſvoga puka Izraelskoga, i ſvega kerſtjanluka poſtao jeſte.

Reci danas na posſtenje Materinſtva Goſpinog devet puta:

Blagoſovljena utroba o Iſuſe! kojateje noſila, i perſa Divice Marie, kojaſi ſasnuo. *Luc.* 11.

Koliko pak puta ovo izrekneſs, toljko redi s-bogoljubſtvom ugni vlaſtita kolina.

TO-

TOMACSENJE OD PORAGJAJUCHI XENAH.

Pokle se izpunisse dnevi Ocsisschenja Marie. Luc. 2.

Zassto xene posli njinog poragjaja po Misniku ù Cerqvu uvogjene bivaju.

To biva za sliditi priliku Prisvete Divice Marie, za dati Bogu zafalnost, dajuje tilesnim plodom nadario, i dopustio, daje isti srichno na svit iziſſao, joss daje nju od smertne pogibili izbavio.

Ovo pak valja zapantit, da mi neslidimo nacsin xudiah. Koiziu xene do stalnog vrimena ocsisschenje imadosse izcsekivati, i zatime s-darom ù Cerqvi valjadeimse staviti. *Exod.* 13. *Levit.* 12.

Veomabi napridno bilo, xene da ù oni dan, ù koiuo pervi put iziode, njino ditesce po prilici B. D. Marie Bogu svemoguchemu na njegovu sluxbu ù Cerqvi stave i prikaxu, Bogbo svemoguchi ovako pravedna posvetilissta s-dobrovoljnostjom prima.

Ovoje poznala *S. Elisabeta Grofica od Hesse*, i *Mater S. Bernarda.* Ove obe bogomilne Matere, buduch dasu njine ditiche ù vrime svoji uvodenja sobom ù Cerqvu ponele, i Bogù prikazale: Zato od isti ditichah blaxeni ljudi postali jesu: Gospodinboje nji s-ocsima svoje dobrovoljnosti ugledao.

Za zafalnost imalebi poragjajuche xene, akoje moguche, barem jednu S. Misicu, jali pricsesschenje prikazati, lemozinu udiliti, Litanie Gospine sa slidechom molitvom izgovoriti.

Svemoguhi i dobrostivi Boxe! koinosi Materi Evi rad njezinog neposluha naredio, ona da svoj porod ù xalosti ima poragjati, ja takogjer toj pravednoj pokori podloxna, s-tvojom alli pomochom, moj tilesni plod srichno na svit donila jesam; zato zafalju-

jem tebi po priliki Matere tvoga Jedinorogjenoga Sina, Priblaxene Divice Marie, i prosim, po njezinima dostojanstvih, da ti mene zajedno s-moim diteſscom tako blagoſoviſs, da mi ovdi po tvojoj Boxanstvenoj volji xivemo, i zatim vikovicsnje blaxenstvo po Isukerstu zasluximo, Amen.

TOMACSENJE

Priblage Navisstenja Goſpinog Svetkovine, na zvane Blagovist: kojano 25. *Marca* Miſeca, naſski: *Oxujka*, dolazi.

Kratko Sabranje

Danaſsnjeg Priblagog Svecſanog Dneva.

Kadaſe Pricſista Divica Maria ſamotno ù ſvomu pribivanju naogjaſſe, dogje k-njoi Angjeo, i recſe: *Zdrava, milosti puna. Goſpodin s-tobom: blaxenaſi megju xenami.* Nazvaojuje punu milostih, i po tomuje razumio oſobitu punost, iliti ſverſſenost najizabranii milostih, kojeno izvan Sina Boxjega nikakvo stvorenje nie moguche bilo primiti. Jerbo Goſpa Priſveta s-darovsstinom milostih takoje bila napunjena, da ona od nji primloxno obujanje, kojenoſe ù vaskoliki narod cſovicſanski pruxa i izliva, primila jeste. Po njojbo sluxbenik uvjetan slobosstinu, zapussteni utiſſenje, griſsnik oprosstenje, bogomili milost, à Angjeo radost zadobiva. Po njojſe najposli ſamoſobstvena Boxanstvena Rics s-cſovicſanstvom zahodila jeste, kako *S. Jerolim* izvodi.

Po

Po onima ricsma: *Gospodin s-tobom*, Elcsia nebeski hotioje ukazati, daje Bog s-njome bio, joss kadaje ona pod Materinim sercem lexala. Otac nebeski s-tobom, kakono otac s-izabranom kcherom; Sinje s-tobom, kakono prislatkom Materom; Duhje S. s-tobom, koiteje pri zacsechu obasjao.

Sada pak Angjeo odilazi, prid tobomje osobita milost postavljena. Rics vikovicsnjeg Oca od ovoga sada ù tvojemu tilu pri tebi bitiche. Tisi megju xenami blaxena. Xene ostale svoj tilesni plod ù grihu zacsimlju; njino natrudenje jeste mucsno, à poragjanje tuxno. Alli ti po dillovanju Duha S. istoga Boga zacsechess; kojeganochess brez svake tegobe, sa svom radostjom devet misecih ù tvomu Divicsanskomu tilu nositi, i brez skvarenja tvoga Divicsanstva, na svit izneti. Ovaje milost tebi samoj iz megju xenah zaderxana.

Sa svim tim Gospase pripade radi neobicsnog s-Anjelom razgovora, i rad nigda pria necsuvenog, jali primljenog pozdravljanja: koje pozdravljanje, njezino ponizno ochuchenje skoro nie nositi moglo. Onase zacsudi, i njezino mucsanje odade velicsina njezinog zacsugjenja. Prikide pak svoje mucsanje samo s-dvima ricsma, govorechi: *Csovika nepoznajem.* Jasambo odredila Bogu moje Divicsanstvo prikazati. U istinu sa S. Josipom zarucsenasam; alli brez skvarenja Divicsanstva moga: kojenoche on visse paziti, nego prominit nastojati.

Na ove ricsi od govori Angjeo: *Duhche S. sverhu tebe prichi, i kripost Privisokoga obsjatiche tebe, i zato sstose sveto od tebe porodi, zvatichese Sin Boxji.* Kada Pricsista Divica ove ricsi razumila bisse, upade na svoja kolina, pridavssi sebe pridubokoj poniznosti, svoje povirovanje slidechim ricsma izrekavssi: *Evo sluxbenica Gospodnja, budi meni po ricsi tvojoj.*

Kako pak ona ove ricsi izrecse, udilj Duh S. satvori ù Divicsanskomu tilu Gospinomu od Prisvete kervi njezine tilo, moguche csovicsansku use dussu primiti: kojeno on ù isti csas sa stvorenjem i ujedinjenjem dusse ucsini oxiviti. Na ovi nacsin ujedinijoje Bog narav Boxanstvenu 's-csovicsanskom ù sobstvu svoga Jedinorogjenoga Sina: i ù kriposti ovoga ujedinjenja, pravi Bog, i pravi csovik, i pravi Sin Marie on postade. . Maria pak prava i naravna Mater svoga Gospodina i Stvoritelja postala jeste, koganoje iz svoga tila i kervi porodila. *I Rics puth ucsinjena jest, i ù namie pribivala.*

U pocselu S. Mise, kojenoje na lipotu Gospinu upravljeno, Cerqva zaziva iz Psalma 44.

Lice tvoje molitiche svi bogati puka: dovestichcse kralju Divice za njom: izkernje njezine donestichese tebi ù veselju i radosti. Izustiloje serce moje rics dobru: ukazujem ja rics moju kralju. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koi od Blaxene Divice Marie utrobe, Rics tvoju po navisstenju Angjela, tilo primiti hotiosi: dopusti priklonitim tvoima; da koi nju istinito Roditeljicu Boxju virujemo, po njezinima prossenjih kod tebe pomognuti budemo. Po Gospodinu nassemu &c.

Sstienje Izaie Proroka, Pogl. 7.

U dni one: Govorio jest Gospodin Akazu, govorechi: Prosi tebi zlamenje od Gospodina Boga tvoga ù dubini paklenoj, ili ù visini ozgora. I recse Akaz: nechu prositi, nitichu iskussivati Gospodina. I recse: Slissajte dakle kucho Davidova: Jedavam malo jest, daste

usilni

usilni ljudem, da usilni jeste i Bogu momu? Radi toga dachevam Gospodin isti zlamenje. Evoche Diviça zacseti, i roditi oche Sina, i zvatichese Ime njegovo Emanuel. Maslo, i med blagovatiche, da bude znati odverchi zlo, à obrati dobro.

Ovo Sstienje zapocsimlje od opakoga kralja *Acbaza*, kojemunoje Bog, po *Izaiji* Proroku izbavljenje *Grada Jeruzolimskoga* od obsidnutja Syrianskoga pria csinio navistiti. A da ovi kralj nedvoji, niti imade sumnju, zatomu Bog po recsenomu Izaiji Proroku objavi, da on zlamenje od Boga isstę, kojegodmuje povoljno. Alli *Acbaz* ni Proroku, niti istomu Bogu nekti virovati, negose obrati svoima krivoboxkim kipovom: oslonise na same nji, i na blago Assiriansko, i od nji pousa oslobogjenje Jeruzolima Grada zadobiti. Od ove verste naodise i mlogo kerstjanah, koino ù svoima potribama i nevoljsstinama vole kod diavla, csarlatana, i visstaca pomoch i polassnjicu, nego kod pravoga i svemoguchega Boga traxiti, premako tako zaslipljeni kod recseni nevoljni pomochnikah nigda pravu pomoch nisu zadobili. I ovog radi uzroka Bogse na *Acbaza* razserdi, i recse: buduch da ti meni kakono pravomu Bogu nechess virovati, zatochu ja tvomu pokolenju dati zlamenje. Evo! Divicache zacseti, i Sina poroditi, i zvatichese Ime njegovo Emanuel. Ili joss bistrie: Ti Achaze! nisi hotio virovati, da ja tebe od tvoji nepriateljah Syrianacah izbaviti mogu; pokolenjeche tvoje josster glavnie zlamenje viditi: Divicaboche pravoga Messiu poroditi, koinoche tvoj narasstaj od mlogo vechih i strassnii nepriateljah, diavla, griha, i smerti izbaviti. Ovo od obsidnutog i obkoljenog, à zatim izbavljenog Grada Jeruzolima prikazanoje bilo. Isto

 pak

pak ovo zlamenje, Bogje danas pervi put dao, kadano Pricista Divica Maria po obsinuchu Duha Svetoga, Isukersta pravoga Odkuputelja svita ù svojoj utrobi zacsela jest. Indi, procini kerstjanine! nieli ovo srichno i blagodarno za nas zlamenje, koino ù tminah istocsnog griha bismo, da Boxanstvene milosti sunce, danas perviput nass okrug svita prosvitilo jeste.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 1.

U ono vrime: Poslan bi Angjeo Gabriel od Boga ù Grad Galilejski, komuje ime Nazareth, k-Divici zarucsenoj muxu, komu ime bisse Josip, od kuche Davidove: à ime Divici Maria. I ulizavssi Angjeo k-njoi, recse: Zdrava, milosti puna: Gospodin stobom: Blaxena ti megju xenami. Koja sli ssavssi, smutilase jest ù govorenju njegovu, i misljasse, kakovo bisse ovo pozdravljenje. I recse Angjeo njoi: Nebojse Mario: nasslabosi milost pri Bogu: Evo zacsetichess ù utrobi, i porodichess Sina, i zvatichess ime njegovo Isus. Oviche biti velik, i Sin privisokoga zvatise bude: i datiche njemu Gospodin Bog pri-

pristolje Davida Oca njegova: i Kraljevache ù kuchi Jakovljevoj ù vike, i Kraljestvu njegovu neche biti sverhe. A Maria Angjelu recse: kakoche tò biti, jere muxa nepoznajem? I odgovarajuchi Angjeo, recse njoi: Duh Sveti sverhu pride ù tebe, i kripost privisokoga obsinutiche tebe. I radi toga, i sstose porodi od tebe Sveto, zvatichese Sin Boxji. I evo Elizabetha rodica tvoja, i onaje zacsela sina ù starosti svojoi: i ovi misec ssesti jest njoi, kojase zove neplodnica: Zassto neche biti neuzmnoxna svaka rics prid Bogom. I recse Maria: Evo sluxbenica Gospodnja, budi meni po ricsi tvojoi.

Zassto Evangelista tako okolostojno ovù histoiu, iliti, dagogjaj izpisuje?

Za ukazati Ime Divice, njezinog Zarucsnika, vladanje, iliti, Derxavu, njezinu Rogjacsu (*S. Elizabetu*) kojanoje pria sseft misecih Ivana kerstitelja zacsela. Rad recsem uzrokah tako okolostojno upisatie hotio, da mi ovaj veliki i zapantenja dostojni dogagjaj boljma razumiti i virovati moxemo.

Zasstoje Angjeo Divici Marii poslan bio?

Za ocsitovati volju Boxju, po kojoj Sin vikovicsnji, po svojoj muki i smerti narod csovicsanski za odkupiti, istu narav csovicsansku uzeti hotiasse.

Jeli

Jeli za tu sverhu odpotribe bilo, da on tilo nase uzme?

Jeste: jer po naravi Boxjoj on nie mogao muku podnositi: zatoje od potribe bilo, da on nas za odkupiti, tilo csovicsansko nase uzme.

Zasstoje Bog zaktivao Divice Marie privoljenje?

Za obznaniti nas, da Bog nikoga na dobro, à mlogo manje na zlo neusilj uje, nego svaka vlastitomu csovicsanskomu povoljenju zacstavlja. 2. Za obznaniti nas, da nassa dostojna zasluxenja dilla, dobre iz odluke, i volje iziodak svoj uzeti imadu.

Zasstoje bila Josipu zarucsena?

S. *Jerolim* govori; *najpervo* rad toga, dase po porodu S. *Josipa*, koinoje od pokolenja Davidovog rogjen bio, takogjer i poragjaj *Divice Marie* ocsituje. U staromubo Zakonu zabranjenoje bilo zarucsivanje s-drugim plemenom: Judinomu pak plemenu, od kojeganoje iziffao David, obechanje ucsinjeno jeste, dase Mesia (po kojemuse razumi Isukerst) od njega imade poroditi.] *Drugo*: da ona od Xudiah kakono priljubodnica nebude kamenovana, kadabi oni bili razumili, daje ona brez zarucsnika zacsela. *Trechе*: za imati obradovanje, kada ù Egypat, po prorocsanstvu Osee Proroka, imade bixati. *Csetverti uzrok* nadostavlja S. *Ignatio Mucsenik*, i govori: dase Porogjenje Isukerstovo diavlu otaji, i od njega sakriveno postane: koino scini, da ne od Divice, nego od xene rogjen jeste.

Jeli S. Josip Otac bio Isukerstov?

Nie: premakoga Pismo Ocem naziva. Svetiboje Josip samo nastojnik i rahnitelj Isukerstov bio. Jerbo i Josip i Maria svoje Divicsanstvo zavitovalisu bili Bogu: kojenose zadosta poznaje iz oniziu ricsih; kojenoje Maria Angjelu izrekla, govorechi: kakoche to biti, buduch da csovika nepoznajem. *Luc.* 1.

Zaer

Zaer Isukerst nie Oca imao?

Ovo znati valjade: dasu ù Isukerstu dvi naravi; Boxja i csovicsja. Polak naravi Boxanstvene on imade Oca ù nebesi, alli ne Matere. Polak csovicsie naravi, onje na svitu imao Mater Pricsistu Divicu Mariu: alli Oca nie imao; jerboje S. Josip (kakoje gori recseno) samo pazioc, nastojnik, i rahnitelj bio.

Kakoje on dakle zacset bio?

Zacsetje bio ne po volji csovika, jali puthi. Joan. 1. negoje nacsinom sverhunaravnim po Duhu S. zacset od Divice Marie, kadanoju kripost Privisokoga obsinula bisse.

TOMACSENJE POZDRAVLJANJA ANGJEOSKOG.

Zasstose Zdrava Maria pozdravljenjem Angjeoskim naziva?

Zato: jerje Angjeo Gabriel Divicu Mariu ù Ime Prisvetoga Trojstva tako pozdravio, kadanoje navistio, dache ona Sina Boxjega zacseti.

Jeli ona bila puna milostih Boxanstvenih?

Jeste: jerboje Bog ù nju sve milosti, koje Angjeli i ljudi po nase imadu, skupio.

Zassto recse Angjeo: Gospodin, to jest: Bog s tobom; buduch daje Bog svud ocsitan, i sa svima pravednima?

Premakoje Bog svima ù mistih ocsitan, i sa svima pravednima, po svoima milostima, s-Divicom Mariom osobitimje nacsinom bio: buduchi s-njom jedno postao, i od nje tilo uzeo jeste. I zatoje ona najvissje posstenje primila, kojese igda zamisliti moxe, buduchi rodbinstvo s-istim Bogom zadobila jeste. I toga radi sercsanim bogoljubstvom vapie S. Bernardo:

do: Viſſe ona nie mogla izdignuta biti, nego ſstoje ona Materom Boxjom poſtala.

Zasſtoje rekao Angjeo: Blagoſovljenaſi megju xenami?

Zato, jer nijednoj xeni od pocſela ſvita nieſe ta ſricha dogodila, nitichefe do ſverhe iſtoga dogoditi, da koja Materom Boxjom poſtane.

Zasſtoſeje Divica bila pripala?

S. Euthimio govori: jer nie znala, ili od zloga, ilie od dobroga duha oni dogagjaj iziſſao. A *S. Bernardo* izvodi, daſeje rad poniznoſti pripala bila, procinjuchi ſebe nedoſtojnu toliko viſokog pozdravljanja.

Sſtoſe po Priſtolju Davidovomu razumi?

Razumiſe kraljeſtvo Iſukerſtovo: kojenoje po krotkomu vlâdanju Davidovomu zlamenovano bilo. *Pſal.* 131.

Zasſtoſe David Iſukerſtovim Ocem naziva?

Zato, jerje Divica Maria, kojanoje Mater Iſukerſtova bila, od plemena Davidovog rogjena.

Zasſto govoraſſe Angjeo, dache on vladati ù kuchi Jakovljevoj ù vike?

Toje Angjeo nadoſtavio, za ucſiniti razlucſenje megju kraljeſtvom Iſukerſtovim i Davidovim: buduch da kraljeſtvo Davidovo ſamo ſverhu jednog, ili drugog plemena bilo jeſte: alli Jakovljevo kraljeſtvo ſverhu ſvim plemenah pruxiloſeje bilo: po cſemu on hoti objaviti, da Iſukerſtovo kraljeſtvo ſverhu ſviu puhkova i plemenah ſvita biti oche. Za ucſinit pak razlucſenje megju Jakovljevim i Iſukerſtovim kraljeſtvom, nadoſtavijoje ricſicu: *ù vike*; po kojojnoje hotio pokazati, daje kraljeſtvo Jakovljevo vrimenito bilo; Iſukerſtovo pak kraljeſtvo dache vikovicsnje biti.

Zaer Divica Maria nie hotila virovati Angjelu, buduch da on njoj ono, sstojoj biassa rekao, s-prilikom Elizabete potverdio jeste?

Maria ù istinu virovasse: Alli Angjeoje samo s-njome govorio, kakono mi koju stvar, koju virujemo, joss i s-naravnima uzrocih potverditi obicsajemo: buduch daje toliko sverhu naravi da neplodnica, kakono i da Divica porodi.

Kakvo nam obradovanje donosi ova Rics: kod Boga nissta nie nemoguche?

Donosi obradovanje ovo, koje nas kripi ù najzamassniima vire cslancih: da mi ù njima nesumnjimo, nego pristajanje istima dademo, jerbo stvari, kojese nami nemoguche vide, kod Boga moguche jesu. *Matth.* 19. 36.

Posli primljenoga slavodicsnoga pozdravljenja, posli iztomacsene odluke Privisokoga, da ona imade Materom Sina Boxjega postati: i slidechim nacsinom kraljica neba i zemlje: Divica Prisveta nesamo dase nie ni najmanje ponela, negoje joss poniznia postala, nazvavssi sebe sluxbenicom Gospodnjom. Od zacsugjenja *S. Bernardo* vapie: Ona biva za Mater Boxju obrana, i naziva sebe sluxbenicom!

TOMACSENJE SVETKOVINE SVETIH APOSSTOLAH PETRA I PAVLA.

Kratko sabranje xivota Svetoga Aposstola Petra.

Simun, Sin *Jone*, à brat *Andriin*, od xudinskoga iziodi plemena, koino ù varossu *Bethsaidi* vladanja i Derxavé *Galilejske* rogjen bi. On i brat njegov rahnjause od lovine ribje, i ovaj drugi po objavljenju

ju Ivana kerſtitelja, dogje k-Iſukerſtu, i sligjaſſega tia do goſtionice, poznavſſi iz Iſukerſtove beſide, on valja daje Meſia, koinoje puku Izraelskomu toliko puta po Proroci obechan. Zatim on udilj i ſvomu bratu objavi tu iſtinu s-ovima ricsma: *Naſslismo Meſiu, koinoſe tomacſi Iſukerſt*, i odvedega k-Iſuſu. Kakoga pak Iſus ugleda, recſemu: *Tiſi Sſimun, Sin Jone, tiſe imaſs Ceſaſs, to jeſt, Petar zvati.* Ove pak ricſi joſsga neprignuſſe na naslidovanje Iſuſovo, nego one, koje Iſus ù prigodi, kada on s-Andriom ſvoje mrixe ù more zametnu, izrekao biſſe: *Hodite zamnom, jachù vas ribare od lovenja ljudskog ucſiniti.* I udilj obadva zaoſtaviſſe Svoje mrixe, ribarnicu, i ù umi ſvojoj vaskoliki ſvit, pak poſtadoſſe ucſenici Iſuſovi. Prama Svetomu Petru ukaza Iſukerſt osobitu i uzmloxniu miloſt, buduchiga ù najotajnii dogagjajih pri ſebi hoti imati. Na planini Tabora on bi naocſigled ſvidok priobraxenja Iſukerſtovog. Takogjer i kada naſs Spaſitelj mertvu kcher Jairovu, Poglavice od Synagoge, od mertvi uzkriſi. Kadaſe Spaſitelj na planini Maslinskoj kervjom znojaſſe, onje pri onoj ſmertnoj teſskochi bio. I kad Iſukerſt puku pripovidaſſe, ù ſamog Petra lagjicu uniſſao jeſt: po cſemu pokaza: da posli Uzaſſaſtja Iſukerſtovog na nebeſa, nigdi na drugom miſtu neizvernuti Vire Zakon nechese mochi nachi, nego ù lagjici Petrovoj. Najposli, Petar poſtavljen bi Namiſtnikom Iſukerſtovim na zemlji, s-p[illegible]jem kljucſeva i neprikracſanom oblaſtjom, za vaditi blago neskoncſani doſtojanſtvah Iſukerſtovih iz hazne Cerqvene, i za udiljivati skupu Priſvete kervi Iſukerſtove cinu. K-otomu, Bogje ovomu Apoſtolu po dillovanju neizbrojeni cſudeſah vridnoſt udilio. Onje takogjer pervi bio, koi nauk Evangjelski s-cſudeſam jeſt potverdio, pocſimavſſi od romog proſjaka, koga ſvaki dan prid vrata Cerqvena metaſſe, za primiti lemozinu. Slidecha

cha josster csudésa, po koima on duhove necsiste iz tilesah ljudskih iztirivasse, i nemochne ozdravljasse, toliko uzmloxna i kripka postadosse, da i ista osina njegova obnevoljnima zdravlje udiljivasse. Zacsugjenja i opet dostojan jeste onaj dogagjaj, koinose s-Ananiom i Safirom dogodi. Ova himbena xena, imadiasse nissto novaca, koje Bogu biasse odredila, pakje radi vlastitog huzura iste zaderxala; indi, kadaje prid S. Petrom to zatajala, mertva prid njime upala jest. A uzroci, toliki vridnostih S. Petra, i ljubeznivostih, kojeje od Isukersta primio, njegove kriposti bile jesu. Kripost svoje poniznosti ukazaoje pri slidechem dogagjaju: kadabo svu noch ô lovenju ribah nastojasse, nissta nie ulovio: na Isukerstovu pak Riecs, kada zametnu mrixu, sverhu nacsina mnostvo ribah zadobi. I ù tomu dogagjaju nektise dicsiti, i uzvelicsavati, negose proster prid Isukersta, i recse: *Izigji Gospodine od mene, jerbosam ja csovik grissnik.* Viru njegovu prikazuje onaj odgovor, kogaje on na pitanje Isukerstovo izrekao: *daje Isukerst Sin xivoga Boga.* Ljubav istoga prama Gospodinu i Messtru svomu poznajese iztoga, kadaje smert Isukerstu pripricsit hotio. Iste pram Isukerstu ljubavi, na Planini Tabora zaktivasse s-Isukerstom ù vike pribivati. Joss istaga ljubav potexe, da on iz lagje ù vodu skocsi, za dochi k-Isusu. Pacse, po istoj ljubavi sercsanoje odlucsio bio, sa svoim Messtrom xiviti i umerti. I premako on zatim daleko odstupio bisse, zatajavssi Messtra svoga; sasvim tim ù ovomu grissnomu stanju nie dugo zaostáo, negoseje udilj iza pitlovog pojenja na pokoru obratio. I za navistiti Spasitelja svoga Isukersta, mloga putovanja sasvime teska i strahovita csinio jeste; dokle najposli svoje slavno xivljenje doverssi, kadano 29. Lipnja, Godine Isukerstove 69. Vladanja Cesara Nerona 14. à njegovog Poglavarstva 25. godine na krix odsugjen bi:

gdi on od ljubavi prama onomu, koimoje za nas na krixu umro, ſvoj Apoſstolski duh pridao jeſte.

Kratko Prikazanje xivota S. Pavla Apoſstola.

Sveti Pavao bioje xid, iliti xudinac, rodioſeje od pokolenja Beniaminova ù Varoſſu Tarſis zvanom, i bioje Gamalielov ucſenik. Kada pak on na putu prama Damaska biaſſe, s-odlukom kerſtjane progoniti, i nji povezane ù Jeruzolim odveſti, Iſukerſtgaje na Apoſstolsko dillovanje pozvao, za naviſstiti Ricſi Boxanſtvene megju zaslipljenima krivoklanjajuchima narodih. Koliko pak i neutrudno on ù vinogradu Boxanſtvenomu naſtojo jeſte; kolikeje tuge i progonſtva podneo, nie moguche izpiſati. Zacſugjenjaje doſtojno, i razumuſe nemoguche vidi, kako xivotno i ſtalno on ù verigah i zavezah, ù porazenju i ſſibanju, ù gladu i xegji, i ù iſtoj ſmertnoj pogibili Iſukerſta naviſſtivao jeſte. Njegovo Apoſstolſtvo takoje puno truda i naſtojanja bilo, daje ſvitu, Angjelom, i ljudma za cſudo poſtalo. Nero Ceſar odſudiogaje na ſmert; miſto pak, gdie porazen, joſs i ſadaſe naziva kod tri vrilla. Iz glave i tila ovoga Apoſstola, po ſvidocſanſtvu S. Chriſoſtoma nie kerv, nego mliko teklo, joſs i daje glava njegova odſicſena po kripoſti Boxjoj triput od zemlje odskocſila, pak izatoga ſvakog iz miſta vrillo izteklo jeſte. Po recſenog S. Chriſoſtoma ſvidocſanſtvu S. Pavla Mucſeniſstvo dogodiloſeje 68. godine xivota njegovoga, à 13. God. vladanja Nerinovog.

Danas Cerqva ù pocſelu S. Miſe piva, ſstoje S. Petar posli izbavljenja iz verigah ù tavnici Jeruzolima Grada izrekao, kojenoſe ù Dilli Apoſstolskih 12. ù Poglavju naodi:

Sa-

Sada znam istinito, daje poslao Gospodin Angjela svoga, i izbaviomeje od ruke Irudove, i od svega csekanja ljudstva xudinskoga.

Molitva Cerqvena.

Boxe! koisi danasnji dan Aposstolah tvoih Petra i Pavla mucsenisstvom posvetio: dopusti Cerqvi tvojoj njiovu vazda sliditi naredbu, po koimanoje pravi Zakon pocselo svoje primio. Po Gospodinu nasse-mu &c.

Sstienje Dillah Aposstolskih. Pogl. 12.

U dni one: Posla Irud Kralj ruke, da obnevolji nike od Cerqve. A pogubi Jakova, Brata Ivanova s macsem. I videchi da drago bisse Xudiam, odredi da uhiti i Petra. (A biau tada dni prisnikah) koga kad uhiti, postaviga u tavnicu, pridavssiga csetirim csetirnikom vojnikah, daga csuvaju, hotiuchiga po vazmu izvesti puku. I Petar straxen bisse u tavnici, a molitvase csinjasse brez pristanka od Cerqve za njega Bogu. A kadaga izvesti imasse Irud, onu noch bisse Petar spavajuchi megju dva vojnika, svezan z dvima gvozdenim verigami: a straxani prid vrati csuvau tavnicu. I evo Angjeo Gospodnji sta: i svitlost prosinu u pribivalisstu: i udaravssi po boku Petra, probudiga, govorechi. ustani berzo. I opadosse verige s rukuh njegovih. I recse tada Angjeo njemu: Pripassise, i obujse u obuchu tvoju. I tako ucsini. I josstermu recse: zaogernise

 ho-

hodichom tvojom, tere slidi mene. I izissavssi sligjasse njega. I neznadiasse daje istinito, sstose csinjasse po Angjelu: da csinjassemuse daje videnje vidio. I mimossavssi pervu i drugu straxu, pridosse na vrata gvozdena, koja vode ù Grad, kojaimse sama ottvorisse. Izassavssi progjosse jednu ulicu: i tudje ottide Angjeo od njega. I Petar povrativssise use recse: Sada znam istinito, daje poslao Gospodin Angjela svoga, i oslobodioje mene od ruke Irudove, i od svakoga csekanja puka Xudinskoga.

Godine Isukerstove 44. à godine druge vladanja Cesara Claudia, dogodioseje ù Derxavi Rimskoj golem glad. Radi toga opaki kralj Agrippa uzavrio bisse na pravovirne. Istoga pak vrimena biau dnevi prisnacah, to jest, Svetkovina Uskersnja. *S. Luka* ocsito izpisuje ovo Svetkovanje, da mi bistrie opacsinstvo Irudovo poznati moxemo: koino misto Bogu pristojne sluxbe, kojubi bio imao na ovako veliki dan svecsani prikazati, njegaje pak po kervopivstvu ozkvernjavio. Mlogibo kerstjani ù najvecbe Svetkovine, najgorja progonstva podnosili jesu. S. Jakov pervi iz megju Aposstolah sillovitu smert imadiasse podniti, kadaseje iz Sspanjulske povratio. Zatime pak Irud S. Petra postavi ù tavnicu, naredivssi 16. vojnikom, daga straxe, i odma posli uskersa odredio bisse puku daga prikaxe, za uzeti od istog puka smertnu odsudu protiva Petru. Allie Cerqva Boxja sloxno Boga molila za Petra, i zatoje Angjeo s-neba poslan bio, koinoje tavnicu otvorio, verige Petru skinuo, i Irudovu odluku izvernuo. Iz ovogase dogagjaja poznati moxe, kolikoje kripostna molitva, da i istog Angjela ù pomoch zadobiti moxe.

Indi,

Indi, kadate Angjeo Straxanin od ſagriſſenja probugjuje, tada pomnjivo uſtani, razkini po pravoj pokori verige griotah, kojenoſſute za ſuxnja paklenog ucſinile bile. Veomaboje pogibljivo i za jedno oka trenuche ù grihu zaſpati. Angjeo recſe S. Petru: obuj obuchu tvoju. Jate pak ſada ſvitujem, akoſi doſad ù tminah po putu paklenom hodio, ù napridak da ſtupiſs na put zvanja nebeskoga: skini, i ſvuci ſtaroga cſovika s-njegovi dillih, à obuci novoga, i zahodi ſebe hodichom Spaſonoſsja i pravice. Najposli Bogabojechi Petar na vrata gvozdena, kojano vode k Jeruzolimu, doſſao jeſte. I ti valja da na gvozdena vrata, koja k-nebeskomu Jeruzolimu vode, dogjeſs. Ovaſu pak krix i terpljenje, trud, i pedipſanje tila.

Evangjelje S. Matthea Pogl. 16.

U ono vrime: Pride Iſus ù ſtrane Ceſarejske Philippa, i pitaſſe Ucſenike ſvoje, govorechi: Koga govore ljudi, daje Sin cſovicſanski? A oni rekoſſe: Drugi Ivana Kerſtitelja, à drugi Iliu, á drugi Jeremiu, ili jednog od Prorokah. Govori njima Iſus: A vi koga mene velite? Odgovorajuchi Sſimun Petar, recſe: Tiſi Kerſt, Sin Boga xivoga. A odgovarajuchi Iſus, recſe njemu: Blaxenſi Sſimune Barjona, jere puth, i kerv neobjavi tebi, nego

 Otac

Otac moj, koi ù Nebesi jest. I ja govorim tebi, jere ti jesi Petar, i sverhu ovoga kamena sagradichu Cerqvu moju, i vrata paklena neche obladati protiva njoi. I tebi dachu kljucse Kraljestva Nebeskoga. I sstogodir svexess sverhu zemlje, biche svezano i ù Nebesi, i sstogodir odvexess sverhu zemlje, biche odvezano i ù Nebesi.

Zassto dogje Isus ù strane Varossa Cesareiskog Filipa?

Vaross Cesareiski po Filipu, Sinu Irudovu postaoje razprostranjen, i ù tako plemenito stanje metnut, da xudie, ostali narodi, i svi puhci ù njega pogernusse, i stajalisste sebi ù njemu obrasse. Indi Isukerst pri ovoj prigodi mogasse svoje Boxanstvo najpristalie ukazati.

Zassto zapitivasse Isukerst svoje Ucsenike, za koga oni njega derxe?

Stari i tada virni *Origenes*, na ovo odgovara: mi da vazda opazni imamo biti, ljudi ssto od nas sude? Akose zlo od tebe govori, à tise pomnjivo radi izpraviti; akose pak dobro od tebe govori, à tise neponosi, nego nastoj joss bolji biti.

Zassto zapitivasse Isukerst svoje ucsenike, à ne Farizee i Poglavice, za koga oni njega derxe?

Farizei i Poglavice xudinski ljuti i glavni Isukerstovi nepriatelji bili jesu, i zatose Isukerst od nji nemogadiasse dobromu odgovoru nadati. Indi, ako ti ochess i zaktivass vlastitosti i okolostojenja tvoga izkernjega poznati, nevalja da izpitujess od njegovi

dus-

dusmanah, jerbocheti oni vazda nedobra od njega prikazivati.

Zasfto Ifukerft febe naziva finom csovicsanskim?

S. *Hilario* govori: kakojegod Ifukerft Sin Boxji bio, tako polak csovicsanstva bio jeste csovicsanski. Tkobi pak virovao jeduo brez drugoga, nebima vridno bilo za vikovicsnje spasenje. Iz cseganose poznaje, da nie zadosta jedno, ili drugo virovati, nego odpotribe jeste, sva ona poznati, koja S. Cerqva pravovirna ucsi. Jer tko samo jedan cslanak neviruje, tolikoje, koliko da nijednom cslanku nie viran.

Zasfto niki od puka derxasse Ifukerfta za Ivana, niki za Jeremiu, ili Iliu?

Zato, dase njegova dilla neimadu derxati za Boxanstvena, nego za csovicsanska. Nenavidna dussevnost obicsaje sva kripostna i fale dostojna dilla, pod nissto derxati. Pazise moj kerstjanine od svake zlobe i nenavidosti, jerboti ona ocsi zasliplju ju.

Zasfto upituje Ifukerft fada fvoje ucfenike: Sfto oni od njega fude?

S. *Jerolim* nam lip odgovor daje: Aposstoli nisu Isukersta procinjivali kakono csovika, negoli za pravoga Boga derxalisu njega. Pak isti oni, koi Boxanstvo ù Isukerstu poznasse, postalisu Boxanstveni. Indi, kadati Pripovidalac na Pripovidaonici istine Evangjelske i Otajstva Boxanstvena prikazuje, nevalja da procinis kakono rics csovicsansku, nego kano Boxju, koino po njemu govori.

Zasfto fam Petar odgovara na upitivanje Ifukerftovo?

Isukerstuje povoljno bilo, dase pravo vire izpovidanje po samomu Petru ucsini. I ovo nas svituje, da mi jedinu i pravovirnu Cerqve Rimske i glavne, koju S. Petar, i njegovi izminitelji prikazuju, viru izpovidamo.

Zasſto Petar izpovidaſſe, govorechi: Tiſi Sin Boga xivoga?

Svemoguchſtvo, vikovicsnost, neizmirnoſt, i oſtala ù iſtimu vlaſtitoſti jeſu Boxanſtvene. Kada indi *S.* Petar Iſukerſta Sinom Boga xivoga naziva, tako on najpervo po tomu pokazuje, da on ſa ſvoim Ocem od vika jednako xivljenje imade. *Drugo*: nas ucsi, kako ù Iſukerſtu iſto neſtvoreno xivljenje jeſte, od kogano mi xivot, kripoſti, i narasſtaj xivota imamo.

A kako Iſukerſt Petra blaxenim naziva, koigaje zatime zatajao?

Iſukerſtje Petra Poglavarom ſviu Cerqvah poſtavio, i rad togagaje blaxenim nazvao. Tako i mi ſvakog Misnika radi njegovog doſtojanſtva ù velikom posſtenju imamo derxati, premakobiſe xivot s-doſtojanſtvom neslagao.

Zasſto Iſukerſt Petra rad njegovog izpovidanja tako uzmloxno dariva?

S. Auguſtin pri ovomu dogagjaju zameche upitivanje: zasſtoje Iſukerſt diavlom mucſanje zapovidio, kadaga nazivaſſe Sinom Boxjim; gdino Petar pri ſvomu nazivanju nadaren poſtade? Iſti pak odgovara: diavliſu Iſukerſta od ſtraha za Box ega Sina poznali: à *Petar S.* od ljubavi. Indi, moj kerſtjanine ù ovomu od miloſti vrimenu tvoga Boga poznaj, daga zatime kakono pravog Suca od prokleſtva paklenog neuzimadeſs.

Jeli Petar prava ſtina Cerqve?

Pismo Syrianske ovo od Petra govori: *Tiſi Ceſas*, iliti: *Stina*, i ù jezik xudinski upiſanomu Evangjelju, ricsiſu ove ſtavljene: *Tiſi Selab*: kojeno ricsi izgovaraju ne opchenu, nego *cſverſtu Stinu*. To iſto potvergjuje *Bellarmin ù* 10. *Pogl.* Perve knjige od Rimski Papah, kakono i *Marius ù* 2. *knjigi* 3. *Pogl.* Pak i *S. Auguſtin* Serm. 13. de Verb. Dom. Slidechim ricsma to ſtanoviti: *Jati govorim*, kano daje

hotio

hotio rechi: *Buducb da ti poznajesſ, daſam ja Sin Boga xivogu, zato ja govorim tebi: tiſi Petar, i ſverbu ove ſtine uzidaticbu Cerqvu moju.*

Sſtoſe po vratma paklenima razumi?

S. Gergur, i *S. Toma od Aquina* razume Poluvirſtva: kojanoſuſe vazda protiva pravoj Cerqvi borila, i nigdaju niſu privladala.

A po kljucſevi nebeskib sſtoſe razumi?

Razumiſe Poglavarſtvo, jerbo Naſtojnici kraljevi neimadu jednaku oblaſt s-kraljem. *Drugo:* po kljucſevi hotioje Iſukerſt otvaranje, i zatvaranje nebeſah pridati, da jedno i drugo pri *S. Petru* obſtoji, kakonoſe pazenje Gradsko moguchemu upravitelju pridaje. *Trecbe*: Iſukerſtje Petru iz megju oſtali Aposſtolah oſobnu oblaſt dao; da on, i Izminitelji njegovi, oſtala Cerqvena Poglavarſtva na miſto njegovo rede i upravljaju. *Csetverto*: zavezanje ù nebeſi, zaderxajeſe ù tomu, da Petar, i njegovi Izminitelji, to jeſt: Rimski Pape, oſobnu oblaſt imadu odriſſivati, nedoſtojnima tajati Svete Sacramente; joſs i ſve pravovirne na pokornoſt, i Cerqvenima naredbam kakonoti: poſtu, Svetkovanju, deſetkovanju podloxiti, i ſva od Papine Stolice doſugjenja primiti. Sverhu toga, da iſta Stolica oblaſt ima, tverdokorne, neposluſſne, i koiſu pedipſanje zasluxili, prokleti. I ù tomu ſtoji oblaſt kljucſeva i zavezanja.

Razumiliſe joſs sſtogod pod razvezanjem?

Rimske Cerqve Poglavar joſs oblaſt imade po ſvetotvornom odriſſenju od griah i vicsnje pokore, i k-otomu po oprosſtenju od ſvakog zaoſtanutog pedipſanja odriſſiti.

TOMACSENJE

Blage Svetkovine Uzneſſenja Goſpinog, Velika Goſpoina obicſajno nazvane.

Vrime kad doſslo biſſe, daſe ona xiva korablja Boxja Divica Maria ù Cerqvu slavodiesnoſti prineſe; blagoſovljena ova Divica kadaſe od jake prama poljubljenomu Sinu ſvomu Iſukerſtu ljubavi razboli, Sin Boxanſtveni udilj ſamertnoj nje poſtelji iz nebeſah dogje s-pratnjom neizbrojeni duhova nebeskih. I buduch ona njegovu ocsitnoſt poznala biſſe, xeljnoſe potezaſſe pratnjom kralja slave ù nebeſa uzichi. Indi ù najvechoj cſaſtnoſti sloxiviſſi uda ſvoja Diviesanska, obradovaſe n'u da njezin Boxanſtveni Sin vlaſtitoj ù perſoni vikovicsnje ù blaxenſtvo odpratiti doſtoiſe. Uzdignuvſſi ona ruke ſvoje prama nebeſam, i ocſi zatvoriviſſi, priuzeju sladak ſan, koinoju brez ſvake boleſti ù vikovicsnji pokoj prineſe. Svoju priplemenitu duſſu onaje 14. Auguſta, naſski: kolovoza, 57. Godine od blagodarnog Iſukerſtovog Porogjenja, 23. posli Spaſcnoſsne njegove muke, à 72. njezinog vika ù ruke Pripoljubljenog Sina ſvog pridala, kakono povirovani eſapi ſvidocſe. Njezino Priſveto Tilo najprocjnjenijima zacſinih biloje obloxeno, i po Apoſstoli ù grob odneſſeno. Trije dana proſslo 'bilo, kada ſtixe Toma, 'koinoſe pri ovomu Priblaxenomu Prminutju nie dogodio, i rad toga on s-najvechom xeljom zaktivaſſe ovo veliko Svetisſte najposli ù grobu viditi. Otvoriviſſi indi grob, tila nebiaſſe viditi, nego ſamo platno i loxnicu. Apoſstoli sloxno po tomu poznaſſe, da moguchſtvo Boxanſtveno Pricſiſto Tilo, i opet na xivot povratilo jeſt. I tomuſe nevalja cſuditi, jer koja Samert moxe blagodarnja biti, nego Goſpina, kojanoje po ſvidocſanſtvu Otaca, kljucs imala, s-koimnoſe nigdi

pri-

priſtalie nemogaſſe sluxiti, nego pri ſvomu priminutju. Brez griha bila jeſte, pricſiſtima opazama ljubilaje, i zatoje brez opchenog bolovanja, i njegove ſille priminula. Poſslaje s-ovog ſvita brez razſtvorenja, nje tilo ni ù grobu nie ochutilo razruſſenje; jer kakogod Sin Boxji dervetu ſvoga krixa po dotaknutju Tila ſvojega, neraztroſsljivoſt dao jeſte, takoje iſtu vlaſtitoſt dati hotio Tilu, ù kojemunoje on devet miſecih pribivao. Ovako uzkriſivanje iziskivaſſe uzmloxnoſt ljubavi Goſpine. Ljubav nju razſtavi s-ovim vrimenitim xivotom, za biti dignuta ù xivot vikovicsnji. Kada ti duſſo kerſtjanska! ſva ova promotriſs, tada s-duſſevnoſtjom tvojom otigji k-onomu slavodicsnom Goſpinom uzviſſenju, koje Sveti Oci izpiſuju. Uzviſſenje Goſpino uzeloje ſvoj pocſetak od groba, i podigloſeje ù najviſſe Stajalisſte nebesko k-Priſtolju Priſvetoga Trojſtva Boxanſtvenog. Pri iſtomu pak uzviſſenju Goſpaſeje na ſvoga poljubljenoga oslonila, po kojega kripoſti ona ſva nadichi mogaſſe. Sinju poſtavi prid Oca nebeskoga, koi nju kakono pridoſtojnu kcher primi, posſtenjem i slavom okruni, i za kraljicu neba i zemlje poſtavi. Onaje bila kakono Berzabee, Mater najmudriega kralja Salomuna, na oſobno priſtolje poſagjena. Duhovi nebeski zavitovaſſe njoj ù poniznoſti posluh; ſviſe pak zacſudiſſe lipoti i ſvetinji ove Goſpoje, i megju ſobom govorau: *Kojaje ovo, koja iz pusſtoſti gori uzigje, puna nasladnoſti, naslanjajucbiſe na ſvog poljubljenog?* Sveti ſvikoliki poznadoſſe, da Priblaxena Divica Maria ſve ove slavodicsnoſti rad njezinog cſiſtoga i zacſugjenja doſtojnog opchenja zadobila jeſte. Kripoſtno nje xivljenje, i prama protivljenjem iſte borenje, slavodicsnoſt ovu zadobila jeſu. Na ovi nacſin Priſlavna neba kraljica Priſtolje na njezino dovedena i poſtavljena bi. Ona na glavi noſi i imade krunu od Dvanaeſt zvizdah, kojeno

zviz-

zvizde nje osobne milosti i darove prikazuju. Ha. znah od nebeskih sverhu toga ona kljucse imade, i razdiljivanje Boxanstveni darova. Josšje Gospe vrat, kroz koi Isukerst nassa glava, kripljenje i sok na svoju Cerqvu za stalnost iste, csini izticati. Gospaje najposli vrata Ezechielova, kroz koja mi ù nebo ulazimo, kroz kojanoje i vikovicsnja Rics na ovi svit dossla. Jer koi nju za Mater obrao bisse, istuje milostima napunio, i na toliko veliku slavu uzdigao, joss i za braniteljicu i zagovoriteljicu svega svita odredio, k-otomu da sva prossenja, i uredenjakojase stvoriti stvarih doticsu, njezinoj po ruk, i prikazana budu. I zato nju sva stvorenja za svoji potribah pomochnicu poznaju.

U ovi blagi dan Gospin, Missa Sveta ovakose pocsima: Radujmose svi ù Gospodinu, dan Svecsani slavechi na posstenje Priblaxene Divice Marie, rad koje uznessenja Angjelise raduju, i Sina Boxjega zajedno slave. Izusstiloje serce moje rics dobru; ukazujem ja dilla moja kralju. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Molimote Gospodine! oprosti tvoima slugama njiove krivice; da mi, koine s-nassima dilih tebi nemoxemo ugoditi, po utocsisschu Roditeljice Sina tvoga, oslobogjeni biti moxemo. Po Gospodinu nassemu &c.

Sstienje knjige Mudrosti Pogl. 24.

U sviusam pokoja iskala, i ù basstini Gospodina pribiva. Tada zapovidi, i recse meni Stvoritelj sviu: i koi stvori mene, pocsinu ù pribivalisstu mojemu, i recse meni: ù Jakovu pribivaj, i ù Izraelu ubasstinise, i ù obrani

moji

moji prostri xilje. I tako ù Sionu utvèrgjena jesam: i ù Gradu posvechenomu, takogjer pocsinu, i ù Jerusolimu oblast moja. I ù korinilasamse ù puku posstovanomu, i ù strani Boga moga basstina njegova: i ù punosti Svetih uzderxanje moje. Kako Cedar uzvissena jesam ù Libanu, i kako Cupres na gorri Sionskoj: Kakono Palma uzvissena jesam ù Chadesu: i kakono posagjenje Ruxice ù Jeriku. Kakono maslina uzorita ù polji, i kakono Jablan, pri vodi uzvissena jesam na prostorci. Kako Cinamom i Balzam mirissuchi mirissanje dalasam: Kakono Myrra obrana dalasam slatkost mirisanja.

Ovo ù istinu sstivenje sveje koliko na mudrost upravljeno, nisstanemanje miga lahko na Gospu upraviti moxemo. Gospa govori: Jasam ù svima pokoj traxila, alliga nigdi nisam nassla, nego danas pri momu ù nebo primessenju, gdinosam Gospodinovo basstinstvo primila. U to doba Stvoritelj sviu stvorenjah, koimeje brez iztocsnog griha stvorio, i ù mojemu tilu, kakono ù pribivalisstu opocsivao, recsemi: *pribivaj ù Jakovu;* koja rics *Jakov* rechiche: Boga viditi; to jest: ti imass od sada vikovitno Boxanstveno lice gledajuchi uxivati, i s-Izraelom basstiniti, ili, zajedno z-Bogom vladati, i ù svima obranim ukorenitise. Zatimesam ja, govori Maria, csversto ù Sionu nebeskomu postavljena; ù svetomu nebeskomu varossu ù vik. opocsivam, i ù gornjemu Jeruzolimu svusam od Boga oblast primila. Ja gori pribivam kakono Cedar na planini Libana; jasam kakono stablo palme ù kadessu, i prilicsna ruxici ù Jeri-

nichu, kojano vazda cvita. Joss i maslini ona sebe prilikuje, buduch daje napunjena s-uljem milosergja, sverhu toga i stablu Jablanovu jednacsi sebe, pod kojeno osini, koise njoj uticsu, slobodno i sigurno opocsivaju. Gospine milosti tako jak od sebe miris daju, kakono balzam: sva koi mirisom napuni.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 10.

U ono vrime: Ulize Isus ù niki Gradac: i xena nika imenom Martha, primi njega ù kuchu svoju: i ovoi bisse sestra imenom Maria, koja sidechi kraj noguh Gospodinovi, slissasse rics njegovu. A Martha nastojasse okolo csesste sluxbe: Koja sta, i recse: Gospodine, nie tebi brige daje sestra moja ostavila mene samu sluxiti? reci dakle njoi, dami pomogne. I odgovarajuchi, recse njoi Gospodin: Martha, Martha pecsalisS-se, i smetasS-se cicha mlogi Dalli jedno jest potribno. Maria najbolju stranu obrala jest, kojase neche dichi od nje.

Zasstoje Isukerst à niki Gradac dossào bio?

Isukerst premakoje Gospodin neba i zemlje bio, nisstanemanje hotiassese ù dom oviu dviu sestara uvrstiti, za dati nami priliku, mi da na ovomu svitu nei-

neimamo stalnog pribivalisšta, nego kano putnici stoimo, i ovdi vikovicsnjeg stajalisšta neimamo traxiti.

Tkosu bili Marta i Mandalina?

Bilesu dvi rogjene sestre, i po svidocsanstvu S. Augustina, jedne umi. One za posluxiti Isukerstu jednovoljno sloxilese jesu. Indi, da i ostale dvi rogjene sestre ù bogoljubstvu, krocsini, i Boxjemu falenju ovi po nacsin sloxno xivu i napriduju, veomabi rogjasstvo njino srichno bilo.

Sstoche rechi Marta, i ssto Mandalina?

Marta pomnju i nastojanje xivljenja po dobrima dillih, à Mandalina duhovno zavedenje, kojenose ù molitvi i razmisšljanju zaderxaje, nami prikazuju. Indi, dobar kerstjanin ima obadvoje slidìti: Martu ù izverssenju ljubeznivi i dobri dillah, à Mandalinu ù xivoj molitvi, i promisšlanju Boxanstvene sversšenosti, kakonoti i istoga sebe stalnosti.

Zassto je Marta, à ne Mandalina xenom nazvana?

S. *Ildefonso* s-ostalima pisše, da Marta Mariu Mater Divicsansku prikazuje, kojanoje Boga ù domu svoga csistoga tila zacsela; naogjaubose niki ù viri zablugjeni, koinosuse Prisvetoj Materi Boxjoj kano Boxici klanjali. Ona takogjer po imenovanju xene bi prilikovana, daje po naravi od csovicsanskog plemena bila. A Mandalina po svojma izvisšenima kripostima prilikovalaje Divicu Mariu, i zato nebiasse xenom imenovana, buduch one svoje sversšenosti sverhu naravi i csovicsanstva izdigle bisše.

Zassto Maria Mandalina kraj noguh Isukerstovih sigjasse?

Zato, jerje ona pervotoga pri noguh Isukerstovih oprosstenje grih zadobila, i opravdana postala jest; zato ona rad zafalnosti zaostaje pri istomu. Indi, kada ti od kogagod velika dobrocsinstva primisš, nevalja dase nigda od njega po zaboravljanju odiljujesš,

jesse, jali po nepoznanstvu: negomu ukaxi zafalno ferce.

Evangjelista pisse: Maria sidi kraj noguh Gospodina, zassto on negovori: kraj noguh Isukerstovih?

Sylveira po ovoj Marii, koja kraj noguh Isukerstovih mirno sigjasse, razumi Priblaxenu Divicu Mariu, kojanoje danas vikovicsnjemu pokoju otissla. Sin Boxji ovdise Isukerstom nenaziva, nego Gospodinom, mi da imamo znati, da Maria slavu nebesku ne samo radi dobrohotenja Sina prama Matere, nego rad pravice, kakono od Gospodina primila jest. Njezina zasluxenja istinaje jaki uzroci bili jesu, dajoje kruna pravice dana. Xivi i ti moj dragi kerstjanine! tako, dati nigda Gospodin rekne: Radujse slugo dobri i virni, unigji ù veselje Gospodina tvoga.

Zasstose Marta tuxasse Spasitelju, à ne Marii?

Mandalinaje ù golemomu procinjenju bila. Isus nju ljubljasse kruto, i vas puk procinjivasse ovu pokornicu visoko; indi daju sestra rad priklonstva neosramoti, rad togase ona Gospodinu tuxasse. Mi svi ljudi jesmo, i pomanjkanju podloxni; akobise dakle kadagod dogodilo, da podloxnik koje poserduche ù svomu Poglavaru opazi, nevalja da on takvo pomanjkanje puku oglasi, buduch da to dostojanstvo Poglavarsko pomanjssaje, i jer visse puta takvo oglassanje bunu uzrokuje.

A kako Marta moxe rechi, da ona sama radi i nasluxi, buduch nju sve sluxarkinje onoga doma pomagale jesu?

Istina jest, dasu sve po kuchi radile, izvan Marie. Alli jer Maria ù Isukerstu toliko velikog gosta, to jest: istoga Boga primila bisse, zato ona ù umi svojoj odredi, sva na sluxbu ovoga velikoga Boga dasse imadu obratiti. Ucsi iz ovoga kada Isukersta ù svetomu Pricsesschenju primass, dasu svekolike priprave mlogo manje prama toliko velikom Bogu i Gospodinu.

nu. Kakoje pak visse puta priladna ova tvoja pripravа?

Zassto Isukerst Martinu tuxbu prikori?

Marijaje Boxju Rics iz ustah Isukerstovih slussala, i zato odgovori Isukerst Marti: tise ò sami kuchanski stvarih briness, à Maria ò Rics Boxju; mlogobolje jeste za vikovicsnje, nego za vrimenito brinitise. Panti pak ovdi, koinose visse puta radi mlogi posala i kuchanske brige izgovarass, da ti na slussanje Ricsi Boxje nemoxess dochi.

Sstoje ono jedno, sstoje potribno?

Tomacsitelji govore, daje Isukerst Marti hotio dati razumiti, daje brez potribe savissje jizbine pripravljati. Glad za ugasit zadostaje jedna jizbina, buduch narav s-mallim zadovoljna jest. Sstochemo pak mi polak nassi jizbinah uzmloxiti znati odgovoriti?

Kojaje Maria sebi najbolji dio obrala?

Priblaxena Divica i Mater Boxja Maria pri njezinim danas ù nebo uznessenjem. Onaboje na danassnji dan ù toliku slavu uznessena, koja slavu sviu Angjelah i ljudih nadilazi, kako S. *Bernardin od Siene* pisse. Zaostani i ti posli Boga pri Marii, i takochess ti zase najbolji dio obrati.

TOMACSENJE

Svetkovine svetoga Stipana kralja, Izpovidnika, i Macxarske Branitelja.

Kratko Sabranje xivota S. Stipana.

Svetiseje Stipan rodio ù Ostrogonskom Varossu od Oca i Poglavara Geize, koinoje pervi pravovirni zakon primio, i odluku ucsinio, da sve kraljestvo na kerstjanluk privede, i zatoje od svuda vridne kerstjan-

janluka naſtojnike pribaviti csinio. Angjeo alli ù snu njemuje objavio, da Sin njegov na kraljevsko dostojanſtvo ſtupiti, i to izverſsiti oche, sſtoje on namislio. I zarucsnica Geizina priblixavſsiſe poragjaju ù vigjenju od Svetog Stipana pervog Mucſenika potvergjena i ubavisſtena jeſte, pod njegovim obranjenjem dache biti, i Svoje ime daſe njemu ima naditi, koinoche ſvog naroda nadivenje kraljevsko i krunu pervi imati. Indi Stipan narogjen bi ù Oſtrogonskom Varoſsu, i od S. Adalberta Biskupa ſvetoje kersſtenje primio. Mladich bivſsi, ù dobri chudih i najboljemu ſtrahu xivotan, i za doſsaſtu kraljeſtva vladu ù nauku, i uljudnima naredbama ſverſsenje poſtao. Posli priminutja Oca Geize, i Adalberta ù Pruskoj mucſenisſtvom krunjenog, vladu kraljeſtva primio jeſte Stipan, i zajedno kerſtjansko bogosſtovje daleko i sſiroko ſvima kripoſtima pocſeoje razploditi. Privladavſsi pak po kripoſti Iſukerſtovoj pravovirnog zakona zlobnike, deſetke ſviu ſtvarih Cerqvamaje odredio. Arci-Biskupsſtvo Oſtrogonſtko i deſet Biskupata ù Macxarskoj utemeljio jeſte, povlaſticama primlogima blagodarno nadarivſsi. Koja tako doverſsivſi, tolikomu dillu uglavljenje za poſtaviti, Aſtrica pervog Calocske Cerqve Biskupa poslaoje ù Rim glavnom Cerqvah vladaocu. Profsnjam Stipanovim Cerqveni Poglavar priſtao jeſte, i neſamo Aposſtolski blagoſov novo obrachenomu Macxarskomu kraljeſtvu, i Biskupatah potvergjenje zadobio, nego joſs kraljevsku krunu po Angjelu objavljen, poslao jeſte Stipanu, i Aposſtolom Macxarske nazvao, i ſverhu toga uregjenje Cerqvah na miſto ſebe njemuje pridao.

Pocſelo S. Miſe uzetoje iz *Pſalma* 91. Pravedan kakono poma cvaſtiche, kako Cedar Libana uzmloxatichese: uſagjen ù domu Goſpodina, ù pridvorji doma

ima Boga nassega. Nemoj sliditi zlobnike, niti ljubiti dillujuche opacsnu. *Psal.* 36.

Molitva Cerqvena.

Dopusti molimote Cerqvi tvojoj svemoguchi Boxe: da blaxenoga Stipana Izpovidnika tvoga, kogaje kraljujucheg na zemlji razploditelja imala, branitelja slavnog dostojna bude imati ù nebesi. Po Gospodinu &c.

Sstienje knjige Mudrosti Pogl. 31.

Blaxeni csovik, koi nassast jest brez trohe; i koi za zlatom nie possao. Nitie ussao ù pineze, i ù hazne. Tkoje ovi, i posalichemo njega? Ucsinioboje csudnovata za xivota svoga, koi iskussan bi ù njemu, i sversen jest, biche njemu slava vicsnja; koije mogao pristupiti, à nie pristupio; ucsinit zla, à nie ucsinio. Zato ustanovichena jesu dobra njegova ù Gospodinu, i lemozine njegove navistiche sva Cerqva Svetih.

Blaxenje onaj csovik, koise s-grisih neomachi, nego svoju svist s-istom brixljivostom od nji sebe csistog za obderxati nastoji, s-kojom mi nasse tilo od otrovni zmijah pazimo. Onje blaxen, kadano novce za vragdussnog Boga necsini, niti imanjam svitovnim govori: vidi Izraelu, ovdisu tvoji Bogovi. Ovakvije csovik csudo na zemlji. Zato pak, da on svoje uzdanje nie na vrimenite i izlapljive stvari postavio, onche vikovicsnjeg blaga ù nebeskoj slavi dionik biti. Koi siromahom udili, jali Boxanstvene domove sapravlja, svoja imanja na dobro postavlja, i onache-

mu hiljadoſtruki dobitak doniti. Ovakoje cſinio i S. Stipan, rad toga recſeno Sſtienje pravo moxe njemu priſtati.

Evangjelje S. Luke, Pogl. 19.

U ono vrime: Recſe Iſus Ucſenikom ſvoim priliku ovu: Cſovik niki plemenit, pojde ù vladanje daleko, uzeti ſebi Kraljeſtvo, i vratitiſe. Dozvavſſi dakle deſet sluga ſvoi, dade njjmi deſet pinezi, i recſe njimi: tergujte dokle dojdem. A gragjani njegovi, zlobiau njega: i poslaſſe pokliſare za njim, govorechi: Nechemo da ovi kraljuje ſverhu nas. I ucſinjeno bi, daſe povrati, uzamſſi Kraljeſtvo: i zapovidi zvati sluge, koim dade pinez, dabi znao, koliko ſvaki biſſe tergovao. I pride pervi, govorechi: Goſpodine pinez tvoj, deſet pinezi dobioje. I recſe njemu. Radujſe slugo dobri: jereſi ù mallu viran bio, biticheſs oblaſt imajuchi ſverhu deſet gradova. I drugi pride, govorechi: Goſpodine, pinez tvoj ucſini pet pinezi. I ovomu recſe: A ti budi ſverhu pet gradova. I drugi dojde govore-

re-

rechi: Goſpodine evo pinez tvoi, koga imado ſaranjena ù rucsniku: Jerſamſe bojao tebe, koi csovik xeſtok jeſi: uzimaſs ſsto niſi poſtavio, i xanjeſs ſsto niſi poſiao. Govori njemu: po uſti tvoji tebe ſudim, slugo zlocſeſti. Znadiſſe, da ja csovik xeſtok jeſam, uzimajuchi ſsto nepoſtavi: i xanjuchi ſsto nepoſia. I zasſto nedade pinez moi na dobitak, da ja doſſavſſi z-dobitkom, ſtanovito iskaobi njega. I okolo ſtojechim recſe: Odneſite od njega pinez, i podajte onomu, koi ima deſet pinezi. I rekoſſe njemu: Goſpodine ima deſet pinezi. A govorim vami, da ſvakomu, koi ima, datiſe oche, i obilovache: à od onoga, koi neima: i ſsto ima, digneſe od njega.

Tkoſe razumi po ovomu plemenitomu cſoviku?

Sveti Oci kod *Cornelia* po ovomu plemenitomu razume Iſukerſta; onboje plemenit bio polak naravi Boxanſtvene, alli takogjer i polak cſovicſanske naravi, budchu da on od Davidovog pokolenja iziſſao jeſt, kako *Baſilio* bilixi.

On pojde ù vladanje daleko, uzeti ſebi Kraljeſtvo, i vratitiſe.

Iſukerſtje s-neba na zemlju ſiſſao, kojanoje iſtinito daleko od neba, kraljeſtvo, to jeſt: nebesko,

po ſvojoj muki, ſmerti, i uzkersnutju nami za uzeti, i posli njegovog ù nebo uzaſſaſtja i opet ù iſto za dochi. Jerboſeje priſtojalo, da Iſukerſt ova podnoſiti, i tako, ù ſvoju slavu unichi ima.

Dozvaoje deſet slugah ſvoji, i dade njimi deſet pinezi?

Po deſet slugah, kako *Euthymio* tomacſi, ſvi ljudi razumiuſe, koima Iſukerſt deſet pinezi, to jeſt, ſve darove i miloſti udilio jeſte, s-koima da oni na ſvitu terguju, i mudroſe s-njima vladaju, da oni zatim kada on na ſudu ſidio bude, razlog dati mogu. Rad toga ſvaki kerſtjanin ſvima Boxanſtvenima miloſtima valja daſe dobro vlada, buduch rad tog pomnjivo iziskivanje od nas biti oche.

A gragjani njegovi zlobiau njega.

Ove ricſi i opet od Iſukerſta imaduſe razumiti, kako on kod *S. Ivana* 15. Sam od ſebe pokazuje *znajte, daſu mene pria vas zlobili.* Xudiefuga na ſvitu zlobili, posli pak kadaſe on ù ſvoje kraljeſtvo povratio biſſe, kipoklanjaoci, i tagogjer mlogi kerſtjani pridruxiliſuſe k-njima; jerbo po ſvoji griſih i opacſinah odvergliſuſe njegove sluxbe, i ſebe protiva njemu uzapeli.

I zapovidi zvati sluge, koim dade pinez.

Ili ljudi Iſukerſta zlobili, ili ne, ſvimaim valja prid njegovog ſuda ſtolicu dochi, kada on iz ſvoga kraljeſtva dogje za ſuditi xive i mertve; xudiam i kipokljanjaocem radi opcheni dobrocſinſtvih valjache razlog davati, à kerſtjani radi oſobiti miloſtih, kojeſu oni viſſe nego drugi, ili megju oſtalima viſſe, ili manje imali.

Zasſto poſtavlja Goſpodin slugu, koije deſet peniza dobio, ſverbu deſet gradova, à koije dobio pineza pet, ſverbu pet gradova?

Po ovomu dilu prilicsnoſti Iſukerſt nas ucſi, da on na doſaſtom poslidnjem ſudu pravedni i takogjer darexljiv podaritelj ocke biti. Tko na ſvitu mlogo

-do-

dobrog uzdiluje, za dobrocsinstva mlogoche zadobiti; koi pak sporljivo dobra csinio jeste, omanjoj plachi imase nadati.

A zasto sluga bi pokaran, koi sebi pridan pinez natrag donese?

Pinez jesu milosti Boxje, koje on nedaje tasto, nego on oche, dase s-njim promeche, i s-istim kraljestvo nebesko zadobie. Nevaljatise samo zla uklanjati, nego i dobro csiniti.

Zasto bi recseno odnesite od njega pinez, i podajte onomu, koi ima deset pinezi?

Sveti Oci vade odovud slideche zaverssenje: one ljude, koi s-milostima Boxjima, nisu dillovali, cseka kruto razloga davanje, pacse, i vikovicsnje pedipsanje; oni pak koisu s-milostima Boxjima dillovali, nesamoche od Boga ù nebu nadareni, nego joss saviſſe biti podareni. Pravicache Boxja po mirri krivicah pedipsanja izmiriti; njegova pak darexljivost po miri zasluxenjah, joss viſſe nadariti. Jer vikovicsnja slava moxese zadobiti, alli nigda zadosta prociniti.

TOMACSENJE PRIBLAGE SVETKOVINE POROGJENJA GOSPINOG.

Kolikoje sriehno Porogjenje Prisvete Divice Marie bilo, ucse nas sva okolostojenja, kojasuse pri istomu Porogjenju dogodila. U sestomu svita vrimenu Gospaseje porodila, kojeno vrime iz megju sviu ostali jest najsrichnie. Sva vrimena (piſſe *S. Damascen*) megjusobomse boriſſe, kojenoche iz megju nji imati posstenje, njezino Porogjenje viditi? vikovicsnje pak vichnisstvo ovomu borenju sverhu ucsinilo jeste, i to dostojanstvo poslidnjima vrimenom bi dano: kojano rad Porogjenja Majke Boxje perva i najsrichnia-

 posta-

postala jesu. Onase porodi *Miseca Rujna*, ù koino misec xudie obsluxivasse Svetkovinu *Ssatorisscba*, rad uspomene njinog ù pustinji pod ssatorih pribivanja. I to svetkovanje biloje samo jedna osina ove, koju sada prava Cerqva, kakono neozkvernjeno pribivanje Privisokog, obsluxuje, Svetkovinu. Jer Gospaje Pribivalisste sveto, kojano dostojna ucsinjena bi Poglavicu mira primiti. Posvetijoje Gospidin svetoshranisste, kojenoje ù lipoti i bogadstvu svu slavodicsnosti Cerqve Salomunove i Mojsiinoga Svetoshranissta nadisslo. Nebo i zemlja (pisse i opet *S. Damascen*) nekase raduju, buduchi daseje danas iz *S. Anne* utrobe srichno biserna Mater porodila, kojano Evangjelski biser Isukersta Boxanstvenim nacsinom zacseti i poroditi imadiasse. Gospaje od najplemenitiega i najstarjega na svitu plemena izissla. *Joss* s-velikom xeljom virnih starog uvjeta izkana, pria obechana, i kroz mloge prilike znamenovana, dokle najposli 8. *Rujna Miseca* svit kakono iziodeche sunce razveseli. Gospa ù svom plemenu imade sve, sstogodsu kralji i stari Oci igda velikog i svetog imali. Gospinobo pleme zapocsimase Boxanstvom, i Svetim Isukerstovim csovicsanstvom zaverssujese, govori *S. Ruperto*. I premako ona od svoji pradidah slavodicsnost primila bisse, nisstanemanje nami valja poznati, dasu oni rad Priblagosovljene Divice Marie brez jednacsnosti, mlogo slavodicsnii postali. Jer Gospa nie samo slava Grada Jeruzolimskoga, kakono mista svoga narogjaja, i slava kuche Davidove; negoje ona kruna svega naroda csovicsanskoga: kojanoje ù Isukerstu glavnu i najposlidnju sverssenost svitu dala. Iz oviziu pak slidi, ona daje kraljica po rogjenju, i najvissa Gospoja svita, i daje udilj pri svomu Porogjenju krunjena bila po izvodenju *S. Bernarde.* Nami indi, Gospu valja sstovati kakono kraljicu, za srichno pod njezinim vladanjem xiviti. Jerbo pod

krot-

po pravici mi rechi moxemo, daje dussa Gospina glavno dillo svemoguchstva Oca, mudrost Sina, i dobrota Duha S. Onaje radost, jerboje kcher Oca, Mater Sina, i zarucsnica Duha S. Gospaje najposli raj zemaljski, kojaje stablo xivota ù sebi zatvorila, od kojega narod csovicsanski neumerlost prima, kada od njega blaguje. Zacsudise indi, moja dusso! s-Angjelih, i obveselise njezinom spasenju. Alli i opet poslussaj kakote ona ù ovomu Sstienju zazivlje: Nud moji Sinci! poslussajteme: blaxenisu, koi puteve moje csuvaju; jer kakosam ja po putevih kripostih i sverssenostih vazda hodila, i privelike Boxje milosti ne tassto primila, nego nepristance s-njima dillovala jesam; zato stupite i vi ù stope moje, ako moji pravi sinovi biti xelite. Csujte ova ponukovanja, i neodbaciteji. Blaxenisu, koi mene slussaju, i kod vratah moih milostih bdiu, i sinovskim uzdanjem traxe; onicheme kakono Mater utissenja nachi: i po momu utocsisschu kod Boga ovdi xivot milosti, à ondi xivot vikovisnje slave zadobiti.

Pòcsetak Evangjelja S. Matthea Pogl. 1.

Knjiga Poroda Isukerstova, Sina Davidova, Sina Abramova. Abram rodi Ixaka. A Ixak rodi Jakova: A Jakov rodi Judu, i brachu njegovu. A Juda rodi Fareza, i Zarama od Thamar. A Farez rodi Esrona. A Esron rodi Arama. A Aram rodi Aminadaba. A Aminadab rodi Nasona. A Nason rodi Salmona. A Salmon rodi Booza od

od Rahab. A Booz rodi Obeda od Ruthe. A Obed rodi Jeſa. A Jeſe rodi Davida Kralja. A David Kralj rodi Salomuna, od one, koja bi Uriina. A Salomun rodi Roboama. A Roboam rodi Abiu. A Abia rodi Aſu. A Aſa rodi Joſaphata. A Joſaphat rodi Jorama. A Joram rodi Oziu. A Ozia rodi Joatama. A Joatam rodi Akaza. A Akaz rodi Ezekiu. A Ezekia rodi Manaſeſa. A Manaſes rodi Amona. A Amon rodi Joſiu. A Joſia rodi Jekoniu, i brachu njegovu, ù primisſtenju Babylonskomu. A posli primisſtenja Babylonskoga: Jekonia rodi Salatiela. A Salatiel rodi Zorobabela. A Zarobabel rodi Abiuda. A Abiud rodi Eliacima. A Eliacim rodi Azora. A Azor rodi Sadoka. A Sadok rodi Achima. A Achim rodi Eliuda. A Eliud rodi Eleazara. A Eleazar rodi Mathana. A Mathan rodi Jakova. A Jakov rodi Joſipa, Muxa Marie, od kojeſe porodi Iſus, koiſe zove Kerſt.

Zas.

Zasstose xivot Isukerstov knjigom naziva?

Svetiseje Mattheo po nacsinu xudinskoga pisma vladao, koino vitezah i glasoviti ljudih dogagjaje pod nadpisom knjige upisivali jesu. Dakle, akose knjiga Josue, knjiga Sudaca, i knjiga kraljah imenovasse, indi Mattheo mlogo visse mogaoje rechi: knjiga Isukerstova.

Zasstose naziva knjigom Poroda Isukerstovog?

Zato, jer Isukerst jest Spasitelj i Pomazani. Pervoga radi imena on biva prikazan kakono Jedinorogjeni Sin Boxji, koi grissnike ozdravljati, njimase smilovati, i grihe moxe oprostiti. Drugo pak ime veliko ù sebi dostójanstvo uzderxaje, jerbo ù staromu zakonu; sami kralji i Misnici pomazani bivali jesu.

A kakose Isukerst Sinom Davidovim, Sina Abrama naziva?

Takose naziva, jerse ovdi nepokazuje porogjenje vikovicsnje, nego samo vrimenito.

Rad kogase uzroka David pria Abrahama stavlja, gdinoje Abraham pria Davida bio?

Theofilacto i Anselmo dva uzroka donose. Pervi govori: Davidje Isukersta prilikovao; jerbo, kakogodje David Goliata, takoje Isukerst Diavla prostero. Drugi pak razloxi: buduch daje David, kakono grissnik milosergje od Boga zadobio; milosergjebo nadilazi pravicu. I ovo sluxi svima pokornima za utissenje; jer kada oni s-Davidom pokajavssise, na pokoru stupe, tada Bog vissu ugodnost imade nego sverhu pravicsnosti pravednog.

Zasstose ù pocselu Evangjelja Abram, Izak, i Jakov imenuju?

Ova tri Patriarche bili jesu korin puka Izráelskoga, koimanoje Bog Odkupitelja svita visse puta, zaisto, i bistro obechao. U tvomu simenu svi puhci blagosovichese.

Zas-

Zassto Evangjelista uspomenu csini brache Judine, á ne Izaka, i Jakova?

S. *Chrysostom* razloxi: jer od 12. brache Judine, dvanaest pokolenja Izraelskih, to jest: obrani puk izissao jeste, od koinoje zatime Mesia slidio. Razloxi i opet S. *Toma*: premakosu bracha Judina golemo opacsinstvo ucsinila, i pri Josipu bratu svomu jako sagrisshili, sasvim tim nisu od prave vire odpali, kakono Ezau i Izrael. Iz csegano mi ucsimo, mi dasmo dostojni priateljstva Isukerstovog, koino nigda od prave vire neodpadamo.

Sstoche rechi: Judaje rodio Fares i Zaram?

Juda istinito joss i drugi sinova imao jeste, to jest: rodioje Hera, Onama, i Selu; nisstanemanje Fares i Zaram, jesu prava i rogjena bracha bila od jednog Oca i Matere. Oni pak po bilixenju Angjeoskog Naucsitelja S. Tome, ne brez uzroka ovdi imenovani bivaju; jer ù Abrahamu velika virnost, ù Izaku ufanje, ù Jakovu ljubav, à ù Judi poznanje, iliti izpovidanje prikazivana bivaju. Iz ovi pak svíu iziodi Fares, koise pomerssenje griah, i Zaram, koinose pocsetak kripostih tomacsi. Ti moj dragi kerstjanine! valja da virujess kakono Abraham, da ufass kakono Izac, à ljubiss kako Jakov; grihe tvoje kakono Juda poznadess; pakche grisi tvoji pomersseni biti, i tichess kerstjanske kriposti poragjati.

Rad koga uzroka ù knjigi Isukerstovog Poroda xene grissne stavljajuse?

Po izvodenju S. *Ambroxe*, Isukerstse nie stidio i od grissni priarogjenih pokolenje svoje imati, buduchi on priliku grissnicsku nase uzeo jeste; i to, dase i mi rad nasseg priprostog plemena i ubogih roditeljah neimamo stiditi. Cerqvaboje Boxja od ubozih i bogatih, od grissnikah i pravednih sakupljena.

Tkoje bio Aminadab, i Aram, i tkoje bio Naason, kogaje Aminadab rodio?

Aminadabje bio pervi megju vojvodama Izraelskima, koino kroz razstavljeno cerveno more prissao jeste. Njegov Sin Naason njegaje kakono vojvodu slidio. Vojstveni Aminadabovi kolah joss i ù visokima Pismami uspomena biva. Sinse moxe slaviti rad glasoviti dillah svoji starjih; ele i on valja da koje slavodicsno dillo pokaxe, jer inako onje svoima roditeljom visse na sramotu, nego na posstenje.

Zaer ù trista godinab nie visse Pradidab bilo, nego csetiri, to jest: Salomun, Booz, Obed, i Jesse?

Nie visse bilo, i uzrok njinog Dugovitog xivljenja razborna triznost bila jeste: od kojenose mlogi obicsaju i sada uklanjati.

Zasto sam David iz megju svìu slidecbib, kraljem nazivan biva?

Zato, jerje on pravi kralj od pokolenja Judinog bio, kako Tostatus bilixi; i takogjer jerje on po svomu nastojanju i zasluxenjih kraljestvo zadobio, kakogodje Isukerst po svomu krixu ù svoje vikovicsnje kraljestvo unissao. Tko ù vikovicsnjem xivotu vladati xeli, ovdi protiva svitu, tilu, i djavlu valja dase bori.

Zasto Evangjelista nespominje takogjer i Mater Salomunovu?

Za neocsitovati oskvernjenje xenidbene virnosti, kakonoti i ubojstva; zato, od Bethsabee uspomena nebiva. Pazise, da nikog jezikom, ili drugacsie neozloglasiss.

Kakose pak moxe recbi, daje Joram Joziu rodio, gdino Ocbozia, Joas, i Amasia zaostavljeni bivaju, i koisu megju tim vrimenom vladali?

Ova tri kralja krivoboxkima kipovom klanjalise jesu, zato oni po pravdi iz knjige Isukerstovoga Poroda

roda izterveni jesu. Svaki kerstjanin valja da pazi, da on iz knjige xivih izterven nepostane.

Zasstose ovdi suxanstvo Babylonsko spominje?

Po razloxenju *S. Chriysostoma*: Babylonsko suxanstvo ù nedavnoj uspomeni bilo jeste, i mogadiasse xudiama strah zadati. Prossasto pohodenje, na priliku: potop vodeni plitko ù nassu pamet urastuje, alli sadanje i vigjeno pokaranje, kakono tressnja, gradda upadanje, i ostala, nas mlogo jacse podbadaju, i ù strah mechu. Bog nova pokaranja grissnikom nameche, dase oni po njima naucse krixu uticati. Mi pak valja da mlogo veche Boga molimo, za odvrachenje takvi pokaranja, i da sinovski prama njemu strah nosimo.

Odkudaje Mattheo mogao Porod posli Babylonskog suxanstva uzeti, gdino od istog ù S. Pismu nebiasse issto nachi?

Jedaredje po tomacsenju *Sylveire*, recseni porod po Duha S. nadahnutju upisan; zatimeje isti porod iz godissnji xudinski knjigah, kojeno ù Cerqvi derxane biau, izvadio. Jerbo xudie takosu pomnjivi bili ù svoga poroda bilixenju, dasu rad toga nike od velikog Misnisstva digli: koino njiov porod i pokolenje po Njiovima roditeljom nezuadiau pokazati. I Catolicsanska Cerqva Izminjenje Poglavica Cerqvenih od Petra, tia, do Pia VI. znade pokazati.

Zasstose redno izpisanje Poroda od Josipa, à ne od Marie izvodi?

Zato, jerje Josip rahnitelj, i pod prilikom Oca nastojnik Isukerstov bio. Indi, Mattheo sluxioseje obicsajem xudinskim, i temelj samo ocsev ukazuje.

Zasstose Josip muxom Marie naziva?

Mux po Pismu Arabskomu, rechiche zarucsnik; ù onoboseje vrime Josip prama Marii kakono zarucsnik vladao.

Zas-

Zasſto uzpomena biva od Marie brez ikakvog nadpisja?

One ricſi: *Od kojeſe porodi Iſus*, jeſu zadovoljni nadpis; jerboſe viſſe doſtojanſtvo iznachi nemoxe, nego Materom Boxjom poſtati.

Zasſtoſe ovdi govori: Mariaje rodila, à ne Joſipje rodio?

Za pokazati neozkvernjeno Divicſanſtvo Mariino, kojanoje po Duhu Svetomu zacſela, i cſovika nie poznala, kako to plemenito S. Baſilio bilixi.

Zasſtoſe ù knjigi Iſukerſtovog Poroda 42. perſone bilixe?

Ova 42. Pokolenja Otaca ù tri reda udiljujuſe. Perviſu bili ſami Patriarche i Sudci, drugi kralji, à trechi Proroci, i veliki Misnici. Indi, ù okoliſſu Iſukerſtovog Plemena, naogjauſe kadionici Patriarchah, krune kraljah, i kape veliki Misnikah. Na pitanje pak, zasſtoſe ù Iſukerſtovog Poroda broju 42. cslanaka naode, Origenes i Jerolim S. ovako odgovaraju: recſeni broj zlamenuje pribivanje puka Izraelskog ù puſtinji; jerboſeje puk Boxji cſeterdeſet i dva puta ù puſtinji taborio, dokleje do Jordanskog potoka, i najposli ù obechani vilaet doſſao. Na iſti nacſin 42. poroda imadiau Iſukerſta pridichi, dokle mi do Marie blagoſovljenog Jordana, koino od miloſti Duha S. izticſe, i zatim do Iſukerſta naſſeg Spaſitelja, koije nas ù vilaet Jeruzolima nebeskog vodio, ſtigli jesmo. Faljen budi Iſukerſt, i Pricſiſta Divica Mater njegova.

TOMACSENJE BLAGE SVETKOVINE SVIU SVETIH.

Svetkovanje ſviu Svetih najpervo naregjenoje bilo od Cerqvenog Poglavara *Bonifacia cſetvertog*, kadanoje Cerqvu, kojuno *Marko Agrippa* ſvima krivim

Bogovom uzdigao biſſe, prominio, i pravomu Bogu na uſpomenu Priblaxene Divice, i Sviu, koiſu za Iſukerſta kerv ſvoju prolili, zavitovao; koinoje koſti Mucſenikah na mlogi kolih onamo eſinio priniti. Drugi Cerqveni Poglavar, po Imenu *Gergur cſetverti*, zapovidijoje, da ne ſamo ù Rimu, nego po ſvih Cerqvah Svetkovina ſviu Svetih ovi dan imadeſe obsluxivati. Uzroci pak, rad koi kerſtjanluku ova danaſsnja Svetkovina naregjena jeſt, jeſu slidechi: *najperuo*, nas ſtexe dug, rad koga mi Boga ù njegovi Svetih slaviti, pak i iſtima Svetim ſvako moguche posſtenje ukazati duxni jesmo. *Drugo*: rad njinog gorucheg ù uzmloxanju Boxje slave naſtojanja, po kojemnoſu nami jasne izglede za njino ù Svetinji naslidovanje, pridali. *Trechè*: oni da po vazdaſſnjima i poufanima ſvoima proſſenjima kod Boga naſſi vazda pomochnici doſtojeſe biti. *Cſetverto*: Svetkovanje ovo i zato biva, jerje veliko mloſtvo Svetih, i zato nie moguche ſvakomu po naſe oſobni dan odrediti; raditoga njima ù skupu, i najedanput Svetoljubstvo prikazujeſe, kojeno ſvetoljubſtvo mi ſvakomu iz megju nji duxni jesmo. *Peto:* ù ovoj Svetkovini mi naſtoimo nadopuniti, sſtonosmo ù oſtale Svetkovine po naſſoj cſovicſanskoj slaboſti zapustili. Najposli, uzrok danaſsnjeg Svetkovanja ù iſtoj Molitvi, koju Cerqva danas pri S. Miſi govori, ſtavljen, imamo: Da ti nama obilnoſt, ili ſverſſenoſt, tvoga pomilovanja, radi mlogi proſiocah udiliſs. Sſtonoche rechi: buduchi da mi radi naſſi mlogih i teſski griah, po utocſiſschu ſamo jednoga Svetog kod Boga, nismo doſtojni oprosſtenje zadobiti; indi, daſe doſtoji po proſſenju toliki Svetih, nami grihe oproſtiti; koino njiovo pouzdano proſſenje, za naſſe dobro, Boxanſtvenomu Troicsnom Jedinſtvu prikazuju, i ù pridubokoj poniznoſti naſſe potribe Bogu priporucſuju, i prid Boxanſtvenim Priſtoljem za toliko

pro-

prosechi slide, dokle mi mlloſtivuo uslissani budemo. Cerqva Boxja pri naregjenju ove Svetkovine, i ovu glavnu opazu imala jeſt, da slavodicsne kripoſti toliki priateljah Boxjih, po koimanosu oni sebi toliku slavu zadobili, nas probude i uxgaju, nji xeljno, xivotno, i ozbilno naslidovati. I rad togase danas pri S. Misi Evangjel'e od osam blaxenſtvih uvodi, da mi po izgledu Svetih, poniznoſt, ubosſtvo, krocsinu, glad i xegju, pravicu, csiſtochu, milosergje, i oſtale njiove kripoſti imamo naslidovati, za doſtignuti blaxenſtvo vikovicsnje.

U pocselu S. Mise Cerqva piva: Radujmose svi ù Gospodinu, koino Svetkovinu na posſtenje Sviu Svetih obsluxujemo: rad koiziu Svetkovanja Angjelise raduju, i zajedno slave Sina Boxjega. Obradujtese pravedni ù Gospodinu: pravednimase priſtoji zajedno falenje. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Svemoguchi i vicsnji Boxe! koisi nam miloſt udilio, zasluxenja sviu Svetih Svetkovinu sſtovati: molimote, da nam obilnoſt tvoga pomilovanja, radi mlogi prosiocah udilis. Po Gospodinu nasſemu &c.

Sſtienje knjige Ocsitovanja B. Ivana Aposſt. Pogl. 7.

U dni one: Evo ja Ivan viddi drugoga Angjela izhodechega od iſtoka Sunca, imajucheg zlamenje Boga xivoga: i zavapi glasom velikim csetirim Angjelom, koima dano jeſt nauditi zemlji, i moru, govorechi: Nemojte nauditi zemlji, ni moru, ni ſtablom, dokle nezlamenujemo sluge Boga nasſega na cseli njiovih. I csu broj zlamenovanih, ſto cseterdeset i csetiri hiljadah zlamenovanih, iz svakoga Ko-

lina Sinova Izraelskih. Od kolina Judinog dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Rubenova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Gadova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Aserova dvanaest hiljadá zlamenovanih. Od kolina Nephtalinova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Manasova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Simeonova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Levina dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Isacharova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Zabulonova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Josefova dvanaest hiljada zlamenovanih. Od kolina Beniaminöva dvanaest hiljada zlamenovanih. Posli toga viddi mlosstvo veliko, koje izbrojiti nitko nemogadiasse od sviu narodah, i kolinah, i pukah, i jezikah, stojechih prid pristoljem, i prid licem Jaganjca, odiveni hodichom bilom, i palme ù rukah njiovih: i vapiau glasom velikim, govorechi: Slava Bogu nassemu, koi sidi sverhu pristolja, i Jaganjcu. I svi Angjeli stajau ù okolo pristolja, i staressinah, i csetiri xivinah, i padosse prid pristoljem na lica svoja, i poklonissese Bogu, govorechi: Amen. Blagosov, i prosvitljenje, i mudrost, i falah uzdavanje, posstenje, i kripost, i jakost Bogu nassemu, ù vike vikah. Amen.

S. Ivan ù svomu otajnom ocsitovanju vidioje Angjela uziodechega od suncsanog istoka; koinoje zlamenje xivoga Boga ù svoima rukama nosio. Mlogi Sveti Oci procinjivalisu ovo zlamenje misto zlamenja

nja Svetoga krixa. Jer kakogod ù ſtaromu zakonu ſvi oni, od porazujucheg Angjela izbavljeni jeſu poſtali, koino zlamenje T, na cſelu ſvomu noſili jeſu, tako i mi kerſtjani od vikovicsnje ſmerti nemoxemo oslobogjeni biti, ako zlamenje S. Krixa, kojegaje prilika ovo slovo T, na cſelu neuznoſimo, i ù ſerce naſſe neutemeljimo. Tolikoboje velika kripoſt, i koriſt Svetoga krixa. Sverhu togaje S. Ivan cſuo mlosſtvo od 144000, to jeſt: od ſto cſeterdeſet i cſetiri hiljadah: koiſu s-recſenim zlamenjem zlamenovani bili. *Cornelio* iz ovoga vigjenja izvodi ono, aſtonocheſe pri ſverhi ſvita dogoditi. U puku Izraelskomu biloje dvanaeſt pokolenjah, i iz ſvakog pokolenja 12000, to jeſt: dvanaeſt hiljadah xudiah na pravu viru obraticheſe. Indi, kada dvanaeſt hiljadah ſa 12, uzmloxano bude, izlazi broj 144000. Dvanaeſt pak pokolenjah bili jeſu: Juda, Ruben, Gad, Aſſer, Nephtali, Manaſſe, Simeon, Levi, Izachar, Zabulon, Joſip, Beniamin. Ovo dvanaeſt pokolenjah imadeſe ù ſvakomu kerſtjaninu naodit. Judaje pravo poznanſtvo griah; Ruben poznanje ſebe iſtog; Gad pripravnoſt, kada nas Bog na dobro zaziva; Aſſer dobrota; Nephtali dobrocſinſtvo; Manaſſe zaboravljenje primljenog zla; Simeon posluh Stareſſinam; Levi pokora; Izachar uljudſtvo; Zabulon ſtalnoſt; Joſip mudroſt; Beniamin ljubav. Naſtoj i ti novoga zakona kerſtjanine! da ù priateljſtvo ovoga ſtarozakonitog broja unigjeſs. Joſs S. Ivan prid Priſtoljem Boxanſtvenog Jaganjca vidioje neizbrojeno mlosſtvo, kojenoje ù bielu hodichu zaodiveno bilo. Po ovomu pak mlosſtvu razumiuſe Sveti ù nebeſih: koinoſu biſtrinu ſviſti, i cſiſtochu obderxavali, pak ù slavi nebeskoj puni veſelja, ſa slavodicsnima i zafalnjima pismama, prid Bogom ſtoje, koije njima tako blagodarno pridobitje udilio. Naſtoj,

dakle i ti da s-ovakvom hodichom prid Boga dochi moxeſs, brez kojenoſe ti necheſs mochi obradovati.

Evangjélje S. Matthea Pogl. 5.

U ono vrime: Videchi Iſus mlosſtva, uzigje na goru: i kada ſidde, priſtupiſſe k njemu Ucſenici njegovi, i ottvorivſſi uſta ſvoja, ucſaſſe nji, govorechi: Blaxeni ubogi duhom: jer njiovo jeſt Kraljeſtvo Nebesko. Blaxeni krotki, jerche oni uxivati zemlju. Blaxeni, koi placſu: jercheſe oni uttiſſiti. Blaxeni, koi gladuju, i xegjaju pravdu: jercheſe oni naſititi. Blaxeni miloſerdni, zasſtoche oni miloſerdie doſtignuti. Blaxeni cſiſtog ſerca: zasſtoche oni Boga viditi Blaxeni mirni: zasſtocheſe ſinovi Boxji zvati. Blaxeni, koi progonſtvo terpe zaradi pravde: jer njiovo jeſt Kraljeſtvo Nebesko. Blaxeni jeſte, kada prokunu vas, i progoniti vas budu, i reknu ſvako zlo protiva vami, laxechi, zaradi mene; veſeliteſe, i radujteſe, jer placha vaſſa mloga jeſt ù Nebeſih.

Zas-

Zasſto Iſukerſt na planini ſigjaſſe?

Buduch daje Iſukerſt Mesſtar od Aposſtolah bio, zatoſe priſtojaſſe, da Mesſtar ſidi, à ucſenici ſtojechi sluſſaju, i da oni njemu ſvako priklonſtvo ukaxu, s-njime uljudno progovore, i ù rics njegovu nezaſtupaju, nego umi njegove ponizno primaju.

Zasſtoje Iſukerſt ſvoja uſta otvorio?

Zato, jerje on puku kerſtjanskomu najvecha otajſtva ſvekolike ſverſſenoſti kerſtjanske na jedanput ukazao.

Koiſu ubogi duhom?

Oni, koinoſu kakono Aposſtoli ſva vrimenita zaoſtavili; ili, koima po neſrichi, jali nepravdi njiovo pogine, pak polak toga kerſtjanskim uzterpljenjem vladajuſe. Josſtere i oni jeſu, koi ù zadovoljnoſti ſviuh ſtvarih ſvoje ſerce nezakopavaju ù ſtvari vrimenith; koinoſu ſvoim ſtanjem zadovoljni; koi pri ſvomu bogaſtvu dar darexljivoſti imadu, i tako rado dile, kako rad od drugi primaju, i pak povoljnie potribnoſt podnoſe, nego da po kamatovanju, jali privari ſebe obogate. Svimaje tima kraljeſtvo nebesko obechano.

Blaxeni krotki, jerche oni uxivati zemlju.

Kripoſt krocſine neoſvechuje uvrigjenje, koje namje drugi ucſinio. Ona ukrocſaje ſvaku ſercsbu i zlobu, ona naſſe lice cſini kano tiho more, i ſerce ſtvara za ogledalo, ù kojemunoſe nikakve mache nenaode. Onaje slatka i puna ljubav prama nepriateljom; onaſe zaboravlja nepravde, i vracha zdobrim za protivna. Ovu kripoſt zaktiva Iſukerſt od nas, i tko nju slidi, dvama blagoſovom imaſe nadati, kakonoſu Patriarche ſvoima Sinovom xeljno izuſtili: Od pritilnoſti zemlje, i od roſe nebeske rahnjeniche biti.

Blaxeni, koi placsu, jerecbe oni utissen biti?

Ovdi namise nezabranjuje oxalenje mertvih, ili vrimeniti izginuchah, negonamse naregjuje oxalenje griah, toliko nassih, koliko i tugjih; jerbose po njima Bog uvrigjuje, i spasenje csovicsansko ukracsaje. Tko indi, ovako placse, onajche od priplemenitog lica Boxjeg, i od skupsstine svih obranih utissen biti.

Blaxeni, koi gladuju i xegjaju pravdu, jercbe oni nasicbeni biti.

Po ovomu blaxenstvu razumise ona kripost, koja svakomu svoje daje, i dopussta ista, kojase pravici neprotive: koja po mirri zasluxenja, nadarenja, jali pokaranja naregjena jesu. Od ovakoviche ù vikovicsnosti recseno biti: Gospodine! nasitichuse, kadase ukaxe slava tvoja.

Blaxeni miloserdni, jerbocbe oni miloserdje dostignuti.

Po milosergju mise Bogu prilikujemo, i njegovi poljubljeni sinovi bivamo, i to po svidocsanstvu Isukerstovomu: *Budite miloserdni, kakoje Otac vass miloserdan.*

Blaxeni csistog serca, zasstocbe oni Boga viditi.

Koisu po S. Kerstenju oprani, po pokori svoja zla dilla zaostavili, pak dobru i Svetu svist sacsuvali, csisti jesu, i zarucsnik, koi megju ruxicama veehal, pribiva ù njima. Jer, kakono oko, kad oche viditi, imade csisto biti; tako niko nemoxe Boga viditi, koi kakvugod machu ù sebi imade.

Blaxeni mirni, zasstocbese Sinovi Boxji zvati.

Mirni pridobivaju sve njiove zle umi, i nagnutja, pakse prama iskernjemu svomu dragovoljni ukazuju, i xivu s-njime ù dobromu podnossenju i miru. Najvecha pak vlastitost mira jeste, kada oni zapovid Boxju milluju, ù kojojnose najvechi mir zaderxaje. Oni postaju Sinovi *Oca*, koino Bog mira jeste. *Sina*, koi pri svomu Poregjenju mir csinijoje navistiti. *Duha S.* koije Duh ljubavi, jedinstva, i mira.

Bla-

Blaxeni, koi progonstvo terpe radi pravde; jer njiovo jest kraljestvo nebesko.

Po pravdi ovdise ima razumiti vira; jer za viru svi kerstjani duxni jesu podneti sva progonstva. Za koju sverhu pri krizmanju, po pleskanju ruke Biskupove opominjani bivaju. Rad ove pravde, to jest: vire, imanje, posstenje, i priatelje nami zaostavit valja; i polak toga valja pravo xiviti, za mochi dostignuti ono veliko blago, to jest: nebesko i jedino uxivanje.

Blaxeni jeste, kada prokunu vas, i progoniti vas budu, i reknu svako zlo protiva vami.

Isukerst ovdi od nas iziskuje od tri verste ussterpljenje; to jest: ù vigjenomu i ocsitomu progonstvu; *drugo:* ù potajnomu, koje skrovito ù sercu biva progonstvu; *Trecbe*: ù progonstvu, kada tko s-ricsma progonit biva. Ako indi, ova svatri progonstva protiva tebise stave, ù koimase ti nechutiss, tadase ti velikom blaxenstvu moxess nadati. Ovakvog kerstjanina placha ù nebesih jest.

TOMACSENJE
Blage Svetkovine neozkvernjenog Zacsecha Gospinog.

Grih isstocsni jeste skracsanje Boxanstvene milosti, po kojemuno mi svikolici sinovi smerti postajemo. Ovo promissljanje pervog csovika, polak poragjaja, pruxase na svekoliko njegovo pokolenje, jerbosu svi ù Adamu sagrissili. Da nebude Adam sagrissio, onbi, i mi svi ù milosti bili zaostali. Sada pak, mi od njega drugo nebasstinimo, nego otrovu griha. I zato vas narod csovicsanski po sadassnjemu prolazku naravnomu, tri velika neuregjenstva i zla za sobom na svit donosi, to jest: ukratenje Boxje milosti,

losti, izgubljenje basstinstva, i prignutje na zlo. Od sviu ovi neuregjenstvah, zacseche Blaxene Divice, po osobnoj Boxjoj milosti, izbavljeno jeste bilo. I to nju razlucsuje od svega naroda csovicsanskoga, i nami diku donosi, kakono liljan megju ternjem. Onaje ù milosti, ù basstinskoj pravici, to jest: s-razboritostjom, kojanoje Privisokomu Gospodinu cilo i podpuno podloxna bila, zacseta. Ona nikakvo na zlo prignutje nie poznala, à leptenja na dobro njojzisu prirogjena bila. Od njeje Duh Boxji izrekao: *Svasi lipa priateljice moja, i machè nie ù tebi.* Jer sstogodse igda komu stvorenju sverssenosti moxe privlastiti, to Materi Privisokoga Boga nie moguche ukratiti. Angjelisu csisti Duhovi, Adam i Eva brez grihasu stvoreni bili; ù ovo privisoko drusstvo ulazi takogjer i nassa Prisveta Divica Maria. Njuje Bog kakono priateljicu primio; kakobi dakle ona ù njegovo nepriateljstvo mogla dopasti. Sva gonetanja Staroga Zakona (govori veliki i temeljni Pisma izviditelj *Gerson*) Ovdise s-umjom virnih slaxu: *Mariaje ona zvizda, kojuje Prorok Balaam vidio, i kojano dan milostih imadiasse navistiti. Indi, onaje od svia skvarenja zemaljskih, i slidechim nacsinom od Iztocsnog griha izbavljena postala; onaje od neraztrossljivog dervlja Sethim spravljena korablja uvjeta, koja trulost grissnu nie ochutila; onaje vrata Ezechielova, kojano nigda nisu otvorena bila, nitie grih igda ulazak ù nje dussu nassao.* Sstuj dakle moj kerstjanine ovu neba i zemlje Poglavaricu. Proslavi Oca nebeskog, koije nju za scher odabrao, i pak istu ù milosti stvorio. Proslavi Sina Boxjeg, koije nju kano pervi plod svoga pria odkupljenja, od griha sacsuvao; Proslavi Duha S. koi e nju za zarucsnicu odredio, i s-pribogatim jutarnjim darom (kako Angjeoski Naucsitelj *Toma* govori) to jest, neskoncsanim od griha uklanjanjem podario. Gdino ostali csovicsanski narod kakono

ternje

ternje bodljivost imade, i prignutju grissnom podloxan jeste. Nassa pak Prisveta Divica vazdaje ù pravicsnosti, i biela, kakono liljan zaostala. Liljanuje prilicsna rad mlogi od Boga primljeni darovah; visoko uzdignuta, i upravno narasla jeste, gdino ostali csovicsanski narod rad griha i svitovne ljubavi podussen, i od vladajuchi poxelenjah tamo i amo primechan, i nagiban biva.

Ovaje ù istinu Svetkovina jurve Godissta 1070. od niki bogomiljni kerstjanah sstovana bila: zatime pak Sixto csetverti, Poglavar Cerqveni, naredijoje dase od svega kerstjanluka sstuje, i sstovaocem neozkvernjenog Zacsecha oprosstenje udilio: kojenoje od Cerqvenog ù Tridentu Sabora potvergjeno.

Pocsetak S. Mise, kakono Pisstola i Evangjelje naodise gori ù Svetkovini Porogjenja Gospinog.

TOMACSENJE SVETKOVINE S. STIPANA PERVOG MUCSENIKA.

S. Luka Evangjelista ù Dillih Aposstolskih vitezko S. Stipana Mucsenisstvo izpisuje. Kadabo veliki Misnici, i mlogi Saducei pripovidanje novoga zakona s-pritnjom razlicsiti mukah i porazenjem kruto zabranili bisse; oni nisstanemanje *veseli od lica Sabora igjau, jerbosu dostojni derxani radi Imena Gospodina Isusa pogerdu podnositi*, tako, *dase broj kerstjanah napridno uzmloxavasse*: koino joss ù ono vrime Ucsenikom biau nazvani. Pri ovomu pak uzmloxanju kerstjanluka dogodise niko pometanje. Dogodise reko, da kada Aposstoli sve svoje imanje siromahom dilisse, i lemozyna radi uzmloxanja kerstjanluka, nemogadiassese jednako, kakono pria razdiljivati: uzavrisse xudie iz Gercskog vilaeta, da pri ovomu,

raz-

razdiljivanju njine udove zapusstene ostasse, à izvanskima sva davana biau. Ovo pometanje za pripricsiti, obrasse Aposstoli sedmericu dobrog svidocsanstva, i puni Duha Svetoga pod imenom Diakonah. Na ove postavisse ruke, i zapovidisseim, da izvan pripovidanja Ricsi Boxje, i na lemozinu pomnju imadu, dase pristojnim nacsinom jednako razdiljuje. Indi *S. Stipan* iz megju spomenuti Diakonah osobno na glasu bio jeste. I buduch tada ono pet glasoviti sskulah ù Jeruzolimu naogjause, to jest: Libertinska, Cyrenenska, Alexandrinska, Cilicinska, i Asiatinska: sve recsene sskule uzavrisse za pogerditi i zamersiti Ime Isusovo. Stipan Sveti najskole zapocseo jeste braniti posstenje Isukerstovo, i njegovoga prisvetoga Zakona. Oni pak svi sloxno nemogosse mudrosti *S. Stipana* odoliti, niti Duhu, koi po njemu govorasse, i to po svidocsanstvu S. Pisma. Ucsinisse dakle jidovito viche, daga smaknu. I toga radi prid Misnicsku skupsstinu, i prid vichnicski Sabor vogjen-je bio: pri koima, lice njegovo takoseje prosvitilo, kakono jednog Angjela. On pokara njiovo krivovirstvo, i kako oni nepravedno Poglavara xivota umorisse: koinoje od sviu Prorokah staroga Zakona tako zlamenito i jedino kakono Spasitelj svita navissten bio. Najposli, svoim svetim jezikom slidechieje ricsi izgovarao: ¡Evo! ja vidim nebesa otvorena, i Isusa obdesnu kriposti Boxje stojechega. Zatime, ljutina upalise protiv njemu, i protiva Svakoj pravici i obicsaju, kamenovan-je bio. A prokleni i nerazborni Ssavao csuvasse hodichu njiovu. Stipan S. radi sverhunaravne, i od svoga Spasitelja sebi ulivene prama narodu csovicsanskomu ljubavi, moljasse za svoje kervolie. Duhje njegov tilo zaostavio, à njegova vitezka vira otisslaje svomu Stvoritelju, vapiuchi: Gospodine Isukerste! primi duh moj. Dan

26.

26. Prosinca Miseca njegovog Mucseniċskog pridobitja jeste bio, Godine Isukerstove 35.,

Poċsetak S. Mise uzima Cerqva iz Psalma 118. Sakupilisuse Poglavice, i protiva meni govorili, koino nepravedno mene progonili jesu. Pomozime Gospodine Boxe moj! jere sluga tvoj zabavljaoseje ù pravicsanstvima tvoima, i ù xivljenu Zakona Gospodnjeg. Slava Ocu &c.

Molitva Cerqvena.

Dopusti nam Gospodine! da mi ono slidimo, koje sstujemo, mi dase naucsimo nepriatelje ljubiti: koino onoga dan svecsani sstujemo, koije Gospodina Isukersta Sina tvoga za svoje progonitelje molio: koi s-tobom ù jedinstvu Duha S. xivi i vlada Bog po sve vike, Amen.

Sstienje Dillah Aposstolskih Pogl. 6.

U dni one: Stipan pun milosti i Jakosti, csinjasse csudesa, i zlamenja velika ù puku. A ustasse niki od Sinagoge, kojase zove Libertinah, i Cireneah, i Alexandrinah, i onih, koi biau od Cilicie, i Asie, prigovorajuchise s-Stipanom, i nemogosse odoliti mudrosti, i Duhu, koi govorasse. I slissajuchi ova pucau ù serci svoih, i sskripau zubi na njega. Alli buduchi Stipan pun Duha Svetoga, pogledavssi ù nebo, vidi slavu Boxju, i Isusa stojechega na desnoj Boxjoi. I recse: Evo vidim Nebesa otvorena, i Sina csoviċsanskoga stojechega na desnoj Boxjoi. I zavapivssi glasom velikim zatisnusse ussi svoje, i naprisse jedino na njega.

I izgouechi njega izvan grada, kamenovauga; i' ſvidoci poſtaviſſe hodiche ſvoje kraj noguh mladicha, koiſe zvaſſe Sſavao. I kamenovau Stipana zazivajuchega, i govorechega: Goſpodine Iſuſe, primi duh moj: i pokleknuvſſi na kolina, vapiaſſe glaſom velikim, govorechi: Goſpodine neprimi njima ovo za grih. I kako ta recſe: zaſpa ù Goſpodinu.

Tomacſenje ove Piſtole naodiſe ù tomacſenju gori ſtavljenomu.

Evangjelje S. Matthea, Pogl. 23.

U ono vrime, govoraſſe Iſus Piſcem, i Farizeom: Evo ja ſsaljem k-vami Proroke, i Mudrace, i Piſce, i od njichete ubiati, i propinjati, i iz megj njichete fruſtati ù Synagoga vaſſih, i progonicheteji od grada, do grada, da dojde ſverhu vas ſvaka kerv pravedna, koja prolivena jeſt ſverhu zemlje; od kervi Abela pravednoga, do kervi Zacharie, Sina Barachie, kogaſte ubili megju Cerqvom i Otarom. U iſtinu govorim vami, dochiche ſva ova ſverhu poroda ovoga. Jeruſolime, Jeruſolime, koi ubiaſs Proroke, i kamenujeſs

one,

